

ཐོག་མའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་གཞི་རྩའི་བསམ་སྒྲོ།

ན་ནིང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར། ང་རང་རྟ་སར་བསྐྱོད་དེ་ཕྱི་སྒྲིང་བ་འགར་སྟོབ་བྲིད་ཐན་ཐུན་རེ་
བྲེད་ཞོར་ལྷ་རོ་ལུ་ཅམ་བསྟན། དེ་ནི་ང་ལམ་ཆོན་ན་མི་ཆོའི་ཕྱོང་ཆོར་ལ་མངར་སྐྱར་གཉིས་ཀྱི་
བྲོ་བ་རེས་སུ་སྟེར་བའི་དུས་ཆོད་ཅིག་དང་། གནས་ཚུལ་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཞིང་།
དོན་གནད་འགའི་ཐོག་བསམ་གཞིག་ནན་ཏན་བྲེད་དགོས་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་སྤང་བྱ་ཞིག་
ཀྱང་རེད། སྐབས་དེར་ངས་མཁས་པའི་སྐྱུག་ཅེ་ན་ཁྱོད་ཤི་ང་གསོན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཆོག་གི་
མདའ་དང་མདུང་། གི་སོགས་ཀྱི་གཡུལ་དྲག་ཏུ་བཤམས་ཤིང་། ཐུན་པོའི་སྒྲིང་ཁ་ན་བསྐྱེད་
ཀྱི་ཚུ་མིག་ཅི་དགར་བརྟོལ་བའི་རྣམ་པ་དུ་མ་མཐོང་བ་ན། རང་དབང་མེད་པར་ལུས་ལ་ཤ་
འདར་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཀྱང་རྒྱག་དགོས་བྱུང་། དེར་བརྟེན་སེམས་སུ། སྐྱབ་ཉུང་བས་ཕོག་ཐུག་
གཡེང་བ་མེད། ཅེས་གདམས་པ་ལྟར་མི་སྐྱབ་པའི་བརྟུལ་ཁྱགས་འཛིན་པ་ནི་ད་ལྟའི་སྐྱོད་པ་
ཀུན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པར་སྟུམ།

དེ་ལྟར་ནའང་ངའི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་རྟ་ཆོད་སྟོག་གིས་མ་བཅིངས་ཤིང་། རེ་བའི་ཤེའུ་རྟི་རུ་མ་ལྟང་
ལ། སེམས་ཀྱི་བྱ་ཚུང་རྒྱབ་ཀྱི་བཙོན་དུ་མ་ཚུད་པས་གནའ་དེང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་སྤྲ་མཐུད་
ནས་རྒྱས་ལོན་བྱས་ཤིང་། ཆོས་ལུགས་གཞན་གྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཐ་དད་པ་དག་གི་
གནས་སྟངས་གསར་རྟོང་སོགས་ལའང་འདྲི་རྟོག་དང་ལྟ་སྟོག་གང་འཆམས་བྱས། སྐབས་དེ་
དག་ཏུ་ངའི་སེམས་ཀྱི་བྱར་ཞིག་ནས། བོད་མའི་ཁྱོད་དུ་དེ་སྟོན་ཁོ་བོར་འཕྲད་ཕྱོང་ཡོད་པའི་
དཀའ་ངལ་ཏེ་གཞན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་འདོད་ཀྱང་། རང་སྐྱད་ལ་མེད་པའི་གནས་བབ་འོག་
དུས་ལུན་རིང་བོར་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་སྐྱར་པའི་དཀའ་ངལ་ཅན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་
ཡང་སྟུམ་པའི་ཆོར་བ་ཞིག་གཏན་དུ་མ་ཡལ་བས། གནས་ཚུལ་སྒྲིང་བསྐྱས་ཅམ་རེ་ཡིན་ཡང་
བོད་ཡིག་ཏུ་འགོད་དགོས་པའི་བསམ་སྒྲོ་དེར་སྐྱར་ཡང་བདེན་ཁ་སྟེར་དགོས་བྱུང་།
གཞན་ཡང་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་གཤིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐད་དཔྱད་འདོད་ཀྱི་

བསམ་སྒྲོ་དེ་སྒྲ་མོ་ཞིག་ནས་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་ཐད་
ལའང་ལྟ་སྒྲོག་དང་བསམ་གཞིག་ཅུང་ཟད་བྱས་ཤིང་། དེ་དང་ལྟན་དུ་གནས་ཚུལ་སྒྲོར་ཞིག་
གཞན་ལ་བཤད་འདོད་ཀྱང་བྱུང་། དེར་བརྟེན། ཡི་གའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རམ་རྒྱུ་དེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་
ཕྱོགས་ལ་དམིགས་པ་མ་གཏང་པར་གང་མགྱོགས་གང་བདེའི་ཐབས་ལམ་ཉིད་གཙོ་བོར་བཟུང་
སྟེ། དུས་བྱུང་ནང་ནུབ་ཕྱོགས་འགྲིམས་པའི་གཏམ་གསུམ་པ་འདི་འབྲི་བའི་མགོ་བཙུགས་ཏེ།
བོད་ཡིག་ལ་གཙོ་བོར་རེ་སྟོན་འཆར་བའི་སྒྲོག་པ་པོ་ནམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་དུ་སྒྲར་ཡང་ཤོག་
སྟེགས་འགའ་སྤངས་འདོད་བྱུང་། དངོས་གནས་བཤད་ན། ཚུལ་ཡིག་འབྲི་བ་ནི་གཞན་ཁོ་ནའི་
ཆེད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་པས། སུས་ཀྱང་དགག་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བ་ཞིག་རེད་
སྟེ། འོན་ཀྱང་ཡག་སྤྱད་དང་བཟང་ངན་གྱི་ནམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་ནི་སྒྲོག་མཁན་ཉག་གཅིག་ལ་
དབང་བའི་ལས་ཡིན་སྟབས། སྒྲོག་མཁན་གྱིས་བཞག་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་གང་ལའང་དགའ་
སྤྱད་གི་ཆོར་བ་མཛོན་དུ་བྱེད་དགོས་དོན་མེད་སྟེ།
སྟེགས་ཀྱང་ཆོག་ལ་སྒྲོད་ཀྱང་རུང་བའི་ངའི་བྱ་བྱེད་འདི་ནམས། གཞན་གྱིས་མ་ལྟོད་པར་རང་
སེམས་ཁོ་ནས་བསྐྱུལ་བའི་ཐོན་དངོས་ཡིན་སྟབས། སྒྲོག་མཁན་ལ་བག་མི་བྲོ་བའི་ཆོར་བ་
སོགས་གང་ཞིག་སྟེར་ཡང་དེའི་ཉེས་པ་ཡོད་ཆད་ངས་འཁུར་འདོད་ཅིང་། གླུ་ཀ་དང་གླེང་
སྒྲོང་སོགས་བྱེད་འདོད་པ་རེ་བྱུང་ཆེ་དགའ་བསུ་དང་ལྟན་དུ་ཡི་རངས་ཀྱང་བྱེད་འདོད།
སྐབས་མང་པོར་ངའི་སེམས་སུ། གནས་ལུགས་མ་ནོར་བ་ཞིག་འཆོལ་འདོད་ན་དངོས་པོའི་
གཤིས་ལ་བརྟག་དགོས་ཤིང་། དངོས་གཤིས་ཡང་དག་མཐོང་བའི་སྒྲོ་སྒྲེ་འདོད་ན་དོན་མཐུན་
ཀྱི་གླུ་ཀ་དང་ཤགས་འབྱེད་ཀྱི་ལམ་དུའང་བསྒྲོད་དགོས་པ་ཡིན་སྟེ། འོན་ཀྱང་། གླུ་ཀའི་
ཆེད་དུ་གླུ་ཀ་འཆོལ་བ་དང་། ཤགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤགས་འབྱེད་པ་ནི་གནས་ལུགས་འཆོལ་
བའི་ཐབས་སུ་མཐཐོང་ཞིང་། ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་འདུ་ཤིས་ལ་ངན་རྟོག་གི་དྲི་མ་ལྟན་ཆེ་
བྱུང་དོན་གང་ཡིན་ཚུད་རྟོག་གི་གཞིར་འཁུར་བ་ལས་ཅང་མི་ཡོང་།
མིའི་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་གཤིས་ཀར་སྒྲོན་ཡོན་གྱི་ཆ་གཉིས་དང་ལུང་མཐུན་གྱི་ཆ་རེ་ཡོད་པས། སྒྲོ་

གསུམ་གྱི་རྣམ་འགྲུར་ལས་ཐོན་ཅིང་བཞག་པའི་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ལའང་། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་
དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་བཅས་གསུམ་ཡོད་ལ། སྟོན་སྒྲིང་ཆེ་བྲང་ཁོག་སྟོན་བ་དང་ཡོན་
ཏན་བཟོད་ཆེ་འདྲུམ་སྟོན་པ་ནི་དམ་པའི་ལམ་གྱི་སྟེ་མ་བེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟན་སྒྲིམ་སུཡོད་
པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲིང་རྒྱུར་འཛིགས་ཤིང་ཡོན་ཏན་བཟོད་མི་འདོད་པ་
རྣམས་ལ། ལེ་ལོ་དང་སྒྲིད་ལྷག་གི་རྣམ་པ་ལྟན་ཞིང་རང་སྤྱང་རང་འགོ་བ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤིན་
ཏུ་བརྟན་ཞེས་བཟོད་ན་འགྲིག གང་ལྟར་ཡང་ངས་ནམ་ཡང་སྟོན་གྱི་ཆ་གཙོ་བོར་སྒྲིང་འདོད་
ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆར་ཡིད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིང་ཁྱ་སེམ་མེར་ཡི་རངས་བྱེད་འདོད།

རྒྱལ་ཕྱོགས་ལ་མཆོན་ན། བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་དང་དགོས་མཁོ། བདག་ཐོབ་སོགས་ཏེ་ལམ་
བྱད་མེད་ཁོ་ནས་བཟོད་ཅིང་ཚོད་ལེན་བྱེད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཚུམ་པ་བོད་པོའི་ཁྲོད་
དུ་འགན་དེ་ཉིད་དང་ལེན་བྱེད་མཁན་ཤིན་ཏུ་དགོན་པར་གྱུར། གལ་ཏེ་སུས་ཀྱང་བྱད་མེད་ཀྱི་
བདག་ཐོབ་ཚོད་ལེན་དང་བདེ་སྤྱག་གཙོ་འདོན་བྱེད་མ་ཐུབ་ཆེ་ངན་པ་ལང་ཤོར་གྱི་རྣམས་དེ་
གཏན་ནས་ཡལ་མི་སྲིད། བྱད་མེད་ཀྱི་བདག་ཐོབ་དང་དགོས་མཁོ་སོགས་བཟོད་པའི་དགོས་
པ་ནི། བཟོད་གཞི་གསར་བ་ཞིག་འདམ་གསེས་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་མིན་པར་བྱད་མེད་ལ་སྟོབས་པ་
དང་གོ་སྐབས་སྤྲད་དེ། ཐོ་མོ་གཉིས་ཕྱོགས་ཀྱི་ནས་དཔུང་བ་མཉམ་གཤིབ་དང་རྒྱས་པ་
གཅིག་མཚུངས་འདོན་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་རེད། དེ་མིན་གཞན་གྱི་ཁ་ཤ་འགྲུལ་ན་སྟོང་ན་བ་
དང་སྤྱག་ཅེ་བསྟོད་ན་ལུས་འདར་ལ། ལྷག་པར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་ཅུང་ཟད་མི་
མཐུན་པ་རེ་བྱུང་ཡང་བཟོད་སྟོམས་སྤྱ་ཅམ་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་བསམ་སྟོན་དག་ལཡང་དག་
པའི་དགོས་འབྲས་ཤིག་གཏན་ནས་མེད།

འདིར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་བྱུང་བ་ཉུང་ཅམ་བཟོད་པ་
ནི། བྱད་མེད་དེ་དག་གི་ལས་དབང་ལ་བརྟམས་ཏེ་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་གི་གནས་
བབ་འཇལ་རྒྱ་དང་། གནའ་དེང་གི་བོད་མིའི་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ལའང་གདེང་འཛིག་མ་
ནོར་བ་ཞིག་ཡོང་བར་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱི་སྒྲིང་གི་བྱད་མེད་ཀྱི་སྤང་

ཟུག་དང་འབྲེལ་བའི་བདག་ཐོབ་ཚེད་ལེན་གྱི་ནམ་པ་དེ་དག་རི་ལྟར་བྱང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་
བྱང་མེད་ནམས་ཀྱིས་ནམ་དུའང་འཁོན་སེམས་ཤས་ཆེ་བའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་དག་གི་ཤུགས་རྒྱུན་དང་
ལེན་བྱེད་མི་རུང་བར་སྟོན་འདོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་འང་འདིར་བོད་ཀྱི་བྱང་མེད་ཀྱི་གནས་བབ་
མང་དུ་མ་བཟོད་པ་ནི། བོད་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་ནམས་ལ་ལས་
སྐལ་དུ་འཛོག་འདོད་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན།

སྤྱི་པ་པོ་མོའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བྱེད་པལ་མོ་ཆེ་བྱང་ཞིང་སྤར་ཡང་འབྱུང་
ལ། སུ་ཡང་དེ་ལ་དགལ། ཡིན་ནའང་གནའ་ནས་ད་བར་དུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་ཁྲོད་དུ་དེ་ལྟའི་
གཏམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སྤེལ་མཁན་རེ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་། དེར་བརྟེན། འདིར་གནའ་སྔོན་གྱི་ར་
བའི་བྱ་རོལ་ཏུ་གོ་མ་ཞིང་ཆེན་པོ་འགའ་སྤོས་ཏེ་འབྲིག་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྱུར་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
དག་ནས་འདོན་དགོས་བྱུང་། དའི་བསམ་སྒྲོར། ལྷག་ཅེ་ས་ལ་འཇུགས་པའི་མཆོག་དམན་གྱི་སྒྱེ་
བོ་སུ་ཡིན་ཡང་རང་རྒྱུད་དམ་དུ་བཅིངས་པའི་རེདོགས་དང་འཛིགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་འཆིང་
བ་རྩིལ་གྱིས་མ་བཅད་ཆོ། བྱ་བྱེད་ནམས་ཆོད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཡ་རབས་སུ་བསྟོད་པའི་
གཏམ་ཅམ་ཞིག་བཞུས་པས་སྟོག་མཁན་གྱི་འདོད་འདུན་བསྐང་མི་བྱབ་སྟུམ། སྟོག་བརྟན་དང་
དཔེ་དེབ། དག་སྤྱང་སོགས་གང་ཡིན་ཡང་ཆོར་བ་གསར་བ་སྦྱིན་ཞིང་བསམ་གཞིག་བསྟུང་
མར་སྤོང་བ་དང་། སྤར་གྱི་ཁྲོད་སྤང་དག་ལ་ངེས་ཤེས་སྟོན་མ་འདེན་པ། གོ་རྟོགས་གསར་བ་
སྦྱེད་པ། ཁོར་ཡུག་གསར་བ་བསྟུན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་གང་ཞིག་ལྟན་ཆེ་དེ་ལ་རིན་ཐང་
ངེས་ཅན་རེ་ལྟན་ཡོད་ཅེས་བཟོད་ཆོག ཁོ་བོའི་ལས་ལ་དེ་ལྟའི་བྱང་ཆོས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་
འབད་པ་རུང་ཟད་བསྟེན་པ་ནི། བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་རྒྱ་བྱབ་དུ་མ་བྱུང་བ་སྟེ་བོད་ཡིག་
ནང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་སྟོར་ཞིག་གཙོ་འདོན་གྱིས་བཟོད་པ་དང་། ཁོར་དུ་ཚུམ་གཞིའི་བྱབ་
ཁོངས་ཀྱང་སྤར་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཡོང་བར་སྐུལ་འདོད་པ་ཡིན། དའི་བསམ་སྒྲོར། ད་ཆོ་ནམ་ཡང་
བཟོད་གཞིས་ཕོངས་དགོས་དོན་མེད་སྟུམ།

སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན། ད་ཆོས་སྟོག་མཁན་གྱི་གོ་རྟོགས་དང་དགའ་སྤང་། དགོས་མཁོ་སོགས་

ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་སྡོན་གྱི་མཁས་པས་ཡང་ཡང་བཟོད་པའི་བཟོད་གཞི་སྒྲོར་
ཞིག་སྐྱར་སྒྲོས་ཡང་སྒྲོས་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྒྲོག་མཁན་ལ་བསམ་གཞིག་གཏན་ནས་མི་
བྱེད་པར། རྗེད་པ་ཇི་ཅམ་དམ་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་མཁས་པའི་ཉམས་འདོན་ཐུབ་པར་འདོད་
པའི་ཞོར་འཁྲལ་ཅན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་སོགས་འདོར་མ་ཐུབ་པས། བརྩམས་ཆོས་གང་མང་ཞིག་ལ་
མཁས་པའི་མདུན་དུ་རིན་ཐང་ཇི་ཅམ་ཆེ་ཡང་ས་རྩལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་གྱི་ནར་འཛོག་དགོས་བྱུང་
ཡོད། དེར་བརྟེན། བཟོད་གཞི་འདེམ་སྒྲུག་བྱེད་པ་དང་རྗེད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་
གང་ཡིན་ཡང་། ང་ཆོས་འཛིགས་སྒྲུང་དང་འཛོམ་བག་གཏན་དུ་ཡོད་མི་རུང་ཞིང་། སྒྲོག་
མཁན་གྱི་འདོད་འདུན་དང་དགོས་མཁོ། རྒྱ་ཆད་སོགས་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་སྒྲུང་རྒྱུང་གཏན་ནས་
བྱེད་མི་རུང་སྟམ།

ང་ཆོས་ཚུམ་ཡིག་འབྲི་སྐབས། ལ་ལས་གཞུང་ལུགས་གྱི་སྒོལ་ལ་བརྟུན་དགས་པ་དང་། སྒྲོར་
ཞིག་གིས་ཡ་རབས་སུ་བསྟད་པའི་དོན་ཁོ་ན་བཟོད་གཞིར་བཟུང་། ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་སྒོ་བྱར་
སྒོ་བྱར་དུ་འཛིག་རྟེན་མི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་ཐན་ཐུན་རེ་བཟོད་དེ་སྤྲོད་ཡང་ཁུ་སིམ་
མེར་གྱུར། མངཔོ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་རྗེད་བྱེད་ཆོག་གི་སྒྲོས་པ་ཅམ་ལ་གཟབ་ནན་བྱས་
དགས་ཏེ་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྒྲ་སྒྲོག་བོར་བ་སོགས་གྱི་གནས་སྟངས་འོག ང་ཆོས་སྒྲོག་མཁན་
ལ་ཁོར་ཡུག་ཡངས་ཤིང་། རྒྱ་ཆེ་ལ་བྲོ་བ་འདྲ་མིན་གྱི་སའི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་གཏན་ནས་
བརྟུན་ཐུབ་མེད། གནས་སྟངས་འདིར་སྤེལ་ས་པ་ན། ང་ཆོས་རྟག་དུ་སྒྲོག་མཁན་མེད་པའི་སྤྱི་
སྤྱུགས་འདོན་དགོས་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཡིག་ལ་རིན་ཐང་མེད་པའི་སྤྱུག་ཡུས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་བཤད་
དགོས་བྱུང་།

ཟ་ཁང་གང་ཞིག་གི་ཟ་མར་བྲོ་བ་མེད་ཅིང་ཟས་སྒྲ་ཉུང་ན། ཟ་ཁང་དེ་མི་འབྲུངས་པར་སྒྲོ་རྒྱག་
རྒྱ་ལས་ཐབས་མེད་པ་ལྟར། ང་ཆོས་ཚུམ་ཡིག་གི་བཟོད་གཞིའི་ཁོར་ཡུག་རྒྱུང་ཞིང་རྟེན་པ་ཁོ་
ན་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱས་ཆོ། ང་ཆོས་སྒྲོག་མཁན་ཡོད་དཀའ་ཞིང་སྒྲོག་མཁན་མེད་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཅི་
བས་མང་བ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་དུ་སྤྲོད་ས་ཀྱང་དགོས་པ་གཏན་ནས་མེད། དེར་བརྟེན། ང་ཆོས་

ཐོག་མར་སློ་སློབས་ཆེན་པོས་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཐད་ནས་སློག་མཁན་གྱི་ཁམས་
དང་བབ་ལ་བསྐྱུན་དགོས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་སློག་མཁན་བྱིངས་གྱི་གོ་རྟོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་
གཏིང་ཐིམ་དང་རྒྱ་ཐིམ་ཆེ་ནས་དོན་དངོས་དང་གཏན་ཆིགས་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་
བརྗོད་གཞིར་འབྲིད་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་གདུལ་བྱ་ལམ་དུ་འབྲིད་པའི་རིམ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་
མཚུངས་པར་བྱེད་དགོས་པར་སེམས། གཞན་དུ་ན། ཚུལ་པ་པོ་ནམས་སྤྱི་ཆོགས་གྱི་སྒྲེ་བྲིད་པ་
ཡིན་ཞེས་པའི་བསྐྱེད་པ་བཟང་དུས་གྱི་གཏམ་རྟེན་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁ་ནས་མ་སློང་པཅམ་གྱིས་
འདོད་དོན་འགྲུབ་དགའོ།
ལེན་དང་པོ།

ཕོ་མོའི་རིན་ཐང་འཇལ་བའི་ཐོག་མའི་མང་གཞི་སྟེ་
གནའ་དུས་གྱི་འཆོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་ལག་ལེན།

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆེས་ཐོག་མ་སྟེ་དགོན་མཆོག་གི་སླ་སློག་ལས་བྱུང་བའི་ཨ་དྲུམ་དང་། ཨ་
དྲུམ་གྱི་ཆེབས་རུས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཨེ་ལྷ་ཡི་གཏམ་རྟེན་དང་མོ་ཞིག་དང་། བྱད་མེད་ནམས་
སྤིག་ཅན་ཡིན་པ་དང་འབྲིག་སྤྱོད་ཉིད་སྤིག་ལས་སུ་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་དག་ཐོག་མར་འཇེན་
ཆོས་ལུགས་སུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡེ་ཤུ་དང་ཁ་ཆེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཁག་
ཏུ་བྱུང་། གླུ་བས་དེ་ཅམ་ཞིག་ནས་རྒྱུ་ལྡན་སྤྱི་དང་ཤར་ལྡན་གྱི་ས་གནས་འགའི་བྱད་མེད་
གྱི་ལས་དབང་ལ་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་མགོ་བཙུགས། དེ་ནི་མི་ལོ་སྟོང་ལྷག་དུ་མའི་གོང་
ནས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་དེར་ལྷ་གཅིག་སྤྱི་བའི་ཆོས་
ལུགས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་གཉིན་ཆོད་དུ་གཏོགས། དེ་གསུམ་གས་བྱུང་མེད་དུ་དགོན་མཆོག་
ཉིད་ཡང་དག་པ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་བྱད་མེད་ཀྱི་རིགས་ནམས་ནམ་
དུ་འང་སྤིག་ཅན་དང་ཉེས་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་འདོད། ཨ་དྲུམ་དང་ཨེ་ལྷའི་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་

ནས་བྱད་མེད་ཉིད་མོ་ཡི་རྩིབས་རྩལ་གཅིག་གམ་ཆ་ཤས་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད། འདོད་
ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་བསམ་སྒྲོག་གཉིས་ཐད་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་ཁོར་
ཡུག་ཏུ་ཅང་ཆུང་བར་སྐྱར་ཅིང་། བདག་དབང་དང་མགོ་འཕང་སོགས་ཤིན་ཏུ་དམའ་བར་སྐྱར།
ཆོས་ལུགས་དེ་དག་མ་བྱུང་གོང་བྱད་མེད་རིགས་ཀྱི་བདག་དབང་དང་ཆེ་མཐོང་སོགས་ལ་
གོད་ཆག་དེ་ཅམ་བྱུང་མེད་པ་འདྲ་སྟེ། སྡོན་ཀྱི་ཨེ་ལྷུ་བ་སྤྱི་ཚོགས་སོགས་སུ་བྱད་མེད་གཙོ་
ཞིང་བྱིམ་ཆང་གི་བདག་དབང་ཡོད་ཆད་མོ་མོ་མཉམ་གནས་ཀྱིས་བཟུང་བར་བཤད། ཨེ་ལྷུ་བ་
ནི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཉམ་གནས་དང་ཡར་རྒྱས་འཛུགས་སྐྱོན་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་
གནས་ཏེ། རྒྱབ་སྐྱིང་གི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་ཡ་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བལྟ་བའི་མེ་ལོང་ལྟ་བུར་བཅི།
མཉམ་གནས་འཛུགས་སྐྱོན་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེ་མི་ལོ་ལྟ་སྟངས་ལྟག་གི་གོང་ནས་མགོ་བརྒྱུ་མས་
ཤིང་། ད་ལྟའི་རྒྱབ་སྐྱིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་མང་གཞི་ཡིན་
པར་འདོད། འདིར་ཡིད་ལ་འཛིན་དགོས་པ་ནི། ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་ལྟ་
ཚུལ་ཁོ་ན་སེམས་ཁོང་དུ་ཉར་ཏེ་གནའ་བོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ན། ཡི་ཐུག་རྒྱ་ཅམ་
ལས་ཅང་མི་ཡོང་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་གང་ཞིག་དང་ཆོས་ལུགས་གང་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ལྟ་
སྐབས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལ་སྤྱི་ཚོགས་དེ་དང་ཆོས་ལུགས་དེའི་སེམས་ཁམས་ཡོད་ན། དེས་
རང་ཉིད་ཆགས་སྒྲུང་དང་ཕྱོགས་ལྗང་གི་ཉེན་ཁ་ལས་སྦྱོབ་སྒྱབ་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ལ་འཁང་ར་
བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲོག་ཡང་རྟོག་ཤིས་གཏོང་སྒྱབ་པ་དེ་རེད།

ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་དེ་མ་བྱུང་གོང་གི་རྒྱབ་སྐྱིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་མོ་མོའི་དབྱེ་འབྱེད་
དང་བྱ་དངོས་ཡག་ཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཅམ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་ངེས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་
ཆོས་བརྗོད་པ་ལྟར་ན། སྐབས་དེར་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ལྟ་མོ་དང་སའི་ལྟ་མོ། གཡུལ་གྱི་
ལྟ་མོ། བདེན་པའི་ལྟ་མོ། བརྟེན་པའི་ལྟ་མོ། ཐབ་ཀྱི་ལྟ་མོ། རྒྱ་སྐར་གྱི་ལྟ་མོ་སོགས་མཆོད་ཅིང་། ལྟ་
པལ་མོ་ཆེ་མོ་ལྟར་འདོད། ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་བདག་དབང་པལ་མོ་ཆེའི་ནང་བྱད་མེད་གཙོ་ཞིང་།
མོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལ་བྱད་མེད་པར་གཉིས་ཀས་འཆོ་ལས་མཉམ་སྦྱད་བྱེད། བྱད་མེད་རྣམས་

སྒྲིག་ཅན་དུ་མི་བལྟ་ཞིང་འབྲིག་སྒྲིབ་སོགས་སྒྲིག་ལས་སུ་མི་བཅི་ལ། རང་བྱུང་གི་དངོས་པོ་
ནམས་གཅིགས་ཆེན་དུ་བཅི། གནས་སྐྱངས་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ཆེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཐད་ནས་
སྐབས་དེའི་བྱད་མེད་ཀྱི་གོ་ཐང་ཏ་ཅང་མཐོ་ལ་དབང་བསྐྱར་གྱི་རུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མངོན།
མོ་ལྷ་མང་ཞིང་མོ་ལྷས་མེད་འཇིག་རྟེན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱུང་བ་དེས་སྐབས་དེ་དག་གི་
མེད་སྒྱུ་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སྐྱངས་ཤིག་གམ་སེམས་ཁམས་ངོ་མ་ཞིག་མཆོན་ཡོད།

སྒྱུར་བཏང་བཤད་ན། མེད་སྒྱུ་ཆོགས་ཀྱི་ཆགས་སྐྱངས་དང་འདུ་ཤེས་མང་གཞིར་བྱས་ཏེ་ལྷ་ཡི་
སྒྱུ་ཆོགས་རྟོག་པས་འཇོག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད། སྒྲིས་པ་གཙོ་ཞིང་ཕོ་ཡི་དབང་སྐྱར་
བརྟན་པའི་སྒྱུ་ཆོགས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན། ཕོ་ལྷ་མང་ཞིང་མོ་ལྷ་ཉུང་། དཀོན་མཆོག་དང་སངས་
རྒྱུ་པལ་མོ་ཆེ་ཕོ་རུ་འདོད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱང་ཕོ་རུ་
བཤད། ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲོ་ཕོ་ཡིས་སྒྲེལ་ཞིང་སྲིད་ཀྱི་སྒྲེ་ཕོ་ཕོ་ཡིས་འཇིན། མོ་ནམས་དབང་ཆུང་
ཞིང་བྱིམ་ལས་ཁོ་ནས་འཆོ། བྱད་མེད་ནི་ནམ་ཡང་པམཁ་དང་ཡི་ཐུག་གིས་འཆོ་བའི་གནས་
སུ་གྱུར་ཡོད། བསྐྱར་ཏེ་བཤད་ན། ཕོ་ལྷ་མང་ཞིང་སྐབས་ལྷལ་ཐམས་ཅད་ཕོ་རུ་འདོད་ལ། སྲིད་
ཀྱི་མགོ་འདྲན་པལ་ཕོ་ཆེ་ཕོ་ཡིན་པའི་སྒྱུ་ཆོགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཕོ་ཡི་དབང་ཐང་ཤིན་ཏུ་
ཞན།

གནའ་པོའི་རུབ་སྒྲིང་དུ། རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོ་དང་དེར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཆོན་པོ་ཆེ་
པལ་ཕོ་ཆེར་མེད་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ལྷལ་ལས་འགོངས་པའི་རུས་པ་རེ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་
དག་ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མོར་བཏགས་ཏེ་མཆོད་ཅིང་བཀྱར། མཆོད་བཀྱར་གྱི་ནམ་པ་དང་དེ་དག་གི་
འདུ་ཤེས་བཅས་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྱུར། ལྷ་མོ་ནམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ལྷ་དང་འགྲོགས་ཏེ་
མེད་བདེ་སྐྱབ་བསྐྱང་ཞིང་། རང་བྱུང་གི་གོད་ཆག་དང་དམག་འཐབ་སོགས་ལས་ཀྱང་སྒྲིབ་
པར་འདོད། འདུ་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོར་གཞོད་འཆོ་བྱེད་མི་རུང་བ་
དང་། སུ་ཞིག་གིས་གཞོད་ཅིང་འཆོ་ན་དེར་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ནམས་སྐྱབས་ཁྲོས་ཏེ་གོད་ཆག་
སོགས་བཀྱ་མི་ཤིས་པ་ནམས་འབྱུང་བར་འདོད། དེ་ནི་མིང་འདོགས་ལུགས་དང་འདུ་ཤེས་

འདྲིན་སྒྲངས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གཤིས་ལྷགས་ལ་གིན་ཏུ་ཐག་
ཉེ་བའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་རེད། སྐབས་དེའི་སྐྱེས་བུ་བྱང་པར་བ་དག་གིས་པལ་བའི་རྣམ་ཉོག་གི་
ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་གསང་བའི་རྣམས་ལ་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་མིང་དུ་
བཏགས་པ་ན། མི་དགུས་མ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་མི་སྟམ་པར་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིང་། རང་
བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཞོད་སྒྲིན་སོགས་ཅི་དགར་མི་བྱེད་པ་བྱུང་། དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་ལྟ་ལ་དང་
ཅིང་ཡུལ་ལ་ཅི་དགར་བཏགས་མི་འདོད་པའི་མི་སྟེ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ། མོ་ལྟའི་དབུ་འཕང་མཐོབར་
གྱུར་པ་དེས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཕོ་མོའི་གོ་གནས་ལ་འང་ཁ་ལོ་ཆེས་ཆེར་བསྐྱར་ཡོད་པ་གསལ་བོ་
རེད། གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། སྐབས་དེའི་སྐྱེ་ཆོགས་སུ་ཨ་མ་རྣམས་བཟའ་དཔོན་ཡིན་
ཞིང་མ་རྒྱུད་གཙོ་བོར་བཅི་ལ། ཨ་མའི་མིང་ཟུར་ནས་དྲས་ཏེ་བུ་རྣམས་ལ་མིང་འདོགས་པ་དང་
བུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིམ་རྒྱུད་འདྲིན་པར་བཤད་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ཀྱང་། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་
བྱང་མེད་གཙོ་བོར་ཨ་མ་རྣམས་དབང་ཆེ་བར་ཉོགས་ཐུབ། ཨ་མའི་མིང་ཟུར་དྲས་ཏེ་བུ་ཡུག་
ལ་མིང་འདོགས་པའི་སྟོལ་དེ་ད་དུང་ཡང་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་གནས་འགར་རང་སོར་གནས་
ཡོད།

གནས་སྒྲངས་དེ་དག་བྱུང་བའི་གནད་དོན་གཅིག་ནི། སྐབས་དེའི་འཆོ་ལས་ཀྱི་ཐད་རེད། དེ་
ནི་མི་རྣམས་ལ་ས་ཆ་བདག་འདྲིན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བསམ་སྟོན་འཁོར་མེད་པར་ཡུལ་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་ཞིང་། རི་དྲགས་རྩོན་ཞིང་པགས་པ་གོས་སུ་གྱུར། ཤ་དང་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་ཅ་བ་
ཙམ་ཞིག་ཟས་སུ་བསྟེན། རྒྱལ་པམ་དང་བདག་ཐོབ་ཚོད་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་ཤིང་དབང་རྒྱུར་
གྱི་དམག་འཐབ་སོགས་ཀྱང་བསྟེན་མི་དགོས་པ་དེ་རེད། སྐབས་དེར་ལུས་ཀྱི་ཆགས་སྒྲངས་
སམ་མཆན་མ་དང་། རུ་མའི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་དང་སྐད་ཀྱི་ཕྲ་སྟོམ་སོགས་ཕྱིའི་རྣམ་པ་ཙམ་
ལ་བཏྱེན་ནས་ཕོ་མོའི་བྱང་པར་འབྱེད་པལས། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དང་ངང་རྒྱུད་རིང་བྱང་
སོགས་ཀྱིས་མི་འབྱེད་པར་མངོན། འོ་ན་ཡ་ཐོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་མེད་ཀྱི་གོ་ཐང་མཐོ་
བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ངོ་མ་དེ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལྟན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕོ་མོའི་སེམས་གཤིས་སྐྱི་དང་།

ལྷག་པར་དུ་ཆགས་སྟེང་དང་འབྲིག་སྟོང་གི་བྱང་པར་དང་རང་བཞིན་སོགས་ནས་གཙོ་བོར་
སྟེང་དགོས་ཤིང་། བྱང་མེད་གི་སེམས་གཤིས་སྤུན་མོང་མིན་པ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་སྤྱུག་
སྟེང་སྟེལ་དང་བདག་སྟོང་གི་གནས་སྤངས་སོགས་ནས་ཀྱང་སྟེང་དགོས་པའི་གནད་དོན་
ཞིག་རེད།

མི་ཆོགས་མཉམ་འདུ་དང་བཟའ་བཅུང་མཉམ་སྟོང་གི་གནས་སྤངས་སྤུན་བྱ་བྱང་བ་ནས་མིའི་
བསམ་སྟོར་རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་སྟེ། བྱར་བས་ཆ་རྒྱུད་དང་གཉེན་ཉེ་དུའི་འདུ་ཤེས་
བྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ཆོ་ཁག་དང་སྟེ་ཁག་སོགས་རིམ་གྱིས་བྱུང་། མི་མང་མཉམ་འདུས་གྱིས་
ཡུལ་ནས་ཡུལ་དུ་རྒྱ་བར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་ན། སྟོང་གནས་གཏན་འབེབས་དང་བྱིམ་
གཞིངོས་འདྲིན་གྱི་བསམ་སྟོ་འཁོར་ཞིང་འཆོ་ལས་ལའང་འགྱུར་ལྡོག་རང་བཞིན་གྱིས་འགོ་
དགོས་བྱུང་། ཏྲག་ཏུ་སྟེ་དངོས་གྱི་རྩ་བ་དང་རི་དྲགས་རྟོན་པའི་ཤ་ཙམ་གྱིས་འཆོ་བ་མཐའ་
འཁྱོལ་དཀའ་བའི་གནས་སྤངས་འོག་འཆོ་གནས་གཞན་ལའང་བསམ་གཞིག་བྱེད་དགོས་བྱུང་།
རིམ་གྱིས་ཞིང་ལས་གྱི་ཐབས་ལམ་རྟེན་པ་ན་ཞིང་འབྲོག་རྩལ་སྤྱོད་སྟེ་ཞིང་ལས་གྱི་ཐབས་
ཐོག་མར་རྟེན་མཁན་བྱུང་མེད་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། འབྲོག་ལས་ཞེས་པ་ནི་འཆོ་བའི་
ཆེད་དུ་ཡུལ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་བའི་གནས་བབ་དེར་བཤད། དེ་ནི་དེང་དུས་གྱི་བོད་གྱི་
འབྲོག་ལས་དང་ཅུང་མི་མཚུངས།མཉམ་སྟོང་གི་འཆོ་ལས་བསྟེན་པའི་འདུ་ཤེས་སྟེས། དེ་ལས་
ས་ཆ་བདག་ཐོབ་དང་རྒྱ་དངོས་གསོག་སྤང་གི་འདུ་ཤེས་སོགས་ཆེས་ཆེར་བརྟན་པར་གྱུར། ཇི་
ཙམ་སྟེར་འདྲིན་གྱི་འདུ་ཤེས་བརྟན་ན་དེ་ཙམ་གཡུལ་དང་འཁྱུག་ཚོད་ཆེ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་
ལྟར། མིའི་སྟེ་ཁག་བར་ལ་འཁྱུག་ཚོད་དང་གཡུལ་འགྲེད་རིམ་གྱིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་བྱུང་
མེད་རིགས་གྱི་ལས་དབང་ཡང་ཉམས་དམས་སུ་འགོ་བའི་མགོ་བཅུགས། དེ་ནི་འགོ་བ་མིའི་
རིགས་གྱི་ལུས་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཐུག་པའི་གནད་དོན་ཞིག་དང་། འཆོ་བའི་དགོས་
མཁོ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་དག་ཅིག་རེད།

སྟེའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། བྱང་མེད་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་སྟོབས་ཞན་ཅིང་ཞི་བའི་སེམས་

དང་ལྷན་ལ་ཞིབ་ཆགས་ཆེ། ས་མ་དང་བྱ་ལྷན་ལ་བྱམས་ཤིང་བདག་སྐྱོང་བྱེད་པར་དགལ། མོ་
ནམས་ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་དྲག་རྩུབ་དང་གཡུལ་འབྱེད་ལ་དགའ་ཞིང་ལས་ཀྱན་ལ་ཞིབ་
ཆགས་རྒྱུ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་གནས་སྐྱོངས་འོག་མོ་ནམས་ཀྱིས་ཕྱི་འཁོ་ལས་སྐྱབ་ཞོར་ས་ཚོད་
ཚུལ་གྱི་གཡུལ་བཤམས་ཤིང་། བུད་མེད་ནམས་ཀྱིས་ཀན་བྱིས་ལ་ལྟ་སྐྱོང་དང་ནང་ལས་སྐྱབ་
པའི་མགོ་བཅུགས། འཁོ་སྐྱོངས་དེ་ལས་ས་ཆའི་བདག་ཐོབ་དང་འཁོ་བའི་གནས་བབ་སོགས་
ཡོད་ཆད་ཉ་ལམ་སྐྱེས་པ་མོ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་སྟེ། གཡུལ་འབྱེད་དྲག་འཐབ་གྱི་
ལས་ཁོ་ནས་ས་ཞིང་བདག་ཐོབ་སོགས་ཐག་གཅོད་བྱས་ཤིང་། དབུལ་ལྷན་མཐོ་དམན་སོགས་
གྱི་མཆམས་བྱས། འགྲོ་བ་མའི་སེམས་གཤིས་ཁོ་ནའི་སྤྱང་ནས་བཤད་ན། སྤྱི་ཞིག་བཅོན་ལ་
དབང་ཆེ་བ་དང་། གཏུམ་སྐྱོད་དང་དྲག་རྩུབ་གྱི་རང་བཞིན་ལྷན་ཞིང་། སྤྱི་ཀྱང་ཕྱིར་ཆོལ་
བྱེད་མི་བྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་ལ་ཆ་འཛིག་དམིགས་བསལ་བ་བྱེད་པ་ནི་
གསལ་བོ་རེད། དེ་ལྟར་སྟོབས་བྱུགས་དང་དྲག་རྩུབ་གྱི་ལམ་ནས་རང་གི་ཉིན་རེའི་འཁོ་བ་ནས་
བྱ་རབས་ཆ་རྒྱུད་གྱི་འཁོ་བའི་བར་བསམ་གཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྐྱོངས་འོག་བུད་མེད་
གྱི་མགོ་འཕང་བསྟོད་དགའ་བར་གྱུར། དེ་དག་ནི་བུད་མེད་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་དང་རིན་ཐང་
སོགས་ཉམས་དམས་སྤྱི་འགྲོ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཐོག་མ་དག་ཡིན་པར་སྟུང་། ཡུལ་སྟོན་དང་ལྷན་པར་
དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བུད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་དེ་ལས་ཀྱང་ཉམས་རྒྱུད་དུ་
གྱུར་པ་ནི་འོག་དུ་རྩུང་ཟད་འཆད་པར་འདོད་དོ། སྤྱི་ཕྱི་ཀྱན་དུ་ཡོད་ལ་འཛིན་དགོས་པ་ཞིག་
ནི། ཆོས་ལུགས་ཁག་དུ་བུད་མེད་དམན་པར་ལྟ་བ་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་བྱུང་བ་བྱིས་སྤྱི་
དང་དེའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སྤྱི་བཅུག་པ་ལས། ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་གསར་རྟོག་བྱུང་བའི་འདུ་
ཤེས་དག་མིན་པ་དེ་རེད།

གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ས་ཐོབ་སྤྱིར་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་གཡུལ་འབྱེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་རིམ་
ཀྱིས་སྒྲིག་འཐབ་གྱི་བསམ་སྟོན་འཁོར་ཞིང་། དེ་ལས་མའི་སྤྱི་སྟོན་དང་དབང་ཐང་ལ་གཞོན་པའི་
སྤྱི་གཞོན་པའམ་མནན་པ་རྒྱག་པ། དམོད་མོ་འདེབས་པ་སོགས་གཞོན་སྟོན་འཕེན་གསུམ་གྱི་

གནའ་ཆོས་དག་བྱང་།

དེ་ལྟར་འདྲེ་གདོན་གྱི་རིགས་ནམས་བྱན་དུ་བཀོལ་བ་དང་ལྟ་ཡི་རིགས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ།
དགྲ་གསོད་རང་སྐྱོང་གི་བསམ་སྟོན་དེ་ཡང་ཤར་རྒྱབ་གང་སར་བྱུང་། དེ་དག་ནི་མིའི་འདུ་ཤེས་
ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ལག་ལེན་ལ་བྱུང་བྱེད་མར་བྱང་ཞིང་། རང་རང་གི་འདོད་
འདུན་རིམ་པར་སྐྱོང་བའི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་གང་
སར་དེད་ག་གི་རྒྱན་བརྟན་པོར་གནས་ཡོད།

གནའ་བོའི་སྐྱབས་སུ་ཤར་རྒྱབ་གང་སར་གཅིག་མཚུངས་སུ་འབྲེལ་བཤད་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་
པའི་དངོས་གཤིས་གྱི་གསང་བ་དང་རང་བྱུང་གི་གཤིས་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གོ་རྟོགས་ཟབ་མོ་
རྙེད་ཅིང་། བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཆེས་སུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རིག་གི་བྱུང་འབྱས་བྱུང་པར་བ་
ཞིག་དང་། གཅིག་ཕན་གཞན་གཞོད་གྱི་བྱེད་ཐབས་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
བོད་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་འདྲ་། དངོས་གཤིས་གྱི་གསང་བ་རྟོགས་ཤིང་སེམས་གཤིས་དབང་དུ་
བསྐྱར་བའི་ཐབས་ལམ་དུ་མ་རྙེད་པ་ལས། རི་ཅེ་ནམས་གོམ་པས་འཇལ་ཞིང་ཉི་མ་ཐགས་པས་
འདོགས་པ། རྩ་བོ་དར་གྱིས་གཙོད་པ། རྩ་གཞུགས་འགྲོ་བར་བསྐྱལ་བ། འདྲ་གཞུགས་ལས་
ཁྲག་དང་རྩལ་རྩལ་འབྱེད་པ། ལྟ་གདོན་གྱི་ནམ་ཤེས་སམ་སྒྲ་སྟོག་མིའི་ལུས་པོར་འབྱུག་པ།
མནན་པ་རྒྱག་ཅིང་གཏོར་མ་འཕེན་པ། ཁྱོད་ཡ་ལྟ་ལ་གཏོད་ཅིང་འདྲེ་ལ་བཅོལ་བ་སོགས་བྱེད་
ཐབས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་། འདི་དག་ནི་རྩ་དངོས་ཙམ་ཞིག་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོར་སེམས་ཤིང་གཡོ་སྒྱུ་
དང་ཆགས་སྤང་། དྲག་དོག་སོགས་གྱིས་རྒྱུད་དཀྱུག་པའི་ད་ལྟའི་སྤྱི་བོ་ནམས་ལ་འབྱུང་མི་
སྤིང་པའི་དོན་དག་ཤ་སྟག་རེད།

དེ་ལྟར་མཉམ་གནས་དང་ཡར་རྒྱས་སུ་བསྐྱད་པའི་འདུགས་སྐྱོན་སོགས་གང་ཡང་མ་བྱུང་བའི་
སྟོན་ཙམ་དུ། འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱི་བོ་ཡོད་ཆད་གྱིས་རང་བྱུང་དང་ལྟན་སྤྱིས་ལ་གཞི་བཅོལ་
ཞིང་། བཅོས་མ་དང་ནམ་རྟོག་སོགས་ལ་གོམས་འདྲིས་དེ་ཙམ་བྱས་མེད། ཡིན་ནའང་སྐྱབས་
མ་ལེགས་པར་མིའི་རིགས་གྱི་ཆགས་སྤང་སོགས་ནམ་རྟོག་གི་མ་ལག་རིམ་པར་རྒྱས་པ་ལས།

སྒོད་བཅུད་བདག་ཐོབ་དང་རྒྱལ་པམ་ཐོབ་ཤོར་སོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར། བསམ་སྒོ་
ངན་པའི་རིགས་དེ་དག་ལ་གཞི་བཙུག་པའི་མགོ་བཙུགས་པ་ནས་བྱིས་རྒྱུད་དང་སྡེ་ཁག་
སོགས་རིམ་པར་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་དབུལ་ཕྱུག་དང་དྲག་ཞན། དཔོན་གཡོག་སོགས་ཀྱི་ནམ་པ་
བྱུང་། ཕྱག་བདག་གོ་གནས་ཅན་དང་དཔལ་བོ་གཏུམ་སྟོད་ཅན་དག་གི་སྒོ་ཁ་དང་བསྐྱུན་ནས་
བྱུང་པའི་ནམས་ལ་ཡག་ཉེས་དང་། བཟང་ངན་སོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཡུལ་བྱིས་པ་བྱུང་སྟེ་
དམངས་ནམས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་དགོས་བྱུང་། ཡུལ་བྱིས་པ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་
སྤང་དོར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནས་དེ་དག་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
སོ་སོར་གོམས་ཤིང་མི་སྡེ་སོ་སོའི་གྲས་བཀྱར་བྱ་ཡུལ་དུ་གྱུར། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྒོལ་པལ་མོ་
ཆེར་བྱིས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་དེ། ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་
ལག་དུ་གྱུར། འདི་དག་ནི་ལུགས་སྒོལ་ལ་ཆོས་ལུགས་སུ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱུ་བྱ་
ནམས་ཏེ། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་ཆ་ཤས་འགའ་ལ་ལྟ་བུ་བཏགས་པའམ་རྒྱས་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་
སོགས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། འདོད་ཚུལ་དེ་དག་མང་གཞི་བྱས་པའི་དགོ་སྡེ་གི་ལས་
ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་སྒོལ་ནམས་རེད།
བྱིས་སུ་འདི་དུ་དང་ཡེ་ཤུ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་འགའ་སྤྱིར་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་
མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནས་གཞན་པར་བཟང་། འབྲིག་སྟོད་ཐད་དུ་འང་
བྱིས་ལུགས་དང་ལྟ་ཚུལ་འདྲ་མིན་བྱུང་། འདི་དུ་ཆོས་ལུགས་ལ་མཆོན་ན། ཆོས་ལུགས་དེའི་
ཁུངས་གཏུགས་ས་གཙོ་བོ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་གི་གསུང་རབ་རྟེན་མར་གྲགས་པའི་ནང་དུ།
གཉེན་སྦྱིག་བེན་པའི་ཕོ་མོ་སུ་ཡིན་ཡང་འབྲིག་ཡུལ་གཞན་བསྟེན་མི་ཆོག་པ་དང་། སྤྱི་ཀྱང་
མཆོན་མཐུན་ཆགས་སྟོད་བསྟེན་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱིས་པ་བསྐྱགས་ཤིང་། དེ་དང་ལྟན་དུ་
འབྲིག་སྟོད་ནི་བྱ་ཕྱག་སྦྱེད་སྟེལ་དང་བདེ་བ་འབྱེན་པའི་བྱེད་ཐབས་གཉིས་ཀར་ངོས་འཛིན་
བྱས། ང་ཆོའི་བསམ་ཡུལ་དུ་རྒྱུ་བྱེད་ཤོངས་དཀའ་བ་ཞིག་ནི། གནའ་བོའི་སྟེ་རེས་སེའི་སྤྱི་
ཚོགས་སུ་དགོ་ཆུན་དང་སྒོ་བམའི་བར་དུ་བྱུང་བའི་མཆོན་མཐུན་ཆགས་སྟོད་ཀྱི་ནམ་པ་དེ་

རེད། དེ་ནི་ཤེས་ཡོན་དང་ཡ་རབས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་བརྟེན་ནིང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་
པའི་ཕྱོད་ཆ་མས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་ན་ཆེས་ངན་པར་བརྟེན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་རེད།
ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ལ་མཆོན་ན། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་བྱ་བྱུག་སྦྱེད་སྤེལ་གྱི་ཆེད་དུ་འབྲིག་སྦྱོད་
བསྟེན་ཆོག་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱེན་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་འབྲིག་པ་སྦྱོད་པ་ནི་སྤྲིན་པ་ཆ་བས་ཆེན་
གསོག་པར་འགྱུར་བས་གཏན་དུ་མི་ཆོག་པ་དང་། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
འབྲིག་སྦྱོད་ཀྱི་ལས་བསྟེན་ཆེ་དུད་འགྲོ་ལྟར་གྱུར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ལས་རྒྱུ་རིང་དུ་འགྱུར་
བས་འབྲིག་སྦྱོད་ཀྱི་ལས་གང་ཡང་སྦྱོད་བྱུང་བསྟེན་མི་ཆོག་པར་བཤད། ལྷག་པར་དུ་དུས་
རབས་བརྒྱ་གཉིས་པ་དང་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཙམ་གྱི་ནང་དུ། ཡེ་ཤུའི་ལྷ་ཁང་གི་དབང་ཆ་བརྟན་
པོར་གྱུར་པ་ནས་འབྲིག་སྦྱོད་ཐད་ཀྱི་བྲིམས་ལུགས་ཀྱང་ངེ་བརྟན་དུ་བཏང་། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་
ཡུ་རོབ་ཁྱུ་ལ་ཕལ་མོ་ཆེ་ལྷ་ཁང་ཁག་གིས་དབང་སྒྱུར་བྱས་ནས་ཆོས་བྲིམས་དང་སྤྱི་བྲིམས་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཅིང་། ཆོས་དཔོན་ལས་སྤྱི་བྲིམས་ཀྱི་སྤྲེལ་མོ་འདྲིན་པའི་དཔོན་རིགས་ཟུར་
གནས་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། འབྲིག་སྦྱོད་ཚུན་ཆད་ལ་དབང་སྒྱུར་ཆེས་ཆེར་བྱས་པར་གྲགས།
སྐབས་དེའི་ཆོས་དཔོན་རྣམས་ལ་མཆོན་ན། འབྲིག་སྦྱོད་ཐད་དུ་བྲིམས་མང་ཙམ་བསྐྱགས་
ཀྱང་ཁོ་བ་དག་བྲིམས་ལ་དེ་ཙམ་གནས་མ་བྱུང་པས། དམངས་ཁྲོད་དུ་གྲེན་ལོག་གི་རྣམ་པ་
མང་པོ་རིམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ལུགས་པ་སྟེ་ལྷ་ཁང་གི་བྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉལ་སར་འབྲིག་སྦྱོད་ཀྱི་
རྣམ་པ་འཇགས་མཁྱེད་ཞེས་ཡེ་ཤུའི་ལྷ་ཁང་གི་བྲིམས་ལུགས་ལ་ཡིད་མི་སློབ་ཞིང་། ཁ་
བཤད་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་འཁང་ར་ཡང་ཡང་བྱས།

དུས་སྐབས་དེ་ཙམ་དུ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ལ་གཅིག་ཏུ་དད་ཅིང་ཆེན་པོར་དབང་བ་རྣམས་ཀྱི་
ཁྲོད་དུ། འཆོ་སྐྱེད་གསར་བ་ཞིག་སྟེ་རྒྱལ་ཁང་གི་བརྟེན་བ་ཞེས་པའི་གནས་སྐྱེད་ཤིག་བྱུང་
བར་བཤད། དེ་ནི་འབྲིག་སྦྱོད་དངོས་མི་བསྟེན་པར་བྱུང་མེད་རྣམས་གཙང་ཞིང་མཛེས་པ་
དང་། དུང་སེམས་དང་གསང་བ་སོགས་སྒྱུ་དབྱངས་དང་སྟན་ངག་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བརྗོད་
ཅིང་། འཆར་ཡན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅོས་པའི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་རོལ་བའི་ལམ་སྟོལ་

ཞིག་རེད། གསལ་བོར་བཤད་ན། དེ་ནི་འཁྲིག་སྒྱུད་ཀྱི་བྱ་བ་ཉིད་བཙོག་པར་བཅི་ཞིང་བཅི་བ་
ཁོ་ན་གཙང་མར་བཅི་བའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ཅང་མ་
འགོར་བར་སྲུ་ཡང་ཁ་བཤད་དོན་ལ་གནས་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཉ་ལས་དགོས་པའི་གནས་
ཚུལ་འགའ་བསྟུན་མར་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་བྱ་མོ་མེ་ཏོག་མ་མིན་ཆེ་ཆུང་མར་མི་ལེན་པ་
དང་། ཆུང་མ་ཡོད་ཆད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་སྲུ་ལའང་ཆགས་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ནམ་འགྱུར་སོགས་
སྟོན་མི་ཆོག་པར་བྱས། སྐབས་དེར་སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཆུང་མའི་རྒྱབ་མཐུན་ཀྱི་
སྐྱེད་པ་དང་། བརྒྱ་བར་དུ་དཀྱུས་གཅིག་ལ་བཅིངས་ཆོག་པའི་ཀོ་བའི་སྐྱེད་རགས་ལེབ་མོ་
སུམ་སྒྲོག་ལྟ་བུ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་མཐའ་ཤན་ཡོད་པ། གཅིན་སྐྱག་དང་ལྷ་མཆན་འདོར་སའི་བྱང་བྱ་
གཉིས་རང་འགྲིགས་སྲུ་ཡོད་ཅིང་སྒྲོ་ལྷགས་སམ་སྒྲོ་བྱ་བརྒྱབས་རྗེས། སུས་ཀྱང་འཁྲིག་སྒྱུད་
བསྟེན་མི་བྱུང་བ་ཞིག་གསར་བཙོ་བྱས་ཤིང་། ཉིན་ཤས་སམ་ལྷ་ཤས་ཀྱི་རིང་རང་ཉིད་ཆུང་མ་
དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་ཕྱིར་བསྐྱོད་བྱེད་སྐབས། སྒྲོ་ལྷགས་རྒྱག་པའི་སྒོལ་ངན་སྐྱག་བྲོ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་
དར་བ་རེད། སྐབས་དེའི་སྐྱེ་ཆོགས་ཕྱི་ལ་བོའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། སྐྱེས་པ་ཕོ་ཡི་རིགས་ལ་
འཁྲིག་སྒྱུད་ཐད་བཀག་རྒྱ་མེད་ཅིང་འཁྲིག་ཡུལ་ཅི་འདོད་དུ་བསྟེན་ཀྱང་སྐྱེད་སྐྱོང་ཅམ་ཡང་
མེད་པར་བཤད།

གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་ཤིང་ཉན་པ་ན། ལྟ་ཆོས་མི་ཆོས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་སྒྱུད་
ལམ་ངན་པའི་རིགས་སལ་མོ་ཆེ་དབང་འདྲིན་པ་དང་འབྱོར་ལྡན་ནམས་ཀྱི་སྤོད་དུ་བྱུང་བར་
མངོན། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དགུ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པ་ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་འཁྲིག་སྒྱུད་ལ་
མཐོང་ཆུང་བྱས་མེད་ཅིང་། སྒོམ་པར་གནས་པ་དང་ཕོ་ཕྱིང་དུ་སྤོད་པ་ནི་དགེ་བའི་ལས་
ཀྱི་ཉགས་མཆན་མིན་ཞེས་ཡེ་ཤུའི་ལྟ་ཁང་གི་བྲིམས་སྒོལ་འགའ་ལ་ངོ་མྱོལ་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་
ལྟ་བུ་སྐྱོང་བའི་སྒྲེ་ཁག་ཀྱང་བྱར་འཇུགས་བྱས་སྐྱོང་བ་རེད། དེ་ལྟར་དུས་རབས་ནས་དུས་
རབས་བར་དུ་རྒྱབ་སྐྱོགས་སྲུ་བྱུང་མེད་ལ་བརྟན་བཙོས་དང་མཐོང་ཆུང་ཡང་བྱས་པ་ལས།
དེ་དག་ཅང་མ་འགོར་བར་བྱུང་མེད་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱོང་ནད་དུ་གྱུར། དེ་ལྟ་ན་སྤང་བྱག་

དང་བཅས་པའི་ཕོ་མོའི་བར་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཚུད་པའི་ལས་འགུལ་ནམས་ཐོག་མར་རུབ་ཕྱོགས་སུ་
བྱང་བར་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་ཡོད་པར་མཐོང་།

དུས་ཕྱིས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༠༠ ནང་དུ་ཡུ་རོབ་ཀྱི་ས་གནས་འགར། བཟའ་ལྷའི་བར་གྱི་བདེ་སྤྱག་
མཉམ་སྦྱོད་ཀྱི་གནས་བབ་གཙོ་འདོན་བྱས་ཏེ། ཕོ་མོ་སུ་ཡིན་ཡང་གཉེན་སྲིག་གི་གནས་སྤངས་
འོག་གཞན་ལ་འབྲིག་པ་སྦྱོད་མི་ཆོག་པའི་ལམ་སྲོལ་གཏན་འབེབས་བྱས། གལ་ཏེ་སུ་ཞིག་
སྲོལ་དེ་དང་འགལ་ཆེ་རྟ་ལྷག་གཞུ་བ་དང་གཉའ་ཤིང་ངམ་སྐྱོ་སྐྱོ་བསྐྱོན་པ། དམངས་ཁྲོད་དུ་
ཉེས་པ་ངོས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྲིམས་ཆད་གཙོད་སྲོལ་ཡོད་པར་བཤད། ཕྱི་ལོ་

༡༥༠༠ ནང་དུ་དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་མོའི་རིང་ལུགས་དར་བནས་ཡུ་རོབ་ཁྲུལ་དུ་བཀག་རྒྱ་གསར་
བ་ཞིག་དང་ཚུལ་འཆོས་ཀྱི་ནམ་པ་གཞན་ཞིག་དར་ཏེ། བྱད་མེད་ལ་བྱ་ཡི་རྒྱུ་བ་སྦྱོད་མི་ཆོག་
པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་དང་མཛིང་པ་སོགས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་པ་ལས་ཤ་རྩེན་དུ་སྟོན་
མི་ཆོག་པ་སོགས་ཆགས་སྡེད་སྦྱོང་སྡེད་པའི་རིགས་ལ་དམ་བསྒྲགས་ཆེས་ཆེར་བྱས།

སྤྱིར་བཏང་རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ་སྦྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་འབྲིག་སྦྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤང་
སྐབས། གཙོ་བོ་བྱད་མེད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ཆེམ་ཐོང་སོགས་ནས་མགོ་ཚུམ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡ་
ཐོག་སྦྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་གནས་བབ་ནས་ད་ལྟའི་བར་གྱི་དར་རྒྱུད་དང་ཡུལ་སྲོལ། བསམ་
ཚུལ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བཀག་རྒྱ། རིག་གཞུང་གི་འགྱུར་ཁྲོག་དང་ཆགས་འཛིག་ ཕོ་
མོའི་གོ་བབ་དང་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་སོགས་ནས་སྤང་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཀྱིག་མཚམས་ཆེན་པོ་
འགའ་དམ་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཞོར་དུ་ཤར་རུབ་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་འགྲོ་ལུགས་སོགས་ཀྱི་བྱང་
པར་འགའ་ཡང་སྤང་བར་བྱེད་དོ།

ཡ་ཐོག་སྦྱི་ཆོགས་སུ་འབྲིག་སྦྱོད་ནི་ཆོས་སྤྱིད་ཡུལ་བྲིམས་སོགས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་གང་གིས་ཀྱང་
གཙུན་མེད་ཅིང་། གནས་དུས་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་འཛིན་བྱ་སོགས་དགག་བྱའི་རིགས་
གཏན་ནས་མེད་པར་བཤད། ཡིནན་འང་དབྱ་གཉེན་དང་ས་རིས་བདག་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་ལྟན་དུ་ཡག་ཉེས་དང་སྤང་དོར་སོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རི་བརྟན་

དུ་གུར་ཅིང་། བྱ་བྱེད་ནམས་ཁག་གསུམ་ཙམ་དུ་བགོས་ཏེ་སྒྲོར་ཞིག་བཟང་བོད་པ་ཁག་ཅིག་
ངན་པ། གཞན་ནམས་བཏང་སྒྲོམས་སུ་འདྲིལ་པའི་འདུ་ཤེས་རིམ་གྱིས་འཁེལ། དེ་ལས་སྤང་
སྤང་གི་ནམ་གཞག་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡུལ་སྒོལ་གྱི་སྒོག་དུ་བཅོས་པ་དང་ལུགས་དང་བྲིམས་སོགས་
གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་བྱུང་། མདོར་ན་ཡུལ་སྒོལ་ལམ་གོམས་སྒོལ་ཞེས་བརྗོད་པ་དག་ནི་
སྤྱི་ཚོགས་གང་ཞིག་གིས་སྤུང་མོང་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་འདྲིལ་
སྤངས་ཤིག་དང་། འདུ་ཤེས་དེ་དང་མཚུངས་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱན་ལ་འདུག་ཕྱོག་བྱེད་པའི་ནམ་པ་
ཞིག་རེད། སྐབས་དེ་དང་དེའི་མི་ནམས་ལ་ནམ་པ་དེ་དག་ལ་ཚོལ་བའི་སྒོ་སྒྲིས་སྤྱབ་མེད་ཀྱང་
ཕྱིས་སུ་གནས་སྤངས་ཀྱན་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ལས། གནའ་སྒོལ་མང་པོ་ཞིག་མིའི་འགོ་ལུགས་
དང་མི་མཐུན་པར་མཐོང་སྟེ་བཅོས་བསྐྱར་སོགས་བྱེད་མགོ་བཙུགས།
དེ་ལྟར་མིའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ངོར་ཚོས་སྤྱི་ཡུལ་སྒོལ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནམས་སྒྲོམ་གྱི་དྲ་བ་
ལྟར་འདྲིངས་པ་ལས། འཕྲིག་སྒྱུད་ཀྱི་ཐད་དུ་འང་བཀག་རྒྱ་དང་ལྟ་ཚུལ་སྟེ་ཚོགས་བྱུང་ཞིང་།
ཕོ་མོའི་བར་དུ་འང་མཐོ་དམའ་སོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འདྲ་མིན་བྱུང་། ཡིན་ནའང་དུས་སྐབས་གང་
ཞིག་ནས་བྱུང་མེད་ནམས་ནམ་ཡང་སྒྲིས་པ་ཕོ་ལས་རྒྱལ་མ་ཁྱོང་ཞིང་། ཕོ་ནམས་བྱུང་མེད་
ཀྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཏུ་ལམ་འཚོ་མ་ཁྱོང་བར་བྱད། གནས་སྤངས་དེའི་འོག་ཕོ་ནམས་ཀྱིས་
བྱུང་མེད་ལ་འཕྲིག་ཡུལ་དང་བྱ་བྱུག་སྒྲིད་སྒྲེལ་སྤྱབ་པ་ཙམ་གྱི་རིན་ཐང་ལས་མེད་པར་བལྟས་
ཏེ། བྱུང་མེད་སྤྱི་དང་ལྟག་པར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུང་མར་རྒྱ་དངོས་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་བཟུང་བ་
དང་། ཕོ་ནམས་དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་འཕྲིག་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མེད་དུ་མ་རང་འདོད་དུ་བསྟེན་ཚོག་པ་
སོགས་ཀྱི་གོམས་སྒོལ་ཆེས་ཆེར་དར། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་དག་དུ་འཕྲིག་སྒྱུད་ནི་མི་ཆོད་དང་
ཐད་ཀར་འབྲེལ་བའི་དོན་དག་ཅིག་དུ་འདོད་པ་སྟེ། གསང་རྒྱའི་འོག་དུ་གནས་མི་དགོས་པར་
མདོན་གསལ་དུ་སྒྱུད་ཚོག་པར་བཤད། ཡེ་ཤུ་ཚོས་ལུགས་ལྟ་བུ་དང་དེ་མིན་ཡུལ་སྒོལ་ལ་ལར་
འཕྲིག་སྒྱུད་སྤྱི་དག་པར་བཅིས་པ་ནི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཏེ།
ཉོན་མོངས་ལས་ཡོངས་སུ་རྒྱལ་བ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པའི་གོ་འཕང་གང་ཞིག་མདོན་དུ་

བྱུང་པའི་ལྷ་བ་སོགས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར། གཙོ་བོ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞིར་འཛིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་
འབྲེལ་ཞིང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཅི་འདོད་དུ་སྤེལ་བའི་སྤྱི་བོ་དུ་མའི་བསམ་ཚུལ་དང་
འབྲེལ་བ་ཞིག་རེད།

འདིར་སྤང་ཆོང་གི་སྒྲོར་ཞིག་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། སྤང་ཆོང་བསྟེན་པར་
དགའ་ཞིང་སྤང་ཆོང་ལ་སྤྲོད་ཅིང་སྤང་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་གཤིས་བཅོས་མ་དེ།
ད་དུང་ཡང་དངོས་གཤིས་འཇལ་བའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཁད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་རིང་སྟབས།
སྤང་ཆོང་གི་གཏམ་དག་སྤང་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱ་ནི་དག་བཅུན་ཞིང་། སྤང་ཆོང་གི་དྲི་བ་པ་མ་དག་
པའི་སྤྱི་བོ་སོགས་པ་པལ་མོ་ཆེར་མཆོན་ན་ལས་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད། ལྷག་པར་དུ་འདོད་
པའི་ལུས་ལ་སྤྲོད་ཀྱང་ཡ་རབས་ཀྱི་གཏམ་ཁོ་ནས་ཁ་ཤ་གཡོགས་དགོས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་
སྤང་ཡིག་ཏུ་འགོད་དགོས་ན། སྤང་སྤྲོད་ཆེན་པོ་ཞིག་དགོས་པར་མ་ཟད་བཟོད་སྤོང་གི་རྒྱས་
པ་ཞིག་ཀྱང་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་སྤང་ཆོང་གི་ལས་ལ་བསྟུགས་པའི་གཏམ་
སྤང་རྒྱ་ནི་ཆེས་ཐལ་ཆ་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་པ་རེད། དེ་ལྟར་འདོད་ཡོད་ཆད་སྤྲོད་
ཅིང་ཡོད་ཆད་ལ་འཛེམ་དགོས་པའི་པན་མེད་ཀྱི་གོམས་སྟོལ་ཏེ་ཁ་བཤད་དང་ལག་ལེན་
སྤོང་སྤོང་དགའ་བའི་བསམ་སྤྲོད་དེ་དག་ལ་དོག་ུ་སྤོང་ལན་གཅིག་མ་བཏང་ཆོ། རྒྱ་སྤྲོད་དང་གོང་
སྤོང་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལས་མགོ་ནས་ཡང་འཇུགས་མི་སྤྲོད་ཅིང་། དངོས་པོའི་གཤིས་ལ་
དཔྱད་པའི་སྤོང་གོས་ནས་ཡང་སྤྲོད་མི་སྤྲོད་པར་མཐོང་། དེར་བརྟེན་འདིར་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྤོང་པ་
དོར་ཏེ་མདོ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་དོ།

དེ་ཡང་རྒྱུ་ཏུ་སྤྲོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲུང་འགྱུར་ལ་ཞེན་པའི་རེ་དོགས་སོགས་ལས་མ་
བྱུང་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཅིག་ཏུ་ལམ་མཐོང་སྟབས། སྤང་གི་ལས་བསྟེན་ཏེ་འཆོ་
བ་སྤྲོད་པའི་མི་རྣམས་ལ་མཆོན་ན། མི་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྟངས་
སོགས་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ལས་དབང་ལ་བཀོད་འདོམས་ནན་མོ་བྱས་ཡོད་ཅིང་།
དེ་དང་ལྟན་དུ་མཐོང་རྒྱུ་དང་དང་དན་སྤོང་སྤྲོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕོག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལས་ཀྱང་དགའ་

ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། རང་ཉིད་ཏ་ལམ་མིའི་གལ་ནས་སྤྲད་པའི་ཆོར་སྤང་དང་སྤྲོས་ཀྱང་
ཁ་ཡ་མི་བྱེད་པའི་སེམས་ངལ་སོགས་རེད། དངོས་པོའི་གཤིས་ལ་བརྟགས་ཤིང་གཏན་ཆིགས་
བཅུ་ལ་བ་ན། སྤང་ཆོང་གི་ལས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཞེ་མེར་དགོས་པར་མ་མཐོང་།
ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་ཞིག་སྤྲད་དེ་འཆོ་བ་བསྐྱབ་ནའང་ལུས་དང་འཆོ་བ་བརྗེ་བ་གཅིག་
མཚུངས་སུ་ངེས་ལ། གཏན་ཆིགས་དེའི་འོག་ནས་བསམ་གཞིག་བྱས་ཆེ་སྤང་ཆོང་གི་ལས་དེ་
ཡང་འཆོ་ལས་ཀྱི་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་ཅང་མིན་པར་མཐོང་། ཡང་གཅིག་བཤད་ན།
སྤང་འཆོང་པོ་མོ་ནམས་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་ཙམ་ལས་སྤྲགས་དོན་སྤྲོ་ཆོགས་ལ་
གཞི་བཅོལ་བའི་གཡོ་སྤྱོད་དང་ཕྲག་དོག་གནག་སེམས་དང་ཆགས་སྤང་སོགས་དེ་ཙམ་མེད་ལ།
བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུང་ལྟ་སྤྲུང་ཕྲག་དོག་དང་འགྲན་སེམས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་དྲག་
རྒྱུ་ཀྱི་ནམ་པ་མེད། དེར་བརྟེན་སྤང་ཆོང་གི་ལས་ལ་བསྟོད་བསྐྱབས་བྱེད་རྒྱ་ནི་འདི་གརྟེན་
མིའི་འགྲོ་ལུགས་བཤིག་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་ཡིན་ནའང་། ཅི་མི་སྟམ་པར་དམའ་འབེབས་ཁོ་ན་
བྱེད་པ་དེ་དྲང་པོའི་ལས་ཤིག་ཏུ་མ་མཐོང་། ང་ཆོས་འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བསྤྲད་མར་བྱས་ཆེ།
མིའི་སྤྱོད་ཆོགས་འདི་རི་འདྲའི་ཡ་ང་སྤྲོང་རྗེ་མེད་ཅིང་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྲུག་ལ་སེམས་ཁུར་
གཏན་ནས་མི་བྱེད་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་ཤིག་གི་ཆོགས་སྤྲོ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། གཞན་སྤྱོད་ཉག་
གཅིག་འཆོལ་བའི་སྤྱོད་པོ་ནམས་ལྟན་དུ་འདུས་པའི་སྤྱོད་ཆོགས་ཤིག་རེད་ཨང་སྟམ་པའི་ཆོར་བ་
དབང་མེད་དུ་འབྱུང་། དེ་ནི་ཕལ་མོ་ཆེ་དངོས་པོའི་གཤིས་ལ་དཔྱེད་པ་འདྲུག་མི་འདོད་ཅིང་།
འཆོ་བའི་རང་བཞིན་དང་མི་ཆེའི་གནད་དོན་སོགས་ལ་སྤྱོད་གོམས་ཞན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རེད་
སྟམ།

རྒྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་ལ་མཆོན་ན། སྤང་ཆོང་གི་བྱ་བའི་རྒྱུ་ལྗོངས་དང་ཐོག་མའི་
དུས་ཆོད་འཆོལ་སྤངས་ལ་གཅིག་མཐུན་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་མེད་པ་རེད། དེ་ཡང་དུད་འགྲོའི་
རིགས་ཀྱི་གཤིས་སྤྱོད་བརྟག་པའི་རྒྱུ་མིང་གི་ཉམས་ཞིབ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པ་ལྟར་ན།
སྤང་ཆོང་གི་བྱ་བདེ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་དར་བ་མ་ཡིན་པར་དུད་འགྲོའི་

སྤྱི་ཚུགས་སྤྱི་འདུན་ཁོང་གི་འཕྲིན་ལྷན་པ་ལྟར། དེ་ཡང་སྤྱི་འདུན་རིགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་ཉིད་
སྤྱི་ཚུགས་དང་ཟུང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཞན་ལ་འབྲིག་པའི་ལས་སྤྱིན་པའི་ཕོ་མོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་
བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱད་ཆོང་གི་ལས་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤྱི་བར་བཤད། མིའི་
སྤྱི་ཚུགས་ལ་མཆོད་ན། ཡཔོག་གི་དུས་སྐབས་སྤྱི་བྱེད་ཆོང་མཉམ་གནས་དང་བྱ་སྤྱོད་སྤྱི་
སྤྱོད་ཀྱི་མགོ་བཙུགས་པ་ནས་སྤྱད་ཆོང་གི་ལས་དེ་བྱུང་ཞིང་། རིམ་གྱིས་སྤྱི་བ་ཕོ་ཡིས་དབང་
སྤྱོད་བྱེད་པའི་མགོ་བཙུགས་པ་ནས་སྤྱད་ཆོང་མིའི་གྲངས་འཕོར་དེ་སྤྱི་ལས་ཇི་ཆེར་སྤྱོད་
བར་བཤད། དེ་ནི་གཙོ་བོ་བྱེད་མེད་ནམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་མེད་བྱ་སྤྱོད་ནམས་འཆོ་སྤྱོད་
བྱེད་དགོས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཆག་སྤྱོད་སྤྱི་ཚུགས་ལས་སྤྱི་ཆེད་གཞན་ལ་རྒྱ་དངོས་ཀྱི་ཆ་བུ་
འབྲིག་བདེ་སྤྱིན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཅམ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཡས་མས་སྤྱི་མིའི་སྤྱི་ཚུགས་ཆེན་པོ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་མིན་དང་། ཕོ་མོ་སྤྱི་ཞིག་
གིས་བྱེད་ཆོང་མཉམ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐད་དོ་སྤྱོད་ཆེན་པོས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་
པའི་མགོ་བཙུགས། དེ་ནི་སྤྱད་ཆོང་གི་ཕོག་མའི་འབྱུང་རྒྱུ་འཆོལ་སྤྱོད་མཉམ་གྱིག་ཀྱང་རེད།
འགའ་ཞིག་གིས། སྤྱི་བ་ཕོ་ཡིས་ཕོག་མར་བྱེད་ཆོང་མཉམ་བྱུང་གི་མགོ་བཙུགས་ཤིང་།
དེ་ལས་བྱེད་ཆོང་དང་ཆོ་ཁག་སྤྱི་ཁག་སོགས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་ལ་ལར་བྱེད་མེད་
རིགས་ཀྱིས་དབང་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འདུས་ཡོད་སྤྱོད་ཅེས་ཟེར། ཁོ་ཆོས་གསལ་བཤད་བྱས་
དོན། བྱེད་མེད་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱས་མཐུ་ཆུང་ཞིང་སྤྱོད་ཆུང་ཞིན་པས་དབང་སྤྱོད་དེ་
གནས་སྐབས་ཅམ་དུ་ཟད་པར་སྤྱོད་ཅེས་བརྗོད། མང་པོས། བྱེད་མེད་རིགས་ཀྱི་གོ་ཐང་ཞན་པ་
ནི་དགོན་མཆོག་གཅིག་སྤྱི་ལྷན་ཀྱི་སྤྱོད་ཆུང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་པའམ། དེ་ལས་ཆུང་
ཟད་བཞུགས་ཏེ་རང་བྱུང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བྱིན་པའི་གནས་སྤྱོད་ཆོང་ཕོ་མོ་ཡིན་སྤྱོད་སྤྱོད་། བྱེད་མེད་
ཆོར་བྱེད་ཆོང་གི་སྤྱི་འབྲིད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཅིང་རྒྱ་ཆུང་སྤྱི་བ་ཕོ་ལ་བཞེན་ནས་འཆོ་གནས་
བྱེད་དགོས་པར་འདོད། དེར་བཞེན་བཟུང་དཔོན་ཕོ་ཡིས་བྱེད་དགོས་ཤིང་། བཟུང་དཔོན་མེད་
པའི་ཕོ་བྱེད་དགལ་འཆོ་གནས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་བྱུང་བ་ན་སྤྱད་ཆོང་གི་ལས་གཉེར་བ་འཆོ་

ཐབས་ཡག་ཤོས་སུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་དང་། བྱིས་ཚང་ཡག་པོར་བསྐྱེད་སྲུང་སྐྱབ་པའི་
བཟའ་དཔོན་སློར་ཞིག་གིས། རང་གི་ཚུང་མ་དང་བུ་མོ་ནམས་སྤང་ཚོང་གི་ལས་གཉེར་བར་
སྐྱལ་འདེད་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་བཅས་སྤང་ཚོང་གི་ཐོག་མའི་འབྲུང་རྒྱུན་ལ་སྡོམ་
ཚིག་འཛིག་བྱུང་བྱེད། གཞན་སློར་ཞིག་གིས་སྡོམ་སྤྱོད་བྱས་ན། གང་ལྟར་མའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་སྤང་
ཚོང་གི་ལས་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནི། སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་བྱིས་ཚང་དམ་སྤྱོད་ཁག་དབང་སྤྱོད་བྱེད་
པའི་དུས་ཡིན་པར་ཚིང་རྒྱུ་དེ་ཅམ་མེད། སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན། གནའ་ནས་ཉི་འདི་དུས་བར་
ལོ་རྒྱུས་དང་གོམས་གཤིས་ཉིས་སྤྱི་ལོ་གོ་ཉི་ལྔ་ལྔ་ལས་བྱུང་མེད་རིགས་ལ་རང་སྤྱོད་རང་
སྤྱོད་གི་རྒྱས་པ་དང་། གོ་སྐབས་སོགས་དེ་ཅམ་ཡོད་མ་སྐྱབ་པས་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་ཉམ་
དམའ་བར་གྱུར། གནས་སྐབས་དེ་དག་ལས་བྱུང་མེད་རིགས་ལ་ཆག་སྤོང་དཀའ་ངལ་མང་
དུ་བྱུང་ཞིང་། འཚོ་གནས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་ན་རང་ཉིད་ལ་ལག་མ་ཐོགས་པར་སྤྱི་ལོ་
ལོ་ལོ་མཐུན་དུ་བཤམས་སྤྱོད་ཡོད་པ་ནི་པ་མས་བྱེན་པའི་ལུས་པོ་ཉིད་དེ། ཡི་ཐུག་ཅིང་སྤྱོད་གོས་
པའི་སྤང་ཚོང་གི་ལས་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་པར་གྱུར།

བྱུང་མེད་རིགས་ཀྱིས་སྤང་ཚོང་གི་ལས་བསྟན་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ཞིག་ནི། གནའ་བོའི་
སྤྱི་ཚོགས་སུ་འབྲིག་སྤྱོད་བསྟན་ཟེན་པའི་བྱུང་མེད་ནམས་གཉེན་སྤྱི་བྱེད་མི་རུང་བའི་སྤྱོད་
དེ་རེད། བྱུང་མེད་དེ་དག་གིས་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་ཅིང་འཚོ་གནས་གཞན་སྐབས་བདེའི་ངང་མ་
རྒྱུན་སྐབས་ལས་དེ་ཉིད་དང་ལེན་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ལྟར་གྱུན་གྱིས་སྤྱོད་ཅིང་
འབྲུབ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཐོག་མར་བྱུང་མེད་རིགས་ནས་མགོ་བརྩམ་དགོས་བྱུང་། དེ་ལྟ་
ནའང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་རང་བཞིན་དང་མའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྤོང་འགྱུར་སྤྱོད་ཆེས་
ཆེར་བྱུང་བ་ལས། སྤྱི་ལོ་སྤྱོར་ཞིག་གི་འཚོ་སྐབས་དེ་ཡང་སྤྱོད་རྒྱུན་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་
གཏན་ནས་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཅིང་། ཞི་སྤོགས་གང་ཆེ་དང་ལས་གང་བདེའི་སྤོགས་སུ་བསྤྱོད་
མགོ་བརྩུགས་ཏེ་སྤང་ཚོང་གི་ལས་གཉེར་བའི་བསམ་སྤོང་འཁོར། དེ་ཡང་བྱུང་མེད་རིགས་ཀྱི་
སྤོང་དུ་སྤྱོད་པོ་དང་དབང་འཛིན་པ་རེ་མང་དུ་གྱུར་པ་དང་བསྟན་ནས་དེ་དག་གིས་

སྒྲིབ་འཆོང་བ་བསྟེན་པའི་མགོ་བརྩུགས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་བྱིམ་བདག་མ་སྒྲོར་ཞིག་གིས་རང་
ཉིད་ཀྱི་བྱི་ག་དམག་འཐབ་དང་ཆོང་དོན་དུ་བསྒྱུད་པ་ན། རྒྱུས་པག་ཞན་སྒྲོང་འགྲུག་བྱས་ཏེ་
འཁྲིག་སྒྱུད་བསྟེན་པའི་སྒོལ་བྱང་། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཕྱག་པོའི་བྱིམ་ཆང་གི་བྱད་མེད་ཀྱན་པའི་
རིགས་ནས་མགོ་བརྩུགས་ཤིང་། དལྟའི་ཆར་ཀྱན་གཞོན་གྱི་བྱད་པར་དེ་ཙམ་མེད་པར་གྱུར།
གནས་ཚུལ་དེ་དབུལ་ཕྱག་གི་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྱི་ཆོགས་འགའ་ཞིག་དུ་
དར་སྒོལ་ཆེ་རུ་འགོ་བཞིན་ཡོད། དེས་གནས་ཚུལ་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཅི་ན། སུ་ཞིག་འུ་ཕྱག་ཐབས་
ཟད་དུ་གྱུར་བ་ན་གང་དང་ཅི་ལའང་འདྲེས་བཀུ་བྱེད་མི་འདོད་པ་སྟེ། མིའི་བཤད་ཡམས་དང་
བྲིམས་ལུགས་སོགས་ལ་མི་འདྲེས་པར་ཁེ་བཟང་གང་ཆེ་གཙོ་འདོན་བྱེད་པའི་མིའི་ལྟན་རྒྱུས་
ཀྱི་གཤིས་ཀ་དེ་སྟོན་པ་རེད།

ང་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲིབ་ཆོང་གི་ལས་གཉེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་སྒྲོར་མོ་ཁོ་ན་གཉེར་ཏེ།
གཞན་ལ་འཁྲིག་བདེ་སྟེར་མཁན་གྱི་བྱད་མེད་ཀྱི་རིགས་ཤ་སྟག་སྒོ་དོར་འཆར་བ་ཡིན། དོན་
དངོས་ཐོག་སྒྲིབ་ཆོང་གི་ལས་གཉེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་དུ་མ་ངེས་ཏེ། བཟའ་ལྔའི་
དམིགས་ལུལ་དང་བཅུ་བའི་ཆོར་སྒྲིབ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་རྒྱ་དངོས་ཐོབ་དབང་
སོགས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཁོ་ནར་གཞི་བཅོལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཁྲིག་བདེ་སྒྱུན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆོ།
ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་དེ་ནི་སྒྲིབ་ཆོང་གི་ལས་གཉེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན་དེ་ལ་
ལྟན་ཀའི་སྒྲགས་རྟེན་དཀའ་བར་སེམས། ཞིབ་དུབས་མ་ཆེ་རྒྱུས་པ་ཕོ་ཡི་ཁྱོད་དུ་སྒྲིབ་འཆོང་བ་
ཡོད་མེད་ཀྱི་གཏམ་ཙམ་ཡང་གོ་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། ཕོ་ཡིས་སྒྲིབ་འཆོང་མ་བསྟེན་ཆེ་ཅི་མི་སྟམ་པ་
དང་ཕོ་ཡིས་སྒྲིབ་འཆོང་བ་བསྟེན་པའི་གཏམ་ཐོས་ཆེ་ཏེ་ལས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ནི། ད་
དུང་ཡང་ཕོ་ཡི་རྒྱུང་ཏེ་དགྲུང་ལ་གནས་པའི་རྟགས་ཤིག་སྟེ། སྒར་གྱི་ཕོ་མོའི་བར་གྱི་རིན་ཐང་
ལྟ་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་འགོ་ཐུབ་མེད་པའི་རྟགས་མཆན་གསལ་པོ་ཞིག་རེད།

ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྱི་ཆོགས་གང་སར། སྒྲིབ་འཆོང་མ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་ལག་དམར། དབྱེན་སྒྱུར་
བ་སོགས་ལས་ཀྱང་ངན་པར་བཅི་ཞིང་། སུ་ཞིག་གིས་སྒྲིབ་ཆོང་གི་ལས་གཉེར་ཆེ་དེའི་བྱིམ་

རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིལ་བོར་ནག་ཐིག་འབེབས་པའི་འདུ་ཤེས་འདྲིན་ལ། རྒྱལ་བཤད་དང་ངན་
མཚང་གི་འུར་སྤྲ་མི་ཆེ་ཤིལ་བོར་འཇགས་མི་སྲིད། དེར་བརྟེན་སྤྲད་ཀྱི་ཆོང་ལས་གཉེར་བའི་
ཤར་ཕྱོགས་མ་སྒྲོར་ཞིག་རང་རང་གི་སྤྱི་ཆོགས་དང་ཁ་བུལ་ཏེ། མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཁྲོད་དུ་
འཆོ་སྤྲད་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་ཁོ་ཆོར་དཀའ་ངལ་
གང་ཞིག་འཕྲད་པའམ། ཡང་ན་སྡོན་ཐོན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཁོར་བ་ལས་བཤད་ཡམས་
དང་ལུགས་སྒོལ་སོགས་ལམ་འདྲེམས་པར། རང་དོན་རང་གཅིས་དང་རང་ལས་རང་སྦྱོང་
བྱེད་པའི་ཆོར་བ་དྲག་དུ་རྒྱས་པས་ལས་དེར་ཁྱུགས། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་གྱི་བསམ་སྒྲོར་
འགྱུར་བ་གཏན་ནས་འགྲོ་བྱུང་མེད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོར་ཡང་དོན་དངོས་ཐོག་འགྱུར་
བ་དེ་ཙམ་བྱིན་མེད་པས་ཁོ་ཆོས་པམ་ཁ་དེ་དག་མི་སྦྱོང་ཐབས་མེད་དུ་སྒྱུར། གང་ལྟར་སྤྲད་
འཆོང་མ་ནམས་ཐ་ཤལ་དུ་བཅི་དགོས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་སྤྲད་འཆོང་བ་ནམས་ཐ་ཤལ་མིན་པའི་
བདེན་པ་ངས་པར་དུ་བརྗོད་དགོས་སྟུམ། འོན་ཀྱང་འདི་ག་ཉེན་གྱི་ཡུལ་ཆོས་དང་གོམས་སྒོལ།
བྲིམས་ལུགས་སོགས་མིའི་བྱ་བྱེད་ལ་སྤངས་འདྲིན་བྱེད་པའི་བྱ་སྦྱོད་པལ་མོ་ཆེ་སྤྲོས་པ་ཕོ་
ཡིས་བྱས་ཤིང་། རྒྱན་མཐུད་བཞིན་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བསམ་ན། བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་
བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ལམ་མེད་པར་མཐོང་། གལ་ཏེ་
བྱད་མེད་རང་ངོས་ནས་གནས་ལུགས་བཅོལ་ཏེ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བསམ་གཞིག་དང་
སྒྲོབས་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ལག་ལེན་བསྟུད་མར་བྱེད་བྱུང་ན། མི་འགྲུབ་པའི་བྱ་དངོས་ཤིག་
གཏན་ནས་མེད་སྟུམ།
ལེའུ་གཉིས་པ།

དཀོན་མཆོག་གི་ཞབས་རྒྱུས་ནག་པོ།

༡ ཉེས་ཅན་གྱི་ཐོག་མ་དང་ཐོག་མའི་སྤྲིག་པ།

འདིའི་ཆོས་ལུགས་དང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས། ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་བཅས་གསུམ་ལ་སྟ་
གཅིག་སྟེ་བའམ་དགོན་མཆོག་གཅིག་སྟེའི་ཆོས་ལུགས་ཞེས་བཞིན། ཆོས་ལུགས་དེ་
གསུམ་གས་མིང་ཅམ་མམ་རང་རང་གི་སྐད་ཀྱི་བྱད་པར་ཅམ་ལས་འདོད་བྱའི་དགོན་
མཆོག་ཅམ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། དགོན་མཆོག་ཉིད་དགོན་མཆོག་ཡིན་པས་མིའི་
རང་བཞིན་སོགས་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་ཤིང་། ཏྱག་པ་དང་གཅིག་ཕུ་དང་རང་དབང་
བ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུ་བལ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་ལ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་གང་དུ་
ཐེབས་བཞུགས་ཀྱི་གནས་སོགས་ལ་འང་ངེས་པ་མེད་པ་བཅས་སུ་བཤད། ཆོས་ལུགས་
དེ་གསུམ་གས་དགོན་མཆོག་གི་སྟོའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱ་དངོས་གང་ཡང་
མེད་པར་འདོད།

སྐབས་འདིར་ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་པས་འདོད་ཚུལ་རུང་ཟད་མི་འདྲ་བཞིག་ཡོད་པ་ནི།
དགོན་མཆོག་ནི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་
འདོད་པ་དེ་རེད། ཁོ་ཆོས། རྣམ་པ་གསུམ་ཅམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་དགོན་མཆོག་གསུམ་
སོགས་སུ་གཏན་ནས་བཞིན་མི་རུང་སྟེ། དགོན་མཆོག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་
ཟེར། རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡོན་ཏན་སོགས་སྟོགས་ཀྱན་ནས་ཆ་མཉམ་པ་དང་ཏྱག་པའི་
རང་བཞིན་མཉམ་པ། རྟེན་གཅིག་པ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། རེ་རེར་ཡང་དགོན་མཆོག་གི་
བྱ་བྱེད་རྣམས་པདང་ཡོན་ཏན་སོགས་ཆ་ཆང་བ་རེ་ལྟན་པར་འདོད། ཁོ་ཆོས་དེ་རེ་རེ་
ལ་དགོན་མཆོག་ཆ་ཆང་བ་ཞེས་བཞིན། རྣམ་པ་གསུམ་ནི། གཙོ་བོའམ་ཡབ་སྟེ་ཡོངས་
སུ་གྲགས་པའི་དགོན་མཆོག་ཉིད་དང་། སྐུ་ཉེ་སྟོན་པ་ཡེ་ཤུ། དམ་པ་སླ་སྟོག་བཅས་
རེད། དེ་གསུམ་གར་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཆང་བ་རེ་ཡོད་ཅིང་ངོ་བོ་དབྱེར་
མེད་དུ་འདོད། འདོད་ཚུལ་འདིའི་ཐད་ཁ་ཆེ་ཆོས་ལུགས་པ་འགས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལམ་

ནས་ལྷན་ཀ་བཙལ་ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད། དཀོན་མཆོག་གཅིག་སྟེ།
བ་སོགས་ལ་ནང་འགལ་ཆེ་བར་བཤད།

དཀོན་མཆོག་གི་གསུང་རབ་ཏུ་མིའི་འཇིག་རྟེན་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་པར། དཀོན་
མཆོག་གིས་ཉིན་དང་པོར་གནམ་ས་གཉིས་དང་། ཉིན་མཚན་གཉིས་གསར་བཟོ་བྱས་
ཤིང་། ཉིན་གཉིས་པར་བར་སྒང་། ཉིན་གསུམ་པར་རྒྱ་མཚོ་དང་སྐམ་ས། ཤིང་སྟོང་དང་
ཅི་ཤིང་སོགས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་རིགས། ཉིན་བཞི་བར་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ། ཉིན་ལྔ་བར་
འདབ་ཆགས་ཀྱི་རིགས། ཉིན་དྲུག་པར་གནག་ཕྱགས་སོགས་དུད་འགྲོའི་རིགས་དང་
སྐྱེས་བུ་པོ་མོ་གཉིས་བཅས་བཟོས། སྐབས་དེར་དཀོན་མཆོག་གིས་པོ་མོ་དེ་གཉིས་ལ།
ངས་འཇིག་རྟེན་འདིར་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བཅས་སུ་ཤིང་འབྲས་སྟོན་པའི་སྟོང་བོ་སོགས་
གསར་བཟོ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། བྱ་དང་དུད་འགྲོ་རྣམས་ལ་དབྱགས་དང་ཆེ་སྟོག་སྟོན་ཡོད་
སོགས་གསུངས་ཏེ་ཉིན་བདུན་པར་བཟོ་མཚམས་བཞག དེར་བརྟེན་ཉིན་བདུན་པ་དེ་
དུས་ཆེན་དུ་གྱུར་ཅིས་ཟེས། གཟའ་ཉི་མར་ལས་ཀ་མི་བྱེད་པར་ལྟ་ཁང་དུ་དཀོན་
མཆོག་ལ་གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ་དང་གྲུང་གསེང་དུ་བཅི་བའི་སྟོལ་དེའང་དེ་ནས་
བྱུང་།

ཉིན་དྲུག་པའི་སྐབས་མི་བཟོ་སྒངས་ནི། ཐོག་མར་དཀོན་མཆོག་གིས་ས་ངོས་ནས་
རྩལ་དུ་མ་སྒྱུངས་ཏེ་སྒྲ་ཁུང་ནས་ཆེ་སྟོག་གི་དབྱགས་དམ་པ་སྟེ་སྟོག་བཏབ་པ་ན། ས་
ཁུང་དེར་སྟོག་དབྱགས་རྒྱས་ཤིང་མིར་གྱུར། ཁོའི་མིང་ལ་ཨ་དྲུམ་ཞེས་ཟེས། དཀོན་
མཆོག་གིས་ཁོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་ལྷུ་མ་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་དེ་ད་ལྟའི་ཞེ་རྒྱ་ལྷུ་དུ་ཡོད། བཞག
ཅུང་ཙམ་ན་ཨ་དྲུམ་ལ། བྱེད་གཅིག་ཕྱར་སྟོང་པ་མི་ལེགས་པས་ངས་བྱེད་ལ་རོགས་པ་
ཞིག་བཟོ་ཆོག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁོའི་ལུས་སྟོང་དུ་གཉིད་ཀྱི་སྒྲགས་བཏབ། ཨ་དྲུམ་

གཉིད་དུ་ཡུར་བ་ན། ཁོའི་ལུས་པོ་ནས་རྩིབས་རུས་གཅིག་དང་ཤ་ལེབ་མོ་ཞིག་བཀོག་
དེ་ནས་བཟུང་པོ་རྣམས་ལ་རྩིབས་རུས་གཅིག་མི་ཆང་ཟེར་ཞེ་བུ་དེ་མེད་ཅིག་བཟོས། དེ་ལ་
ཨེ་ལྷ་ཞེས་ཟེར། དགོན་མཆོག་གིས་ཁོ་གཉིས་ལ་ཤིང་སྒྲིང་ཞིག་བསྟན་ཏེ་དེའི་འབྲས་
བུ་བ་མི་རུང་ཞེས་བཤད། ཤིང་སྒྲིང་དེར་ལེགས་ཉེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་
སྒྲིང་བོ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཤིང་འབྲས་ཟོས་པ་ན་བ་མ་ཁན་ལ་དེ་མ་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་
རྣམས་ལ་ལེགས་ཉེས་དང་ཡག་སྟུག་སོགས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ཞིང་།

དེ་དག་ལས་ཆགས་སྒྲིང་སོགས་འབྱུང་བར་བཤད།

སྒྲིང་དགོན་མཆོག་གི་མདུན་གཡོག་པ་ལུ་སི་ཏམིར་སྐད་ལ་ལར་ལུ་ཅི་ཏམིར་
ཟེར་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོ་ནི་དགོན་མཆོག་གི་ཐུགས་བརྩེ་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད་ཅེས་ཟེར།
སྐབས་ཤིག་ན་ཁོ་ལ་སྤེད་པའི་ཆོར་བ་རྒྱས་ཤིང་། རང་ཉིད་ལ་འང་དགོན་མཆོག་ལྟར་
ཞིང་ཁམས་ཤིག་ཡོད་པར་འདོད་དེ་ཐུག་དོག་གི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ན། དགོན་མཆོག་
ཉིད་ཐུགས་མ་རངས་པར་ཁོ་དཔྱལ་བའི་བདག་པོར་དབང་བསྐྱུར། དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་
བདུད་དུ་གྱུར་ཅིང་ཁོའི་ལས་ཐམས་ཅད་བདུད་ལས་སུ་གྱུར། སྐབས་དེར་ཨེ་དྲུམ་དང་
ཨེ་ལྷ་གཉིས་ལ་པོ་མོའི་མཆན་མ་མེད་ཅིང་ལུས་པོ་གཅིར་བྱུར་གནས། མིག་གཉིས་བྱེ་
མེད་ཅིང་། རོ་ཆ་དང་ཆགས་སྤེད། དགའ་སྟུག་ དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡག་ཉེས་དང་
བཟང་ངན། དག་གཉིན་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་མེད། སྐབས་ཤིག་ན།
དཔྱལ་བའི་བདག་པོ་ལུ་སི་ཏམིར་དེ་ཉིད་སྤྱལ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གི་རྣམ་པར་སྤྱལ་ཏེ།
ཤིང་འབྲས་དེར་གྲོ་བ་ཆེ་ཞིང་ཁྱད་ཆོས་སྣ་ཆོགས་ལྡན་པས་དེ་ཟོས་ན་ཡོན་ཏན་དང་
རུས་པ་སྣ་ཆོགས་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེས་དང་། དགོན་མཆོག་གིས་བྱེད་གཉིས་ཚོངས་
པ་ཁོ་ནར་གནས་པར་འདོད་ཅེས་སོགས་ཨེ་ལྷ་ཡི་རྣལ་ཏྲག་ཏུ་བརྗོད། དེ་ལྟར་ངན་

སྐྱལ་དང་དབྱེན་སྒྲོར་བྱས་པས་ཨེ་ལྷ་ཡིས་བདེན་པར་བསམས་ཏེ་ཤིང་འབྲས་ཟོས་
ཤིང་ཨ་དྲུམ་ལའང་ཟ་རུ་བརྟུག་དེར་བརྟེན། དེ་མ་ཐག་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཕྱེ་ཞིང་པན་
ཚུན་ཀྱི་མཆན་མ་མཐོང་བན་ངོ་ཆ་བྱུང་ཞིང་མཆན་མ་ལོ་མས་བཀའ། རིམ་གྱིས་
དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ལེགས་ཉེས་དང་པོ་མོའི་འདུ་ཤེས་སོགས་ཀྱང་བྱུང་བར་བཤད།
ཨ་དྲུམ་དང་ཨེ་ལྷ་ཡིས་དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་དང་འགལ་བའི་སྡིག་པ་ཆ་བས་ཆེན་
བསགས་པ་ན། དགོན་མཆོག་གིས་ཨེ་ལྷ་ལ། ངས་བྱེད་ལ་བྱ་སྤྱད་སྒྲེ་དུས་ན་ཟུག་
གཏོང་བའི་བྲིམས་ཆད་གཅོད་ཅིང་། བྱེད་གྱིས་ན་ཟུག་གི་ངང་དུ་སྤྱ་བྱ་སྒྲེ་བར་འགྱུར།
བྱེད་གྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཁྱོ་གའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། ཁྱོ་གས་བྱེད་ལ་དབང་
སྒྱུར་བྱེད་ངེས་ཡིན། ཞེས་བཀའ་ཆད་པ་བ་དང་། ཨ་དྲུམ་ལའང་ཁ་ཉེས་དུ་མ་བོས་
ཏེ་ལྷན་དུ་ལྷུ་མ་རྩ་ནས་བསྐྱད། དེར་བརྟེན་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ལ་གོས་གོན་དགོས་པ་
དང་། ཚྱེལ་བར་བརྟེན་ནས་ཟས་ཟ་དགོས་པ། འབྲིག་པའི་བྱ་བ་བསྟེན་པ་སོགས་མིའི་
སྒྲིད་པ་རྣམས་བྱུང་བར་བཤད། དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་མིའི་རྒྱུད་པ་བྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
རིགས་རྣམས་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་སྡིག་པའི་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་བྱུང་ཞེས་གྲགས།
དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་དང་འགལ་བའི་སྡིག་པ་དེར་ཐོག་མའི་སྡིག་པ་བཟུང་ཞིང་། དེ་
ལས་སྒྲེ་བའི་སྡིག་པ་གཞན་མེད་པར་བཤད། དགོན་མཆོག་གཅིག་སྒྲུབ་ཆོས་ལུགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཐོག་མའི་སྡིག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བས། ཐམས་ཅད་སྒྲེས་
ཅམ་ཉིད་ནས་སྡིག་པ་དེ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། ཨེ་ལྷ་ནི་ཐོག་མའི་སྡིག་པ་དེ་གསོག་
པ་པོ་དང་ཨ་དྲུམ་ལ་གཡོ་སྐྱལ་བྱེད་པ་པོ། བདུད་ཀྱི་གཡོ་འོག་ཏུ་ཐོག་མར་ཚུད་མཁན་
སོགས་སུ་འདོད། དེར་བརྟེན་ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་སུ་སྤྱ་བྱ་རྣམས་སྒྲེས་མ་ཐག་ནས་སྐྱས་
ཀྱི་ཆོ་གར་བརྟུག་སྟེ་ཐོག་མའི་སྡིག་པ་འདག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱས་ཀྱི་ཆོ་ག་མ་

ཐོག་པའི་བྱིམ་མི་སྲུ་ཡིན་ཡང་ཐོག་མའི་སྡིག་པ་དང་བཅས་པས། ཤེ་རྗེས་བྱིམ་ཆང་གི་
དུར་སར་བྱིམ་མི་འདས་པོ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་མི་འདྲིལ་པའི་སྲོལ་དེད་ག་ཁྱད་བྱུང་།
བཤད་ཚུལ་འདི་དག་ལས་བྱུང་མེད་ནི་ཚོངས་ཤིང་སྐྱགས་ལ་སེམས་གཤིས་མི་བརྟན་
པ་དང་། གཞན་གྱི་གཡོ་འོག་དུ་ཚུད་སྒྲ་བ། གཡོ་སྐྱུ་དང་མགོ་སྐྱོར་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་
པ། ཡིད་ཆེས་མི་རུང་བ། སྡིག་ཅན་དང་ངན་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་ཚུམ་པ་པོ་
སོགས་སྲུ་འདྲོད་པའི་གཞི་རྩའི་བསམ་སྒོ་དེ་དག་བྱུང་།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གཅིག་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་མས་བྱས་པ་ནི། འགྲོ་
བ་མིའི་ཕོ་ཡི་ཐོག་མ་སྟེ་ཨ་དུམ་ནི་དམ་པ་སྒྲ་སྲོག་ལས་བྱུང་བས་ཕོ་རྣམས་དཀོན་
མཆོག་གི་སྒྲ་བརྟན་ཡིན་ཞིང་། མོ་ཡི་ཐོག་མ་ཨེ་ལུན་ཕོ་ཡི་རྩེ་བ་རུས་ལས་བྱུང་ཞིང་
ཡིད་གཞུང་མི་བརྟན་པས་ཕོ་རྣམས་རྟག་དུ་ཕོ་ཡི་དབང་སྐྱུར་འོག་དུ་གནས་དགོས།
དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་དང་འགལ་བའི་ཐོག་མའི་སྡིག་པ་ལས་ཆགས་སྟེད་དང་
ཆགས་སྒྲ་སོགས་བྱུང་བས། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགན་བུད་མེད་ལ་འཁྲི་ཡོད།
ཆགས་སྟེད་སོགས་སྡིག་པ་དེ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཨེ་ལུ་ཡིས་ཐོག་མར་བསགས་པ་ན་
དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ཆད་ཕོག་ཡོད་སྟབས། བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་ནས་སྒྲ་མཆན་འབབ་
ཅིང་ཁོག་དུ་བྱ་ལྷག་སྒྲུམ། སྒྲ་མཆན་དང་བྱ་ལྷག་སྒྲེ་དུས་ཀྱི་བྱ་རོགས་དང་ཁྱག་
སོགས་ཆེས་མི་གཙང་ཞིང་སྡིག་པའི་འབྲས་བུར་བཅི། བྱ་སྒྲེས་ན་ཉིན་མོ་དེ་ནས་ཨ་མ་
རྣམས་ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་མི་གཙང་བར་འགྱུར་བས་ཉིན་སོ་དུག་གི་རིང་དག་གཙང་
བྱེད་དགོས་ལ། བྱ་མོ་སྒྲེས་ན་ཉིན་བཅུ་བཞིའི་རིང་མི་གཙང་བར་འགྱུར་བས་ཉིན་
དུག་ཅུ་རེ་བཞིའི་རིང་དག་གཙང་བྱེད་དགོས། སྒྲ་མཆན་འབབ་དུས་བུད་མེད་ཀྱིས་ཅ་
དངོས་གང་ལ་རེག་ན་དེ་དག་བཙོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྲུ་ཞིག་གིས་ཅ་དངོས་དེ་

དག་ལ་རིག་པ་ན་དེ་དག་གྲང་བཅོག་པར་འགྱུར། བྱད་མེད་ནི་སྐྱུ་ལ་གདུག་པ་ཅན་
དང་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ནི་གདུག་པའི་རྟི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལག་པ་གཉིས་རྟི་བུ་འཇུང་
པའི་ལྷགས་སྒྲིག་ཡིན། རོ་སུ་ཞིག་གིས་དགོན་མཆོག་དགུས་པའི་ལས་བརྩམས་ན་
རང་ཉིད་བྱད་མེད་དེ་དག་ལས་ཐར་ཐུབ། བྱད་མེད་ནམས་རང་གཤིས་མི་བརྟན་པས་
ནམ་ཡང་མོ་ཡི་དབང་འོག་ཏུ་ཁྱུ་སེམ་མེར་སྡོད་དགོས་ཤིང་། ནམ་དུ་ཡང་མོ་ཡི་བཀའ་
བཀོད་དང་ལེན་བྱེད་དགོས། བྱད་མེད་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་ཆབས་ཆེན་བསགས་པས་དགོན་
མཆོག་གི་མདུན་དུ་རྟག་ཏུ་ངོ་གཞོངས་དགོས་ཤིང་མགོ་བོ་མ་བརྟམ་པར་
གསོལ་འདེབས་དང་། སྒྲིག་བཤགས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཆོག་ཡི་
ཤུའི་བཙུན་མ་དང་ཁ་ཆེའི་བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་མགོ་བོ་རས་ཀྱིས་བརྟམས་ཤིང་ལྷ་རིང་གོན་
པ་དང་། འཛེའུའི་བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་ནམ་དུ་འང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཁྱོ་ག་ལས་གཞན་ལ་སྟོན་
མི་ཆོག་པར་མགོ་བོ་བརྟམ་དགོས་པའི་སྟོལ་ནམས་ཀྱང་རྩ་བ་འདི་ལས་བྱུང་བྱད་མེད་ཀྱིས་
ནམ་ཡང་གཞན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོབ་སྟོན་བྱེད་མི་ཆོག་ཅིང་ལྷ་ཁང་དུ་རྟག་ཏུ་ཁ་བཙུམས་
ཏེ་སྡོད་དགོས། གལ་ཏེ་ངི་བ་རེ་བྱུང་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱོ་གས་འདི་བ་ལས་བྱད་མེད་
ཀྱིས་ཐད་ཀར་འདི་མི་ཆོག་ མདོར་ན་སྒྲིག་པ་དང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱད་
མེད་ཡིན་ཅིང་། བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་ལ་གནས་མི་སྤུབ་ཅིང་།
ལུས་བཅོག་པ་ཡིན་པས་བྱ་བྱེད་མང་པོར་འཛོམ་དགོས་པ་སོགས་ཡིན། དེ་ལྟར་ཆོས་
ལུགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་སྦྱི་བསྡོམས་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ།
ཁྱོ་གས་ཡོངས་ནས་མཐོང་རྒྱུ་དང་དམའ་འབེབས་སོགས་ཤུགས་ཆེར་བྱེད་པའི་མགོ་
བཙུགས་ཤིང་། ལྷ་སྐྱུང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་དག་ལྷ་ཉི་བར་དུ་གང་སར་
ཁྱབ། དེ་དག་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པ་ནམས་ཀྱིས་དགོན་མཆོག་གི་ཞབས་རྗེས་ནག་

པོར་བསྐྱར་བའི་ཐོག་མའི་འདུ་ཤེས་དག་རེད།

༡ འདིའུ་ཆོས་ལུགས་པ་དང་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ།

འདིའུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མོ་བེ་སི་དང་ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་པས་སྟོན་པ་
ཡེ་ཤུ། ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་སྤྲུ་མད་ཏི་བཅས་དགོན་མཆོག་གི་སྤྲུ་དང་ཕོ་ཉར་
འདོད། རྒྱུས་བྱ་དེ་གསུམ་འབྲུངས་པའི་དུས་དང་འབྲུངས་སའི་གནས་ཀྱི་བྱད་པར་
སོགས་ལས་ཆོས་བརྒྱད་གསུམ་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལྟ་བ་སོགས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་
དུ་མ་བྱང་ཡང་། ཡེ་ཤུ་དང་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་བསམ་སྒྲོ་མང་པོ་
ཞིག་འདིའུ་ཆོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་འདྲ་བའི་ཆའང་ཤིན་དུ་མང་།
རྒྱུས་བྱ་དེ་གསུམ་གས་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་ཐོག་མར་འབད་པ་བསྟེན་པ་ནི་བྱན་
གཡོག་ལམ་ལུགས་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐད་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ནི་དགོན་མཆོག་
གི་སྤྲུ་སྤྱུ་འདོད་ཅིང་སེམས་ཅན་ལ་གཅིག་དུ་བྱམས་པའི་རྒྱུས་བྱ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་
ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་དོན་ཞིག་ཀྱང་རེད། རྒྱུས་བྱ་དེ་གསུམ་གས་སྐབས་
རེར་བྱད་མེད་ལ་བཟོད་དཀའ་བའི་བརྟན་བཅོས་བྱེད་པ་གཟིགས་པན། བསྐྱབ་བྱ་
དང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱན་བྱ་རེ་གནང་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཕོ་མོ་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ལམ་
ལུགས་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལག་རྒྱུ་འདོག་བྱབ་མེད་པར་
གྲགས། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་ལུགས་སྟོལ་གང་ཞིག་སྤྱི་ཆོགས་ཤིལ་བོས་ཁས་
ལེན་ཞིང་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་བསྐྱར་དགོས་ན། ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱང་
སྤྱི་ཆོགས་དེ་དང་མི་རིགས་དེའི་རྒྱུ་འབྲུང་ཞིང་དེ་དག་གི་རྩ་བའི་བསམ་སྒྲོར་
བསྐྱུན་དགོས་པ་ངས་ཅན་རེད།

འདིའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟུན་ན་དེ་ནི་ཆག་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་བསྐྱུང་མར་བྱུང་བའི་
མི་རིགས་ཤིག་རེད། མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན། མི་རིགས་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་ཨི་ཁྱེ་
རེལ་གྱི་གདོད་མའི་མི་རིགས་ཏེ་ཏེ་ལྷོ་རོལ་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ས་གནས་དེར་
ཐོབ་ཤོར་གྱི་དམག་འཐབ་སོགས་ལན་མང་བྱུང་བས་ཁོ་ཆོ་གང་སར་ཁ་འཐོར་ནས་
འཆོ་སྡོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་། འདིའི་མི་རིགས་ཀྱིས་ཨི་ཁྱེ་རེལ་ནི་དགོན་མཆོག་གིས་
ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ལུང་བསྟན་པའི་གནས་སུ་འདོད་ཅིང་། ཁོ་བ་རྣམས་དགོན་
མཆོག་གི་ཆོས་ངོ་མ་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་དུ་འདོད། གང་ལྟར་བྱེ་ལོ་ ༡༥༠༠ ནང་དུ་
ཤར་ཡུ་རོབ་ཁུལ་ནས་འདིའི་མང་པོ་ཨི་ཁྱེ་རེལ་དུ་བྱིར་བསྐྱོད་ཀྱིས་འཆོ་སྡོད་བྱས།
དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཏི་ཏི་ལིར་གྱིས་སྡེ་འབྲིད་པའི་རྒྱ་ཅོ་ཆོགས་ཁག་གིས་
འདིའི་པོ་མོ་ས་ཡ་དུག་ཅམ་དམར་གསོད་བཏང་རྗེས། འདིའི་ཕྱོགས་འབྲམ་པ་པལ་མོ་
ཆེ་ཨི་ཁྱེ་རེལ་དུ་བསྐྱོད་དེ་ད་ཆ་འདིའི་བྱིམ་དུ་གྱུར་ཅིང་། བྱེ་ལོ་ ༡༧༩༩ ལོར་ཨི་ཁྱེ་
རེལ་སྤྱི་དགའ་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་དབར་དུ་ཤི་གསོན་གྱི་དམག་འཐབ་
མཆོམས་མ་ཆད་པར་གནས་པ་དེ་རེད། དེཡང་དབྱིན་ཇི་བས་འདིག་ཏེན་ལ་བཞག་
པའི་ལག་རྗེས་བབྱང་གིས་མི་ལང་བཡོད་པའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་གཅིག་རེད། ལར་ནས་
དབྱིན་ཇིའི་པ་མེས་བྱ་རབས་ཆ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་མིའི་འདིག་ཏེན་འདིར་དངོས་
བརྒྱད་ཅི་རིགས་ནས་གཞན་གྱིས་མ་འདོན་པའི་བྱ་གཞག་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མང་པོ་
བསྐྱབས་ཡོད། གལ་ཏེ་ལས་འབྲས་དང་དགེ་སྤྱིག་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་ན། དབྱིན་ཇི་བ་
ལས་གཞན་པའི་སྤྱིག་ཅན་ཞིག་དང་ཉེས་ཅན་ཞིག་ཏེ་ལམ་ཡོད་དཀའ་བས། དེ་དག་
གི་ལས་དབང་ཡང་བརྗོད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད།
འདིའི་མི་རིགས་ཀྱི་གྲངས་འཕོར་ནི་ས་ཡ་བཙོ་ལྷ་ཅམ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་

ས་ཡ་རྒྱག་ཙམ་ཨ་རི་དང་ས་ཡ་བཞི་ལྷག་ཨི་བེ་རེལ། གཞན་རྣམས་གང་སར་
བཀམས་ཡོད་པར་བཤད། འདིའུ་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་ཆོར། འདིའུ་ནི་དགོན་མཆོག་
གིས་ལུང་བསྟན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པས། འདིའུ་དང་ཁོ་ཆོའི་ཆོས་ལུགས་པ་
ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་ངེས་པར་དུ་འདིའུ་མི་རིགས་དང་ཤ་རུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་
ཞིག་ཡིན་དགོས། དེར་བརྟེན་འདིའུ་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞུགས་མཁན་གྱི་མི་རིགས་གཞན་
མེད་ཅིང་ཁོ་ཆོ་དང་གཉིན་སྡེ་བ་བྱེད་རྒྱ་སོགས་ཀྱང་དགོན་པར་གྱུར། རུབ་ཕྱོགས་སུ་
ཡེ་ཤུ་བ་སོགས་དང་འདིའུ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་དགའ་རོགས་མཛའ་གྲོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
བྱུང་ནའང་མཐའ་མར་གཉིན་སྡེ་གི་དུས་རན་པ་ན། བཟའ་ལྷག་གཞན་འཆོལ་བའི་
གནས་ཚུལ་དེ་དར་བྱུང་གིན་དུ་ཆེ། འདིའུ་རྣལ་མ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་མི་རིགས་གཞན་ལ་
གཉིན་སྡེ་བ་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁར། སྐྱ་དང་ཁ་སྐྱ་འཛོག་ལུགས་དང་ལྷ་བའི་ཁ་མདོག་
སོགས་ཀྱང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་བྱེད་དགོས། བྱད་མེད་ལ་མཆོན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་
ཁྱོ་ག་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ལའང་སྐྱ་སྟོན་མི་ཆོག་ཅིང་དེ་མིན་གྱི་དགག་བྱའང་གིན་
དུ་མང་བས། དེང་དུས་ཀྱང་ཨ་རི་སོགས་སུ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱ་རྒྱ་གོན་པའི་འདིའུ་བྱད་
མེད་ཏེ་ཅང་མང་། ཕྱི་སྐྱིམས་ཙམ་དུ་གཞན་ལ་གཉིན་སྡེ་བ་ཆོག་པ་དང་མི་རིགས་
གཞན་ཡང་འདིའུ་ཆོས་ལུགས་པར་འགྱུར་ཆོག་པར་བརྗོད་ཀྱང་། བྱད་སྐྱིམས་ཀྱིས་
བཀམས་བཅད་པ་ནི་དེ་དག་གང་ཡང་མི་ཆོག་པ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་འདིའུ་རྣམས་ལ་ནང་
སྐྱིམས་ལས་བརྒྱལ་བའི་སློབས་པ་མེད་ཀྱང་འདིག་ཉིན་སྡེའི་སྡེང་སྟེགས་ཐོག་ཕྱི་
སྐྱིམས་ཀྱི་རྣམས་དེ་དག་མི་སྟོན་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར།
འདིའུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱངས་གཏུགས་ས་ནི་དགོན་མཆོག་གི་གསུང་རབ་རྟེན་མར་
གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་སྟོན་པ་མོ་བེ་སའི་འདས་གསོན་གཉིས་ཀྱི་དུས་

སྐབས་ཏ་ཅང་རིང་བོའི་ནང་འདིའི་མཁས་པ་དག་གིས་བསྐྱེགས་ཤིང་ཡི་གེར་བཀོད་
པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྩོམ་དུས་དང་རྩོམ་པ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཐད་ངེས་གཏན་ཅི་ཡང་མེད།
གསུང་རབ་དེའི་ནང་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་གདམས་པ་བརྩ་ཞེས་པ་སོགས་ནི་
ཏ་ཅང་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། ཡ་རབས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐྱལ་བའི་གསུང་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་
དང་ཆབས་ཅིག་བྱད་མེད་རྣམས་མི་དགའ་བའི་གཏམ་ཡང་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་
དུ་ཏ་ཅང་མང་།

ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བ་དག་གིས་བརྗོད་པ་ལྟར་ན། འདིའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཆོས་ལུགས་གཞན་
གཉིས་ལས་ཀྱང་བྱད་མེད་ལ་སྤང་ཞིང་། རྒྱུས་པའི་ཐོབ་དབང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཞིག་
རེད། འདིའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་རྟོང་མའི་ནང་བཀོད་པ་ལྟར་ན། བྱད་
མེད་ནི་འཆི་བ་ལས་ཀྱང་གདུག་ཅན་དང་གཡོ་ཅན་ཡིན་ལ། རོ་སྟོང་ལས་ཡ་རབས་
གཅིག་རྟོད་ཀྱང་མོ་སྟོང་ལས་ཡ་རབས་གཅིག་ཀྱང་མི་རྟོད། སུ་ཞིག་གིས་སྒྲ་མཆན་
འབབ་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་སོགས་ལ་རེག་ན་མི་དེ་ཉིད་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་བཙོག་པར་
འགྱུར་ཞིང་། རྒྲ་མཆན་འབབ་བཞིན་པའི་བྱད་མེད་དང་ལྟན་དུ་ཉལ་ཆེ་ཉིན་བདུན་གྱི་
རིང་བཙོག་པར་འགྱུར། རྒྲ་མཆན་ཆད་རྗེས་བྱད་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་བདུན་གྱི་
རིང་དག་གཙང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཉིན་བརྒྱད་པར་རུས་སྤལ་གཉིས་སམ་ཕྱག་རོན་
གཉིས་དང་བཅས་ཆོས་པའི་རྩལ་དུ་སྡིག་བཤགས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། ཆོས་པས་
མཆོད་འབུལ་གྱི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་ཏེ་དགོན་མཆོག་གི་མདུན་དུ་བྱད་མེད་དེ་མི་
གཙང་བས་སྤགས་པའི་སྡིག་པ་བཤགས་དགོས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་།

འདིའི་མི་རིགས་ཀྱིས་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་བོའི་རིང་ལག་ལེན་བྱས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལས་
གཅིག་ནི། ལོག་གཡེམ་གྱི་ཁ་ཉེས་ཐོག་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ཐད་རེད། གལ་ཏེ་ཆུང་མ་སུ་

ཞིག་ལ་ལོག་གཡེམ་གྱི་ཁ་ཉེས་ཕོག་པ་ན། ཁྱོད་གས་ཚོས་པ་ཞིག་འབོད་འགྲུག་བྱས་ཏེ་
བརྟག་དབྱུང་བྱེད་པ་སྟེ། བྱུང་མེད་དེའི་རྒྱན་ལྷན་གྱི་ལྷ་བ་ལུང་དེ་ལྷ་ནག་མཐུག་པོ་
ཞིག་གཡོགས་ཤིང་རྒྱ་མའི་མཆོམས་སུ་ཐག་པས་དམ་པོར་བསྐྱམས། ཚོས་པས་ཤོག་
ངོས་སུ་བདེན་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་འགའ་སྟག་ཚས་བྲིས་ཏེ་རྒྱར་སྤངས། དེ་ནས་ངི་ཁྱ་
ནག་པོ་དེ་ལྷ་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གད་བདར་བྱས་པའི་ཁྱས་རྒྱ་ནང་བསྐྱེས་ཏེ་འཐུང་དུ་
འཇུག སྐབས་དེར་བྱུང་མེད་དེའི་ལུས་སྟེང་དུ་རྟགས་གང་ཞིག་ཐོན་པ་ན་དེ་ནི་ལོག་
གཡེམ་བསྟེན་པའི་ར་སྟོང་ཡིན་པས་ཁྱོད་གའི་འདོད་འདུན་ལྟར་ཉེས་ཆད་གང་ཡིན་
གཙོད་པར་བྱེད། གཞན་ཞིག་ནི་བྱུང་མེད་གྱིས་ལོག་གཡེམ་གྱི་ཉེས་པ་བསགས་པ་ན་
ཁྱོད་གས་གསོན་སྟེག་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་ངོ་བས་བརྒྱངས་ཏེ་གསོད་པ་དེ་རེད། ཡང་
ཁྱོད་ག་འདས་པའི་ཡུགས་ས་མོ་སུ་ཞིག་གིས་སྟེས་པ་གཞན་དང་ལྷན་དུ་འབྲིག་སྟོན་
བསྟེན་པ་ན། ཁྱོད་གའི་པ་ཡིས་བྱུང་མེད་དེ་གསོན་སྟེག་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་ཐབས་
གཞན་བསྟེན་ཏེ་གསོད་པ་སོགས་ཡང་བའི་བྱ་སྟོན་གང་མང་བྱུང་བ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་
དེབ་འགར་གསལ། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་གས་ལོག་གཡེམ་ཅི་ཙམ་བསྟེན་ཀྱང་དེ་ནི་ཁེ་དབང་
ཙམ་ལས་ཉེས་པར་མི་བརྟེན། དེད་ག་ནི་ཨ་པས་བྱ་མོ་རྣམས་རྒྱ་དངོས་ལ་བརྟེས་ཏེ་
ཡོངས་སུ་སྟོས་བཏང་བ་ལས་བྱུང་བར་ལོ་རྒྱུས་སྟེ་བ་མང་པོས་བརྗོད།

རྒྱང་མ་མང་བསྟེན་ལམ་ལུགས་ཀྱང་འདྲུ་མི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཉ་ཅང་དར་བྱས་
ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག་སྟེ། འདྲུ་འུའི་རྒྱལ་བོ་གྲགས་ཅན་ཏེ་མེ་ཞེས་པས་རྒྱང་མ་མང་དུ་
བསྟེན་ཅིང་མཛའ་མོ་མང་དུ་ཉར་བ་དང་། ཁོའི་བྱ་སོ་ལོ་མོན་ཞེས་པ་བྱུང་མེད་བདུན་
བརྒྱ་ཙམ་ལ་གཉེན་སྦྲིག་བྱས་པ་དང་། དགའ་རོགས་སུ་མ་བརྒྱ་ཙམ་ཉར། དེ་ཉི་ལྟོ་མ་
ཞེས་པ་བྱུང་མེད་བཙོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་གཉེན་སྦྲིག་དང་དགའ་རོགས་དུག་རྒྱ་ཙམ་ཉར་

ཏེ། བྱ་ཉེར་བརྒྱད་དང་བྱ་མོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་བསྐྱེད། ཨ་ཁྱི་གཤམ་ཞེས་པ་བྱད་མེད་བཅུ་བཞི་
ཙམ་ལ་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་བྱ་ཉེར་གཉིས་དང་བྱ་མོ་བཅུ་དྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་གནས་
ལུགས་དང་མཐུན་དཀའ་བའི་བྱ་སྒྲིབ་མང་པོ་བྱང་བར་བཤད། འདི་དག་དཔེ་ཙམ་
ལས་ཡོངས་སུ་བཟོ་དེ་པ་ནི་ངལ་བའི་རྒྱ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། གཉེན་མ་སྒྲིག་གོང་དུ་བྱ་མོ་
རྣམས་མེ་ཏོག་མར་གནས་དགོས་པ་ནི་འོག་ཏུ་ཁ་ཆེའི་གནས་ཚུལ་བཟོ་དེ་པའི་སྐབས་
སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་གས་འཐུས་པར་བྱེད་འདོད།

འདིར་བཟོ་དེ་འདོད་པ་ཞིག་ནི། གསུང་རབ་གསར་རྟེན་གཉིས་དང་ཀོ་རུན་བཅས་ནི་
སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཚུལ་རྣམས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་ཡིག་ཐོག་ཏུ་
བཀོད་པ་མིན་པར། རྗེས་འཇུག་པ་དག་གིས་བྱིས་སུ་བསྒྲིགས་ཤིང་དཀོན་མཆོག་དང་
སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་བསྐྱགས་པ་ཞིག་རེད། དེ་དག་
ལ་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐབས་སྟོན་པ་དེ་ཙམ་མེད་ལ། ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་སོགས་མེད་
པས་ཆོས་གཞུང་གི་རྣམ་པ་དེ་ཙམ་མེད་ཅིང་། གཙོ་བོར་བཟོ་དེ་པ་ནི་རྟག་ཏུ་དཀོན་
མཆོག་ཉིད་མཁུ་བར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྐབས་དེ་དག་གི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་
དང་བྱང་བ་མང་པོ་བཟོ་དེ་པ་དེ་རེད། དེ་ལས་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་སྤུབ་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་
དཀའ་བའི་སྒྱུར་དུ་མ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ། ཕོ་ཡི་ཐོབ་དབང་སོགས་དཀོན་མཆོག་
དང་སྟོན་པ་དག་གི་དགོངས་ཚུལ་དུ་བཟོ་དེ་པ་དེ་རེད།

༡ ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པ་དང་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ།

ཡེ་ཤུ་ཆོས་ལུགས་ནི་གནའ་ནས་ད་བར་དུ་དར་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་གཞན་
ལས་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་སྟེར་ཆབས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་རེད།

ཆོས་ལུགས་དེའི་ཁྱད་པར་གསུངས་ས་ནི་དགོན་མཆོག་གི་གསུང་རབ་གསར་མར་
གྲགས་པ་སྟེ། སྟོན་པ་ཡེ་ཤུ་འདས་རྗེས་ཁོང་གི་གསུང་དང་མཛད་པ་ནམས་སྟོབ་མ་
ནམས་ཀྱིས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ཅིང་། ཞོར་དུ་སྐབས་དེ་དག་གི་སྡེ་ཆོགས་ཀྱི་གནས་
བབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ལྟ་བ་ནམས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ་
ཞིག་རེད། ཅུ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ཆོས་ལུགས་དེ་ནི་བཅེ་བ་དང་སྦྱོན་པ་གཉིས་
གཞིར་བྱས་ཤིང་ལུས་བདེ་སྟོང་བ་དང་ངེས་འབྱུང་མང་གཞིར་བྱས་པ་ཞིག་རེད། ཆོས་
བརྒྱད་འདི་ལ་སྟོན་པ་ཡེ་ཤུའི་སྤྱུགས་སྒྲས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་མཁས་པ་མང་
དུ་བྱུང་ཞིང་། ངེས་འབྱུང་གིས་སྤྱུགས་བསྐྱེད་ཏེ་བྱ་བུ་ལ་ལ་གནས་པའི་སྟོམ་ཆེན་
པའང་དུ་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད། རྒྱ་ལ་སྤྱུལ་ཐོབ་ཅིང་ལྟའི་ཞལ་གཟིགས་པའི་མཁས་གྲུབ་
པོ་མོ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲགས། ཆོས་ལུགས་འདིས་དད་པ་
གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིགས་ལ་འབད་པ་ལས་དངོས་དོན་མཆོན་
ཉིད་དེ་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱུགས་སྒྲུང་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་པར་སྒྲུང་།
སྟོན་པ་ཡེ་ཤུ་ནི་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་བྱམས་སྟོང་རྗེ་ཅན་གྱི་སྦྱེས་བུ་
སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཁོང་འཁྱུངས་པའི་དུས་ཆོད་ནི་ཆེས་ཟིང་ཆ་ཆེ་ཞིང་། སྦྱེ་བོ་
ནམས་གཏུམ་སྦྱོང་གིས་འཆོ་ཞིང་ལོག་པའི་ལམ་ཁོ་ནར་ཁྱེད་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་
དང་། ཆོས་པར་བསྟན་པ་ནམས་ཀྱིས་གང་འདོད་ཀྱིས་མི་དམངས་ལ་དཀའ་སྤྱུག་ཆོད་
མེད་སྟོང་ཅིང་། རང་རང་གི་འདོད་པ་ནམས་དགོན་མཆོག་གི་དགོངས་ཚུལ་དུ་
བསྐྱབས་པའི་དུས་སྐབས་ངན་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་དགོན་
མཆོག་གི་སྒྲས་སུ་བསྐྱབས་ཤིང་དགོན་མཆོག་གིས་ཆེད་དུ་འདིག་ཉེན་འདིར་
མངགས་གཏོང་གནང་བར་གསུངས་ཏེ། སྦྱེ་བོ་ནམས་དགོན་མཆོག་ལ་དད་ཅིང་

བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་སོགས་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཐབས་མང་དུ་བསྟེན། དེ་དང་ལྷན་དུ་འཛིན་
ཆོས་ལུགས་པའི་བྱ་སྟོང་ངན་པ་དག་དང་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་བབ་ངན་པ་
རྣམས་ལ་ཐེར་འདོན་བྱས་ཤིང་དམངས་ཁྲོད་དུ་བསྐྱགས་པ་སོགས་ཀྱིས། ཁོང་གསལ་
ཤིང་ལ་བསྟོན་ཅིང་ལག་མཐིལ་དུ་འཛོམ་མ་བཟུང་སྟེ་དམར་གསོད་བཟང་བའི་ལོ་
རྒྱུས་དེ་བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་སྟོན་པ་ཡེ་ཤུས་འཛིག་རྟེན་འདིར་མངོན་རྗེས་དེ་ཙམ་
འཛིག་ཐུབ་མེད། ལ་ལས་ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྟེང་ཞིང་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་གྲུབ་ལའང་
ཐུགས་མོས་ཤིང་། ཁོང་གི་རྗེས་འཇུག་པའི་ཁྲོད་དུ་སྟེ་བ་སྤྱི་བྱི་སོགས་ཁས་ལེན་མཁན་
ཡང་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་པར་བཤད།

སྟོན་པ་ཡེ་ཤུའི་རྗེས་འཇུག་པའི་ཁྲོད་དུ་སྟེ་ཆོགས་སུ་ཞུགས་ནས་འགོ་བའི་དོན་སྐྱབ་
པའི་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ཅན་བགྲང་གིས་མི་ལངས་པ་བྱུང་ཞིང་། དེདག་ལས་ཀྱང་ཡ་
མཚན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁོ་ན་གཅིགས་སུ་མ་བཟུང་བར་
ཆོས་ལུགས་གཞན་ལ་དག་སྦྱང་སྦྱངས་ཏེ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐབས་དུ་མ་ནང་འདྲེན་བྱེད་
མཁན་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་རེད། ཆོས་ལུགས་དེར་ལྷ་བའི་ཆ་ནས་དེ་ཡིན་འདི་ཡིན་
གྱི་གསལ་ཁ་དེ་ཙམ་མེད་ནའང་། སྟོང་པའི་ཆ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེར་གཞི་
བཅོལ་ཏེ་ནད་པ་ཉམ་ཐག་སོགས་ལཱ་ལྷན་མང་པོ་ནས་རོགས་རམ་བྱེད་པ་ཞིག་རེད།
ཆོས་ལུགས་འདིའི་རྗེས་འཇུག་པ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་མཆོག་དུ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
གཙོ་བོ་དག་ནི། ཏ་ལམ་སྟོན་པ་བཤགས་པ་དང་དགེ་བའི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་
ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་དེར་ཟད་ཅིང་། ཆོས་ལུགས་འདིའི་རྒྱུད་འཛིན་པའི་ཁྲོད་དུ་ཡིད་
མི་སྟོབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གནའ་ནས་ད་བར་དུ་འབྱུང་གིན་ཡོད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་
ཡེ་ཤུ་བར་བསྐྱར་འདོད་དེ་སྟོབ་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱ་དངོས་ཀྱིས་བསྐྱ་བྱིད་གཏོང་བ་དེ་རེད།

ཁོ་ཚོ་འི་སེམས་དོར་སུ་ཞིག་སྟོན་པ་ཡི་ཤུའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་ཁོང་གིས་བསྟན་ཅིང་
མཛད་པའི་ལམ་དུ་སྐྱོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ལེགས་པར་མཐོང་བ་རེད། བསམ་ཚུལ་
འདི་ཚོས་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ལག་ལེན་གྱི་
ཐད་ནས་ཚོས་ལུགས་གཞན་གྱིས་དེ་ཙམ་འབད་པ་མི་བསྟེན་པར་སྤང་།

སྤྱིར་བཤད་ན། ཚོས་ལུགས་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཐོག་མའི་བསམ་སྒྲོ་དང་
ལག་ལེན་པལ་མོ་ཆེ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་དང་། རྩ་བའི་འདུ་ཤེས་ནམས་
པན་པ་ཉག་གཅིག་ལ་གཞི་བཙུག་བ་གསལ་བོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་
འཕེལ་རྒྱས་དང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་དུ། ཚོས་པ་ཚོས་ཚོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་
ནམས་ངི་བཞིན་བརྒྱད་སྟེལ་བྱེད་མ་ཐུབ་ཅིང་། འགའ་ཞིག་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་
བསམ་སྒྲོ་དང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལ་ཅི་མི་སྟམ་པར་བྱ་སྐྱོད་ཡ་མ་བྱུང་བསྟེན་
པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ཆེ་དེ་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་བོས་
ཁས་ལེན་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཚོས་ལུགས་པ་ལུ་ཚུགས་ཅན་
མང་དུ་བྱུང་། དེ་ལྟར་འགའ་ཞིག་གིས་ཚོས་ལུགས་ལ་ཁག་དཀྱིས་ཏེ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་ལོ་བོ་དང་། ལྷག་པར་དུ་འཁོས་བབ་ཞན་པའི་མི་དམངས་ལ་བརྟུག་གསེག་གྲང་
གང་མང་བྱེད་ཐལ་བྱུང་། དེ་ནི་ཚོས་ལུགས་ཉིད་ཀྱི་ཞན་ཆ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་འཇུག་པ་
དག་གི་ཐལ་ཆ་ཅན་གྱི་བྱེད་བབ་ཁོ་ན་རེད།

ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསམ་ན། རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཚོས་ལུགས་པལ་མོ་ཆེ་དད་པ་
ཙམ་ཞིག་ཆང་གཞིར་བྱས་པ་ལས་ལག་ལེན་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དང་།
ཐབས་རྩལ་སོགས་གཞིར་འདྲིན་ཐུབ་མེད་པས་རྗེས་འཇུག་པ་ཉུང་དུ་གྱུར་པ་ནས་
ཉམས་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བ་ལྱུར་བར་གྱུར། གནའ་བོའི་སྐབས་སུ་ནོར་འཁྲལ་ཆེན་པོ་

ཞིག་བྱང་བ་ནི། ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཛིན་ཏེ་ན་རྟེན་ལ་བོ་དབང་སྐྱུར་
འདོད་པའི་ལྟ་བ་དེ་རེད། རྒྱུ་བོ་པལ་མོ་ཆེ་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་ལ་འཇུག་སྟེ་
ཞིང་མཐུན་པར་སྟོན་པའཕྱང་དཀོན་པའི་གནས་ལུགས་འོག་ཆོས་པ་དབང་འཛིན་པ་
དང་རྗེས་འཇུག་འབངས་མི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འགལ་བ་སྣ་ཆོགས་
བྱང་། དེལས་ཀྱང་ཆབས་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི། ཆོས་པ་ནམས་ཀྱིས་རྩ་བའི་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ནམས་ཁེ་གཙང་དུ་འཛིན་མ་ཐུབ་པར་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་དར་ཆ་
འཕྱར་དཀག་པ་དེ་རེད། ལོ་རྒྱུས་བསྐྱགས་ཤིང་བསམ་གཞིག་བྱེད་དུས་ཆོས་སྲིད་
གཉིས་ནམ་དུ་འང་མཉམ་བསྐྱེད་མི་རུང་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱུང་འཕང་བསྟོན་འདོད་ན་
སྲིད་ཀྱི་ལས་དང་རུང་ཟད་རྒྱུ་རིང་དུ་གནས་དགོས་པ་དེ་གལ་བོ་ཆེར་མཐོང་། དེ་ལྟ་
ནའང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཤིང་འགྲོ་བའི་བདེ་སྐྱུག་ཉག་གཅིག་ཐུགས་ལ་
བརྟག་པའི་རྒྱུ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཆེ། སྲིད་ལས་ལོགས་སུ་ཆོས་མེད་ཅིང་ཆོས་ལས་ལོགས་
སུ་སྲིད་མེད་པ་གཏན་ཆོགས་དང་མཐུན་ཞིང་། རྒྱུ་བོ་དུ་མའི་ནམ་པར་ཐར་བས་ཀྱང་
རྗེས་སུ་དཔོག་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།

སྤྱི་མོའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་སུ། མའི་སྤྱི་ཆོགས་རྟེན་ལ་བོ་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བས་འཆོ་
དགོས་པའི་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོ་ཡོད་སྟབས། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲག་འཐབ་དང་རྟོག་
འཛིང་གི་རིགས་རིམ་པར་བྱང་ཞིང་། ཞི་དྲག་གི་ལས་གཉིས་ཀར་བརྟེན་ནས་འཛིན་
ཏེ་ན་རྟེན་ལ་བོར་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པའི་འདོད་རྩམ་ཆེས་ཆེར་བྱང་། ཆོས་པའི་ནམ་པ་
འཆང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཀྱི་དམག་འཐབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཡོ་སྐྱུའི་རང་བཞིན་
ཅན་གྱི་ཐབས་སྣ་ཆོགས་བཀོལ་ཏེ་འབངས་ནམས་ཚོངས་པར་བྱས་ཤིང་། མི་གསོད་
ཁྲག་སྐྱུར་གྱི་ལས་ལ་བསྐྱུལ་བའི་སྟོན་པ་ཐལ་ཆ་ཅན་ཡང་མང་དུ་བྱང་། ཆོས་དང་མི་

མཐུན་ཞིང་རྒྱ་མཚན་དང་ཡོངས་སུ་བྲལ་བའི་སྒྱུད་པ་དེ་དག་འབངས་མི་སྒོ་གོས་ཅན་
དག་གིས་ངོས་འཛིན་བྱལ་པ་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་པ་གཉིས་ཀར་འཁོན་འཛིན་
བྱེད་པའི་མགོ་བཅུགས། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ནམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
ཐོག་མ་དེ་རེད། སྤྱི་བོ་རང་ག་བ་སུ་ཡིན་ཡང་སྒྱུན་རྟོག་གི་སྒོ་མངོན་དུ་འགྱུར་སྟེ་ཞིང་
གཞན་ལ་དག་སྒྲུང་སྒྱུང་བ་དང་ཡོན་ཏན་ཉག་གཅིག་ལ་ལྟ་བུའི་སྒོ་འབྱུང་དཀའ་བའི་
ཆོས་ཉིད་འོག ཆོས་པ་དག་གི་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་སྒྱུན་ནམས་མཐོང་མ་ཉིད་ནས་
རིམ་གྱིས་ཆོངས་དད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཐུར་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་། ཞེ་འཁོན་གྱི་ཆོར་བ་ཁྱེན་དུ་རྒྱ།
རྒྱག་བསྐལ་དང་འཁོན་སེམས་ཀྱི་སྒོ་གང་ཞིག་ཞོག་དུ་གཞོན་མ་ཐུབ་པས་ཆོས་དང་
ཆོས་པ་གཉིས་ཀར་ཐུན་མོང་དུ་འཁང་ར་དང་ངན་སྦྱས་བྱེད་མགོ་བཅུགས། ཆོས་པ་
ནམས་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཁ་ལ་འབྱུར་བའི་མ་རབས་སུ་མཐོང་བ་ནས་སྐབས་ཐོག་གི་ཉན་
ཁ་དང་། ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་སོགས་ལ་ཅི་མི་སྟམ་པར་ཆོས་པ་སྤྱི་ལ་ཁྱོལ་ཞིང་འགལ་བ་
ཉྱལ་སྒྲོན་གྱི་ནམ་པ་བབྱུང་། འདི་དག་ནི་ཆོས་པ་ནམས་ལ་འབྲི་བའི་འགན་ཡིན་པ་
ལས་མི་དམངས་ཀྱིས་བསམ་གཟས་ནས་བྱས་པའི་བྱ་སྒྱུད་གང་ཡང་མིན། ཞོར་དུ་
ཅུང་ཟད་འཕྲོས་པའོ།

སྒྲོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱོད་དུ། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལུས་བདེ་འདོར་བའི་ལྟ་བ་དེ་ཆངས་
སྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ལ་བཤད་ཅིང་། ལྟ་བ་དེས་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱ་བ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཉམས་
དམས་སུ་བཏང་ཡོད་པར་འདོད། དེ་ནི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་དངོས་གཙོ་སྟེ་བ་ནམས་ཀྱི་
བསམ་ཚུལ་ཞིག་རེད། ཆོས་པ་ནམས་ཀྱིས། གྲོང་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་སྟེ་སྤྱིས་ཅམ་ཉིད་
ནས་མ་ཤིའི་བར་འབྲིག་སྒྱུད་མ་བསྟེན་པར་གནས་པ་དང་ཆངས་སྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པར་
གནས་པ་ལོག་གཡེམ་མི་བསྟེན་པ་གཉིས་ནི། སྒྲོན་པ་ཡེ་ཤུས་འཛིག་ཉེན་འདིར་གནང་

བའི་བྱིན་རྒྱལ་སྟེ་ཆེས་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཆངས་སྟོན་
དང་འགལ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཉེས་པ་ཀུན་དང་འཆི་བ་ལས་ཀྱང་འཇིགས་སྤང་བྱེད་
དགོས་པའི་དོན་དག་ཅིག་ཡིན་ཅེས་བསྒྲགས་ཏེ། གྱེ་བོ་ནམས་གྲོང་ཆོས་ཀྱིས་མ་
གོས་པར་གནས་པའམ་ཆངས་སྟོན་གྱི་སྟོམ་པ་ལེན་པར་སྐྱལ་འདེད་ཆེན་པོ་བྱས།
སྐབས་དེ་ཙམ་དུ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པའི་འདོད་དོན་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཅུང་ཟད་ཐོན་ཏེ།
ཆངས་སྟོན་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་དང་དགེ་བ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་
རེ་ཞིག་བྱལ་སྟེ་ལ་བྱེད་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་། དེར་བརྟེན། གྱེས་པ་སྐྱོར་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་
འབྲིག་སྟོན་གྱི་ཉེན་ཁ་ལས་གཡོལ་ཆེད་རང་འགྲུལ་གྱིས་སླིག་འབྲས་བཏོན་ཏེ་ཉུག་
རུམ་པར་གནས་པའང་བྱུང་བར་བཤད། སྟོག་སྟེ་བཤད་ན། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པ་
ནམས་ཀྱིས་སུ་ཞིག་གིས་ཅི་མི་སྟམ་པར་འབྲིག་སྟོན་བསྟེན་ན་སླིག་པ་ཆབས་ཆེན་
གསོག་ཅིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པར་འདོད་དེ། དེས་ནི་དགོན་མཆོག་གི་མདུན་དུ་
འགོ་བའི་ལམ་གྱི་མང་གཞི་བཞིག་པར་བཤད། བྱང་པའི་བརྩ་ཆད་ལྟར་བཤད་ན། དེ་
ནི་དགེ་རྩ་བ་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་རེད།

གྱེ་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ཞིང་། དོན་ལ་བརྟག་ཅིང་གནས་ལུགས་
འཆོལ་བའི་ཤེས་རབ་རྒྱས་པ་ན། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་
ཆངས་སྟོན་ལ་གནས་ཀྱང་། འབྲིག་སྟོན་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་སྟོན་དུ་མ་བལྟས་པར་
དེའི་དགེ་མཆོན་སྟེང་བ་དང་། གྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཆངས་སྟོན་ལ་གནས་དཀའ་བའི་
བདེན་པ་བརྗོད་ཞོར་སྟོན་པ་ཡེ་ཤུའི་དགོངས་ཚུལ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དུ་
མ་བརྩམས། དེ་ནི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པ་པལ་བ་ནམས་མགོ་ཚྱངས་
ཤིང་ཅི་བྱེད་ཐག་གཅོད་དཀའ་བར་གྱུར་པའི་དུས་ཆེད་ཅིག་རེད། སྟོན་པ་ཡེ་ཤུ་ཉིད་

གྱིས་འབྲིག་སྒྱུད་དང་བྱུང་མེད་གྱི་ཐད་དུ་གསུང་གསལ་ཁ་ཅན་མང་དུ་གནང་མེད་
པས་རྗེས་འདྲུག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་།
འགའཞིག་གིས་གཉེན་སྲིག་ནི་དགོན་མཆོག་གི་ལུགས་ལ་རུང་བས། ཆངས་སྒྱུད་ལ་
གནས་ཐུབ་པ་རྣམས་ཆངས་སྒྱུད་བཞེན་ན་རབ་ཡིན་ཀྱང་དེ་མིན་རྣམས་གཉེན་སྲིག་
བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱུ་འབྲེལ་གྱིས་བྱུང་མེད་ནི་སྐྱེས་པ་པོ་ཡི་ཆེད་དུ་
དགོན་མཆོག་གིས་བྱས་པར་བཤད་དེ་སྤྲད་འཆོང་མ་སོགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པ་
ཆེས་ཆེར་བསྟན་པ་སོགས་འབྲིག་སྒྱུད་ཅམ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་། གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་མུ་མཐུད་ནས་འབྲིག་སྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་སྤིག་པ་ཆབས་ཆེན་གསོག་
པའི་གཞི་ཡིན་པ་དགོན་མཆོག་གི་ལུགས་ཡིན་པ་དང་། སྤྲད་འཆོང་མ་རྣམས་མཐའ་
གཅིག་དུ་སྤིག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ལ་དོན་མེད་དུ་འབྲིག་ཆོར་སྤོང་བ་དང་
འབྲིག་བདེ་འབྱེན་པ་སོགས་ཀྱང་སྤིག་པའི་ལས་སུ་བཤད། མདོར་ན། འབྲིག་པའི་ལས་
ཐམས་ཅད་སྤིག་པ་དང་། དགོ་བའི་གོགས་སུ་བཤད་པ་སོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལྟ་བ་
ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱེད་མ་ཐུབ། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤུའི་ལྟ་ཁང་གི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་
ཚྱོད་པ་རིམ་པར་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་པར་དཔུང་རྒྱས་ཤིང་བདེན་པ་ཁེར་རྒྱུང་དུ་ལུས་
པའི་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ན། འབངས་ལ་བྱམས་ཤིང་
ངང་བདེན་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ཆོས་དཔོན་འགའ་ལྟ་ཁང་དང་བྲལ་ཏེ་ཕྱོགས་
བསྒྱུད་བྱེད་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བྱུང་བར་སྤང་།
སྤྱིར་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་ཆེད་དུ་རང་གིས་
བཅོས་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་། སྤིང་ལུགས་སྣ་ཆོགས་བསྒྲགས་པའི་བྱུང་བ་མང་དུ་
ཡོད་པ་ལྟར། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པའི་ཁྲོད་དུ་འང་གནས་ཚུལ་དེ་དག་མང་དུ་བྱུང་།

གང་ལྟར་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྡེ་ཁག་མང་པོའི་ནང་། འབྲིག་པའི་
ལས་ཉིད་སྡིག་པར་མཐོང་སྟེ་གཉེན་སྲིག་ཟེན་པའི་ཕོ་ཕོ་སུ་ཡང་ལྟ་ཁང་གི་ཁྱས་ཆོག་
ལ་ཞུགས་མི་ཆོག་པའི་བྲིམས་ཀྱང་བྱས་པར་བཤད། ཁྱས་ཆོག་དེ་ནི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་ཡེ་
ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པར་འཇུག་སྐབས་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཐོག་དུ་ཆུ་གཏོར་བའམ་
ཆུའི་ནང་དུ་འཇུ་ལ་ཉེ་སྡིག་བཤགས་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག་རེད། ཡིན་ནའང་སྡེ་ཁག་
གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་གཙང་མ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཅམས་ཀྱི་བྱ་
སྒྲོལ་གང་ཡིན་སྡིག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་བརྗོད་ཅིང་། ཡང་སྒྲོར་
ཞིག་གིས་གཉེན་སྲིག་དང་བཟའ་ལྗང་བར་གྱི་འབྲིག་སྒྲོལ་གང་ལའང་ཉེས་པ་
མེད་པར་བསྐྱགས། དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་འགལ་བ་ཅན་མང་དུ་བྱུང་བ་ནས་བཟའ་ལྗང་
འདས་པའི་ཕོ་ཕོ་ཅམས་བསྐྱར་དུ་གཉེན་སྲིག་བྱེད་ཆོག་མིན་དང་། དུས་གཅིག་
ལ་བཟའ་ལྗང་དུ་མ་བརྟེན་ཆོག་མིན། བཙན་གཡེམ་ཕོག་པའི་ཕོ་མྱེང་ཅམས་གཉེན་
སྲིག་བྱེད་ཆོག་མིན། གཉེན་སྲིག་ཟེན་ཞིང་བཙན་གཡེམ་ཕོག་པའི་ཆུང་མ་ཅམས་
ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱོ་ག་ལུ་མཐུད་ནས་བརྟེན་ཆོག་མིན། གཉེན་སྲིག་གི་འོག་དུ་འབྲིག་
ཡུལ་གཞན་བརྟེན་ཆོག་མིན་སོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་འང་ཚིད་རྟོག་རིམ་པར་བྱུང་། གང་ལྟར་
གཉེན་སྲིག་ལམ་སྟོལ་ནང་དུ་བྱུང་མེད་ལ་ཆེ་མཐོང་སྤང་མེད་པའི་ཁར་ཉེས་བྲིམས་
མང་པོ་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་གཞིར་བྱས་ཡོད་པར་བཤད། དེ་ལྟར་གཉེན་སྲིག་ཡིག་
ཆ་ཁག་དུ། གཉེན་སྲིག་གི་སྡོན་དུ་བྱུང་མེད་སུ་ཡིན་ཡང་འབྲིག་སྒྲོལ་ཀྱིས་མ་གོས་
པར་གཙང་མར་གནས་དགོས་པའི་སྟོལ་བསྐྱགས་ཤིང་། སྤྱི་ཆོགས་ཉིལ་བོར་དར་བྱས་
ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ལྟར་ནའང་སྐྱེས་པ་ཅམས་ཀྱི་ཐད་དུ་ལབ་སྟེང་གང་ཡང་མ་བྱུང་།
ཡེ་ཤུའི་སྐྱེས་ཆེན་དག་གིས་གསུང་རབ་དུ་བཀོད་པའམ་དགོངས་ཚུལ་འགའ་བརྗོད་ན།

གསེལ་འདེབས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕོ་ནམས་ཀྱིས་མགོ་བོའུ་མོའམ་རས་ཀྱིས་བརྟམ་
ན་མ་གུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཕོ་ནམས་ཀྱིས་མགོ་བོ་མ་བརྟམ་ན་ཉེས་པར་འགྱུར། ཕོ་ནི་
དགོན་མཆོག་གི་སྣང་བརྟན་ཡིན་སྐབས་མགོ་བོ་བརྟམ་དགོས་མེད་ལ། བྱད་མེད་ནི་
དེ་ལས་ལྡོག་ཅིང་ཕོ་ཡི་ལུས་ལས་བྱུང་བས་མགོ་བོ་དེས་པར་དུ་བརྟམ་དགོས་པ་ཡིན།
ལྷ་ཁང་ནང་དུ་བྱད་མེད་ནམས་ཁ་གྲག་མི་ཆོག་ཅིང་། དེས་པར་དུ་ཉམ་ཆུང་བར་བྱས་
ཏེ་སྡོད་དགོས། བྱད་མེད་ལ་ལྷ་ཁང་དུ་སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་ཆོག་མཆན་མེད་པས་གལ་ཏེ་
དོན་གང་ཞིག་ཤེས་འདོད་བྱུང་ན། བྱིམ་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱོ་གར་བཤད་དེ་བྱོ་གས་ལྷ་
ཁང་དུ་ཕྱི་བ་འདོན་དགོས། བྱད་མེད་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་དུ་ཁ་གྲག་པ་ནི་ངོ་ཆའི་གནས་
ཡིན། ཁོ་ཆོས་རང་ཉིད་ཉམ་ཆུང་དང་ཚུལ་མཐུན་ཀྱི་སྡོད་པས་བརྟན་པ་ལས་སྤྲི་
ལན་བྱ་བསྐྱས་པ་དང་། གསེར་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་འདོགས་པ། ལྷ་བ་རྩ་ཆེན་ཀྱི་རིགས་
གོན་པ་སོགས་མི་ཆོག་ སྡོད་ལམ་མངོས་པར་གནས་པ་ནི་ཆོས་ལ་དད་པའི་བྱད་མེད་
ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པའི་ལས་ཡིན་ཞིང་། དམན་ས་འཛིན་པ་བྱད་མེད་ཀྱི་འགན་ཡིན།
ཨ་དྲུམ་ཐོག་མར་བྱུང་ཞིང་དེ་ནས་ཨེ་མུ་བྱུང་བ་དང་། ཨེ་མུ་བདུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་
ལས་ཨ་དྲུམ་མ་བསྐྱས་པས། བྱད་མེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་སློབ་སྟོན་བྱེད་མི་ཆོག་ཅིང་། ཕོ་
ལ་དབང་རྒྱུར་བྱེད་པའི་ཐོབ་དབང་དེ་བས་མེད། བྱད་མེད་བདུད་ཀྱི་གཡོ་འོག་ཏུ་ཚུད་
པས་ཐོག་མན་སྒྲིག་ཅན་དུ་གྱུར། གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཉོམ་ཆུང་ཚུལ་མཐུན་
ཀྱིས་དད་པ་དང་བྱམས་པ་སོགས་ལ་མུ་མཐུད་ནས་བསྐྱབ་ན། བྱ་ཕྱག་སྦྱོད་བྱེད་དམ་
ཨ་མའི་གནས་སྣངས་ཀྱི་ཐོག་བདག་སྦྱོང་བྱེད་ཆོག བྱད་མེད་ནི་གདུག་པའི་ལས་སུ་
འཇུག་པའི་སློ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྲིམས་ལུགས་བཤིག་མཁན། བདུད་ལ་རམ་འདེགས་
བྱེད་པོ། གཞན་ངན་ལས་སུ་སྦྱོར་བ་བོ་བཅས་ཡིན། བྱད་མེད་ཆོས་ཀྱི་བྲིམས་སམ་

དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་ལ་མ་གནས་པའི་རྒྱུ་གིས་ཐོག་མའི་སྒྲིག་པ་བྱུང་ཞིང་དེ་
ལས་སྟོན་པ་ཡི་བྱ་ཡང་འཆི་དགོས་བྱུང་། ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་།

མདོར་དེལ་ན། ཡི་བྱ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ལ་བརྟམས་པའི་ཚུལ་དེ་དོན་
དངོས་ཐོག་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་སྟངས་ནས་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་ནི་བྱད་མེད་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་དམན་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཨེམུས་སྒྲིག་པའི་ལས་ཐོག་
མར་བསགས་པ་སྟེ་དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་ལས་འགལ་བའི་ལྟ་བུ་གཉིས་རེད། མཁས་
པ་དེ་དག་གིས་བྱད་མེད་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་ནམ་དུ་འང་ལྟ་ཚུལ་དེ་གཉིས་དང་
མ་བལ་བས། རུབ་ཕྱོགས་སུ་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་བྱད་མེད་རྣམས་མགོ་བོ་
འབྱར་བའི་སྐབས་ཐོབ་མེད་པ་དང་། གནས་སྟངས་དེས་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་སུ་འཁོན་
འཛིན་བསང་དཀའ་བ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པར་བཤད། དེར་བརྟེན་རུབ་ཕྱོགས་སུ་བྱད་
མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཚེད་པའི་ལས་འགལ་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་བ་དང་། དེ་དང་ལྷན་དུ་རུབ་
ཕྱོགས་མ་སྒྲོར་ཞིག་གིས་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་མེད་ཀྱི་གོ་
བབ་ལའང་ཐེ་རུས་བྱེད་མགོ་བཙུགས།

འདི་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ལ་ལྟ་སྐབས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་མེད་སྟེ་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོན་
འཛིན་མེད་པ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གནའ་བོའི་སྟེ་ཆོགས་སུ་རུབ་ཕྱོགས་ལྟར་བྱད་མེད་
ལ་བརྟམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ངས། དེ་ལྟར་འདྲ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་
བྱད་མེད་ལ་བརྟམས་ཤིང་། ཐོབ་དབང་མཐུད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཡང་ཚུང་ཚུང་
ཞིག་མ་རེད། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་མེད་ལ་བརྟམས་སྟངས་དེ་ཐོག་མའི་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་
གནས་བབ་དང་། གནས་བབ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཐད་ནས་
བྱུང་ཡང་། རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་གཏན་ནས་མི་མཚུངས། གང་ལྟར་འཛིན་གྱིང་།

མིལ་ཐོར་བྱུང་མེད་ལ་སྒྲོད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ལག་ལེན་གཉིས་ཀ་རྒྱ་བྱུང་བ་
དེ་བསམ་གཞིག་ཐུང་བ་ཞིག་གིས་གཏིང་དཔོག་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད།

ཅུང་ཟད་འཕྲོས་ཏེ་བཤད་ན། ཤར་ཕྱོགས་པས་རང་རང་གི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་མངོན་
གསལ་བྱ་ཐོན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བའི་སྒོལ་ངན་གྱི་རིགས་གང་ཡིན་ཡང་དག་ཐེར་
བྱེད་དགོས་པ་ཆེས་གལ་ཆེན་བྱ་གྱུར་ཡོད་ནའང་། རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་སྒྲིལ་གང་
ལའང་ཉོལ་རྒྱགས་ཀྱིས་ལད་སྒྲོས་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཤུགས་རྒྱུན་དང་ལེན་མི་
བྱེད་པ་སོགས་ནི་གནད་གྱི་དོན་པོར་སེམས། སྤྱིར་བཤད་ན། ཤར་ཕྱོགས་པ་མང་པོས་
རང་རང་གི་རིག་གཞུང་དང་གོམས་སྒོལ་སོགས་ཀྱི་རིན་ཐང་མ་མཐོང་བར་སྒོ་རྒྱན་
ནས་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་སྒྲིལ་སྒོ་བ་ཅིང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི། བླ་མེད་ཅོལ་རྒྱུང་
གི་ལས་ལས་གཞན་དུ་མ་མཐོང་།

དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཞོར་བཞེད་རྒྱུར། སྤྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་ལོའི་
ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བརྒྱུད་ཉིན་དབྱེན་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་དུས་བབ་ཅེས་
པར་ན་སའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བཀོད་པར། ར་སར་ལྟ་སྒྲོར་བའི་སྤྱི་ཆོན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་
བཞིན་པའི་སྤྱི་ཆོན་དེ་གང་དུ་གཏོགས་པའི་ལས་ཁུངས་ཨ་མ་དང་། ལུ་མཐུད་ནས་དེར་ལས་
ཀ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་སོགས་མ་ཤེས་ཀྱི་མ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཤད་དོན། ཁོ་ཆོ་གསར་འབྱེད་
བ་ཏུ་ཅང་རྒྱུང་ཆ་བོ་ཡིན་ཞིང་གི་མགོར་ལག་པ་འཆང་སྟེ་དོན་དག་རྒྱུང་ཅན་ལའང་
མས་སྒྲིན་ཆེན་པོ་སྟོང་། ང་ཆོ་རྒྱལ་དུ་སྤྱི་ཤིང་ཤེས་ཡོན་ལྷན། ཁོ་ཆོར་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱི་ལམ་མེད། ང་ཆོ་གསར་འབྱེད་བ་དང་གཞིས་ཆགས་པ་གཉིས་མི་རིགས་གཅིག་པ་
ཡིན་ནའང་སེམས་ཀྱི་འབྱེད་སོ་མི་གཅིག ང་ཆོ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་སེམས་
ཆགས་ཡོད་ཅིང་། ཁོ་ཆོ་རྒྱ་ནག་གི་རིག་གཞུང་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སེམས་ཆགས་ཡོད།

ཅེས་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆགས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་ནི་ངོམ་དུ་རུང་བ་
ཞིག་དང་། རྒྱ་ནག་གི་རིག་གཞུང་ལ་གོམས་འདིས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་དེ་ཆེས་སྤང་
དགོས་པར་བསྟན་ཡོད། དེ་ནི་རང་ཉིད་སྤང་མེད་ཅིག་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་པ་
ཙམ་ལས། རུབ་ཕྱོགས་མ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་བོད་མི་ནང་ཁྲལ་གྱི་ཕྱོགས་ཞེན་དང་
ཆགས་སྤང་ཅི་ཙམ་བརྗོད་ཀྱང་དེ་ལས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་དཀའ་བ་གསལ་བོ་རེད། འོན་
ཀྱང་། རྒྱ་སར་རུབ་ཕྱོགས་པའི་མདུན་དུ་འདི་ལྟའི་ཞེན་གཏམ་དང་སྤྱད་སྤྱོད་འདོན་
མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་དག་ནི་བསམ་མཁོའི་གོ་རྟོགས་ཞན་ཅིང་མི་ཆེར་སྤྱོད་བ་མེད་པ།
མཐོང་རྒྱ་དང་ཐོས་རྒྱ་ཆུང་བ། གནས་ལུགས་འཆོལ་བའི་རྣམ་དཔྱད་མེད་པ། སྤྱེལ་
ལད་དང་གཡོ་སྤྱོད་འཆོལ་བ། ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདུག་པའི་སྟོབས་པ་མེད་པ།
མདོར་ན་རང་ཉིད་རང་ལ་དབང་བར་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་རེད་ཅེས་བརྗོད་
ཆོག

༤ ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་པ་དང་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ།

ཁ་ཆེ་མི་རིགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་སྟོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་སྟོན་པ་ཡི་ཤུ་མའམ་བླངས་གོང་གི་ལོ་
ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ནས་ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱའི་བར་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་འདི་ལྟའི་མི་
གཉིས་ནས་མགོ་བཙུགས་པར་བཤད། ཡི་ཟེ་ལམ་ཆོས་ལུགས་མ་དར་གོང་དུ་ཁ་ཆེ་མི་
རིགས་དེས་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་མང་པོར་མཆོད་བཀྱར་བྱེད་ཅིང་། ཡུ་ལྷ་ནི་འདིག་ཉེན་
བཀོད་པ་པོ་སྟེ་མིའི་ཆེ་སྟོག་དང་ཆར་རྒྱ་སྟོགས་སྟེར་མཁན་དུ་འདོད། སྟོན་པ་ཡི་ཤུ་
འདས་ནས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་ལོན་པ་ན། ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་ལྷ་རྒྱ་མད་ཉི་ཞེས་པ་
སའོ་ནི་ཡུ་ར་ནི་ཡའི་ཁོངས་ཀྱི་མི་ཀླ་དུས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་འགར་ལྷ་ཁམས་

མ་ཁ་ཞེས་བྲིས་འདུག་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་ཁོང་ལ་དགོན་མཆོག་གི་སྟེ་
ཨ་ལཱ་ཡང་ཡང་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་ཞིང་གསུང་སྒྲིང་མང་དུ་བྱུང་བར་བཤད། སྟ་རྒྱ་
མད་ཉིས་མི་ལོ་ཉེར་གཉིས་རིང་ཨ་ལཱ་དང་ལྷན་དུ་གསུང་སྒྲིང་བྱས་པ་རྣམས་རིམ་
གྱིས་ཁོང་གི་སྟོབ་མ་འགར་གསུངས་ཏེ་ཡི་གེར་བཀོད། སྟ་རྒྱ་མད་ཉི་འདས་ནས་ལོ་དུ་
མ་འགོར་བ་ན། ལུ་ཐ་མན་ཞེས་པའི་ཁ་ཆེའི་སྟེ་དཔོན་ཞིག་གི་བཀོད་འདོམས་འོག་སྟ་
རྒྱ་མད་ཉིའི་གསུང་ཐོར་བུ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྒྲིགས་པར་བཤད་ཅིང་དེ་ནི་ད་
ལྟའི་གོ་རྒྱུན་དུ་གྲགས་པ་དེ་རེད།

སྟ་རྒྱ་མད་ཉིས་ཨ་ལཱ་མ་གཏོགས་སྐྱབས་སུ་འགོ་འོས་ཀྱི་ལྷ་གཞན་མེད་པར་བསྒྲགས་
ཤིང་། སྟོན་གྱི་ལྷ་མང་བསྟན་པའི་ལམ་སྟོལ་རྣམས་ཤུགས་ཆེར་བཀག་དེའི་ཞོར་དུ་
ཤུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཁོ་ན་བསམས་ཏེ་ཡུལ་མི་སྟོ་བོ་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་མི་
བྱེད་པ་སོགས་ལ་ཕྱོགས་སྒྲ་ཆོགས་ནས་སྟོན་བརྗོད་དང་འཁང་ར་བྱས། དེར་བརྟེན་
ཤུག་པོ་དེ་དག་གིས་ཁོང་དང་ཁོང་གི་སྟོབ་མ་འགའ་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྱུངས་ཡུལ་ཏེ་མེ་
ཀྲ་ནས་མེ་ཉི་རྒྱ་ཞེས་པར་གནས་དབྱུང་བཏང་། དེར་ཡུན་རིང་ཙམ་འགོར་བ་ན། མེ་
ཉི་རྒྱར་ཆོ་ཁག་དུ་མའི་བར་དུ་ཚོད་རྟོག་བྱུང་བས་ཆོ་ཁག་དེ་དག་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་
ཀྱིས་སྟ་རྒྱ་མད་ཉི་བར་འདུམ་པར་གདན་འདྲེན་བྱས་ཤིང་། ཚོད་རྟོག་ཞི་བར་བྱས་པ་
དང་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་དོན་གཞན་ཡང་མང་དུ་བསྐྱབས། དེ་དག་གི་རྒྱུན་པས་ཁོང་ལ་ཁ་
ཆེ་མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་བྲིམས་སོགས་གཏན་འབེབས་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་སྟོལ་འཁོར་ཏེ། ཁོང་
དང་ཁོང་གི་རོགས་པ་འགས་ལྷན་དུ་ཡུལ་བྲིམས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། ཡུལ་མི་
རྣམས་བྲིམས་ལ་གནས་པའི་འབད་པ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན། ཡུལ་བྲིམས་དེ་གཙོ་བོ་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་མང་གཞིར་བྱས་ཏེ་བཟོས་ཡོད་པས། ཁ་ཆེའི་སྟེ་ཆོགས་སུ་ཡུལ་བྲིམས་

ལས་ལོགས་སུ་ཆོས་དང་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་སྲིད་སྲིམས་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། སྐབས་
དེར་ཁོང་གིས་བསྒྲགས་པའི་ལྟ་བ་སོགས་ལ་ངོ་ཚྏ་ལ་བྱེད་མཁན་མང་དུ་བྱུང་བས། དེ་
དག་ལ་ཚྏ་ལ་བའི་དམག་འཁྲུག་ཀྱང་སྐབས་དུ་མར་སློང་དགོས་བྱུང་། དེ་ལྟ་ནའང་།
ཁོང་དང་ཁོང་གི་རྗེས་འདྲུག་པ་ནམས་ཀྱིས་ཚྏ་ལ་བ་རིང་དུ་བརྟེན་པས་རིམ་གྱིས་ཡུལ་
མི་མང་པོས་མནའ་བོར་ཏེ་ལྟ་མང་མཆོད་པའི་ལྟ་བ་འདོར་རྒྱ་དང་། ཁོང་གི་རྗེས་སུ་
ཕྱོགས་རྒྱའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོར་བཅས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཨི་བེ་ལམ་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་གཞི་ཐོག་མ་དེ་འདིང་ཐུབ་པ་བྱུང་།

དེ་ནས་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་ཁ་ཆེ་བ་ཆང་མ་ལྟ་གཅིག་སྟེ་བའི་ཆོས་ལུགས་པར་འགྱུར་
བའི་མགོ་བཅུགས་ཤིང་། ཨ་ལྷ་ལས་དགོན་མཆོག་གཞན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
བཞུད། བརྒྱུད་རིམ་དེ་དག་གི་སྲོད་དུ་ཁ་ཆེའི་སྡེ་དཔོན་ནང་ཁྱལ་དུ་ཚྏ་དྭག་དང་
འཁྲུག་འཛིང་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། མཆོད་བཀྱར་དང་དད་པ་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱང་
རྒྱལ་པམ་གྱི་གཡུལ་མང་དུ་བཤམས་པར་གྲགས། གང་ལྟར་ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་མུ་རྒྱ་མད་
ཏི་འདས་ནས་ད་བར་དུ་ཁ་ཆེའི་མི་རིགས་ནང་ཁྱལ་དུ་ཆོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཚྏ་དྭག་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། མི་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་གཞན་ལ་ཚྏ་ལ་བའི་བྱ་བ་འང་
ཆད་ལས་འདས་པ་བརྒྱམས། ཁ་ཆེའི་མི་རིགས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། ཆོས་སྲིད་སོ་
སོར་སློང་མི་འདོད་ཅིང་། ཆོས་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་ཀྱི་ལས་སམ་འཆོ་ཐབས་གང་
ཡིན་ཡང་བདུད་ལས་སུ་འདོད་པས། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལས་འདའ་མི་
རུང་ཞིང་། ཨི་བེ་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནམས་སྡིག་ཅན་དང་ཤི་བའི་འོག་
ཏུ་དམྱལ་བར་འགོ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱང་བཤད། དེར་བརྟེན་ཕྱིལ་ ༡༩༣༩ ལོར། ཨི་
ཡེ་ཀྱི་དགོ་ཀན་ཞིག་གིས་སྡེ་འབྲིད་དེ་ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་

ཅ་འཇུགས་བྱས། ལས་འགུལ་དེའི་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ནི། ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་
མས་མུ་མཐུད་ནས་ཨི་བེ་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་དོར་བར་སྲིད་གཞུང་འཛིན་
སྲིད་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་སྲིད་རྒྱུང་སྤྱོད་བའི་ལྟ་
བ་སོགས་ཀྱི་བྱུགས་རྒྱུན་མི་ཐེབས་པར་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། ལས་འགུལ་དེ་རིམ་གྱིས་ཤར་
དཀྱིལ་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མའི་ནང་དར་བྱལ་ཆེ་རུ་བྱེད་ཅིང་། མཉམ་གནས་ཆེག་སྤྱིལ་
གྱི་བསམ་སྒྲོར་བྱུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་སྤྱད། ཡིན་ནའང་། ཐོག་མའི་སྐབས་ནམས་སུ་ལས་
འགུལ་དེ་སྤྱོད་བརྟན་ཡོང་བར་དེ་ཙམ་སྐབས་བདེ་ཞིག་བྱུང་བྱལ་མེད་པ་སྟེ། ལས་
འགུལ་བ་དེ་དག་གིས་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལས་འགུལ་དེར་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཨི་
ལྷིལ་གྱི་སྲིད་སྒྲོན་སྒྲོག་གསོད་བཏང་བ་དང་། བྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོའི་བྱི་ལྷོ་གཉིས་པའི་ནང་
སེ་རེ་ཡའི་གཞུང་དམག་གིས་ངོ་རྒྱལ་བ་ཆེག་སྤྱི་ལྟ་དམར་གསོད་བཏང་བ་སོགས་
དྲག་འཐབ་ཀྱང་མང་དུ་བསྟེན་དགོས་བྱུང་། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་ཆར་ལས་འགུལ་དེ་
དང་ལས་འགུལ་དེས་སྤེལ་བའི་ལྟ་བ་ནམས་ཁ་ཆེ་བ་པལ་མོ་ཆེས་ཁས་ལེན་ཅིང་། མི་
རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སློག་རྒྱ་རྒྱུར་ཡོད་པ་སྟེ། ཁ་ཆེ་བའི་མི་རིགས་རིང་
ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་ནང་ཁུལ་གྱི་ལ་རྒྱ་སོགས་ལ་འགྲན་བྱལ་པའི་མི་རིགས་ཤིག་
ཉལ་མ་མེད་པར་ངེས།

ཁ་ཆེ་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེས་ཐོག་མའི་སྐབས་ཀྱི་བྲིམས་དང་ལྟ་སྲོད་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་
བཤད་ན། ཡང་དག་པའི་ཆ་ཉ་ཅང་མང་ཞིང་ཡ་རབས་ཀྱི་ཕྱོགས་མང་གཞི་བྱས་པ་
ཞིག་རེད། མི་རིགས་དེའི་བྲིམས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་རྒྱ་ཁ་ཆེ་བཡོངས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་ལག་
ལེན་བསྟར་དགོས་པའི་ཆོས་བྲིམས་ཀ་ཆེན་ལྟ་སྟེ། ༡ དཀོན་མཆོག་ལ་དད་པ་བྱེད་པ་
དང་སྤྱོད་སྤྱོད་མཆོག་གི་པོ་ཉར་འདོད་པ། ༢ ཉིན་རེར་ཐེངས་ལྷེ་རེར་བྱུག་

མཆོད་བྱེད་པ། ༡ སྦྱོན་པ་གཏོང་བ། ༤ ཟས་བཅད་སྦྱང་གནས་བསྟེན་པ། ༥ གནས་
སྐྱོར་ལ་འགྲོབ་བཅས་དང་། དམངས་བྱིམས་སྡེ་ཆོན་ལྷ་སྟེ། ༡ དེས་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་
སྡེ་ཆོན་དང་། ༡ གནས་དུས་ལ་སྟོས་པའི་སྡེ་ཆོན། ༡ བཏང་སྟོམས་པའི་སྡེ་ཆོན། ༤
དམིགས་བསལ་མེད་པའི་སྡེ་ཆོན། ༥ གཏན་དུ་མི་རུང་བའི་སྡེ་ཆོན་བཅས་ལྷ་སོགས་
མང་དུ་སྦྱང་། དེ་ཡང་ཀོ་རྒྱན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་གྱི་བཟའ་ལྷན་ལོག་གཡེམ་
བསྟེན་པ་དང་ཤོ་དང་རྒྱན་འཇུགས་པ། གཞན་ལ་མགོ་སྐྱོར་གཏོང་བ། ཆང་དང་ཕག་
ཤ་ལ་རོལ་བ། བུན་སྦྱོད་གཏོང་བ་སོགས་གཏན་དུ་མི་རུང་བའི་སྡེ་ཆོན་དུ་འཛོག་ཅིང་།
སྐྱུ་ཀྱང་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་དགོས་པ་དང་སྐྱུ་ལའང་དབྱ་ཤ་ལེན་མི་ཆོག་པ་སོགས་
བསྐབ་བྱ་གཅོ་བོའི་གས་སྐྱུ་འཛོག་ མི་དམངས་རྣམས་དགེ་བའི་སྟོགས་སྐྱུ་སྦྱུ་ལ་བའི་
བསྐབ་བྱ་དག་ནི། ས་མར་བཅི་བཀྱར་དང་། ཉམ་རྒྱུང་ལ་མགོན་སྟོབ། དབུལ་བོར་སྦྱོན་
གཏོང་། དཀོན་མཆོག་ལ་དད་པ། རྒྱན་དུ་བྱང་པོར་གནས་ཤིང་ལས་ལ་བཅོན་པ།
གཙང་མར་གནས་དགོས་པ་སོགས་རེད། འདི་དག་ལ་བསམ་ཆེ་ཆོས་ལྷགས་དེའི་
གཞི་ཅའི་ཀྱན་སྟོང་སོགས་ལ་ཡ་རབས་ཀྱི་རང་བཞིན་མང་དུ་ལྡན་པ་མཐོང་བྱུང་།
ཡིན་ནའང་སྐབས་དུ་མར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྟོང་
སོགས་ལས་ཆོས་ལྷགས་ལ་བསྟེ་ལྷད་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་སྤྱིད་རྒྱ་མ་
བཀར་བར་སྤྱིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོས་ལྷགས་ལག་ཆར་བེད་སྟོང་བྱས་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབུ་
འཕང་ཉམས་དམས་སྐྱུ་བྱིན་པ་སོགས་ནི་སྐྱུ་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་པ་ཞིག་རེད།
ང་ཆོར་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པ་ལྟར། སྦྱི་ཆོགས་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེར་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་
ལྷ་སྟོང་དང་མི་དམངས་ཀྱི་ལག་ལེན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་རེ་ཡོད་འདུག་
པས། ཁ་ཆེའི་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ནའང་བྱང་པོ་མིན་པ་དང་ནང་འགལ་ཅན་གྱི་

བསམ་སྒྲིང་མང་པོ་བྱང་ཡོད། ཁོ་ཚོས་ཚོས་ལུགས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་
ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་འདྲིན་དགོས་པར་བཤད་ནའང་། ལག་ལེན་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱད་མེད་ཀྱི་གོ་ཐོབ་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་གཏན་ནས་བྱེད་བྱ་བ་མེད་པ་
སྟེ། བྱད་མེད་སུ་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་སྐྱེས་ཡུལ་དུ་པ་དང་བུ་སྐྱུན། ཡ་ཁུ་སོགས་ཀྱི་
བདག་དབང་འོག་གནས་དགོས་ཤིང་དེ་དག་གི་བཀའ་བཀོད་ལས་འདའ་མི་རུང་།
གཉེན་སྲིད་ཟེན་པ་ནས་བདག་དབང་ཡོད་ཚད་ཁྱོད་གཉིད་ལག་དྲུག་ཏོད་དགོས་ལ། ཁྱོད་
གཉིད་བཀའ་བཀོད་ལ་གནས་རྒྱ་ནི་ཆུང་མའི་འགན་གཙོ་བོར་བཤད། མི་རིགས་
འདིའི་ལུགས་སྟོལ་ཡང་འདྲེན་དང་ཡེ་ཤུ་བ་སོགས་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཕོ་ཡི་གོ་ཐང་
གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། བྱད་མེད་དམན་པའི་ལྟ་བ་སོག་དྲུག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བྱད་དང་
བུ་མོའི་བར་ལ་ཆགས་སྒྲུང་གི་འདུ་ཤེས་བཟུང་སྟེ། བུ་སྐྱེས་ན་ལས་བསོད་ཆེ་ཞིང་བུ་མོ་
སྐྱེས་ན་བསོད་ཆུང་དུ་བཅི། ལྟ་ཚུལ་དེ་དག་ལས་ཕོ་ཡི་རིགས་ལ་སྤྱི་ཀུན་དྲུག་ཆག་སྟོ་
སྤྱི་ཚོགས་བྱང་ཞིང་། བུ་དང་བུ་མོའི་བར་ལའང་དབྱེ་འབྱེད་དང་ཆགས་སྒྲུང་གི་བསམ་
སྒྲིང་སྤྱི་ཚོགས་བྱང་། བུ་མོ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཕོ་དང་ལྟན་དུ་གང་བྱང་གིས་མཉམ་
འགྲོགས་མཉམ་གནས་བྱས་ཆོ། རང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ལམ་བཀོད་སྲིད་བྱེད་དཀའ་ཞིང་
གཉེན་སྲིད་གི་གོང་དུ་འཁྲིག་སྒྲིང་བཞེན་ཆེ་དེ་ལས་ཀྱང་དཀའ་ཉོག་འབྱུང་བ་ཡིན།
དེ་ལྟ་བུའི་ཕོ་མོའི་འདུ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤས་མི་བཟོད་ཅིང་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱུ་ཚུན་ཆད་
ལྡང་བར་བྱེད་པའི་བུ་སྐྱོད་ཡ་ང་བ་ཞིག་ས་གནས་འགར་བྱང་དང་འབྱུང་བ་ནི། བུ་མོ་
ནམས་ནར་མ་སོན་གོང་གཤགས་བཅོས་བྱེད་པའི་ལུགས་སྟོལ་དེ་རེད། ཁ་ཆེའི་བྱད་
མེད་ཚུམ་པ་ཕོ་ན་བ་ཞེས་ས་རྒྱ་མི་ཞེས་པས་ཕོ་དང་མོའི་སྐྱུན་མཆེད་གྲོགས་ཕོ་དང་
བཅས་པར་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱས་འགའ་དང་། གསང་བ་སྐྱོར་ཞིག་ཕྱིར་སྐྱོག་བྱས་པར། ཁ་

ཆེའི་བྱ་མོ་རྣམས་ལོ་དྲུག་ནས་བརྒྱད་བར་དུ་སོན་པ་ན་མཆན་མའི་ཐོད་ཀྱི་ཤེའུ་ཆུང་
སྟེ་བྱ་ལེ་དང་། མཆན་མའི་ནང་ངོས་ཀྱི་ཤ་ལེབ་ཆུང་དུ་དག་དང་། བྱི་པགས་གཉིས་
དང་བཅས་པ་གཙོ་བོ་འབྲེག་བྱེད་ཅིང་། ལྷགས་སྟོལ་དེར་འདོམས་ཀྱི་གཤག་བཅོས་
ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ནི་ས་གནས་མང་པོའི་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་གཡོལ་ཐབས་མེད་ཅིང་བརྒྱད་
དགོས་པའི་ཡ་ང་བའི་ལམ་འཕྲང་ཞིག་རེད། ལྷགས་སྟོལ་དེ་སྲུ་ཁན་དང་སོ་མ་ལི་ལན་
ཏེ། ཨེ་ལྷེ་བ་ཏེ། ཨེ་ཐེའོ་པི་ཡ། ཁེ་ཉ། ཁན་ཟ་ནི་ཡ། ལྷ་ན། བའད་ཅི་རི་ཡ་སོགས་ཨ་
ཏེ་པི་རི་ཀའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་དང་། ཨ་རིའི་སྟོ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་འགའ།
བྱི་ལི་རྒྱ་དང་ཨིན་ཏོ་ནི་ཤི་ཡ་སོགས་ཤར་ངོས་ཀྱི་ས་གནས་དུ་མར་བྱུང་། ས་གནས་
སྐོར་ཞིག་དུ་ལམ་སྟོལ་དེ་དངུང་ཡང་སྲུ་མཐུད་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཅིང་། ལྷ་རོབ་ལ་
མཆོན་ན་དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་བའི་མཇུག་བར་དུ་ལག་བསྟར་བྱས་པར་བཤད།
ཉམས་ཞིབ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷགས་སྟོལ་དེ་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་ཏེ་སྟོན་པ་ཡེ་ཤུ་མ་
འབྲུངས་གོང་གི་ལོ་བདུན་བརྒྱའི་སྟོན་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སྲུ་དར་ཞིང་། ཡེ་ཤུ་ཆོས་
ལྷགས་པ་མང་པོས་ཀྱང་ལག་བསྟར་བྱས་སྟེང་བར་བཤད།
མདོར་བསྟུས་ན། དེ་ནི་བྱ་མོ་རྣམས་ལ་ཆགས་སྟེད་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་
ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། བྱད་མེད་སྲུ་ཡིན་ཡང་གཉེན་
སྒྲིག་མ་བྱས་གོང་གོང་ཆོས་ཀྱིས་མི་གོས་པ་སྟེ་འབྲིག་སྦྱོར་མ་བསྟེན་པར་མེ་ཏོག་མར་
གནས་དགོས་པ་དེ་རེད། དེ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཕོ་ཡི་འདོད་འདུན་དང་དགོས་མཁོ་གཙོ་བོར་
བྱས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་དེ། དེ་དང་སྟན་དུ་ཁོ་ཆོས་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་བག་
ཆགས་མཐུག་པོ་ཞིག་འདོགས་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་པོ་དང་མཆན་མ་ནི་འདིག་ཏེན་
ཀྱི་བྱར་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་ནམ་སྟོ་ཡིན་པ་དང་། སྟངས་འདིན་མ་ཕོག་པའི་

བུད་མེད་ཀྱི་ཆགས་སྤེད་ནི་ཆག་སྒོ་འདྲེན་པའི་གཞི་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་རེད།
བསམ་ཚུལ་དེ་ལས་ཀྱང་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི། བུད་མེད་ཀྱི་མཆན་མ་ནི་ཕོ་ཡི་འཁྲིག་བདེ་
འབྲིན་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་དང་བུ་ཕུག་སྐྱེ་སའི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བུད་མེད་
རང་ཉིད་ཀྱི་འཁྲིག་བདེ་ལ་བསམ་གཞིག་གཏན་ནས་བྱས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་
རེད། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་བྱེད་སྤངས་དེས་བུ་ཕོ་རྒྱམས་ལ་འདྲིགས་སྒྲག་ཆེས་ཆེར་སྒྲོང་
ཞིང་འཆི་རྒྱུན་ཀྱི་གོད་ཆག་ཀྱང་མང་དུ་སྒྱུན་པར་བཤད། བྱིས་སུ་བུད་མེད་རིག་པ་བ་
རྒྱམས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་ལྟར་ན། བུད་མེད་ཀྱི་འཁྲིག་བདེ་ཡོང་ས་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་བྱ་ལེ་
ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འཁྲིག་སྒྲོད་སྐབས་ཇི་ཙམ་གྱིས་བྱ་ལེར་རིག་ཅིང་འཕུར་མཉེད་བྱེད་
ན་དེ་ཙམ་གྱིས་འཁྲིག་བདེ་འབྱུང་ཞིང་། འཁྲིག་ཐབས་ཀྱི་གནད་མ་ཤེས་པར་མཆན་
མ་འདོན་འཇུག་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་སྒྲོང་མི་ཐུབ་ཅིས་ཟེར། གནད་དོན་དེ་ཤེས་
རྟོགས་བྱུང་བ་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་དབང་འཐབ་ཚེད་ལ་ཞུགས་པའི་བུད་
མེད་རྒྱམས་ཀྱིས། རང་ཉིད་ཀྱིས་སོར་ཕོ་སྒྲོད་པའམ་བུད་མེད་གཞན་ཀྱི་སོར་
ཕོས་འཕུར་མཉེད་དང་སྐྱེ་ལྷག་བྱེད་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆགས་བདེ་མཐའ་མེད་དུ་སྒྱུར་
ཐུབ་པས། ཁོ་ཆོ་ནམ་ཡང་སྐྱེས་པ་ཕོ་ལ་བརྟེན་དགོས་དོན་མེད་པའི་གནས་ལྷགས་
ཀྱང་ཡང་ཡང་བརྗོད་སྒྱུར་བ་རེད། དེ་ལྟར་འདོམས་ཀྱི་གཤག་བཅོས་ཕོག་པའི་བུད་
མེད་དེ་དག་ལ་འཁྲིག་བདེ་ཙམ་ཡང་སྒྱུར་བའི་སྐལ་བ་མེད་པར་བྱས་པ་ནི། སྐྱེས་པ་
ཕོ་ཡིས་འདྲིག་རྟེན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བཞག་པའི་བྱས་རྗེས་སྐབས་ཕོ་ཆེ་ཞིག་རེད།
ཡང་བའི་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ལ། ཁ་ཆེའི་ས་གནས་མང་པོར་སྡོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བུ་ཕོ་མང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག་གསོན་པོར་ས་འོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། མ་སྤྱོད་པ་རྒྱམས་ལ་མི་
ཆེ་ཁྱིལ་པོར་བརྟན་བཅོས་དང་མཐོང་ཆུང་ཁོ་ན་བྱས་པར་བཤད། བུ་ཕོ་དེ་དག་ཆེར་

སོན་པ་ན། མོ་མཆན་གཡོགས་བྱེད་ཀྱི་པགས་པ་ལེབ་མོའི་སྒྲི་རགས་ཤིག་འདོམས་སུ་
བཅིངས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆངས་སྒྲིད་སྒྲི་རགས་ཞེས་ཟེར། སྒྲི་རགས་དེ་གོ་བ་
དང་པགས་པའི་རིགས་སྒྲི་ཆོགས་ཀྱིས་བཟོས་ཤིང་གཅིན་སྒྲིག་འདོར་སའི་མི་ཁྱུང་
གཉིས་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་འདོམས་ངོས་སུ་ལྷགས་གཟེར་ཕྱ་མོ་འགའ་སྟེ་མོ་ཐུར་དུ་
ཕྱོགས་ཏེ་བརྒྱབས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་སུས་ཀྱང་འབྲིག་སྒྲིད་བཞེན་མི་ཐུབ་པའི་ཆེད་རེད།
བྱེད་སྒྲིངས་དེ་གཉིན་སྒྲིག་མ་བྱས་པའི་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་དང་། གཉིན་སྒྲིག་
ཟིན་ཀྱང་ཁྱོ་ག་ཡུན་རིང་ཕྱིར་བསྒྲིད་བྱེད་དགོས་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་ལག་
བསྟར་བྱས། གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཁྱོད་དུ་འང་བྱང་
བར་བཤད། ད་དུང་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཁ་ཆའི་
ཡུལ་ལྱང་འགར་མོ་མཆན་བཅོམ་པའི་བྱ་སྒྲིད་དེ་རེད། དེ་ནི་བྱ་མོ་དེད་ག་གི་མཆན་
མའི་བྱི་ནང་གི་པགས་པ་གཉིས་དང་བྱ་ལེ་བཅས་གཅོད་འབྲིག་གྲུབ་པ་ན། ལྷག་གི་
རྒྱ་མ་ལས་རྒྱན་བྱ་ཕྱ་མོ་ཞིག་དུས་ཏེ་མཆན་མའི་དཀྱིལ་ངོས་སུ་གཅིན་པ་དང་། རྒྱ་
མཆན་འདོར་སའི་ཁྱུང་བྱ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ལས་མི་འདྲིག་པར་མགོ་མཇུག་གཉིས་
བཅོམས་ཏེ། འབྲིག་སྒྲིད་ཀྱི་ཉིན་ཁ་མེད་པར་བྱེད་པ་དེ་རེད། གཉིན་སྒྲིག་གི་དུས་
སྟེབས་པ་ན་མཆན་མའི་ངོས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་བཏོན་ཏེ་སྒྲར་ཡང་མོ་མཆན་གྱི་ཁ་ཡོངས་སུ་
འབྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་གཉིན་ཐོར་བྱེད་ན་སྒྲར་ཡང་གཉིན་སྒྲིག་བྱི་མ་མ་བྱས་བར་དུ་
མོ་མཆན་བཅོམ་དགོས་པར་བཤད། བྱེད་སྒྲིངས་དེ་ནི་གནའ་བོའི་དུས་སུ་ཡུལ་ལྱང་
ཆེས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལ་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཟོད། ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་པ་འགས། དེ་ནི་སྒྲར་
པ་མའི་དབང་འོག་ཏུ་འཆུན་དཀའ་བའི་བྱ་མོ་རྣམས་དང་ཁྱོ་གས་ཡིད་ཆེས་
སྒྲོས་འགོལ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུང་མ་རྣམས་ལ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ཞིག་རེད་

ཅེས་བཤད། འོན་ཀྱི་བྱད་མེད་ཚད་ལྡན་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན་སྟོ་ག་མ་གཏོགས་སུ་ལའང་
འབྲིག་སྟོང་མ་བསྟེན་པ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་རེད། ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་པ་དག་གི་བསམ་
ཚུལ་ལ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཆགས་སྟེང་ནི་ཆོར་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཚོ་ཞིང་རང་
དབང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་བྱེད་སྒྲུངས་དེ་དག་གིས་དབང་སྦྱར་མ་བྱས་ཆོ་
བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་འབྲིག་པའི་ནམ་འགྱུར་འདྲ་མིན་སྟུང་དེ་གཡོ་ཟོལ་གྱི་ལམ་ནས་
ཕོ་ནམས་ཆོས་དང་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་བྱེད་སྟོལ་ལག་དེ་བཞིན་ཡ་རབས་ཀྱི་ལས་གཞན་གང་
ལའང་འཇུག་ཏུ་མི་སྟེར་བར་བཞུགས། སྟེར་བཏང་བཤད་ན། ཆོས་དང་བྲིམས་སོགས་ལ་
ཁ་གཡར་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་དོན་ཁོ་ན་སྦྱབ་པའི་བྱ་སྟོང་སྟེ་ཆོགས་ལག་བསྟར་
བྱེད་མཁན་གྱིས་མིའི་སྟེ་ཆོགས་ཕྱི་ལ་བོར་བྱས་ཡོད་པ་ནི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་
སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཞིག་རེད།

སྟོན་གྱི་གཉེན་སྒྲིག་གི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། བྱ་ཕྱག་བསྐྱེད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རུས་
རྒྱུད་གཙང་མ་ཞིག་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་དུ་གནས་རྒྱུ་དེ་རེད། གནས་སྒྲུངས་
འདིས་ཀྱང་བཟའ་ཚང་བར་དུ་དཀའ་ཉོག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྟེན་ཡོད། དེ་ཡང་རང་བྱིམ་
དུ་རང་གི་རུས་རྒྱུད་བྱ་ཞིག་བྱུང་ན་རབ་དང་། གལ་ཏེ་མ་བྱུང་ན་རུས་རྒྱུད་མི་གཅིག་
ཀྱང་བྱིམ་གཞི་དེ་འདྲིན་སྟོང་བྱེད་མཁན་གྱི་བྱ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པར་བསམས།
སྟོན་ཨི་བེ་ལམ་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་དུ་ཁ་ཆེ་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཆུང་མ་ནམས་
སྟེས་པ་སྟེན་གྲགས་ཅན་དག་གི་སར་བཏང་སྟེ་བྱ་ཕྱག་སྦྱུང་པར་བྱེད་པའི་སྟོལ་ཞིག་
དར། དེ་ནི་རང་གི་བྱིམ་རྒྱུད་དུ་དཔའ་དང་འབྱོན་ཐང་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་
ནས་དྲག་གས་སུ་བརྩེ་ངེས་པའི་བྱ་ཞིག་བསྐྱེད་བསྐྱིང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ད་ལྟོ་ཆར་ཁ་
ཆེའི་ས་གནས་འགར་སྟོན་གྱི་གནས་སྒྲུངས་དེའི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་

ཁྱོད་ག་དང་ལྷན་དུ་བུ་ཕུག་བསྐྱེད་མ་ཐུབ་པའི་བུད་མེད་ནམས་གཞན་གྱི་སར་བུ་ཕུག་
སྐྱེད་སྤེལ་དུ་གཏོང་ཞིང་། དེའི་རིང་བུད་མེད་དེའི་བདག་དབང་ཡོད་ཆད་གཞན་ལ་
གཏོད་ཅིང་བུ་ཕུག་སྐྱུ་མ་པ་ན་ཕྱིར་ཡོང་ཆོག་པར་བརྗོད། གནས་སྤངས་དེས་བུད་མེད་
ལ་སེམས་ངལ་དང་འདྲིལ་སྐྱེད་སྐྱེད་ཆད་ལས་བརྒལ་བ་བྱིན་ཡོད།

ཨེ་བྷི་ལམ་ཆོས་ལུགས་བྱུང་བ་ནས་བུ་ཕུག་མ་སྐྱེས་པའི་བུད་མེད་ནམས་གྱིས་ཆོས་
དཔོན་ཞིག་ལས་བྱིན་ལྷབས་ཞུ་བའི་སློལ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། དེའི་ཆོས་དཔོན་གྱིས་སྐྱེད་
པ་སོགས་ལ་བྱིན་ལྷབས་གྱི་སྐྱེད་པ་བྱེད་སྟེ་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་སྟོང་དུ་འདྲོགས་པའི་ཆོ་
ག་ཞིག་རེད། ཆོ་ག་དེ་རིམ་གྱིས་རས་དང་བལ་སོགས་ལ་བྱིན་ལྷབས་བྱེད་སྟེ་མོ་
མཆན་དུ་འདྲོག་པའི་སློལ་དུ་གྱུར། གནས་ཚུལ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ན། བྱེད་སྟེ་དེ་
རྟག་དུ་ཐུན་ཁང་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་མི་གཞན་སུ་ཡང་ཉེ་སར་བཅར་མི་ཆོག་པར་
བྱས། དེ་ལྟར་ཆོས་དཔོན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱ་བ་བལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་བུད་
མེད་དེའི་མཆན་མའི་སྐྱེད་པ་བཞག་སྟེ་བུ་ཕུག་སྐྱུ་མ་པའི་ཐབས་བསྟེན། ཆོས་དཔོན་
གྱིས་ཁྱ་བ་ཇི་ལྟར་འདྲོན་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་བུད་མེད་དེ་ཉིད་མ་གཏོགས་གཞན་སུས་
ཀྱང་མི་ཤེས་པར་མི་ལོ་མང་པོའི་རིང་སྐྱོག་གྱུར་དུ་གནས། ཡིནན་འང་ཁ་ཆེའི་བུད་
མེད་མང་པོར་མཆོན་ན་བྱེད་སྤངས་དེ་དོ་སྤང་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་དུ་གྱུར་
ཅིང་། དེའི་གསང་བ་ནམས་ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཆེན་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། བརྟག་དབྱུང་དང་
འདྲི་རྟོག་ཡང་ཡང་བྱས་པ་ལས་ཆོས་དཔོན་ཆོས་སྐྱབས་དེར་འཁྲིག་སྟོང་དངོས་
བསྟེན་པའི་གནས་ཚུལ་ནམས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་ཆོས་དཔོན་འགས་ཀྱང་
ལམ་སློལ་དེ་ཕུ་གུ་མ་སྐྱེས་པའི་བུད་མེད་ནམས་ཉན་ཁ་ལས་སློལ་བ་དང་། ཆོས་
དཔོན་ནམས་ཀྱི་ཆགས་སྤེད་སྐྱོང་བའི་ཐབས་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་དུ་བྱེད་པའི་སློལ་

ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་ལ། གཉེན་སྲིག་བྱེད་པའི་མནའ་མ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ངེས་པར་དུ་བྱ་མོ་
མེ་ཏོག་མ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ནི་གནའ་དེང་གཉིས་སུ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་གནད་
དོན་ཞིག་རེད། གནས་སྐབས་དེའི་འོག་བྱུང་མེད་མངམོར་གཉེན་སྲིག་གི་མཚུག་དུ་
སློག་ལ་ཐུག་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་། ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཁ་ཆེའི་གཉེན་
སྲིག་གི་ལམ་སློལ་དེ་ཅུང་ཟད་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་རེད། གཉེན་སྲིག་གི་བྱེད་སྒྲིལ་སྐབས་
ཀྱི་དོན་དག་གལ་ཆེ་གོས་ནི་མནའ་མ་དེ་ཉིད་མེ་ཏོག་མ་ཡིན་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་
རེད། དེ་ཡང་གཉེན་སྲིག་གི་ཆོ་ག་པལ་མོ་ཆེ་གྲུབ་པ་ན་མག་པས་མནའ་མའི་མོ་
མཚན་དུ་མཚུབ་མོ་བཅུག་སྟེ། མཚན་མའི་ནང་ངོས་ཀྱི་མེ་ཏོག་མའི་རྟགས་མཚན་དུ་
བརྗོད་པའི་སྐྱེ་མོ་དེ་ཉིད་རལ་བར་བྱེད་ཅིང་། སྐྱེ་མོ་རལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྲག་གིས་
ཉལ་རས་དཀར་བོ་དམར་བོར་བསྐྱར་བ་ན་བྱ་མོ་དེ་ཉིད་མེ་ཏོག་མ་ཡིན་པར་སྤོང་
བྱེད། སྐབས་དེར་མནའ་མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེན་མཆེད་གཉེན་ཉེ་ཡོངས་ཀྱིས་སྒོ་འགྲམ་དུ་
གནས་ཚུལ་ལ་ཡུན་རིང་སྐྱག་ཡོད་ཅིང་། མནའ་མའི་ཨམས་ཁྲག་གིས་བུའིས་པའི་
ཉལ་རས་དེ་མགོ་བོའི་ཐད་དུ་གཡོབ་ཅིང་བསྐྱོར་བ་ན། གཉེན་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་
རྒྱུང་བ་དང་སྐད་གསལ་སྒྲོག་པ་སོགས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་མནའ་མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་
ངོམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། དེལ་མེ་ཏོག་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཉིད་
བདེ་སྐྱབ་ངང་གྲུབ་པ་ན་བྱ་མོ་དེ་ཉིད་མནའ་མར་གཏན་འཁེལ་བར་བྱེད། སྐབས་
འདིར་གནད་དོན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཁོ་ཆོའི་བསམ་སྒྲོར་མནའ་མ་སུ་ཞིག་གི་མཚན་
མའི་ཁྱད་བྱ་སྐྱེ་མོས་སྐྱེ་མོ་དེར་ཁྱད་བྱ་གཅིག་ནས་བཞི་ལྟ་སོགས་ཀྱི་བར་རིགས་
སྒྲུབ་པའི་ཡོད་པས་མཚན་མའི་ཁྱད་བྱ་ཡོངས་སུ་བཅད་མེད།བཅད་མེད་ཆེ་དེ་ཉིད་མེ་

ཏྲོག་མ་མེན་པར་འདོད་ཅིང་། ཅི་མི་སྒྲུལ་ཞིང་ལབ་སྐྱེད་གང་ཡང་མེད་པར་བྱེད་པ་
བྱིས་དུ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་དེ་རེད། བྱིས་སུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱིས་ཤེས་ཏྲོགས་ལྟར་ན་བྱ་མོ་
ཆང་མར་སྐྱེ་མོ་དེ་ཡོད་མི་དགོས་ལ། ཆེས་ཐོག་མའི་འབྲིག་སྒྱུད་བཞེན་སྐབས་ཁྲག་
ཐོན་པའི་ངེས་པའང་མེད་པ་རེད། གཉེན་སྒྲིག་གི་སྒྲོན་དུ་བྱ་མོ་ཆང་མ་མེ་ཏྲོག་མར་
གནས་དགོས་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེས་བྱད་མེད་མང་པོར་དཀའ་སྒྲུག་དང་སེམས་བྲལ་
སོགས་ཆད་ལས་བརྒལ་བ་བྱིན་ཡོད་པས། བྱ་མོ་སྒྲོར་ཞིག་གིས་གཉེན་སྒྲིག་གི་སྐབས་
སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚུབ་མོ་སྒྱུད་དེ་མཆན་མའི་ནང་ངོས་སུ་མ་བཟོས་ཏེ་ཁྲག་འབྱིན་པ་
དང་། ནང་ཆགས་བྱ་མོ་གཞན་འབོད་འགྲུག་བྱས་ཏེ་ཁྲག་ཕྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བྱུང་
བར་བཤད། སྐྱེ་མོ་དེ་ཉིད་མེད་པའི་བྱ་མོ་མེ་ཏྲོག་མ་སྒྲོར་ཞིག་ཁྲག་མ་བྱུང་བ་ན་རང་
ཤིབ་རྒྱབས་པ་དང་། གཉེན་ཆན་གྱིས་དམར་གསོད་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡང་ཡང་
བྱུང་།

སྐྱེར་བཏང་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཐད་ནས་བྱད་མེད་ནི། ཉེན་ཁའི་གནས་མང་
ཞིང་མགོན་དང་སྐབས་བྲལ་བའི་འགྲོ་བ་མའི་སྤེལ་ཁག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཁ་ཆའི་
གསུང་རབ་ཀོ་རྒྱན་དང་དཀོན་མཆོག་གི་གསུང་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་བཤད་
སྒོལ་དགོད་བྲོ་བོ་འགའ་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་རྗེས་འཇུག་པ་དག་གིས་བྱས་པའམ་སྟོན་
པ་དག་གིས་གསུངས་པར་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་། གང་ལྟར་བྱད་མེད་ནི་མགོ་བོ་དང་
མྱད་པ་བྲལ་བའི་ལུས་པོ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལ། མགོ་ལག་སོགས་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་ཆང་
དགོས་ན་ཁྱོ་ག་ཞིག་དང་གཉེན་སྒྲིག་རྒྱ་ལས་ཐབས་མེད། གཉེན་སྒྲིག་པ་ན་ཁྱོ་ག་དེ་
ཉིད་ཆུང་མའི་མགོ་བོར་འགྱུར་བས། ཁྱོ་ག་མེད་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ནམ་ཡང་བྱད་
མེད་མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས། དེ་ནི་བྱད་མེད་

ནམས་ཀྱིས་པོ་ཡི་བཀོད་འདོམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཆོ་གནས་
བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་མི་བྱུང་པ་དང་། གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་བྱུང་མེད་ནམས་དབང་བསྐྱར་མ་
བྱས་ན་ཆོས་དང་སྤྱི་ཆོག་ས་གཉིས་ཐད་དུ་རྟོག་ང་སྤོང་ཞིང་། རྟོག་པའི་ལས་ཁོ་ནར་
ཞུགས་ཏེ་ཡ་རབས་ཀྱི་སྟོལ་ནམས་གཞི་མེད་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་
ལས་བྱུང་བར་བཤད། ལྟ་ཚུལ་འདི་དག་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོག་མའི་བྱུང་བ་སྟེ་དཀོན་
མཆོག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཨ་དུམ་དང་ཨ་དུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཨེ་ལུ་ཡི་གཏམ་རྒྱུད་
ལས་བྱུང་བར་མཛོན། བྱུང་མེད་ནམས་ལ་མིའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཆང་ཞིང་
དམན་པར་འདོད་པ་དེ་གོང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བདེན་པར་མཐོང་བ་ནམས་ལ་
བྱུང་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་སུ་ཞིག་གིས་མི་རིགས་དེ་དག་ལ་
འདི་བརྟེན་བྱེད་ཆེ་པལ་མོ་ཆེས་ཏང་སངས་པའི་ནམ་འགྱུར་བསྟན་ཏེ། ལོག་བཤད་ཁོ་
ན་རེད་ཅེས་བཤད་ངེས་ན་འདྲི་ཆོག་ས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་དང་གནས་བབ། ལོ་རྒྱུས་
སོགས་ལ་གཞིགས་ཆེ་དེ་དག་སྤར་བྱུང་ཕྱིར་ཞིང་། ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་མང་པོ་ཞིག་གི་
སེམས་སྤྱད་ཏུ་བག་ལ་ཉལ་བའི་ཚུལ་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་གསལ་བོ་རེད།
སྤྱིར་བཏང་གི་འབྲིག་སྤྱོད་དང་གཉེན་སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན། ཁ་ཆེ་བ་
ནམས་ཀྱིས་ཡེ་ལུ་བ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་འབྲིག་སྤྱོད་ཉིད་ངན་པ་དང་རྟོག་པའི་
ལས་སུ་མི་ལྟ་བར། ཕོ་མོའི་བར་གྱི་བརྟེན་དུང་ངམ། འདོད་ཤུགས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བྱ་སྤྱོད་ནུས་པ་ཅན་ཞིག་དང་། དབུལ་ཕྱག་གི་དབྱེ་བ་མེད་པར་བྱན་མོང་དུ་
སྤྱོད་ཆོག་པའི་འདིག་ཉེན་གྱི་བདེ་བ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་འདོད་པར་བཤད། དེ་ཡང་བྱུང་
མེད་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་ཅི་མི་སྟམ་པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་བཤད་ཚུལ་སྟོང་རྩེ་བོ་ཞིག་སྟེ།
ལག་ལེན་དང་དེ་ཅམ་མ་འབྲེལ་བའི་གཏམ་ཞིག་རེད། མིའི་སྤྱི་ཆོག་ས་ཉིལ་བོའི་ནང་

བསམ་ཚུལ་དང་ལུགས་སྟོལ་སོགས་ནང་འགལ་ཅན་མང་དུ་ཡོད་པ་ལྟར། ཁ་ཆེ་
བའི་བྱད་མེད་ཐོག་འདྲིན་པའི་ལྟ་བ་དང་འབྲིག་སྟོང་ཐད་དུ་བཤད་པའི་གནས་ཚུལ་
གཉིས་ཀྱང་དོ་མི་མཉམ་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་མཁོ་རེར་འཕྲད་
དུས་ལུགས་སྟོལ་དང་ཆོག་མི་ཆོག་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རེ་རེ་སྟོན་ཅིང་། ལག་ལེན་གྱི་
སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་འདུན་ཁོ་ནར་གཞིར་བཅོལ་བའི་གཤིས་ཀ་ཉིད་ལས་
བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལས་མ་འདས་སྟུང་། གལ་ཏེ་འབྲིག་སྟོང་གྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་
བདེན་པར་ངེས་ཆོ། དེ་ནི་ཕོ་ཡི་འབྲིག་བདེ་ཁོ་ནར་བསམ་གཞིག་བྱས་པ་ལས་ཕོ་མོ་
གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་ལས་མས་འཁྱར་བྱས་མེད་པ་གནས་ཚུལ་གཞན་དག་
ལས་ཤེས་བྱུང་། གནས་ཚུལ་འགལ་ཁྲ་ཅན་འདི་ལྟ་བུ་དག་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་
རྒྱུ་ལོར་བྱུང་ཡོད།

མི་རིགས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་དུ་ཐོག་མར་ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་ཟུ་རྒྱ་མདའི་རང་ཉིད་ཀྱང་
བྱད་མེད་བརྩ་བཞི་ཙམ་ལ་གཉེན་སྲིག་བྱས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་བརྩ་གསུམ་ཙམ་
ལུགས་ས་མོ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཁོང་ཉིད་སྤར་གྱི་སྟོལ་རྒྱུན་ལས་རུང་
ཟད་བརྒལ་ཞིང་། བྱད་མེད་ཀྱི་གོ་ཐང་ལ་འང་བསམ་གཞིག་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་
པར་ངེས། འགལ་ཞིག་གིས་ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་གནང་བ་ནི། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་
ཞིག་གམ། ཡང་ན་ཞེ་གཏིང་ནས་འཆད་འཁྱུག་གི་གནས་ལ་ལྷུང་བའི་བྱད་མེད་ཀྱི་
བདེ་སྤྱད་ལ་ཐུགས་འཁྱར་དང་རྒྱུ་སྤྲོད་གནང་འདོད་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ངེས་
ཀྱང་། གང་ལྟར་རུང་མ་མང་བསྟེན་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་ཞིག་དང་
འབྲིག་བདེ་ལ་ཅི་འདོད་དུ་ལོངས་སྟོང་མཁན་ཞིག་རེད་ཅེས་ཟེར།
སྤྱིར་བཏང་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་སྟོན་གྱི་མི་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབ་འཆོལ་

རྒྱ་ནི་ལས་སྤྲོ་བོ་ཞིག་མ་རེད། ལོ་རྒྱུས་སྤྲོ་བ་པལ་མོ་ཆེས་རང་རང་གི་སྒྲེར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་
དོར་དེ་ལོ་རྒྱུས་རྩིས་བོར་ཉམས་ཞིབ་དང་ཡིག་ཐོག་དུ་འགོད་མ་ཐུབ་པས། ཡེ་ཤུ་བས་
བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཁ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་མཆང་ཤུགས་ཆེར་བཏོན་ཞིང་། ཁ་ཆེ་
བས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱས། འདི་འཁྱུར་ཉམས་ཞིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡེ་ཤུ་བ་དང་གཞན་
དག་གི་ངན་མཆང་བགྱངས། བྱད་མེད་ཚུམ་པ་པོ་དག་གིས་ཕོ་ཡི་སྒྲིན་ཆ་གཙོ་བོར་
སྒྲེང་བ་དང་།

ཕོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕོ་ཡི་ཆག་སྒོ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པ་སོགས་གཡོ་མེད་བྱང་བོར་
གནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྩིང་མའི་རིགས་དེ་ཙམ་མཐོང་དགོན་པ་རེད། གང་ལྟར་བྱིས་ཀྱི་
ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་བོ་ཞིག་གིས། ཁོའི་མི་ཆེའི་ནང་གི་བདེ་བ་ཆེ་ཤོས་དང་མི་ཆེ་དོན་ལྡན་གྱི་
རྣམ་པར་མཐོང་བ་ནི་བྱད་མེད་དང་ལྟན་དུ་མཆུ་དང་མཆུ་སྒྱུར་བ་དང་། ལུས་དང་
ལུས་འབྲེས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་ཞེས་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་མ་མང་དུ་བསྟེན་
པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། ཁ་ཆེའི་མི་རིགས་དེ་བྱད་མེད་ལ་ཆེ་མཐོང་མི་
སྒྲོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཕོ་ཡིས་འབྲིག་བདེ་སྤྱོད་བར་བཀག་རྒྱ་མེད་ཅིང་།
འབྲིག་ཡུལ་རྒྱུ་མ་དང་དག་འཛོགས་སོགས་ཅི་འདོད་དུ་བསྟེན་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
ཤིན་དུ་གསལ། དེ་ནི་རྒྱུ་མ་དང་མཛའ་མོ་མང་བསྟེན་ལམ་ལུགས་དང་། གན་རྒྱའི་
འོག་གི་གཉེན་སྒྲིག་གནས་སྐབས་པ་སོགས་ཀྱི་གོམས་སྟོལ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱུང་བ་
ལས་ཀྱང་ཆོགས་མེད་དུ་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།

ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་ལྷ་རྒྱུ་མད་ཏིས་པ་མེས་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་ལྟར་རྒྱུ་མ་མང་དུ་
བསྟེན་ཅིང་དེ་ལ་ལུགས་མཉེས་པར་གནང་ནའང་། བྱིས་སུ་ལམ་སྟོལ་དེ་ལས་བྱད་
མེད་ལ་བརྟན་བཙོས་དང་མཐོང་རྒྱུ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱུ་མ་སྤྲོ་

ཕྱིའམ་མཁན་གཞིན་བར་ལ་དབྱེ་འབྱེད་དང་གོ་ཐང་མཐོང་མཉམ། བུ་ཕྱག་མ་སྐྱེས་པའི་
ཆུང་མར་སྟོ་གས་དེ་ཙམ་དོ་སྤང་མི་བྱེད་པ་སོགས་སྟོན་དུ་མ་གཟིགས་པས་ཆུང་མ་
བཞི་ལས་ལྷག་ལེན་མི་ཆོག་པ་དང་། ཆུང་མ་རེ་རེར་ཐོབ་ཐང་གཅིག་མཆུངས་ཡོད་
དགོས་པ་དང་བདག་སྟོང་འདྲ་མཉམ་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གསར་བ་
ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་འབད་པ་བསྟེན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་བར་བཤད། གནས་
ཚུལ་དེ་དག་ལ་བལྟས་ན། ཁོང་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་ལ་ཅི་མི་སྟམ་ཞིང་ཆེ་མཐོང་
ལ་རྟོག་ེུས་གཏོང་མཁན་ཞིག་མིན་པར་ངས། སྤྱིར་བཏང་ཁ་ཆེའི་མི་རིགས་ཀྱིས།
རང་ཉིད་ཀྱི་བཟའ་ལྗེར་འབྲིག་པ་སྟོད་པ་ནི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཡ་རབས་ཀྱི་ལས་
སྲུབ་ཅི་ཞིང་། མི་སྲུ་ཡིན་ཡང་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་ལ་
སྤངས་འཛིན་བྱེད་མི་བྱུང་བར་བཤད། དེ་ལྟར་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་སྲུ་ཁ་ཆེ་བས་འབྲིག་སྟོད་
སྤྱི་དང་ཆུང་མ་མང་བསྟེན་དང་མཛའ་བོ་མང་བསྟེན་ལམ་ལུགས་སོགས་ལ་བཀག་རྒྱ་
མེད་ཅིང་། བྱད་མེད་སྲུ་ཡིན་ཡང་སྐྱེས་པ་ཕོ་ཡི་འབྲིག་ཡུལ་དུ་ངོས་འཛིན་གསལ་
བོར་བྱེད། དེ་ལྟ་ནའང་ཆོས་ལ་དད་ཅིང་ཆོས་ཞེན་ཆེ་བའི་ཕོ་རྒྱམས་ཀྱིས་ནམ་དུའང་
ཨ་ལཱ་སྟེ་དགོན་མཆོག་ལ། ཁོང་གིས་བྱམས་བཅེ་ཆེན་པོས་སིལ་བྱར་འཐོར་ཞིང་ལྷག་
པར་གོལ་བའི་སྐྱ་ལོ་དང་། མཁྱང་ཞིང་རྒྱུམ་ལ་བདེ་བ་སྤྱུམ་པའི་རུ་མ། ལྷེམ་ཞིང་
མཉེན་ལ་སྤྲ་བའི་སྐྱེད་པ་སོགས་སྐྱེས་པའི་ཆགས་སྲིད་མཐའ་མེད་དུ་སྟོང་རུས་པའི་
བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཕོ་བསྐྱེན་པར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་བྱུང་དགོས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། རང་
ཉིད་ལ་འབྲིག་བདེ་སྟོང་བའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་ནི་དགོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ངོན་
ཡིན་པ་ལས་བྱད་མེད་ཀྱི་མཛེས་ཉམས་དང་ཐབས་རྩལ་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་མི་
བྱེད་པར་མངོན། འདི་ནི་དགོན་མཆོག་ཉིད་འཛིག་ཉེན་བཀོད་པ་ཕོར་འདོད་པའི་

ལྟ་བུ་གཞིར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། གནས་ཚུལ་འདི་དག་ལ་བསམ་
གཞིག་བྱེད་སྐབས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
ནམ་དུ་འང་མགོ་མཇུག་བསྟུ་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་གིན་ཡོད་པ་
གསལ་བོར་མཐོང་།

གང་ལྟར་ཡང་ཁ་ཆེའི་གསུང་རབ་ཀོ་རྒྱན་དུ། དགའ་རོགས་བསྟེན་པའི་ལམ་ལུགས་
ལ་གནང་བཀའ་གི་ས་མཆོམས་ཤིག་གསུངས་ཡོད་པ་ནི། དགའ་རོགས་སུ་ཞིག་
བསྟེན་ཆོག་མིན་ཀྱི་ས་མཆོམས་ལ་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད། དེ་ཡང་གཉེན་
སྒྲིག་ཟིན་པའི་ཁ་ཆེའི་བྱད་མེད་སུ་ཡང་དགའ་རོགས་སུ་བསྟེན་མི་ཆོག་པ་དང་།
གཉེན་སྒྲིག་མ་ཟིན་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ཀྱང་ཁ་ཆེའི་བྱད་མེད་དང་
འཇིག་ལྷན་བྱད་མེད། ཡེ་ཤུའི་བྱད་མེད་བཅས་ལས་གཞན་དགའ་རོགས་སུ་བསྟེན་མི་
ཆོག་ དམག་འཁྲུག་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཅོན་འཕྲོག་བྱས་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་
གཉེན་སྒྲིག་ཟིན་མིན་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་དགའ་རོགས་
སུ་བསྟེན་ཆོག་པར་བཤད། དེ་ནི་སྤྱི་ཆོགས་བདེ་འཇགས་སམ་ཆོས་ལུགས་རྩ་བརྟན་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སོགས་གཞིར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་
མངོན། ཁ་ཆེའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་རྒྱུང་མ་མང་བསྟེན་ནམ་ཁྱོ་གཅིག་ཤུག་མང་ལམ་
ལུགས་དར་བ་དེ། མི་རིགས་གཞན་ལ་བྱུང་མ་ཁྱོད་བའི་གནས་ཚུལ་གསར་བ་ཞིག་མ་
རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ནི་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པར་རྒྱུང་ཟད་ཐལ་ཆ་ཅན་ཞིག་ཡིན་
པར་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་ཆོས་བརྟུན་ད། ལམ་ལུགས་དེའི་འོག་བཙུན་མོའི་གཟིམ་ཁང་ངམ་བྱད་
མེད་ཀྱི་སྒྲོད་ཁང་ཞེས་པ་རེ་གསར་སྐྱུན་བྱས་ཏེ་བྱད་མེད་མང་པོ་ལྟན་དུ་བཞག་ཅིང་།
ཁྱོ་ག་དག་ལ་འབྲིག་ཆོར་ནམ་རྒྱས་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་འབབ་ཅིང་ཡོད་འགྲོ་བའི་

བུད་མེད་རེ་འབོད་འགྲུག་བྱས་ཏེ་འབྲིག་སྒྱུར་བསྟེན་པར་བཤད། གནས་སྐབས་དེའི་
འོག་བུད་མེད་རྣམས་ལ་བཙོན་པ་དང་མཚུངས་པར་བྱེད་བསྐྱོད་ཀྱི་ཐོབ་དབང་མེད་
པའི་ཁར། འགའ་ཞིག་ལ་ཆགས་སྤེད་ཀྱི་མེ་འབར་ཡང་འབྲིག་ཡུལ་རྟེན་དཀའ་བ་
སོགས་དཀའ་སྤྱད་ཅི་ཙམ་འཕྲད་ཀྱང་། རང་འགྲུལ་གྱིས་གཉེན་ཐོར་བྱེད་མི་སྤྱབ་པ་
སོགས་དུད་འགྲོ་དང་བྱད་མེད་པ་ལྟ་བུར་གནས་དགོས་པ་བྱུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོ་
གནས་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བབ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས། ཐོག་མའི་རྒྱུ་མ་མང་
བསྟེན་དང་མཛའ་མོ་ཅི་དགར་འཛོལ་བའི་གྲ་ཡངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་མི་དགུས་མའི་ཁྲོད་
དུ་མང་ཙམ་ཡོད་པ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡལ་ཏེ་དབང་འཛིན་པ་ཁོ་ནའི་ཁེ་དབང་དུ་སྒྱུར།
ཕྱིས་སུ་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས། ལམ་ལུགས་དེ་ཉིད་དགོས་མཁོ་གཞན་གང་ཡང་
མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྱོན་ཐང་དང་རྣམ་པ་སོགས་ཏེ་གཟི་བརྗེད་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་
ལག་ཆ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ལག་བསྟར་བྱས་པར་བཤད།

བཙུན་མོ་བཙུ་ཤྲག་དུ་མ་ནས་བརྒྱ་ཤྲག་གི་བར་ཡོད་པའི་དཔོན་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུ་མར་
མཚོན་ན། བུད་མེད་དགུས་མ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་རྒྱུད་ངོས་སོགས་ཀྱི་དཀའ་
ངལ་མེད་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་དུ་གང་འདོད་ལྟར་འགྲོ་བདང་གཞན་ལ་གང་བྱུང་གིས་
འབྲེལ་གཏུག་སོགས་བྱེད་མི་ཚོག་པས། ཏྲག་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱོ་ག་ཁོ་ནའི་ངོ་སྤྱང་
དགོས་པ་དང་འབྲིག་ཚོར་ཅི་ཙམ་རྒྱས་ཀྱང་། དུས་ཐོག་དུ་འབྲིག་ཡུལ་རྟེན་མི་སྤེད་པ་
སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་ངང་གཞོན་དུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་ོགས་དགོས་པ་དང་། ལོ་
ན་རྒྱུ་ཟད་རྒྱས་པ་ན་འགྲོ་ཁོངས་སྤྲོད་ཡུལ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དངངས་འཚབ་ཀྱང་
མི་ཡོང་ཐབས་མེད་དུ་སྒྱུར། དེ་ལྟར་སེམས་འཁྱུར་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
འོག་ནས་རང་ཉིད་ལ་བྱ་ཞིག་སྤྱོད་ཆེ་དེ་ཉིད་གཞིས་འཛིན་ནམ་གཞིས་བདག་

ཏུའགྱུར་ངེས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དབང་ངམ་ཐོབ་དབང་
ཅན་དུ་འགྱུར་ངེས་པའི་བསམ་ཚུལ་རྟེན་དེ། མངོན་སྟོག་བརྒྱད་གསུམ་ནས་བྱ་བྱག་
སྐྱེད་པའི་འབད་པ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་། གནས་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་མ་འགས་
ཁྱོ་གའི་ལས་གཡོག་སོགས་ཀྱི་སྤོང་དུ་འབྲིག་ཡུལ་འཆོལ་བའི་ཐབས་བསྟེན་པ་དང་།
དེ་ལས་ཕྱིར་འབྱུང་དང་སྟོག་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པ་སོགས་ཕོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བྱུང་བར་
སྤང་། དེ་ལྟར་བྱད་མེད་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ལ་བྱ་སྐྱེས་ན་ཆེས་སྟོ་ཞིང་སྟོ་བདེ་བོར་
གྱུར་ལ། བྱ་མོ་སྐྱེས་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་མ་གྱུབ་པའི་ཆོར་སྤང་ཡོང་བར་མ་ཟད།
སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་ནམ་པ་ཞིག་ཀྱང་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་མ་དེ་
དག་ལ་ཁྱོ་གཅིག་བྱུག་གཅིག་གི་ལམ་ན་འབྲིག་བདེ་གང་འདོད་དུ་རོལ་ཆོག་པའི་
བྱད་མེད་དང་མཚུངས་པར་བྱ་བྱག་སྐྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། གདོང་ལ་
ཀས་གཉེར་ཐོན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གཞོན་ཤ་ཉམས་པ་ན་རང་བྱིམ་སྟོ་བོ་རེ་མི་བསྟེན་ཐབས་
མེད་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཁ་རྒྱན་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་།

དེ་ལྟར་བྱད་མེད་རིགས་ཀྱི་ལས་དབང་ཉམས་དམས་སུ་གྱུར་ཅིང་སྐྱེས་པ་ཕོ་ཡི་འདོད་
ཉམ་དང་དབང་ཐང་ཅི་དགར་འཕེལ་བ་ནས། ཁ་ཆེའི་བྱད་མེད་ནམས་དམངས་སྤོང་
དུ་རང་འདོད་ལྟར་འགྲོ་མི་ཆོག་པ་དང་། ཅི་སྟེ་འགྲོད་གོས་བྱུང་ཆེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་
ཡང་ཕྱིར་མངོན་མི་ཆོག་པར། ལྷ་བ་ཤམ་རིང་མ་གོན་དགོས་ཤིང་། གདོང་བ་རས་གྱིས་
བརྒྱམས་དགོས་པའི་ཡུལ་སྟོལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགེ་བའི་ལས་སུ་བསྟེན་དེ་རྒྱ་བྱབ་ཏུ་
སྟེལ། དེ་ནི་ཁ་ཆེའི་བྱད་མེད་ཀྱི་གོ་ཐང་ཞིག་དང་ཁ་ཆེ་བ་ནམས་གྱིས་རང་འདོད་
ལྟར་བྱད་མེད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་ནམ་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ལམ་སྟོལ་དེ་ཐོག་མར་
བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྗོད་ཀྱང་། དོན་

དངོས་ཀྱི་ལག་ལེན་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་དབང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་གྲུབ་
འབྲས་ལས་ཅང་མིན་པར་མཐོང་། ཡིན་ནའང་ཁོ་ཆོས་དེ་ཉིད་ཡ་རབས་ཀྱི་ལྷགས་སུ་
བཅི་ཞིང་རྒྱན་འཁྱེངས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པས་ང་ཆོས་སེམས་འཁྱུར་དེ་ཙམ་བྱེད་དགོས་
དོན་མེད་སྟུང་།

གན་རྒྱའི་འོག་གི་གཉེན་སྲིག་གི་ལམ་སྟོལ་ལ་བལྟས་ན། ཁ་ཆེ་བརྒྱམས་མི་རིགས་
གཞན་ལས་དྲན་རིག་ཤོད་པའི་མི་རིགས་སྤྱང་གྱང་ཅན་ཞིག་རེད། ལམ་སྟོལ་འདིར་
གཉེན་སྲིག་གནས་སྐབས་པ་ཞེས་ཀྱང་བེར་ལ། མཐུག་མ་དཔྱད་པར་བལྟས་ཆེ་དེ་
ནི་ཆེས་གྲ་ཡངས་ཤིང་རང་དབང་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་དོན་དངོས་
ཐོག་དེ་ཡང་བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་ཐུག་པའི་ལམ་སྟོལ་ཞིག་ལས་མ་འདས། ལམ་
སྟོལ་དེ་ནི་ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་ལྷ་ལྷ་མད་ཏི་མ་འཁྱེངས་གོང་ནས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་།
ལྷ་ལྷ་མད་ཏིས། བྱོ་ཤུག་གཉིས་མོས་ཀྱི་གན་རྒྱའི་འོག་གཉེན་སྲིག་དང་གཉེན་ཐོར་
བྱེད་ན་དེལ་ཉེས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་བསྐྱབས་པ་ནས། གཉེན་སྟོལ་དེ་དར་བྱབ་
ཆེ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་སྟོལ་དེ་ནི་གན་རྒྱའི་འོག་ཞག་མ་གཅིག་ཙམ་ནས་ཉིན་ཤས་དང་ལོ་
ཤས་སོགས་ཀྱི་རིང་གཉེན་སྟོབ་བྱེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་ཕོ་སུ་ཞིག་ལ་ཆུང་མའམ་
འབྲིག་ཡུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་བྱུང་ཆེ་གནས་དུས་སོགས་ལ་བྱུང་པར་མེད་ལ། ལྷག་པར་
དུ་ཕོ་རྣམས་ཆོང་དོན་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཕྱིར་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་ཞིག་
རེད། རམ་ཞིག་ཕོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིར་སྦྱོང་གྱི་སྟོན་པ་ལ་མོ་ཆེ་གྲུབ་པ་ན་བྱད་མེད་སུ་
ཞིག་ལ་གཉེན་སྲིག་གི་ཡུན་ཆད་དང་གཉེན་སྦྱར་རྒྱ་དངོས་ཅི་ཙམ་སྦྱོང་མིན་གྱི་ཐག་
གཅོད་ཐོག་གན་རྒྱ་བཞག་སྟེ། བྱོ་ཤུག་གི་རམ་པའི་ཐོག་མཉམ་འབྲིད་བྱེད་པ་དང་།
བྱད་མེད་དེ་དག་ལ་གཙོ་བོ་བྱོ་གའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་འབྲིག་བདེ་སྦྱིན་པ་

ཅམ་ལས་བྱིས་བདག་ལ་ལྟ་བུའི་ལས་འགན་གཞན་ཅི་ཡང་མེད། དེ་ནི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་
བའམ་མིང་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་དོན་ལ་སྦྱང་ཆོང་གི་ལས་དང་བྱད་པར་གཏན་ནས་
མེད་པར་བཤད། ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་ཁ་ཆེའི་ས་གནས་འགར་གཉེན་སྲོལ་དེ་ཟུ་

མཐུད་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། བྱད་མེད་འགས་ཞག་མ་གཅིག་ཅམ་
གྱི་གཉེན་དོན་ལ་ཞུགས་ཏེ་དབུལ་དངོས་ཅུང་ཟད་དང་ལྟན་དུ་བྱིར་ཡོང་བདད་།
པལ་མོ་ཆེས་གན་རྒྱ་འཛོག་སྐབས་ཞག་མ་གཅིག་ལས་མང་བར་གཉེན་སྲེབ་དགོས་
པའི་རེ་བ་འདོན་པ་སོགས་ཀྱང་བཤད།

ལམ་སྲོལ་དེའི་ནང་། གཉེན་དུས་མ་ལོགས་པར་བྱོགས་རྒྱུ་མ་དེའི་དུས་བསྐྱེད་པ་
ན་རྒྱུང་མར་རྒྱ་དངོས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་སྦྱོད་དགོས་པ་དང་། གཉེན་དུས་ལོགས་པ་ན་བྱད་
མེད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་བཞི་བཅུའི་རིང་བྱོག་སྐུལ་འདེམས་ལྟེ་ལ་མ་བྱས་པར་སྦྱོད་
དགོས་པ་རེད། དེ་ནི་ལུས་པོར་དག་གཙང་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ཟེར། གཉེན་སྲོལ་དེ་
གཙོ་བོ་ཤིང་ཉེ་ཞེས་པའི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པའི་བྱོད་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཅིང་
ཆོས་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གཙོ་ཆར་དེང་དུས་ཀྱི་ཨེ་རྒན་དུ་ཡོད་པར་བཤད། སྐུ་ཤིང་ཞེས་
པའི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉེན་སྲོལ་དེར་སྦྱོན་བཟོད་བྱེད་ཀྱང་།
དོན་དངོས་ཐོག་གཉེན་དུས་ཀྱི་ཡུན་ཆད་ཡིག་ཐོག་དུ་མི་འགོད་པ་ཅམ་ལས་གཅིག་
མཚུངས་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་བཟོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོས་པ་ཕོ་ཡི་དགོས་མཁོར་

གཞིབ་ཅོལ་བའི་ལམ་སྲོལ་སྣ་ཆོགས་གནའ་ནས་ད་བར་དུ་བབྱང་གིས་མི་ལངས་
པ་བྱུང་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁ་ཆེའི་གཉེན་སྦྱིག་གི་ལམ་སྲོལ་དུ་ས་གནས་འགར་བག་
མའི་མེ་ཏོག་ལེན་མཁན་དེ་ཆོས་དཔོན་རྣམས་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་གོ་བྱུང་
ཡང་། དེ་ཉིད་བདེན་མིན་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་མེད་སོགས་གསལ་བོར་མ་

ཤེས་ལ་འབད་པ་བསྟན་ནས་བརྩེད་འཆོལ་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་གནད་ཀྱང་མ་
མཐོང་། འབད་པ་དེ་ཙམ་བསྟན་མི་དགོས་ཤིང་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་
མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་ན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འགོད་པར་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་སྟུམ།
གཞན་ཡང་ཁ་ཆེ་མི་རིགས་ཀྱི་གཉེན་སྲོལ་སྒྱིར་བཏང་བའི་ཐད་ནས་བཤད་ནའང་
བྱད་མེད་རིགས་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཁེ་དབང་སྤྱོད་ཐུབ་མེད་པ་རེད། དབུལ་ཕྱག་དང་
མཐོ་དམའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཁྱོ་ག་སུ་ཞིག་རང་ཉིད་ཚུངས་དང་ལྷན་དུ་སྤྱོད་མ་
འདོད་ཆེ་དེ་མ་ཐག་ཚུང་མ་བྱིར་སྤྱོད་ཆོག་ཅིང་། ཁྱོ་གས་གཉེན་ཐོར་གྱི་སྡོན་བརྒྱ་
ཐེངས་གསུམ་ཙམ་བཏང་བའམ། ཡང་ན་འབྲིག་པ་མ་སྤྱད་པར་ལྷ་བ་བཞི་ཙམ་འགོར་
བ་ན་ཚུང་མ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་དུ་འགོད་གོས་པར་བཤད། གཉེན་དོན་དང་གཉེན་ཐོར་
གྱི་ཐག་གཅོད་གཅོ་བོ་ནམ་ཡང་ཁྱོ་གས་བྱེད་པ་ལས་ཚུང་མར་ཐོབ་དབང་མེད་ཅིང་།
ཁོ་ཆོར་གཉེན་ཐོར་གྱི་སྒྲིང་བྱ་འདོན་པའི་སློབས་པའང་མེད། རང་གི་ཁྱོ་ག་ཁོ་ནའི་
འགོ་འདུག་སྤྱོད་གསུམ་ཙམ་ལས་སྒྲིས་པ་གཞན་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་།
བྲིམ་ཕྱགས་སུ་བཅོན་མ་ལྟར་སྤྱོད་དགོས་ལ། བྱིར་བསྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་སྤན་བུ་བྱུང་ཆོའང་
མགོ་རས་གྱིས་བརྒྱམས་ནས་དམངས་ཁྲོད་དུ་འབྱུགས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་
བཀག་རྒྱ་ཅན་དེ་དག་གི་འོག ཁ་ཆེའི་བྱད་མེད་སུ་ཞིག་གིས་རང་འགྲུལ་གྱིས་ཁྱོ་ག་
ཉིད་པ་དོར་ནས་གསར་བ་འཆོལ་བ་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་རྙེད་ཐུབ་བམ།
སྤྱད་ཆོང་གི་ཐད་ནས་བཤད་ན། ཁ་ཆེའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་སྤྱད་ཆོང་གི་ལས་གཉེར་མཁན་
གྱི་བྱད་མེད་ཏུ་ཅང་མང་ཞིང་བྲིམས་ཐོག་གི་བཀག་རྒྱ་དེ་ཙམ་མེད་པར་བཤད། སྡོན་
གྱི་སྐབས་སུ་བྲིམས་ལྷགས་པ་དང་ཡ་རབས་པར་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་གྱིས། ངན་པ་མ་
མཐོང་ན་བཟང་པོ་མི་དྲན། ཅས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་སྤྱད་འཆོང་མ་མེད་ན་བྱད་མེད་ཡ་

རབས་ནམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་དཀའ་བ་དང་། སྤང་འཛོང་མས་སྐྱེས་པ་ཆགས་ཅན་
ནམས་ཀྱི་འབྲིག་འདོད་མ་བསྐྱང་ན། བྱད་མེད་ཡ་རབས་ནམས་ལ་བཅན་གཡེམ་ཕོག་
ངེས་པ་སོགས་གོ་གནས་ཅན་ལ་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་མ་བཟངས་ཏེ། མིའི་སྤྱི་
ཆོགས་ནང་སྤང་འཛོང་མ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱི་བུ་ཤུགས་ཆེར་བཏོན་
པས་བྱུང་བས་ཀྱང་ངི་བཞིན་ཐོན་པར་བཤད། རྒྱུ་མ་མང་བསྟེན་དང་གཉེན་སྤྲིག་
གནས་སྐབས་པའི་ལམ་སྒོལ་དར་བྱབ་ཆེ་ཞིང་སྐྱེས་པ་ཕོ་ཡི་འདོད་འདུན་གཙོ་བོར་
ཀྱུར་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན། དེར་སྤང་ཆོང་གི་ལས་ཅི་འདོད་དུ་བསྟེན་ཆོག་
མིན་ནི་སྒྲིམ་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཁ་ཆེའི་ས་གནས་མང་པོར་སྤང་ཆོང་ཁང་དང་
སྤང་ཆོང་སྒྲིམ་ར་ཞེས་པ་སོགས་དང་། སྤང་བར་དུ་རྒྱ་བའི་བྱད་མེད་སོགས་སྤང་ཆོང་
གི་ལས་གཉེར་མཁན་ཅི་འདོད་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྤང་ཆོང་ཁང་ནམས་ཀྱི་སྒྲོ་མགོར་སྤང་
ཆོང་གི་ལས་གཉེར་བའི་རྟགས་སུ་དར་ཆ་ཞིག་ཀྱང་དབྱངས་ཡོད་པར་བཤད།
སྤང་འཛོང་མ་དེ་དག་གཙོ་བོར་པ་སྟུན་མེད་པར་དུ་སྟུག་ཏུ་ལུས་པའི་བྱ་མོ་ནམས་
དང་། ཕྱི་ནས་སྤང་ཆོང་དུ་སྒྲོག་ཉི་བྱས་པའི་བྱད་མེད་དང་སྤང་འཛོང་མ་དེ་དག་གི་
བྱ་མོ། ཉེ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱད་མེད་དང་བྲན་གཡོག་མ། བྱོ་ག་དང་མཛེལ་
བོས་གསོན་བྲལ་བྱས་པའམ་ཤི་བྲལ་བྱང་བའི་བྱད་མེད་སོགས་ཡིན་པ་དང་། ཆོང་
ལས་གཉེར་ས་གཙོ་བོ་དག་ནི་མི་ཆོགས་ཆེ་བའི་ས་གནས་དག་ཡིན་པར་བཤད། ཁ་
ཆེའི་སྤྱི་པ་ཕོ་ནམས་སྐབས་རེའི་ཟ་མའི་དུས་ཆོད་དང་མཆམས་རེའི་མཆན་མའི་
ཉལ་ཁང་མ་གཏོགས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་དག་འཛོགས་སོགས་དང་
བྲལ་ཏེ། སྐབས་མང་པོར་ཆོང་ལས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཕྱིར་ཐོན་དང་ཕྱོགས་བསྐྱོད་བྱེད་
དགོས་པས། སྤྱི་པ་ཕོ་ཡི་འདོད་སྤྱི་སྒྲོང་བའི་སྤང་ཆོང་གི་ལས་དེ་གང་སར་དར་

ཐུས་ཆེུ་ཕྱིན། དེ་ནི་ལུགས་སྒོལ་དང་འཆོ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ཆུང་
མདག་འཛོགས་སོགས་དང་ལྟན་དུ་སྡོད་ཆུང་གོ་སྐབས་སྤྱ་བར་གྱུར་ཏེ། བུད་མེད་ལ་
བརྟེན་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཕྱོད་བའི་སྐབས་ཉུང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་སྤྲད་འཆོང་མར་
བརྟེན་པའི་བསམ་སྒོ་རང་བཞིན་གྱིས་འཁོར་ཞིང་། དེ་ལས་སྤྲད་ཆོང་གི་ལས་གཉེར་
བའི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཆོང་ལས་ཀྱང་གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་རེད། མི་རིགས་
དེའི་འདུ་ཤེས་སུ་སྤྲད་འཆོང་མ་བསྟེན་པའི་ཕོ་རྣམས་ལ་ཡག་ཉེས་ཀྱི་སྤྲོད་ཕྱོགས་དེ་
ཙམ་མེད་ནའང་། སྤྲད་འཆོང་མ་རྣམས་ལ་ཤིན་དུ་སྡོད་ཅིང་སྤང་བར་བཤད།

དེ་ལྟར་ཕོ་རྣམས་ཆུན་དུ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྤངས་འོག སྤྲད་
འཆོང་མ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཕུག་ཕོ་
རྣམས་ཀྱི་བྱིམ་ན་གནས་པའི་ཆུང་མ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གིས་གསེར་དངུལ་སྤྲིག་
སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་བཏགས་ཏེ་མགོ་བོ་རས་གྱིས་མ་བརྟམ་པར། ས་གནས་གཞན་ནས་
ཡོང་བའི་མི་སྣ་གལ་ཆེའི་རིགས་ལ་གཞས་ཞབས་བློ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྟེ་ལེན་དང་
ཁམས་གསེང་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་སྒོལ་དེ་རེད། དེ་ཡང་སྐབས་ཤིག་འཇར་
མན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ཨེ་རུ་ན་དུ་བསྐྱོད་དེ་ཕྱིར་ཡོང་བ་ན་ཁོའི་མཐོང་ཐོས་དང་
ཕྱོད་ཆོར་བརྗོད་དོན། མི་སྣ་གལ་ཆེའི་རིགས་ལ་སྟེ་ལེན་བྱེད་པའི་བུད་མེད་དེ་དག་
ནི། བུད་མེད་དཀྱུས་མ་རྣམས་དང་མི་མཚུངས་པར་རྒྱ་གོས་ཤིན་དུ་བཟང་ཞིང་།
མངོས་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པ། སྒོ་བས་པ་མཐོ་ཞིང་ཞོར་ལ་ཉམ་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཞིག་ཀྱང་
མངོན་པའི་མཐོ་རིམ་མི་སྣའི་ཆུང་མ་ཤ་སྟག་རེད། དེ་དག་གཞས་དང་ཞབས་
བློར་མཁས་ཤིང་སྐྱེས་པའི་ཡིད་སེམས་འགྲུག་པའི་རྒྱས་པ་ཆེས་ཆོད་ལྟན་དུ་གྱུར་འདུག
ཅས་བརྗོད། འོ་ན། ཁ་ཆེའི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་དེ་དག་གིས་རང་གི་ཆུང་མ་དེ་ལྟའི་ལས་

ལ་བཀོལ་བ་ངེ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་ནི་བྱད་མེད་དེ་དག་ལ་ཆུང་མའི་མིང་ཅམ་ཡོད་
ཀྱང་དོན་དངོས་ཐོག་ཁྱོ་གའི་སྟོང་ལ་ཡོད་ཅིང་གཅེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆུང་མ་ཤ་སྟག་
གཏན་ནས་མ་རེད། ཆུང་མ་བཅུ་ཕྱག་མང་པོའི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་ཁྱོ་ག་སུ་ཞིག་
གིས་ཀྱང་ཆུང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་མེད་དུ་གཅེས་སུ་འཛིན་དགའ་བ་དང་། འབྲིག་
བདེ་ཕྱོང་བའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྟེར་མི་ཐུབ། ལག་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ།
སུ་ཡིས་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་འབྲིག་བདེ་སྟག་པོར་འབྲིན་ཐུབ་ན་དེ་ཉིད་གཅིག་ས་སུ་
འཛིན་ཅིང་། གཞན་ནམས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའི་ཁར་དགོས་མཁོ་ནམ་ཡོད་ལ་
བཀོལ་སྟོང་ཅི་དགར་བྱེད་པ་ནི་སྟོས་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན་ཁ་ཆེ་བ་ནམས་ཡེ་ཤུ་བ་དང་བསྐྱར་ན་འབྲིག་སྟོང་གི་ཐད་ཀྱི་ཡངས་ཤིང་།
ཆོས་ལུགས་ལ་ཁག་དགྱི་ཞོར་དམའ་འབེབས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། དེ་ལྟ་
ནའང་། བྱད་མེད་གྱི་གོ་ཐང་ཐད་ལྟ་སྟངས་ཞན་ཅིང་ཡུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པ་ཞིག་
རེད། ཁོ་ཆོས་བྱད་མེད་གྱི་འདོད་ཆགས་ནི་ཆོར་བ་ཀུན་ལས་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་། བྱད་
མེད་ནམས་ཀྱིས་དུས་སྤང་གི་འབྲིག་བདེ་ཕྱོང་ཆེད་བྱ་བྱེད་གཞན་ཐམས་ཅད་སྟོས་
གཏོང་པོད་ཅིང་། འཛིག་ཉེན་ཉིལ་པོ་ཆལ་བར་བགོ་བར་ཡང་ཅི་མི་སྟུམ་པར་འབྲིག་
སྟེད་ཉིད་གཅིག་ས་སུ་འཛིན་པས་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་བྱད་མེད་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་སྟོས་
འགོལ་བྱེད་མི་རུང་བ་སོགས་སུ་བརྗོད། འདོད་ཚུལ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་བྱད་མེད་
ནམས་ཏྲག་ཏུ་བྱིམ་ཤུགས་སུ་བཅུག་སྟེ་བྱི་རོལ་ཏུ་མི་གཏོང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
ཀུན་རས་ཀྱིས་བརྟམས་དགོས་པའི་སྟོལ་དེ་དག་ཆོས་ལུགས་ལ་ཁག་དགྱིས་ཉེ་ངེ་རྒྱས་
སུ་བཏང་བར་གདོན་མི་བ། དེ་ལྟར་འཛིག་ཉེན་བཀོད་པ་པོ་སྟེད་ཀོན་མཆོག་གི་
ཞབས་རྒྱུ་ནག་པོར་བསྐྱར་བའི་ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་པོ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མི་སྟེ་

ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བྱེད་བབ་གཙོ་བོ་འགའ་བསྟུས་ཏེ་བརྗོད་བྲིན་པའོ།

ལེའུ་གསུམ་པ།

མཁས་པའི་སྒྱུག་རྩེར་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་འཁོད་པར།

རི་བོའི་སྐལ་དུ་མཆི་མའི་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱེལ།

གྲ་དོག་ཅིང་བཤད་ཡམས་སྟོན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་སྤྱེས་ཤིང་འཆར་བའི་གཞིན་ནུ་མ་
ཞིག་ལ་མཆོན་ན། མོ་གཞིན་ཞིག་དང་ལྟན་དུ་རྒྱ་ཞིང་དགའ་སྒྱུག་གི་ཆོར་སྤང་བརྗོད་
པ་ཙམ་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་བར་ཆད་གཏོང་བའི་འགོང་འདྲེ་ནག་པོ་
ཞིག་དུ་འགྱུར་ངེས།

འདྲེ་མོ་དང་གདོན་མོར་འབོད་ཅིང་སྐྱ་རིང་མ་དང་སྒོ་བྱང་མར་གྲགས་པ་ནི། བོད་ཀྱི་
བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་འཇལ་བའི་སྒྲིམ་ཆོག་རིང་མོ་ཞིག་རེད། གནས་ལྷགས་དང་
ལོ་རྒྱུས་ལ་དབྱད་ཆེ་རྗོད་པ་འཇམ་རྩལ་དང་ནམ་པ་ཞི་བྲག་གི་བྱད་པར་ཙམ་ལས།
བོད་ཡོངས་ཤིགས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་གི་བསམ་སྒོ་དང་འདུ་ཤེས་སོགས་ལ་ཏེ་བག་དེ་ཙམ་
མེད། བོད་མི་ཡོད་དོ་ཙམ་ལ་མི་རིགས་གཞན་ལྟར་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་
སྒོ་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན། སྤྱོད་པའི་བརྒྱལ་ཁྲགས་འཆང་ཞིང་སྤྱོད་བསམ་
བརྗོད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི། སྤྱོད་པ་མོ་ཡི་
རིགས་ལ་ལྟ་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་རེད། གསལ་བོར་བཤད་ན། མོ་མོ་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་དེ་ནམ་ཡང་མིའི་སེམས་ཁོང་ན་སྤྱོད་ཤིང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས། འདུ་ཤེས་དེ་རྒྱན་ལྟན་
ཀྱི་བྱ་བའི་སྤྱོད་མི་པལ་མོ་ཆེའི་སེམས་ངོར་བག་ལ་ཞུ་ཞིང་ཨ་འཐས་སུ་གནས་ལ།
གལ་ལ་བྱག་དུས་དེ་མ་ཉིད་དུ་མགོ་བོ་འབྱར་ཞིང་བྱིར་མཛོན་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་

ཆོར་ཞིག་རེད། གང་ཞིག་སྒྲིག་ཏུ་ཡིབ་ཅིང་བྱ་བྱེད་སྣ་ཆོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་མི་
དང་འདུ་ཤེས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ང་ཆོས་དེར་གཡོ་སྐྱེད་དང་ཉིན་ཁ་གཉིས་ཀ་ཆེ་
ཞེས་བརྗོད་ན་འགྲིག

མ་ཁིའི་དབྱངས་རྟ་མགྱིན་པར་བསྐྱེལ་ཞིང་བསང་དུད་སྡོན་མོ་ནམམཁར་གཏིབས་
པའི་བོད་གངས་ཅན་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི། སྡོན་ལས་བཟང་པོ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་
རེད་ཅེས་ཆོས་པ་པལ་མོ་ཆེས་སྒྲུང་། སྤང་རྟོག་སོར་མོས་འདྲེན་ཞིང་ཕྱག་དང་མཆོད་
པས་ཉིན་མཆན་སྐྱེལ་བའི་བོད་མི་རྩམ་གཟན་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི། སྡོན་བསགས་
བསོད་ནམས་ཆེ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུག་པའི་དན་རྟགས་ཤིག་རེད་ཅེས་རྒྱབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་པ་སྐྱོར་ཞིག་གིས་སྡོན། ངང་རྒྱུད་འཇམ་ཞིང་པན་སེམས་ཆེ་ལ་འཇུ་མ་
ཀྱི་རང་མདངས་ཉམས་དཀའ་བ་ནི། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་དང་བྱད་ཆོས་རེད་
ཅེས་ཕྱིན་དང་གཉིས་ཀས་སྒྲོག ང་ཆོས་ཤོད་སྤངས་འདི་དག་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་
ཞོར་དོན་དངོས་ལ་ལག་སྟོབ་བྱེད་སྐབས། བོད་མི་རིགས་འདི་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་མི་
རིགས་གཞན་ལས་ཅུང་ཟད་བྱད་པར་དུ་གྱུར་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དམིགས་
བསལ་བ་ཞིག་ཏུ་བརྗོད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། ལྷག་པར་དུ་བྱད་མེད་ཐོག་འཛིན་པའི་བྱ་
སྒྲོལ་ལ་གཞིགས་ཆེ་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་རིང་དུ་བསྒྲོལ་བྱུང་མེད་པ་རྟོགས་བྱུང་།
གང་ལྟར་ཡང་ད་བར་དུ་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་སྒྲེང་མ་བྱུང་བའི་དོན་དག་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི།
བོད་ཀྱི་བྱ་མོ་དང་བྱད་མེད། ཨ་མ་བཅས་ཀྱི་ལས་དབང་དང་དེ་འབྲེལ་ཀྱི་བདེ་སྐྱུག་
གི་སྐྱོར་རེད། དེ་ནི་དོན་དག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་མིན་ལ་མ་ཤེས་མ་གོ་བའི་ཚུལ་དུ་འཛོག་
རུང་བ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པར་སེམས། གལ་ཏེ་ཨ་མ་ལས་ལྷག་པའི་དྲིན་ཆེན་མེད་ཅིང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཨ་མར་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་གནད་འགག་རྟོགས་ན། རྒྱབས་

འགོ་རིང་ཐུང་གང་ཞིག་དག་སྐྱོར་དང་ཡིད་སྒྲིལ་བྱེད་པ་ལ་ལག་ལེན་དང་གཡོ་བྱེད་
བྲལ་དགོས་ན། རྒྱལ་བླ་མ་མན་ངག་བདུན་དང་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་སྐྱེས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ངེས་པ་རྟོག་ཡོད་ན། ལྷག་
པར་དུ་སྒྲམ་འཛིན་མདུན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་ཁྱེད་ཤིང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་
དད་གུས་དང་ཡིད་ཆེས་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། སྤྲུགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་གསང་བརྟོགས་
ཤིང་བུད་མེད་ལ་སྒྲོད་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་འགལ་བའི་གནད་མཁྱེན་པ་ཞིག་
ཡིན་ན། བུད་མེད་རིགས་ལ་སྒྲོད་ཅིང་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་དག་ནམ་ཡང་སྐྱེས་མེད།
གསུང་ལས། ཤེས་རབ་རང་བཞིན་བུད་མེད་ལ། སྒྲོད་པར་བྱེད་པ་བཅུ་བཞི་བ། ཞེས་
དང་། སྤྲུན་རྟོ་རྟེན་སྤྲུན་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་འགོལ་བྱམས་པ་སྒྲོང་། ཞེས་དང་། དམ་ཆོག་མི་
བརྟེན་བུད་མེད་སྒྲོད་པ་སྟེ། ཞེས་སྐྱེས་སྤྲུགས་ཀྱི་རྩ་ལུང་བཅུ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་
བགྲངས་པ་སྐྱེས་ལག་ཞིག་ཆེ་ཐམས་ཅད་རང་དགར་བྱར་མི་རུང་བར་མཛོན།
ཆགས་སྤང་ཁམ་བྱི་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་སྤྲེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
དགོངས་དོན་ལས་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདེམ་བར་ཐམས་ཅད་ལག་ལེན་དུ་འགོལ་རྒྱུ་
དཀའ་ཡང་། མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་དུ་བརྒྱུད་ཅིང་རྒྱ་མཚན་བྲལ་བའི་སྒོལ་
ངན་དག་གྱུ་ཆོམ་དུ་འཛོག་མི་རུང་བ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་རེད་སྟེ། ང་ཆོས་འདི་ལྟར་
བསམ་གཞིག་བྱེད་སྐབས། རང་པ་སྐྱེ་དང་ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་ནམས་ལ་ཡོད་པའི་
གཤེས་ལུགས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཨ་མར་དུང་ཞིང་བུད་མེད་ལ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་མཆོན་
ན། དེས་ཀྱང་ང་ཆོར་བག་ཡངས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་སྟེར།
ང་ཆོས་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་འགོ་འདུག་བྱ་བྱེད་གང་གི་སྐབས་སུ་འདྲ། ཁོ་ནི་
སྐྱེ་དམན་དང་མཚུངས། ཞེས་བཤད་ཚུང་ཞིང་གོ་ཚུང་ལ། སྐྱེས་སྤྲུན་ནི་ནམ་ཡང་སྐྱེས་

པ་ཕོ་ལས་དམན་ཅིང་ཐ་ཤལ་ཁོ་ནར་བཅི། ཁོ་ཚོར་ཡིད་རྟོན་མི་རུང་ཞིང་གསང་བ་
སྒྲིག་མི་རུང་ལ། ཁོ་ཚོས་རྟག་ཏུ་རྟོག་དང་ཆག་སྒྲོ་སྒྲོང་བར་འདོད། དེ་ལས་ཀྱང་ཡ་
ང་བའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བྱད་མེད་ཐམས་ཅད་བྱུར་གྱི་སྒྲ་འདྲེན་ཡིན་ཅིང་
སྒྲོན་གྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་རེད། འདུ་ཤེས་དེས་སྒྲེས་པ་ཕོ་ཡི་
རིགས་ལ་སྒྲུའི་ཀུན་ཏུ་མངོན་སྒྲོག་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་བརྟུན་གསུམ་ཆེས་ཆེར་སྒྲིན་
ཞིང་། མི་ཆེ་ཕྱི་ལ་བོའི་མདུན་ལམ་ལ་ཐག་གཅོད་ནན་མོར་བྱེད། བསམ་ཚུལ་དེ་
དགོན་མཆོག་གཅིག་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཉིད་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐོག་
མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་འདོད་པ་དང་བྱད་དེ་ཅམ་མེད། གཉེན་སྒྲིག་དང་བྱིམ་
གཞི་འཛིན་སྒྲོང་གི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ཏུ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ། བྱ་སྒྲེས་ན་དགའ་ཞིང་སྒྲོ་ལ་
བྱ་ཕོ་ཁོ་ན་སྒྲེས་ཆེ་ངོ་གནོངས་ཤིང་ཡི་མི་རངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཅམ་ལ་གཞིགས་
ནའང་། བྱད་མེད་གྱི་བདེ་སྟག་དང་མདུན་ལམ་ཡོངས་སུ་མཐོང་ཐུབ། བྱ་ཕོ་ཁོ་ན་སྒྲེས་
པའི་ས་འགའ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། དེ་ནི་ཆེས་མི་ལེགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་ངོས་
འཛིན་བྱེད། བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲེས་སྒྲན་གྱིས་བྱས་པར་མཐོང་།
སྐབས་དེར་ཁོ་ཚོར་བསམ་སྒྲོ་གཞན་ཞིག་འཁོར་བ་ནི། རུང་མ་གསར་བ་ཞིག་བསུས་
ཏེ་བྱ་སྒྲོང་རྗེ་བོ་ཞིག་བསྐྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། སྐབས་མ་ལེགས་པར་རུང་མ་སྒྲུའི་ལས་
དབང་གཅིག་ཏུ་བྱུབ་ཡོད་ན་རུང་མ་བྱི་མ་དེའི་མདུན་ལམ་ཡང་སྟག་ལོང་ཁྲོད་ཏུ་
འབྱུང་རྒྱུ་ལས་ཐབས་མེད། སྐབས་འདིར་ཡིད་མི་སྒྲོ་བ་ཞིག་ནི། བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་གནས་ལུགས་ངོ་མར་བརྟག་མ་ཐུབ་པར་མིག་ཆུ་འབྱེད་ཞོར་བདེན་པ་ཐམས་
ཅད་ཁྱོ་གར་སྟེར་ཞིང་། བོར་འཁྲལ་ཡོད་ཆད་རང་གིས་ལེན། སྒར་སྐུ་གྱུ་བསྐྱེད་པའི་
གྲོས་འོག་ཏུ་ཁྱོ་བྱུག་གཉིས་མོས་ཀྱིས་འབྲིག་སྒྲོར་བསྟེན་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་

དོན་རྒྱུ་ཕྱང་ཆེ་བརྟེན་ངས་ལ་བསྐྱུར། སྤྱ་གྲ་གང་ཞིག་སྒྲིས་པ་དེ་ཕ་མ་གཉིས་ཀའི་
ཁུ་ཁྱག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་དྲན་མ་སྤྱབ་པ་དེ་རེད། འདི་ལྟར་བརྟེན་ཆེ་
མང་པོ་ཞིག་གིས་སྒོ་བྱར་དུ་ཁས་ལེན་བྱེད་མི་འདོད་ཀྱང་། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ཅིང་རྒྱས་
ལོན་བྱས་ཆེ་འདི་དག་རས་རྟིང་སྒྱུ་མ་གྱིས་ཟིན་པ་ལྟར་གང་སར་མངོན་མེད་དུ་བྱུང་
པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་སྤྱབ། ང་ཆོས་གནས་སྤངས་དེ་དག་གིས་བྱ་མོ་
དང་ཨ་མ་གཉིས་ཀར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅི་ཙམ་ཞིག་སྒྲིན་ཡོད་པར་བསམ་གཞིག་བྱས་
ཡོད་དམ། བྱ་མོ་ལས་ངན་མ་རྣམས་ཅུང་ཟད་བསམ་ཤེས་ཤིང་རང་ཉིད་བྱ་མོ་ཞིག་
ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་སྤྱབ་པ་ནས་ཐོག་མར་ཕ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་མོའི་གོ་བབ་ངོ་སྤྲོད་
བྱེད་ཅིང་། ཟ་མ་གཡོ་སྒོལ་དང་བྲིམ་ལས་ཙག་ཙིག་ལ་མཁས་པར་བྱ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་
ལས་འགན་རྣམས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད། དེ་ནི་ནར་སོན་པ་ན་མནའ་མ་སྟེ་བྲིམ་ཆང་ཞིག་གི་
ཞབས་བྲུ་མར་འགྲོ་རྒྱུའི་སྟ་གོན་ཙམ་ལས་གཞན་ཅང་མིན། སྐབས་དེར་ཕ་མ་རྣམས་
ལ་བསམ་ཚུལ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བྱ་མོ་རྣམས་གྲོང་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་
པར་མནའ་མར་གཏོང་འདོད་པ་དེ་རེད། དེ་ཡང་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལས་དབང་གི་
ཆ་ཤས་གཡ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། བྱ་མོ་རྣམས་ནར་སོན་པ་ནས་གཉིན་སྒྲིག་གི་བྱ་
བ་མ་སྤྱབ་བར་དུ། ཕ་མས་ཉག་ཏུ་བཅོན་པ་ལྟར་བྲིམ་དུ་འཇུག་ཅིང་བཅོན་སྤང་ལྟར་
མདུན་ནས་འཁྲིད་ཅིང་རྒྱབ་ནས་འདེད། ཐོ་གཞོན་གཞན་སྤྱ་དང་ཡང་འགྲོགས་
འདྲིས་བྱེད་མི་ཆོག་ལ། རི་དྲགས་ཆས་མ་བཞིན་རང་ལུས་རང་སྤང་བྱེད་དགོས། བ་
རྒྱས་ཤིང་ལང་ཆོ་སྒྲིན་ཏེ་འདོད་ཡོན་གྱི་སྤང་བས་ངེ་ལྟར་གཅོས་ཤིང་གདུང་ནའང་
སྟོམ་བྲིམས་ལ་གནས་པའི་བཙུན་མ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་སྟོད་དགོས། ཕྱི་རོལ་ཏུ་
འགྲོ་བ་ནི་ཏ་ལམ་ལས་ཀའི་སྐབས་ཁོ་ནར་གྱུར། དེ་དག་ནི་མག་པའི་བསམ་དོན་སྟོང་

བ་ཅམ་ལས་བྱ་མའི་བདེ་སྤྱད་ལ་སེམས་འཁྱར་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་མ་རེད། གལ་ཏེ་
ང་ཚོས་འཆོ་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་བཟང་ངན་དང་ཡག་ཉེས་ཀྱི་ནམ་ཉིད་གམ་བཀག་རྒྱ་དེ་
དག་གཏོར་ཏེ་ཕོ་ཕོ་སྤྱུ་ལ་ཡང་རང་དབང་གིས་འཆོ་བའི་སྒྲོབས་པ་སྟེར་ཐུབ་ན། མི་ཆོ་
ཐུང་བྱ་འདི་རི་འདྲའི་དོན་དང་ལྷན་ཞིང་སྦྱིད་སྦྱང་དང་བཅས་པའི་དུས་ཐུང་ཞིག་ཏུ་
མི་འགྱུར་རམ། ལར་ནས་ང་ཚོར་ཉམས་སྦྱང་ཡོད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཡོད་
ཚད་ནམ་ཉིད་གིས་འཆོ་བའི་ཆགས་སྦྱང་གིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཞིག་རེད།
བྱ་ཕོ་མནའ་མར་གཏོང་བ་ཅམ་ཞིག་ནི། གནའ་སྒོལ་གྱི་བྱ་དང་པར་ཅམ་ལས་སྦྱོན་དེ་
ཅམ་ཆེ་བར་མ་མཐོང་ཡང་། བྱ་སྤྱོད་དེའི་རྒྱབ་ངོས་ན་རང་གྲིམ་བྱ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་བྱ་
ཕོར་ཕྱིས་ཐང་ཞན་པ་དང་། རྒྱུང་མ་རྒྱ་ཡིས་ཉོ་ཞིང་རྒྱ་བྱིན་རྒྱུང་མར་རྒྱ་དངོས་སྤྱུ་ལྟ་
བ། ཤོ་བ་བསམ་མེད་སྒྲིལ་ཞིག་གིས་རྒྱུང་མ་ཤོ་སྤྱུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོང་པ་འགས་ཆོང་གི་
གཏའ་མར་བཞག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བསམས་ན་འདི་དག་ཆོགས་མེད་དུ་ཉོགས་ཐུབ་ གྲིམ་གྱི་
དར་རྒྱུད་ཁྱོ་གའི་ལག་ཏུ་གཏོད་པ། རྒྱུང་མ་འཛོན་ཞིང་དབང་ཆེན་ཁྱོ་གའི་ལ་རྒྱ་
འཆོར་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་ནི་ཡིད་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་ཞིག་མ་རེད། བོད་མིའི་སྤྱི་
ཆོགས་ཀྱི་ལ་བོའི་ངོས་ནས་སྟེང་ན། ཕོ་ནམས་གོང་དུ་སྦྱོད་ཅིང་ཕོ་ནམས་གཤམ་དུ་
འཛོག་ ཕོ་ཡི་ལྷ་བ་དང་སྦྱོད་སྤྱོད་སོགས་ཕོ་ཡི་མགོར་གཡུག་ཆེ་རྒྱུང་ཉོ་ཉམས་ཤིང་།
ཕོ་ཡི་ལྷ་བ་སོགས་ལ་ཕོ་ཡི་འགོམ་ཡུག་ཕོག་ཆེ་དེ་ལས་ཀྱང་ངན་པར་བཅི། རྒྱན་ལྷན་
གྱི་འཆོ་བའི་ཁྱོད་དུ་འང་། ཕོ་གཞོན་ནམས་བྱ་ཕོ་སྤྱུ་ཞིག་དང་འགྲོགས་ཤིང་ཅེད་
དགོད་དང་དུང་སྦྱང་གི་ཆོར་བ་རི་ཅམ་བརྗོད་ཀྱང་ཕོ་ལ་དགོས་པའི་འཛོན་ཐང་
དུ་བཅི། བྱ་ཕོ་ནམས་ལ་མཆོན་ན། ཕོ་གཞོན་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ཞིང་ཅེད་དགོད་བྱེད་
པ་སོགས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་ནག་ཐིག་འབེབ་པའི་གོམས་དང་ཕོ་དེ་རེད།

ཀན་གཞོན་སུས་ཀྱང་བུ་མོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་འདུན་དང་བྱ་སྤྱོད་ལ་བཟོད་སྒྲིམ་བྱེད་མི་
ཐུབ་པར་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རྒྱུ་བ་བཤད་དང་ངན་སྦྱས་སྣ་ཆོགས་བྱེད། སྐབས་འདིར་
སྤེལ་པ་ན་དག་ཆོས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་མང་པོར་གཞིགས་ཏེ། བཙོང་བའི་ཡོ་བྱད་
ཙམ་གྱི་ཕྱིས་ཐང་ཅན། གྱེ་མཐུད་མེད་རྣམས་ལ་དཔུང་གཉེན་མེད། ཅེས་དང་། དེས་
ན་རིགས་མཐུན་སྟེ་བོས་མགྱུན་གཅིག་ཏུ། བསྐྱགས་པའི་ངར་སྐད་ཁོ་ན་མི་ཉན་པར།
སྐབས་སུ་བདེན་པའི་རྒྱ་མཆན་དཔང་བཙོལ་ནས། གཟུ་བོའི་དྲང་གཏམ་ཙམ་ཡང་སྤྲོ་
བར་མཛོད། ཅེས་སོགས་བུད་མེད་ལ་གཅིག་ཏུ་དྲུང་ཞིང་སྟེ་གནས་དགལ་མ་བཟོད་
པར་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྟུག་སྐད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཤོར་ཡོད།

ལ་ལས་བུད་མེད་ནི་སྟེས་པ་པོ་ལས་དམན་པའམ་སྟེ་བ་དམན་པར་ལྟ་ཞིང་། ཡི་གེར་
ཡང་སྟེས་དམན་དང་སྟེ་དམན་ཞེས་བྲིས་ཏེ་དམའ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་སྟོན།
འོན་ཀྱང་། སྟོན་གྱི་དཔེ་རྣམས་དང་གནའ་སྤྱང་འགར་སྟག་ཤར་གཞོན་ཅུ་དང་སྟན་ཤར་
བུ་མོ། སྟན་རྒྱུང་བུ་མོ། སྟན་མོ་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པ་དྲན་པ་
དང་། དཔེ་ཆ་གཞན་དུའང་། བདེ་ཆེན་རོལ་བ་ཞེས་མཆན་གསོལ་ཞིང་སྟན་བཅུན་
གྱི་འཁོར་གྱིས་སྤྱོད་ལས་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅས། ཞེས་དང་། རྟོ་རྟེ་སྟན་གཅིག་མ་དང་།
གནམ་སྟན་བུ་མོ་འམ་ས་སྟན་མཆོ་མོ། གྱུར་སྟན། ལྷ་སྟན། མཆོ་སྟན། བུ་སྟན་
ཞེས་སོགས་སྟན་ནམ་པན་པའི་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་བུད་མེད་རིགས་ཀྱི་མིང་ངམ་མཆན་གྱི་
ཟུར་དུ་ཡང་ཡང་ཐོན་འདུག་ལ། སྟེས་པན་དང་ན་རྒྱུང་ངམ་ན་རྒྱུང་མ་གཉིས་བུད་
མེད་གཞོན་ཅུ་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྲེལ་འདུག་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ཆོ།
སྟེས་སྟན་ཞེས་འབྲི་བ་དགོས་པ་ཆེ་ཞིང་དོན་ལ་གནས་པར་སེམས། སྟེས་མེད་ཅེས་
འབྲི་ནའང་རྟོག་སྤང་མེད་པའི་གནད་དོན་ཅིག་སྟེ་དེའི་དོན་ནི་བུད་མེད་ཅེས་པ་དང་

མཚུངས་ཤིང་། ངག་ཏུ་འང་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་མེད་ཅེས་བརྗོད་མཁན་མང་། སྐྱེས་པ་
དང་སྐྱེས་མེད། བྱད་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་གསུམ་གཤང་མཚན་མའི་ནམ་པ་ལས་བྱུང་
ཞེས་བརྗོད་ཆོག ཡུལ་ལུང་འགར་སྐྱེས་པའི་ལྷ་ལས་བྱུངས་ཏེ་བྱད་མེད་ལ་སྐྱེས་མ་
ཞེས་དང་། ཡ་ཡི་དོན་ཏེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལས་བྱུངས་ཏེ་ཨ་མ་ལ་སྐྱེད་མ་ཞེས་སོགས་
ཀྱང་འབྱུང་། འདི་དག་ནི་ཐ་སྙད་རང་ག་བ་ཞིག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པ་མིན་པར་བྱད་
མེད་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་བྱུག་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ལ་བསམ་ཚུལ་ཙམ་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན།
གང་ལྟར་ཡང་། ཁམས་སྐྱད་ལ་རྒྱས་མེད་པས་འབྲིར་མི་བརྟུབ་ཀྱང་། དབྱས་སྐྱད་ཏུ་
རྒྱུང་མ་ལ་སྐྱེ་དམན་ནམ་སྐྱེ་སྐྱོན་ཞེས་རྗེས་འདུག་ན་སྐྱེ་དག་པར་འདོན་པ་དང་།
སྐབས་རེར་ཨ་ཅེ་ཞེས་རྒྱུང་མ་དང་བྱད་མེད་སྐྱེ་ལའང་སྒྱུར། དེ་བཞིན་རྒྱུང་མས་ཁྱོ་
གར་རྗོལ་གས་དང་ཕྱ་ལགས་ཞེས་ཀྱང་འབོད་སྒྲོལ་ཡོད། ཨ་མ་དོའི་སྐྱད་ཏུ་རྒྱུང་མ་ལ་
བྱད་བྱེད་དང་ཨ་ཡེ་སོགས་སུ་འབོད་ལ་དེ་དག་བྱད་མེད་སྐྱེའི་མིང་ཏུ་འང་འདུག བྱད་
མེད་ལ་བྱད་བྱེད་ཅེས་བེར་བ་ནི། མེལ་བྱེ་དང་མི་ལ་བྱེ་བེར་བ་ལྟ་བུའི་བརྟུགས་
རྟིང་གི་བྱད་པར་ཙམ་ཏུ་མཚུངས། ཁྱོ་ག་ལ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་ས། བྱད་པོ། བོ་སྐྱེས་
སོགས་སུ་འབོད་ཅིང་། སྐྱེས་ས་ཞེས་འབོད་པ་ནི། ཨ་མ་དོའི་སྐྱད་ཏུ་ལྷ་ལ་ཡི་སྐྱེ་
འབྱུང་བས་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེས་ལྷ་ལ་སྐྱེས་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་མིན་ནམ་སྙམ།
གང་ལྟར། བྱིས་ཀྱི་ཀ་དོ་ཡིག་དོ་ཆོད་པ་མང་པོ་དང་། སྒོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེས་ཉུང་ཏུ་
ཙམ་གྱིས་དམའ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོག་སྤྱད་དེ་སྐྱེས་དམན་ནམ་སྐྱེ་དམན་ཞེས་བྲིས་
ཏེ། དེ་དག་ད་ལྟའི་ཆར་ཚོམ་ཡིག་རིང་བྱང་ནས་ཆོག་མཛོད་ཆེ་རྒྱུང་ཁག་གི་བར་ཏུ་
ཐོན་ཅིང་སྐྱེ་བོ་སལ་མོ་ཆེའི་ངག་ཏུ་འབྱམས་པར་གྱུར། འདི་ཙམ་ལའང་ད་བར་ཏུ་སྒོ་
ཁ་ཆེར་བྱོགས་མི་འདུག་པ་ནི་མ་མཁྱེན་མག་བྲིགས་པ་མིན་པར་མཁས་པ་ནམས་གྱིས་

དོན་ཅུང་དུ་དགོངས་ཏེ་ཀྱེ་ཆོམ་དུ་བཞག་པ་ལོས་ཡིན། གང་ལྟར་སྟོན་གྱི་སྐབས་ཏེ་སྔ་
མོ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་བློད་དུ་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཕོ་ཡི་སྐྱེ་བ་ལས་དམན་
པར་ལྟ་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་བྱུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། གཞུང་ལུགས་སམ་ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་འང་
དམན་གྱིས་སྟོན་སྟུང་ཡོད་པར་བསྟོན་མི་བྱུང་སྟེ། ཡོ་རྒྱུན་ལས་འཕྲོ་སྒྲིང་པའམ་
རིག་འཛིན་འཇའ་ཆོན་སྟེང་པོའི་རྣམ་བཤད་རྣལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། སྔ་
མ་ཁ་ཅིག་གིས་བྱུང་མེད་སྐྱེ་བ་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་བོད་པ་མཆོན་མེད། ཅེས་པས།
བྱུང་མེད་ལ་ཐར་ལམ་མེད། ཆངས་བྱག་མེད་ཟེར་བ་ནི་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ། ཞེས་
འབྱུང་བ་དང་། མདོན་བརྗོད་དུ། སྐྱེ་དམན་སྟོབས་མེད་འཆིང་བྱེད་མ། །གཡོན་མ་
བཀོད་བྱ་བྱུང་མེད་མིང་། ཞེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དུ་འང་། བྱི་མོ་
ཆང་མ་ནི་སྐྱེ་དམན་རང་གི་མཇའ་བོ་དང་ཕྱ་གུའི་ཆེད་དུ་མནའ་བཟ་བས་མནའ་མིར་
མི་བསྟུ། ཞེས་དང་། སྐྱེ་དམན་གྱིས་ཚུར་འགོ་བས་བྱས་ན་བྱི་འཇལ་སྤང་གང་། ཞེས་
དང་། ཡང་བདག་ཅན་གྱི་བྱོ་ག་བྱིམ་མཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དམན་གྱིས་བསྐྱེད་ཐབས་བྱས་ན།
སྐྱེ་དམན་བདག་ཅན་མ་རང་ལ། ཞེས་སོགས་འབྱུང་ལ། སྔ་མོའི་སྟོལ་དུ་བྱུང་མེད་
རྣམས་སྤིད་ཀྱི་གྲོས་ལ་ཞུགས་མི་ཆོག་པའི་བྲིམས་བཅས་པ་སོགས་བྱུང་མེད་ལ་
སྤང་བའི་རྣམ་པ་མང་དུ་བྱུང་། ལར་ནས་ནང་དོན་རིག་པ་བོད་དུ་དར་བ་དང་
ལྷག་པར་དུ་རིག་གནས་གཞན་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་
སྟོལ་གོམས་གཤིས་དང་། སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་སོགས་
བོད་དུ་དར་བའི་མགོ་བརྩུགས། དཔེར་ན། མདོན་བརྗོད་ཀྱི་ཆ་འགྲེལ་དུ་མ་བོད་དུ་
བསྒྱུར་བ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་ཕོ་ཕོ་གཉིས་དང་སྤྱད་འཆོང་མ་དང་བཅས་པའི་དོན་གཅིག་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་དགའ་དུ་དར་ཞིང་། དེ་

དང་ལྷན་དུ་ཐ་སྟད་དེ་དག་གི་སྤྱིང་འོག་དང་རྒྱུ་མཐུན་སོ་སོར་གནས་པའི་རྒྱ་གར་
གི་འདུ་ཤེས་དག་ཀྱང་ཡིད་ལའབྱམས་པར་གྱུར། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཀྱི་ཐ་སྟད་
སྒྲོར་ཞིག་ཀྱང་རང་སྐད་དུ་གསར་བཟོ་གནང་བར་ངེས།

ཐ་སྟད་མང་བོ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིང་སྟོང་པ་ལས།
བོད་མི་བྱིངས་ཀྱིས་དོན་མི་གོ་ཞིང་སྟོང་མི་ཤེས་པ་སོགས་ལག་ཞིགས་ན། དེ་དག་སྐད་
གཞན་ནས་ཐད་ཀར་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའམ་སྒྲོར་ཞིག་གསར་དུ་བཅོས་པར་ཆོད་
དཔག་བྱེད་ཐུབ། ང་ཆོས་གཡོ་ཅན་མའི་ཆོག་བསྟུས་ལ་གཡོན་མ་དང་། ཆགས་པས་
འཆིང་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་འཆིང་བྱེད་མ། རྒྱུས་པའི་བགོད་པར་བྱ་བ་སྟེ་འབྲིག་
པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བགོད་བྱ། འོག་པར་གཡེམ་པ་སྟེ་སྟོང་པའི་དོན་གྱིས་
གཡེམ་མ། ཡུལ་ངེས་མེད་དུ་རྒྱ་སྟེ་རྒྱུས་པ་ངེས་མེད་དུ་ཉལ་བོ་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་
འཕྱོན་མ། རྒྱུས་པ་ཀུན་གྱིས་རེས་མོས་སུ་སྟོང་པའི་དོན་གྱིས་རེས་མ་སོགས་བཟོད་ཆེ་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྒྱུ་ལ་མ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་ཐུབ། འདི་དག་ལའང་
ཉམས་ཞིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་སྦྱང་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཅུང་ཟད་རེ་
ལྡན་པར་མཐོང་བས་བྲིས་པ་སྟེ། བྱབ་མཐའ་འདྲིན་པར་སྟོབས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།
གང་ལྟར་འདིར་གསལ་བོར་བཤད་འདོད་པ་ཞིག་ལ། སུ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་
ངག་དུ་འབྱུང་བའི་ཐ་སྟད་ལ་ཞིབ་དུ་བརྟག་འདོད་ན། ཐ་སྟད་པལ་མོ་ཆེ་ནང་དོན་
རིག་པ་དང་ཐ་སྟད་རིག་པའི་གཞུང་ལ་གཞུགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་
ཡུལ་སྟོལ་ལམ་ཡུལ་ཆོས་དང་འདུ་ཤེས་བཅས་ལ་གཞུགས་དགོས། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་
བོད་སྐད་དུ་གྱུར་པའང་ཅོག་ཅེ་དང་སྤར་ཁ་སོགས་མང་ཅམ་སྤང་ལ་སོག་སྐད་ཀྱང་
མང་དུ་སྤང་། རྒྱུར་ཐ་སྟད་ལ་དཔྱད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དཔྱད་པའི་ཐབས་ཡག་ཤོས་དེ་

རེད། དཔེར་ན། མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སྐད་ཡིག་ཏུ་ཞེ་ས་དང་ཞེ་སའི་ཞེ་ས་སོགས་
མང་ན། སྤྱི་ཚོགས་དེར་གྲལ་རིམ་གྱི་གནས་བབ་སྤྱི་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། བྱས་ཞབས་ཀྱི་
ལམ་སྒོལ་དར་ཆེས་པ་སོགས་མཐོང་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་མ་རབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་
པའི་ཐ་སྟད་མང་ན། སྤྱི་ཚོགས་དེར་མ་རབས་ཀྱི་སྒོལ་མང་དུ་དར་བའམ་མ་རབས་ཀྱི་
ལས་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱི་བོ་མང་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་ཐུབ། གལ་ཏེ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཐ་
སྟད་མང་དུ་ཡོད་ན་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཁེ་གཙང་དུ་གནས་མ་ཐུབ་པ་དང་། སྤྱི་ལྷགས་
དང་སྤྱི་དངོས་ནང་འདྲེན་མང་དུ་བྱས་པ་སོགས་མཐོང་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རེད། འདིར་
གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཆོས་ལྷགས་གཞན་གྱིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཐོག་ཤུགས་
རྒྱུན་ཅི་ཙམ་སྤང་དང་སྤྱོད་མིན་བཞིན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར། ནང་བའི་ཆོས་དང་
འབྲེལ་བའི་བྱ་སྤྱོད་དག་གིས་ཀྱང་བྱུང་མེད་ལ་ཐོབ་དབང་ཅི་ཙམ་སྤྱིན་ཡོད་པ་དེ་
རེད། ནང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་གནད་འགག་ཅན་ཅི་ཡིན་ཡང་ཕོ་མོའི་བདག་ཐོབ་
སོགས་ལ་སྤངས་འཛིན་དང་། མཐོ་དམའ་སོགས་འབྲོག་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་གང་
དུའང་སྤང་མེད་ལ། སྤང་བྱུག་དང་དམའ་འབེབས་ཀྱི་རིགས་དེ་ལས་ཀྱང་བྱུང་མེད།
འོན་ཀྱང་སྤྱི་འཇུག་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་སྤྱོད་དུ་མ་ཞིག་སྐབས་བསྐྱུན་དང་
ཡུལ་སྒོལ་གཙོ་བོར་བབྱུང་བྱས་ཡོད་པར་སྐྱུས་ཀྱང་བསྟོན་མི་ཐུབ་པས། མ་བརྟག་མ་
དཔུང་པར་རང་དགར་བཞག་ཆེ་དེ་དག་ཐོག་ཤུག་ཅན་དང་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གནས་
སྤྱི་འགྱུར་ངེས། དེར་བརྟེན་དེ་དག་དོན་ལ་དཔྱུད་མི་འདོད་ཅིང་གནད་མིན་གས་པར་
ཆོག་གི་སྒྲེ་མོ་འགའ་མཐོང་བ་ན་ཡིད་སློང་སློང་བོར་འགྱུར་བ་དགལ་གཡུལ་སའི་
རལ་གྱི་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད།
འདིར་བསམ་གཞིག་གི་སྒྲི་ཅུང་ཟད་འབྱེད་ཅིང་དཔུང་གཞིའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་དུ་མ་

བཟོད་ན། གསུང་ལས། ཀུན་དགའ་པོ་ཁྱོད་བྱད་མེད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། བསྟེན་པར་ཤོགས་ཏེ་དགོས་པའི་དངོས་པོར་མ་
གསོལ་ཅིག དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་པོ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་
ལ་བྱད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་ན། ཆོས་འདུལ་བ་དེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ།
ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཀུན་དགའ་པོ་ བསྟེན་པར་ཤོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་
ལོན་པའི་དགོས་པའི་ཆོས་ཀྱང་ད་གཟོད་བསྟེན་པར་ཤོགས་པའི་དགོས་པ་ལ་ཆོག་
སྟན་པ་དང་། ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་དང་། དུག་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེས་ཤིག ཅེས་
སོགས་དང་། འོད་སྤངས་ཆེན་པོས། སྟོན་པ་ཉིད་ལ་སྦྱེད་གྱུར་བ་དག་མོ་ལ་སོགས་པ་
བྱད་མེད་ལྟ་བུ་ཅུ་ཙམ་བསྟེན་པར་ཤོགས་པ་ནན་གྱིས་ཁྱེས་ནས། བསྟེན་པ་ལོ་བདུན་
སྟོང་གནས་པ་ལ། ལྟ་སྟོང་དུ་བྱི་བ་ཀུན་དགའ་པོའི་ཉེས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་བྱངས་
པ་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། འདོམས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱབས་སུ་གནས་པ་དང་། འདི་
འཆང་རྒྱ་བར་པོ་ཡི་ལྷས་རྟེན་དགོས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་པོ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་
ལེན་པའི་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། འདི་ལའང་དོན་དང་མཐུན་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཡིད་འགྲོབ་ཞིག་
དགོས་ངེས་པས་བཀོད་ཞེས་དང་། ཡིག་ངག་གཉིས་སུ། སྟོན་རྒྱ་གར་དུད་མ་པའི་ཆོས་
མདོན་པ་ལ་དབྱེ་ལན་གསུམ་བྱུང་བས་རྒྱབ་པ་ན། བཅའ་བྱེད་དགོས་པའི་གསལ་བའི་
ཚུལ་བྱིམས་ཞེས་བྱ་བས། བདག་བྱད་མེད་དུ་གྱུར་པ། སྦྱོབ་དམན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟེན་པ་གསལ་བར་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་སྦྱོས་པ་དང་འགྲོགས་ཏེ་བྱ་བ་སྦྱོད་ལ། དམ་
པའི་ཆོས་མདོན་པ་དར་དུ་གཞུག་གོ་དགོངས་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་
དབྱིག་གཉིན་གཉིས་བསྦྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དལྱའི་བར་གྲགས་པ་དང་། སྦྱོད་འཇུག་ལས།
འཇིག་རྟེན་བྱད་མེད་ངི་སྟོད་པ། དེ་དག་སྦྱོས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིག ཅེས་དང་། ཆོས་

གཞུང་ཁག་ཏུ་མཐོང་ས་རྣམས་སྒྲིན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལ། ཆོ་རིང་བ་དང་ཁ་དོག་ཕུན་
སུམ་ཆོག་པ་ལ། རིགས་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ལ། དབང་ཕུག་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ལ། ཆོག་
བཅན་པ་ལ། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ལ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་ལ། སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་འདྲེན་པ་
སོགས་མང་དུ་ཡོད་སྒྲིང་ཡང་ཕྱོགས་དུ་མར་དོགས་ཏེ་ལུང་ཆོགས་སྤངས་པའི་འབད་
པ་བསྟེན་པར་མ་འདོད། གལ་ཏེ་དགོས་ངེས་སུ་མཐོང་ན། ཕྱོགས་འདིར་མཁས་ཤིང་
འོས་བབ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱེད་པའི་ངལ་བ་ཅུང་ཟད་བསྟེན་པར་རིགས་སོ།

དགེ་ཆོས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་ཁབ་ས་དུ་མ་ན། རོར་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རང་
འདོད་བྲིམས་སྒོལ་མང་། དེ་ལ་ཡ་རབས་ཆོས་སུ་མིང་བཏགས་ཤིང་། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་
བོའི་ཕུགས་དང་འཕྲོད་གྱུར་པས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟོན་པ།

བསམ་ཞིང་བསམ་ན་ཡི་ཆད་སངས་དུས་མེད། ཅེས་དང་། གང་འདོད་ཟས་གོས་རྒྱན་
ཀྱིས་བསྐྱངས་བྱས་ཤིང་། ཆོ་གཅིག་བྱ་བ་ཀུན་གྱི་འགོ་འདོན་པའི། རང་གི་བྱོལ་
བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་ལས། ལྷག་པའི་ཆོས་ནི་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་མེད། བྱད་མེད་
གང་ཞིག་རང་གི་བྱོ་སྤངས་ནས། སྐྱིན་དང་དཀའ་ཐུབ་ལ་སོགས་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་།

ཐམས་ཅད་གནང་བ་མེད་པའི་དགེ་ཆ་སྟེ། རྒྱ་ཆེན་འབྲས་བུ་ཅི་ཡང་འབྱིན་མ་ཡིན། ཞེས་དང་།
འཕྱོན་མ་བྱོལ་ས་བསྐྱང་བ་ཡོངས་བཏང་བ། ལུས་དང་ཚུལ་བྲིམས་ཉམས་
པའི་བྱད་མེད་ཀྱི། ཀླང་རྩལ་བགོས་པའི་རྒྱང་གིས་རིག་པས་ཀྱང་། གཙང་མའི་ལྷ་
དག་འཇིགས་ཤིང་འབྲོས་པར་བཤད། ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་ཡུག་མོ་རྣམས་ནི་མི་
གཙང་བས། དེ་ཡིས་བཅོས་པའི་ཟས་ཀྱང་མི་ཟ་ཞེས། དམ་ཆོག་ལ་ལ་དག་ན་བཤད་
པ་ཡང་། བྲམ་ཟེ་སྟོང་རྗེ་མེད་པའི་ངག་རྒྱན་ཡིན། བྲམ་ཟེ་སྟོང་རྗེ་མེད་པའི་ཆོས་ལུགས་
ཡིན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བར་སྤང་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་སྟོན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་

སྒྲོལ་ཁྱོད་བྱུང་མེད་ལ་གིན་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བྱེད་བབ་སྒྲོར་ཞིག་གསལ་བོར་
བསྟན་ཡོད་པས། གོང་དུ་བཀོད་པའི་གསུང་རབ་ཁག་གི་ལུང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོངས་ལ་
དཔྱོད་པ་འདུག་སྐབས་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་ཞིང་། དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་གི་དངོས་པོར་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་དགེ་ཆོས་ཀྱི་འདོད་བསྟན་འབྱོར་དཀའ་བས་འདིར་ཆེད་
དུ་བཀོད།

གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་རིང་མོ་ཞིག་བརྗོད་འདོད་
ཀྱང་། བོད་ཕྱི་ནང་གི་ཚུམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུག་ཆེར་འབྲེན་འོས་པའི་ལས་གང་ཞིག་
རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་བདག་གིར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མ་མཐོང་བས། འདི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་
བྱས་ཤིང་གལ་ཏེ་ཕྱིས་སུ་བསྐྱར་དུ་སྒྲིང་དགོས་ཀྱི་དུས་སྐབས་མངོན་དུ་གུར་ན། འདི་
ལས་རིང་དུ་བརྒྱལ་ཏེ་འབད་པ་བསྟན་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་མ་ཡལ་བར་ཡོད་པས་རེ་
ཞིག་འདིར་དེ་གས་འཐུས་པར་བྱས་སོ།

ལེའུ་བཞི་བ།

རྟེན་འབྱུང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ།

ང་ཆོས་དངོས་པོ་གང་ལའང་མ་བརྟག་མ་དཔྱད་པར་བག་སྟོད་དུ་བསྔད་ཆོ། ཆོར་སྒྲུང་
ངམ་བསམ་སློང་ཐིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་མི་ཡོང་ལ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོའི་གནས་
ལུགས་མཐོང་བའི་སྐབས་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། ང་ཆོས་ཇི་
ཙམ་གྱིས་དངོས་པོའི་གཤེས་ལ་དཔྱོད་ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཕྱི་
རོལ་ཁོ་ནར་མི་གཡེང་བར་ནང་དུ་བསྐྱུ་རྒྱས་ཤིང་། ཞོར་ལ་གོ་རྟོགས་དང་ཆོར་སྒྲུང་མི་
འདྲ་བ་རེའང་བསྐྱེད་ཐུབ། གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོད་པའི་གྲུབ་དོན་

ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་མ་ངེས་པའི་གནས་ལུགས་ཡིད་ལ་བཅངས་ཏེ་བསྐྱད་
མར་དཔྱད་ན། རྣམ་ཞིག་ན་དངོས་པོའི་གཤིས་ལུགས་མ་ནོར་བ་རྣམས་རྟེན་ཐུབ་པར་
ཐེ་ཚོམ་མེད་ཅིང་། ཇི་ཙམ་དངོས་པོའི་གཤིས་ལ་ཐག་ཏེ་བ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུད་གྱི་
གོ་རྟོགས་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ལས་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱན་ལ་འཇུག་སྒྲ་བར་འགྱུར།
དེར་བརྟེན་ཕོ་མོའི་བྱད་པར་སྦྱི་དང་གནས་སྒྲངས་དམིགས་བསལ་བ་འགའ་ཞིག་སྦྱང་
གཞིར་འཛིན་རྒྱ་དེ་ཡང་ཕོ་མོའི་གཤིས་ལུགས་འཇུག་པའི་སྒྲོ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་
ལ། ཕོ་མོ་གཉིས་ལྟན་ཏུ་འཆོ་ཞིང་ཐུ་མཐུད་ནས་འཆོ་དགོས་ན། སན་ཚུན་ལ་རྒྱས་
ཡོད་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ་མ་མཐར་ཡང་ལུས་སེམས་གྱི་བྱད་པར་རགས་པ་རྣམས་ངེས་
པར་ཏུ་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཕོ་མོ་གཉིས་ལྟན་ཏུ་འཆོ་མིན་ཙམ་གྱི་དོན་
གནད་མིན་པར་ངེས་པར་འཆོ་མིན་གྱི་གནད་དོན་ཅིག་རེད། གནད་འགག་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་རྒྱུ་ཕྱོགས་སུ་ཆོན་རིག་པ་དང་སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་སོགས་གྱིས་ཕོ་
མོའི་ལུས་པོའི་བྱད་པར་དང་། སེམས་གྱི་འབྱུར་སོ་སོགས་ལས་འཕྲོས་པའི་དཔེ་དེབ་
སྦྱང་ཕྲག་མང་པོ་བྲིས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་འབྲིག་སྟེད་གྱི་སྒྲོར་ལས་
འཕྲོས་པའི་གཏམ་མང་ཏུ་བརྗོད་ཡོད། གསལ་བོར་བཤད་ན། དེ་ནི་ཕོ་མོ་སན་ཚུན་ལ་
རྒྱས་ལོན་བྱེད་རྒྱ་དང་འཆོ་གནས་སྒྲབས་བདེ་ཡོང་བར་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་རེད། འོན་ཀྱང་
མཆོན་མ་དང་རྒྱ་མ། སྐད་གྱི་གདངས་སོགས་ཕྱི་རྣམ་པ་རགས་པ་དག་གིས་ཕོ་མོའི་
བྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི། འགྲོ་བ་མིའི་བྱད་པར་ལ་དཔྱོད་པ་མ་ཞུགས་པའི་སྐབས་གྱི་
བསམ་ཚུལ་ཙམ་རེད། རྣམ་པ་དེ་དག་གི་སྦྱང་ནས་ཕོ་མོའི་ཕྱི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་
ཙམ་ཤེས་ནའང་དེ་ལས་བརྒལ་ཏེ་བརྟག་པ་ན། འབྱེད་ཆོས་གཞན་ཏུ་མ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད་པར་ངེས། དེ་དག་ནི་སེམས་གྱི་གཤིས་ལ་ཐུག་པའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད།

ལར་ནས་མིའི་སྤྲེལ་ཁག་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་གཤིས་ཕྱོགས་བསྐྱེམས་བྱེད་རྒྱ་ནི་ལས་
སྤྲེལ་བོ་ཞིག་དང་ཆོག་ས་ཆུང་བའི་དོན་དག་ཅིག་མིན་ལ། མ་ཞོར་བར་གཏན་འབེབས་
བྱེད་རྒྱ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ལས་སྤྲེལ་བོ་ཞིག་མ་རེད། གང་ལྟར། ནར་སོན་པའི་མིའི་ལུས་
སེམས་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་སྒྲོར་ཞིག་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བག་ཆགས་སམ་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་ཞིང་། སྒྲོར་ཞིག་སྐྱེ་ཆོག་ས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་། དེ་ལྟར་བྱིམས་སྤྲེལ་མ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པ་དང་སྤྲེལ་མས་བྱིམ་མ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པ་
གཉིས་ནི་མིའི་གཤིས་ཀ་ངོ་མ་འཆོལ་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་ཡོད། སྐྱེ་ཆོག་ས་དང་
ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་མིའི་འགོ་འདུག་བྱ་བྱེད་པལ་མོ་ཆེར་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པ་ནས། རང་
རང་གི་སེམས་གཤིས་ངོ་མ་དེ་བྱིར་མངོན་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་ཅང་ཤུབར་གྱུར་ཅིང་།
གཤིས་ཀ་རྒྱུན་མ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད། འདིར་རྒྱུན་མ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ངན་པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་བར་ཤུགས་རྒྱུན་ཅི་ཞིག་ཕོག་པའི་དོན་
དུ་གོ་དགོས།

མིའི་སེམས་སམ་སེམས་གཤིས་ངོ་མ་བྱིར་མངོན་པའི་དུས་སྐབས་ངོས་འཛིན་བྱེད་
པར་བསམ་ཚུལ་འགའ་བྱུང་ཡོད། བསམ་སྒྲོ་རིག་པར་སྤྱོད་གོམས་དང་ཚུམ་རིག་གི་
ལག་ལེན་ཟབ་པའི་རྒྱུ་རྐྱེད་བ་འགས། འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་རང་
རང་གི་སྤྱོད་གོམས་ལ་དབྱེད་པ་ན། མཐར་ཆང་རག་སོགས་ཀྱིས་བཟི་བའམ་ཆགས་
པས་སྤྱོས་པའི་དུས་སྐབས་སོགས་སྐབས་དུ་མར་སེམས་གཤིས་ངོ་མ་དེ་མངོན་དུ་
འགྱུར་བར་འདོད། དེ་ནི་ཤུགས་རྒྱུན་གང་ཞིག་ཕོག་བྱིན་པའི་གནས་སྐབས་ནམས་
རེད། སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་དག་གིས། སྐྱེ་ཆོག་ས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་
མ་ཕོག་པའི་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྤངས་འཛིན་དང་བཀོད་འདོམས་

མ་བྱས་པར་རང་དགར་བཞག་ཆོ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩེད་མོ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་
སེམས་གཤིས་ངོམ་དེ་བྱིར་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རང་རང་གི་སེམས་གཤིས་ལྟར་བྱ་
བྱེད་པལ་མོ་ཆེར་འཇུག་ཅིང་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པར་འདོད། དེ་ནི་མིའི་སེམས་གཤིས་ལ་
ཐག་ཉེ་བའི་བརྟག་ཚུལ་ཞིག་རེད། བྱང་པའི་ཆོས་ཀྱིས། སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་
རྣམས་འགག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྒྲོལ་གས་པ་རྣམས་དང་དེ་
དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཚུར་སྤང་གི་རྣམ་པ་རྣམས་འགག་པ་ན། གང་གིས་ཀྱང་མ་ལྟར་
ལ་གང་དུ་འང་མི་རྟོག་པའི་སེམས་ཕྲ་མོ་ཞིག་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གདོད་མ་ནས་
བརྒྱུད་ཅིང་རང་དང་ལྟན་དུ་འགྲོགས་པའི་སེམས་ངོ་མ་ཞིག་སྟེ། གལ་བ་ལས་ཡོངས་
སུ་བརྒྱལ་ཞིང་། གནས་ལུགས་ལ་སྤྱོད་བ་ཟབ་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་
པོར་གཤེགས་པ་རྣམས་ལག་ཅོ་བོར་འབྱུང་བ་ཞིག་རེད། འདིར་གསལ་བོར་ཤེས་
དགོས་པ་ནི། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དང་དེ་དག་དུ་འབྱུང་བའི་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དེར་ངོ་བོ་ཕྲ་རགས་དང་བྱེད་ལས་སོགས་སྟོགས་
གང་ནས་ཀྱང་བྱུང་པར་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དེ་རེད།

བྱང་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཞོར་དུ་འབྱུང་བ་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སྤངས་སྒྲོར་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་སྟོན་མར་རང་ཉིད་
གང་ཞིག་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་ཆེས་ན། དེའི་འབྲས་བུ་སྒྲོར་ཞིག་ཆེ་འདིར་འབྱུང་ཞིང་
དེ་དག་ཆེ་འདིའི་སེམས་ཁམས་ངོ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་འདོད། འདི་ནི་
དགེ་སྤྲིན་དང་སྤང་སྤང་གི་འཇུག་ལྡོག་མ་ནོར་བར་བྱེད་པར་སྐྱུལ་བའི་དགོས་པ་ཅན་
ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིག་རེད། ཤེས་དགོས་པ་ནི། སྤང་མའི་གོམས་བྱུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་
དངོས་གཤིས་ཀྱི་གསང་བ་ཁོ་ནས་བཀོད་སྟོན་བྱས་པའི་གཤིས་ཀ་སྒྲོར་ཞིག་ཀྱང་།

ཡོད་པ་དེ་རེད། རྒྱ་མཆན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ནང་བའི་ཆོས་གཞུང་རྣམས་སྤྱི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་སོགས་རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དངོས་གཤིས་འཇལ་བའི་
རྣམ་གཞག་ཅིག་ཀྱང་གསུངས། སྤྱིར་ནང་ཆོས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུང་
སྟངས་དེ། གཙོ་བོར་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་བདེ་
སྤྱད་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཆོར་བ་རྣམས་དབང་མེད་དུ་སྤྱོད་ཞིང་། སྤྱིར་ཡང་བྱ་བྱེད་སྣ་
ཆོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་ཅིང་འབྲས་བུ་བྱི་མརྣམས་འདྲན་པའི་ཕལ་བའི་
གནས་སྟངས་སྒོར་ཞིག་གཞིར་བྱས་པ་ཞིག་རེད། གནས་ལུགས་དེ་དག་མ་ཉོགས་ཆོ།
ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱི་གཤིས་ཀར་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་དེ་སོ་སོར་སྤྱི་བསྟོམས་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་
སྐབས་སྟེར་དཀའ། རྒྱ་མཆན་ནི། ཕོ་ཕོ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཆེ་སྟོན་མར་འདི་དང་དེའི་
སྤྱི་བ་མ་བྲངས་ཤིང་། དེད་འདི་ལྟ་བུར་མ་གོམས་ཤིང་མ་འདྲིས་ཞེས་བརྗོད་མི་བྱལ་
པ་དང་། ཕོ་ཕོའི་གཤིས་ཀ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉག་གཅིག་དུ་བརྗོད་མི་བྱལ་
པས་རེད། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སྤྱོད་བ་ཞན་ཅིང་ཞིབ་ཆ་མ་ངེས་པ་རྣམས་
ཀྱིས། འདིག་ཏེན་སྣ་ཆོགས་ལས་ལས་སྟེས་པའི་ལུང་ལ་བཏེན་ནས་ལས་ཀྱིས་མ་
བསྐྱེད་ཅིང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་མ་ངེས་པའི་བྱ་དངོས་གང་ཡང་མེད་པར་འདོད་དེ།
ཡོད་ཆད་ལས་ལ་བཅོལ་ཞིང་ལས་ཀྱིས་ཡོད་ཆད་བསྐྱེད་པར་འདོད། མེ་ཁྱེན་དུ་
འབར་བ་དང་རྩ་བོ་བྱར་དུ་བཞུར་བ། སྤྱན་མ་རྒྱུ་ཞིང་ཆེར་མའི་ཅེ་ཙོ་བ་སོགས་ནི་
དངོས་པོ་རང་རང་གི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཡིན་པ་ལས། ལས་དེ་དང་འདི་ལྟ་
བུས་བསྐྱེད་ཅེས་བརྗོད་དཀའ། འོན་ཀྱང་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་
ཙམ་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་གི་ལས་ཀྱིས་སྟེས་བུའི་བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བའི་
བྱེད་པར་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་། དེད་ག་གང་ལ་བཏེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་

པ་མི་འདྲ་བ་དག་གི་འབྲེལ་བ་སོགས་ལ་རམ་འདེགས་དྲག་ཏུ་བྱེད། དེ་ལྟ་ན་འང་།
དངོས་པོ་རང་རང་གི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་དེ་དང་དེའི་དངོས་གཤིས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་རབ་རྟེན་ནས་བྱུང་བ་གསལ་བོ་རེད། དེར་བརྟེན་ཕོ་མོའི་བྱུང་པར་
སོགས་བརྗོད་སྐབས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁོ་ནར་གཏུགས་ཏེ་བརྗོད་རྒྱ་ནི་
སྐབས་དངམ་འབྲེལ་བར་མཐོང་ངོ་།

ད་ནི་འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བྱེད་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཕོ་མོའི་མཚན་མ་
གཉིས་ཀྱི་ཆགས་དབྱིབས་དང་བྱེད་ལས། དེ་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་སོགས་ལ་བསམ་
གཞིག་བྱེད་དགོས། རྒྱ་མཚན་ནི་ཕོ་མོའི་མཚན་མ་རེར་མིའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་
དག་གི་དོད་ཚང་ཡོད་ཅིང་། སེམས་དང་ཆོར་བ་རྣམས་གང་དུ་རྒྱ་བའི་རྩ་རྣམས་ཀྱི་
འདུས་མདོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་གྲུབ་སྟངས་དང་རྣམ་པ་དག་གིས་མིའི་གཤིས་ཀ་
ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཕོག་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཕོ་མོ་གང་ཞིག་
ཡིན་མིན་གྱི་ཆོར་སྒྲུང་ཆེས་ཆེར་འབྱུང་བ་སོགས་རེད། དེ་ཡང་སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཤད་ན།
མཚན་མ་གང་ཞིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྱེད་ལས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་ཕོ་མོའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། འདུ་ཤེས་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཕོ་མོ་སུ་ཞིག་ཡིན་མིན་ངོས་འཛིན་བྱེད་
པའི་བསམ་སྒྲོ་དེ་རེད། རང་གིས་རང་ཉིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲོ་དེ་བྱིས་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་འགྱུར་དགའ་ཡང་། དེ་ཉིད་བགལ་ཞ་ཞིང་སེམས་ཀྱི་
གཤིས་དང་འབྲེལ་ནས་གནས་ཡོད། ཕོ་མོ་སོགས་ཀྱི་བརྟན་མ་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཕོ་མོ་སུ་ཞིག་ཡིན་མིན་སོགས་བརྗོད་མི་ཐུབ་ན་འང་། དེ་དག་ལ་
འདུ་ཤེས་དེའི་རྒྱས་པ་རེ་མཚན་མའི་རྣམ་པ་གྲུབ་པ་ནས་འབྱུང་བའི་མགོ་བཅུགས་
ཡོད། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་གྲུབ་པ་ནས་རང་སྟེང་དུ་མཚན་མ་དེ་དང་འབྲེལ་

བའི་གཤིས་ཀ་དམིགས་བསལ་བ་རེ་འགྲུབ་པའི་མགོ་བཅུགས་ཡོད་པས་ཀྱང་རྟོགས་
ཐུབ། ད་བར་སྐྱུ་ཀྱང་འདི་ལྟར་བརྗོད་པ་མ་མཐོང་བས་གསར་བཤད་དུ་འགྱུར་ངེས་
ཀྱང་། གསར་བ་བརྗོད་མི་རུང་བའི་ཞི་དྲག་སྤྱི་མས་གང་ཡང་བཟོས་མེད་པས་འདིར་
རུང་བཤད་བརྗོད་པར་འདོད།

གང་ལྟར་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་འདུ་ཤེས་དེལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་
མོ་སོ་སོར་བསམ་སྒོ་དམིགས་བསལ་བ་རེ་དང་། དེལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུད་ལམ་དམིགས་
བསལ་བ་རེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། སྒྱུད་ལམ་ནི་ནམ་དུ་འང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་
ཞིང་བསྐྱེད་པའི་མིའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དག་རེད། མཆོན་མའི་རྣམ་པ་སོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་ཐ་དད་པ་རེ་འབྱུང་ཞིང་དེལ་བརྟེན་ནས་
གཤིས་ཀའང་ཐ་དད་པ་རེ་འབྱུང་བཞི། མཆོན་མའི་རང་བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་དང་སེམས་
གཤིས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་རེད། མཁས་སྤྱན་སྐྱུ་
ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གསལ་བོར་བརྗོད་མེད་ནའང་དེལ་ས་གཞན་དུ་གྱུར་བའི་
ཕོ་མོའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་འཆོལ་བའི་ཐབས་དམིགས་བསལ་ཅན་གང་ཡང་རྟོད་
མེད། ཆོན་རིག་པ་དག་གིས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་ས་བྱང་པར་བ་
དག་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་དང་བྱེད་ལས། གྲུང་པའི་གྲུབ་སྒྲུངས་དང་དེའི་བྱེད་ལས་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་མོའི་ལུས་ཀྱི་བྱང་པར་རྣམས་གཙོ་བོར་བརྗོད་ཡོད། དེ་དག་
ཀྱང་པལ་མོ་ཆེར་དཔྱད་ཆེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བརྗོད་པ་ལས་སེམས་
ཀྱི་འབྱུང་སོ་དང་གཤིས་ཀ་སོགས་དབྱིས་ཕྱིན་པར་བརྗོད་ཐུབ་མེད་ལ། བརྗོད་སྒྲ་བ་
ཞིག་ཀྱང་མ་རེད།

ང་ཆོས། སེམས་དང་ཆོར་བ་སོགས་རྒྱུང་གི་བཞེན་པར་བཅེབས་ཤིང་རྩེའི་ནང་དུ་རྒྱ་

བའི་སྐྱགས་གཞུང་གི་འབྲེལ་བཤད་དག་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་ནའང་། རྒྱུ་མཐུན་གང་དུ་རྒྱ་བའི་རྩ་ཆེན་རྩ་རྒྱུང་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆགས་སྤངས་དང་། སེམས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད། འབྲེལ་བ་དེ་ལས་མིའི་ཕྱིར་མངོན་པའི་གཤིས་ཀ་དང་སྦྱོད་ལམ་སོགས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་སེམས། དེ་ནི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་བ་རེ་ཡོད་པ་ཙམ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར། ལུས་ཀྱི་གྲུབ་སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་དམིགས་བསལ་བ་རེ་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན། ལུས་ཀྱི་གྲུབ་སྤངས་ཙམ་ནི་ཆོན་རིག་པས་བཤད་པ་ལས་ལྷག་པའི་དོན་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་གམ་ཞིབ་སྤྲ་ཅན་ཞིག་ང་ཚོས་བརྗོད་མི་ཐུབ། དེ་ལྟ་ནའང་སྐྱགས་གཞུང་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དང་རྩ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་སོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་འདྲེན་རྒྱ་དེཡང་། ཚོས་གཞུང་གི་དགོས་པ་གཞན་རྣམས་སྦྱོས་མ་དགོས་ལ། སོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ལས་ཀླབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་སྙམ།

གསལ་བོར་བཤད་འདོད་པ་ཞིག་ནི། ང་ཚོས་འདིར་ཆོན་རིག་གི་བརྟག་ཐབས་ལས་ཡོངས་སུ་བཀལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་སྤངས་དང་བྱད་པར་སྤྲ་མོ་སོགས་དབྱིས་བྱིན་པར་བརྗོད་མི་ཐུབ་པས། དེ་དང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཞིང་དེ་དང་འདིས་དེ་དང་འདི་མཆོན་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བརྗོད་འདོད་པ་དེ་ཡིན།

རྒྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་བྱ་སྦྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོའི་གཤིས་ཀར་བརྟག་པ་དེ་ཏེ་ལམ་བརྟག་ཐབས་མཐར་ཐུག་པར་འདོད། དེ་ལས་སོ་སོའི་གཤིས་ཀ་རྒྱུང་ཟད་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱང་གཤིས་ཀམི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་

འཆོལ་དགོས་ན། དེས་པར་དུ་མཆོན་མ་གཉིས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་བྱ་བྱེད་སོགས་ལའང་
བསམ་གཞིག་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་པ་རྟེན་འདོད་ན། འབྱུང་
བཞིས་ལུས་པོ་ཐུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་ནམ་ཤེས་དང་ལུས་པོའི་འབྲེལ་བ་སོགས་གསལ་བོར་
གསུངས་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། ཆོན་རིག་གི་དཔྱོད་སྒྲུབ་ས་
ལའང་རྒྱས་ཡོད་ཆེས་ཆེར་བྱེད་དགོས་སྟུམ། འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་གི་མགོ་
བཅུགས་པ་ན། ང་ཆོའི་སེམས་ངོར་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོའི་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་
པོ་ཞིག་ཀྱང་ཞོར་ལ་འཆར་བ་ཡིན། ཤིང་འབྲས་ནམས་ལ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ བྲོ་བ་
སོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་ཞིང་། དུད་འགོ་ནམས་ལའང་རྩ་ཅན་དང་རྩ་མེད། དཀར་སེར་
དམར་བོ་སོགས་སྤྱི་ཁ་དོག་ངེས་མེད་དུ་འབྱུང་བ། མོ་ཡི་རུ་མ་ཆེ་ལ་བྱ་སྟོད་ལྷན་
ཞིང་། ལུས་སྟོད་ཚུང་ལ་ལུས་སྟོད་ཆེ་བ། ཕོ་ནམས་ལུས་སྟོད་ཆེ་ལ་ལུས་སྟོད་ཚུང་
ཞིང་། ལུས་ལ་བ་སྤྱ་མང་བ། མོ་ལས་སྐད་གདངས་དྲག་ཅིང་སྟོད་པ་རགས་པ། ཕོ་མོ་
གཉིས་ལ་རང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཁུང་བྱ་བྲངས་ཆང་བ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ངེས་པ་ཅན་
འགའ་ལ་སྤྱ་སྤྱེ་བ་སོགས་རྒྱ་རྒྱེན་སྟོ་བྱར་དུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། རྒྱ་མཆོན་མངོན་སུམ་
པའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་པའི་ནམ་པ་གྲངས་ལས་འདས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ནམ་པ་དེ་དག་དངོས་གཤིས་ལ་བརྟེན་ཞིང་། དངོས་པོ་དེ་དག་རང་རང་གི་རྒྱ་
ཐུན་མོང་མིན་པ་རེ་ལས་བྱུང་། ཕོ་མོ་གཉིས་ལ་མཆོན་ནའང་རང་ཉིད་ཕོ་འམ་མོ་རུ་
སྤྱེས་པ་ནི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་རྒྱེ་ལས་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཕོ་མོ་སྤྱ་ཞིག་དུ་སྤྱེ་བའི་ནམ་པ་
ཐུབ་པ་ན། དེ་དང་ལྷན་དུ་དེ་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་ནམ་པ་དག་ཀྱང་
འཁྱུབ་པའི་མགོ་འཛུགས་པ་ཡིན། སྤྱེས་ཟིན་པའི་འོག་དུ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
ཆོར་བ་སྤྲོ་ཆོགས་འབྱུང་ཞིང་། ཆོར་བ་དེ་དག་དང་། དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་

འབྱུང་བའི་ཕྱི་རི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཆོག་པ་དག་ནི་ལས་སམ་རྒྱ་དམིགས་བསལ་བ་དག་
དང་གིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆེ་བར་མཛོད། གོང་དུ་བཅོམ་པའི་བྱང་པར་དེ་དག་ལས་ཕོ་མོ་རི་
ལུས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱོར་ཞིག་གི་འབྱུང་རྒྱུན་ནམ། དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་ཆོན་
རིག་པ་སྐྱོར་ཞིག་གིས་ཞིབ་འབྲེལ་བྱས་པ་མཐོང་ཞིང་། རྒྱེ་དངོས་ཆེད་མཁས་པ་དག་
གིས་ཀྱང་དངོས་ཕོ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་འབྲེལ་བཤད་སྣ་ཆོག་པ་ཡོད་པ་གསལ་བོ་
རེད།

ཕོ་མཆོན་ཅན་ལ་ལྟན་རྒྱུས་ཀྱིས་རུ་མ་རྒྱུད་ཞིང་སྐྱད་གདངས་སྒྲོམ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཡན་
ལག་རགས་པ་དང་། ཕོ་མཆོན་ཅན་ཀྱི་རུ་མ་ཆེ་ཞིང་སྐྱད་གདངས་ཞན་ལ་ལུས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཕྱ་བ་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་སྐབས། རྣམ་པ་དེ་དག་དང་མཆོན་མ་
གཉིས་ལ་ཐབས་ཐབས་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བཅོམ་དཀའ་ཡང་། རང་བྱུང་ལྟན་
རྒྱུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་རེ་ཡོད་པར་ཁཛོན་གཙོད་ཐུབ། ང་ཆོས་འདིར་གསལ་བོར་
ཤེས་པ་ཞིག་ནི། མཆོན་མའི་ནང་དོས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགྱུར་བ་ན་དེ་དང་ལྟན་དུ་ལུས་ཀྱི་
རྣམ་པ་དང་སེམས་ཀྱི་གཤེས་ཀ་གཉིས་ལྟན་དུ་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་རྒྱུས་ཟིན་པའི་
འོག་དུ་སེམས་ཀྱི་གཤེས་ཀ་འགྱུར་བ་ན་མཆོན་མའི་ནང་དོས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ལུས་ཀྱི་
ཕྱི་དོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དེ་དང་ལྟན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་རེད། ཉེ་བའི་ཆར་ཨ་རིའི་སློབ་
རྒྱུད་ཞིག་གི་དགོ་རྒྱུན་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཕོ་ལས་མོ་རུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བྱུང་
གི་དེབ་ཅིག་བྲིས་ཤིང་། དེའི་ཐད་བརྟན་འཕྲིན་གསར་འགོད་པས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་
བྱས་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། མཆོན་མའི་རྣམ་པ་དང་སེམས་ཀྱི་འབྱེད་སོའམ་འདྲ་
ཤེས་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དེ་ཉོག་གས་ཐུབ། འོན་ཀྱང་སེམས་
ཀྱི་འབྱེད་སོ་ཐོག་མར་འགྱུར་ཉེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་

ཐོག་མར་འགྱུར་ཏེ་སེམས་ཀྱི་འབྱེར་སོ་ཕྱིས་སུ་འགྱུར་བའམ་ལྟན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་
ལ་ད་དུང་དབྱུང་པ་ཆེ་བར་སྒྲུང་། གང་ལྟར་མཆོན་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཕོ་མོའི་ལྟན་སྐྱེས་
ཀྱི་གཤིས་ཀར་བྱགས་སྐྱེན་ངེས་པ་ཅན་དག་སྟེར་ཞིང་། གཤིས་ཀ་དེ་དག་ལས་ཕོ་མོའི་
སྟོན་སྒྲུང་སེམས་འདྲ་བ་ནམས་སྒྲུར་ཡང་མཛོན་དུ་འགྱུར།

ང་ཆོས་འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་གི་མཛུགས་མཐུད་ཆོག་སྟེ། ཕོ་ཡི་མཆོན་མ་ཕྱིར་བུད་དེ་
འབྲིག་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་བུད་མེད་ཀྱི་མཆོན་མའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། བྱ་བ་བཏོན་ཏེ་
བུ་ཕྱག་སྐྱེད་སྟེལ་བྱེད་པ་སོགས་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་མཆོན་མ་ཕྱིར་བུད་མེད་ཅིང་
འབྲིག་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་ཕོ་ཡི་མཆོན་མ་ནང་དུ་སྟུང་པ་དང་། ཕོ་ཡི་བྱ་བ་གསོག་ཉར་
བྱས་ཏེ་བུ་ཕྱག་སྐྱེད་སྟེལ་བྱེད་པ་སོགས་ནམ་པ་རགས་པ་དག་ལ་དབྱུང་ཅིང་
གཞིགས་ནའང་། ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མཐོང་ཐུབ་པ་
ཡིན།

མདོར་བསྟུས་ཏེ་བརྗོད་ན། ཕོ་ཡི་མཆོན་མ་ཕྱིར་བུད་ཅིང་ཆགས་པ་རྒྱས་པ་ན་གྲེན་དུ་
འགྲུང་ཞིང་ཕོ་མཆོན་ཀྱི་སྐྱག་ཏུ་གཏོད་པ་དེ། ཕོ་ནམས་དྲག་རྩལ་དང་གཏུམ་སྟོན་ཆེ་
ཞིང་བྱམས་སེམས་རྒྱུང་བའི་གཤིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བྱ་བ་བུད་མེད་ཀྱི་
མཆོན་མའི་སྐྱག་ཏུ་བྱོན་ས་བུ་ཕྱག་སྐྱེམ་པར་བྱེད་པ་དེས། མཁོ་དངོས་ནམས་ཕྱི་རོལ་
ནས་ནང་དུ་སྟུང་པ་ལས་ཉར་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱུང་བ་དང་། བཀོད་འདོམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཆེ་བའི་གཤིས་ཀ་དག་མཆོན། འབྲིག་བདེ་ཚྱུང་སྒྲ་ཞིང་བྱ་བ་ཕྱིར་བཏོན་
པ་ན་དེ་མཐག་མཆོན་མ་ཞི་བ་དང་འབྲིག་ཆོར་ཡལ་བ་དེས་ཕོ་ནམས་ཏྲག་ཏུ་ལུས་
ཆོར་གཙོ་བོར་འཛིན་ཅིང་ཕྱགས་བསམ་རྒྱུང་བ། གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞིལ་ཆེ་
བ་སོགས་མཆོན། ཕོ་ནམས་ཀྱིས་འབྲིག་ཡུལ་ནམ་འཕྲད་ལ་དུས་དང་གནས། འབྲེལ་

བ་སོགས་ལ་མི་སྟོས་པར་འབྲིག་འདོད་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱང་སེམས་གཤིས་འདི་དག་
དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སེམས།
བྱད་མེད་ཀྱི་མཆན་མ་ཁོག་ཏུ་འདྲེལ་ཞིང་ཕྱིར་མཛོན་མེད་པ་དེ་བྱད་མེད་ནམས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཉམ་མམ་སྟོབས་པ་རྒྱུང་ཞིང་ངོ་ཆའི་རང་བཞིན་ཆེ་བ། སྟོབས་རྒྱུང་ཟད་
ཞན་པ། སྒྲག་སྒྲུང་དང་དོགས་ཟོན་ཆེ་བ། སེམས་ཆོར་ཁོག་ཏུ་སྤྲ་བའི་གཤིས་ཀ་སོགས་
མཆོན། མཆན་མའི་སྒྲག་ཏུ་བྱ་བྲུག་སྒྲུམ་སའི་མངལ་གྱི་སྟོང་ཆ་ཡོད་ཅིང་། སོ་ཡི་ཁྱ་བ་
ནང་ཏུ་སྒྱུད་པ་དང་བྲུག་བསྐྱེད་པ་དེས་བྱད་མེད་ནམས་གཞི་གང་ཞིག་ཏུ་གཏན་
ཏུ་གནས་བཅའ་བར་སྟོ་ཞིང་། བདག་གཉེར་གྱི་རང་བཞིན་བརྟན་པ། བྱམས་སེམས་
དང་བཟོད་སྟོམ་ཆེ་བ། ཐོབ་ཟིན་པའི་དངོས་པོར་ཅ་ག་དང་བདག་གཅེས་བྱེད་པར་སྟོ་
བ། རང་ཕྱོགས་གཅེས་སུ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་མཆོན། མཆན་མའི་ཁ་རྒྱུང་
ཟད་ཡངས་ཤིང་སྒྲག་དོག་པ་དེས་བྱད་མེད་ནམས་སྤྲ་བ་མང་ཞིང་སེམས་སྒྲག་དོག་
པའི་རང་བཞིན་དག་མཆོན། འབྲིག་པའི་སྐབས་སུ་འབྲིག་བདེ་མཐར་ཐུག་ཕྱོང་བར་
ཡུན་རིང་ཙམ་འགོར་ཞིང་། འབྲིག་པའི་རྗེས་སུ་འང་ཆགས་པའི་ཆོར་བ་དེ་མ་ཉིད་ཏུ་
མི་ཡལ་བ་སོགས་ཀྱིས། བྱད་མེད་ནམས་ལས་ཀྱན་ལ་ཞིབ་ཆགས་ཆེ་ཞིང་ཐུགས་
བསམ་བརྟན་པ། བཙོན་པ་ཆེ་ཞིང་ནང་གི་ཆོར་བ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་སོགས་མཆོན།
སེམས་གཤིས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་ཅི་ཙམ་བྱེད་ནམ་པ་འདྲ་
མིན་བརྟན་ནའང་། དོན་ལ་བབས་ཆེ་འབྲིག་ཡུལ་ཅི་འདོད་ཏུ་མི་བརྟེན་པར་ཐུགས་
དོན་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་གཉེར་བ་དང་། གཞན་གྱི་ལབ་སྐྱེད་ལ་དོ་སྒྲུང་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་
སོགས་འཛེམ་བག་གི་ནམ་པ་ཐུགས་ཆེར་སྟོན་པ་ཡིན། སོ་མོའི་སེམས་གཤིས་ངོ་མར་
ཆ་རྒྱས་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་མ་ཞུགས་པའི་སྐྱེས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས། ནམ་ཏུ་འང་བྱད་

མེད་ལ་སེམས་ཚོར་མི་བདེ་བ་ཁོ་ན་སྤོང་བ་ལས། དོན་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་འབྲུག་དཀའ་བ་
ནི་ང་ཚོས་སྤོང་ཚོར་དང་ཤེས་རྟོགས་ལ་བྱེད་མིག་བལྟས་ཆེ་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ་པ་
ཡིན།

བྱད་མེད་གྱིས་ཕོ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་ཕོ་རྣམས་གྱིས་འཇུག་དང་བཅས་ཏེ་དང་
ལེན་བྱེད་པ་དང་། ཕོ་ཡིས་ཕོ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་ཕོ་རྣམས་གྱིས་ཐད་ཀར་དང་
ལེན་མི་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན་འང་ཕོ་མོའི་གཤེས་ཀ་གཉིས་ཅུང་ཟད་མཐོང་
ཐུབ་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ཅིའི་བྱེད་བྱད་མེད་རྣམས་གྱིས་འདོད་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་
འགྱུར་སྟོན་པ་དང་། དགོས་ཀྱང་མི་དགོས་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ། ཕོ་རྣམས་རྟག་ཏུ་བྱད་
མེད་འཆོལ་བའི་བྱ་བར་འཇུག་པ་དང་། ལུགས་ལ་བསམ་གཞིག་མི་བྱེད་པར་གནས་
སྐབས་གྱི་བདེ་བ་དང་། མིང་། འཛོན་ཐང་བཅས་བྱེད་མདོན་པར་སློབ། རང་ཉིད་གྱི་
འདོད་འདུན་དང་མཐུན་ཆེ་སྟོ་བྱར་དུ་དོན་གང་ཞིག་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུར་སློབས་
པ་ཆེ་བ་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་ན་འང་། ཕོ་མོའི་མི་འདྲ་བའི་གཤེས་ཀ་གཉིས་
མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན། མདོར་ན་ཕོ་མོ་སྟེ་ཡིན་ཡང་མཆོན་མ་བྱེད་སྟོན་པར་ངོ་ཆ་
བར་བྱེད་པ་དེས་རང་ཉིད་གྱི་སེམས་ཚོར་ངོ་མ་རྣམས་བྱེད་སྟོག་མི་འདོད་པ་སྟེ་ཕོ་མོ་
སྟེ་ལ་བྱད་མེད་དུ་ཡོད་པའི་གཤེས་ཀ་མཆོན་ཞིང་། འབྲིག་པའི་གནས་སྐབས་སྟེ་
ཆ་དང་འཛོམ་བག་གང་ཡང་མེད་པ་དེས་སེམས་ཚོར་རགས་པའི་རྒྱབ་ཏུ་ལྟན་སྟེས་
གྱི་གཤེས་ཀ་རེ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སོགས་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་གནས་ལུགས་མང་པོ་
ཞིག་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཚོར་སྣང་འབྱུང་། བསྟུན་ཏེ་བཤད་ན། ཕོ་མོའི་མཆོན་མ་
གཉིས་གྱི་བྱེད་རྣམ་པ་དག་གིས་ཕོ་མོ་གཉིས་གྱི་སྟོད་པ་ཅིང་ཞིབ་དང་ཡན་ལག་ཤར་
སྟོན། སེམས་ཁམས་འཇུག་རྒྱུ་བཅའི་དྲག་སོགས་ཀྱང་མཆོན་པ་མཐོང་ཐུབ། འདི་

ལྟར་ཕོ་མོའི་མཚན་མའི་བཟོད་བྱིབས་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་མོའི་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་བརྗོད་ཆོ། དེ་མ་ཉིད་དུ་དགོད་བྱོ་ཞིང་སྒོ་ཡུལ་དུ་འགོ་དཀའ་
བའི་ཆོར་སྒྲང་འབྱུང་ཡང་ཞིབ་དུ་བསམ་གཞིག་བྱས་ན་སྒྲར་སྒོ་ཡུལ་དུ་མ་འཁོར་བའི་
གནས་ཚུལ་མང་པོ་རྟོགས་རྒྱ་ཡོད་པར་ངེས།

དེ་ལྟར་ཕོ་མོའི་མཚན་མ་གཉིས་དང་སེམས་གཤིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཤིན་དུ་ཆེ་ཞིང་།
སེམས་གཤིས་ཀྱི་བྱད་པར་དག་གིས་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་ལ་དབང་སྒྱུར་དང་
སྒྲངས་འཛིན་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་པལ་ཕོ་ཆེ་དང་ནར་
སོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་འདོད་འདུན་མང་པོ་ཞིག་དེད་ག་དང་འབྲེལ་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན།
ང་ཆོས་བྱིས་པའི་བྱ་སྦྱོད་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་ན། བྱ་པལ་ཕོ་ཆེ་ཅེད་ཕོ་ཅེ་སྐབས་
མདའ་མདུང་དང་མེ་མདའ་སོགས་དྲག་ཆས་ཀྱི་རིགས་སྦྱོད་པར་སྒོ་ཞིང་། གྲེན་དུ་འགོ་
བ་དང་ཐུར་དུ་མཆོངས་པ། ཅེད་ཆས་རྒྱམས་གཏོར་བཅོམ་བྱེད་པ། ཞེད་སྒྲང་གི་རྒྱམ་
པ་རྒྱུང་བ། གཡུལ་ལ་དགའ་བ། འཁྱུག་འཛིང་འཆོར་སྒྲ་བ་སོགས་དྲག་རྒྱབ་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱམ་པ་དག་སྟོན་པར་བྱེད། བྱ་ཕོ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཐབ་བཅིགས་ཏེ་ནང་
ཆས་བཟོ་བཀོད་བྱེད་པ་དང་ཅེད་རྩ་གཙང་དག་བྱེད་པ། གནས་གཅིག་དུ་སྡོད་པ།
ཅེད་ཆས་ལ་དོ་དམ་ནན་ཕོ་བྱེད་པ་སོགས་ཞི་བ་དང་གཞི་འཛིན། བྱ་དངོས་སྦྱེད་
སྤེལ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤས་ཆེ་བའི་བྱ་སྦྱོད་རྒྱམས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན། མདོར་
ན། བྱ་རྒྱམས་དྲག་རྒྱབ་དང་གཏོར་བཞིག་གི་རང་བཞིན་ཤས་ཆེ་བ་དང་། བྱ་ཕོ་རྒྱམས་
ཞི་འཇམ་དང་བདག་གཉེར་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན། རྒྱན་ལྟན་ཀྱི་འཆོ་བའི་
ཁྲོད་དུ་ང་ཆོས། བྱད་མེད་རྒྱམས་རང་རང་གི་ས་མ་ཉེ་ཆོན་སོགས་ལ་ཤ་ཞེན་ལྟག་པར་
ཆེ་བ་དང་ཕོ་རྒྱམས་དེ་ལས་སྒྲོག་པའི་རང་བཞིན་དག་ཀྱང་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་

ལྟར་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་སེམས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་འགལ་བ་ཅན་དེ་དག་ལས་སྐབས་མང་
པོར་ཕོ་ཕོ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ནམ་དུའང་འགལ་བར་གྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན།
བྱིས་པའི་སྦྱོད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་ཕོའི་གཤིས་ཀར་བརྟག་པའི་བྱེད་ཐབས་དེ་རྒྱབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་སྐྱོར་ཞིག་གིས་ཀྱང་བསྟེན་མྱོང་ཞིང་། ཕྱོགས་
མཚུངས་ཀྱི་སྒོ་མ་ཆོག་ཀྱང་དུ་མ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། མངལ་གྱི་སྟོང་ཆ་ལས་བྱུང་
མེད་ཀྱི་གཤིས་ཀ་རེ་གཉིས་ཀྱང་བཟོད་འདུག་པས། འདྲིར་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་བཟུལ་
ཏེ་བསམ་གཞིག་གི་སྒོ་ལྟ་བུ་ཉུང་ཙམ་བཟོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་ནའང་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་
དག་ལ་བརྟག་ཐབས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འབྱུང་ངེས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས་བརྒྱ་མ་
ཞེས་བཤད་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་ཆད་དང་
མཆམས་ཡོད་མི་སྲིད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་ལུགས་ཀྱི་བརྟག་ཐབས་སོ་
སོར་བཟོད་ཆེ། རྣམ་ཞིག་ན། སྤྱབ་དོན་ཡང་དག་པ་ཞིག་མདོན་དུ་འགྱུར་ངེས་པར་
འདོད། ལར་ནས་མི་རེ་རེར་ལུས་སེམས་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པས་བྱི་
དངོས་ཚུར་སྤང་གི་རྣམ་པ་སོགས་ལའང་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ། སྤང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་
ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་གིས་བཞག་པའི་སྒོ་མ་ཆོག་དག་ལ་སྤྱི་
ཀྱང་བདེན་ུན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་དཀའ་ཞིང་། ཚུར་སྤང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་
གཉིས་ལས་ཅིག་ཤོས་བདེན་ལ་ཅིག་ཤོས་ུན་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱང་ནམ་ཡང་
བཟོད་མི་ཐུབ། དེ་ནི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་སྤྱན་མོང་གི་སྤང་ཚུལ་ངེས་པ་ཅན་ཞིག་གམ་
སྤང་ཆ་ཐ་མི་དད་པ་ཞིག་མེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རེད། མཆོན་ཉིད་རིག་པའི་ལྟ་བའི་ཐོག་
ནས་བཤད་ནའང་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་འབྱེད་པ་ལས་འགྲོ་བ་

སྤྱིའི་སྤྱང་ཚུལ་ལ་བདེན་ུན་གྱི་ཐིག་འཐེན་མེད།

འོ་ན། སོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཤིས་ཀར་དེ་ལྟ་བུའི་འགལ་བ་ཅན་གྱི་རང་
བཞིན་ཆེ་བས་སོ་མོ་མཉམ་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་བྱགས་རྒྱུན་ཅི་ཙམ་སོག་ཡོད་དམ་
ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆགས་སྤོང་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་སོ་མོའི་གཤིས་ལ་བྱག་པའི་གནད་དོན་
གཉིས་ཀྱིས་བཟོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཤད་ན། སོ་མོ་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་དགོས་པ་
གཙོ་བོ་དེ་བུ་བྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་མཉམ་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་
གཙོ་བོ་དེ་འདོད་པའི་དོན་དང་ཆགས་པའི་གཤིས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འགལ་བར་འགྱུར་
བའི་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་སོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སམ་སེམས་ཀྱི་འབྱེར་སོ་ཐ་དད་པ་
གཉིས་ལགཙོ་བོར་བརྟེན་པ་ཡིན། འདི་ནི་ཆོས་ལུགས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྱགས་
རྒྱུན་བདག་གིར་བྱེད་མི་འདོད་པའི་སྤྱེ་ཁག་རྣམས་སུ་གཙོ་བོར་འབྱུང་། སྤྱིར་བཤད་ན།
གང་དུ་འང་གཤིས་ཀ་འགལ་བ་ཅན་དེས་སོ་མོ་མང་བོ་ཞིག་ལ་ཆག་སྒྲིལ་ཡོད།
གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་སུ་ཡིན་ཡང་བྱ་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་མི་འབྱུང་
ཞིང་། སོ་མོའི་གཤིས་ཀ་སོགས་འགལ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་དེ་ཙམ་མི་འཇུག་
པས་སོ་མོ་མཉམ་གནས་བྱེད་པར་འགལ་རྒྱུན་ཉུང་བ་ལྟ་བུར་སྤྱང་ཡང་། རིམ་པས་མི་
ཆེའི་ཆོར་སྤྱང་རྒྱས་པ་ནས་ནན་ཏན་དང་ལུ་ཚུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་སོགས་ཇེ་བརྟན་དུ་
གྱུར་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མཆོག་དམན་དང་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སོགས་ཇེ་
བརྟན་དུ་གྱུར་པ་ན། སོ་མོའི་འགལ་བ་ཅན་གྱི་གཤིས་ཀ་གཉིས་ཀྱང་མཉམ་གནས་ཀྱི་
འགལ་རྒྱུན་གཙོ་བོར་འགྱུར་བར་མངོན། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྤྱོད་གས་གཙོ་བོར་
བབྱུང་ཞིང་གཞན་ལ་བཟོད་སྒྲོམ་བྱེད་མ་བྱབ་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཀྱང་རེད།
འོ་ན། འདིག་ཉེན་འདིར་སོ་མོ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ཅི་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་ཆོས་ཀྱང་

དཔུང་གཞིར་འཛིན་མི་འདོད་ཅིང་དཔུང་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་གནད་དོན་ཅིག་རེད།
གོང་དུ་བཅོམ་བཞིན་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་གཅིག་སྤྲོ་བའི་ཆོས་ལུགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
ནི་ཐོག་མའི་སྤྱི་གཤམ་དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་དང་འགལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་
གཏུགས་ཏེ་བཅོམ་དེ་ནི་ང་ཆོས་ཁས་ལེན་འོས་པའི་བཤད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཞིག་
མ་རེད། ཚན་རིག་པ་དག་གིས། ས་མའི་ཁྱ་ཁྱག་གི་ནང་དུ་བྱ་ཕྱག་སྦྱེད་པའི་ས་གཙོ་
བོ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་གང་ཞིག་ཤས་ཆེར་འདུས་ན་ཕོ་རུ་འགྱུར་ཞིང་། ཅི་ཞིག་ཤུགས་
ཆེན་དུ་གྱུར་ན་ཕོ་རུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཅོམ་དེ། འདིས་ནི་བྱ་ཕྱག་ཕོ་ཕོ་
གཉིས་ཇི་ལྟར་བསྦྱེད་པ་ཙམ་ལས་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཕོ་དང་ཕོ་གཉིས་ཐོག་མའི་
སྐབས་ནས་སོ་སོར་འབྱུང་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོན་མི་བྱུང་། གསལ་བོར་
བཤད་ན། ང་ཆོས་ཤེས་འདོད་པ་ནི། ཕོ་མཚན་གྱི་དགོས་མཁོར་མཐུན་པའི་ཕོ་མཚན་
དང་། ཕོ་མཚན་གྱི་དགོས་མཁོར་མཐུན་པའི་ཕོ་མཚན་སོགས་ཇི་ལྟར་དང་ཅིའི་བྱིར་
བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཆོས་མཆོན་ན། དེ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཤིང་ཕོ་ཕོ་འཕྲོ་
པོའི་གཤིས་ལུགས་ཤིང་ཕོ་དག་གི་གསང་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་འབྲེལ་ཞེས་བཅོམ་པ་ཙམ་
ལས་རེ་རེ་རྒྱ་བཀར་ཏེ་གསལ་བོར་འབྲེལ་བཤད་བྱེད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། ཚན་རིག་པ་
དག་གིས་ལོ་ངོ་ས་ཡ་དུ་མའི་ཡར་སྡོམ་དུ་བྱུང་བའི་མིའི་རྩ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་།
གོང་དུ་བཅོམ་པ་ལྟར་ས་མའི་ཁྱ་ཁྱག་ལས་བྱུང་བའི་བྱ་ཕྱག་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དང་
རྒྱལ་ཕྱན་དག་གི་བྱེད་ལས་སོགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བཤད་
བྱེད་ཀྱང་། འདིར་འདོད་པའི་ལན་དེ་གསལ་བོ་དང་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་
ཤིན་ཏུ་དཀའ། ཚན་རིག་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོས་བྱིས་པའི་དཔེ་དེབ་མང་པོའི་
ནང་ཕོ་ཕོའི་བྱུང་པར་བཅོམ་སྐབས། རུ་མ་ཡོད་མེད་དང་དབྱིར་ཁྱེ་རྒྱུད་དུ་དཔུང་།

ཤུགས་ཆེ་ཆུང་དང་གཟུགས་གཞི་ཆེ་ཆུང་། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་དགའ་ཕྱོགས་དང་འདོད་
ཕྱོགས། གླུ་པའི་ནང་གི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་སྦྱོད་སྟངས། བཟོན་མ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་རིས་
དང་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་མཚན་འཛག་མིན་དང་བྱ་ལྷག་སྤྱོད་མིན་སོགས་ལས་རྒྱུ་དུ་
བཏོད་སྤྱོད་མེད་ལ། སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་སྒྲོར་ཞིག་གིས་རུང་ཟད་ཞིབ་ཆ་ཅན་རེ་
བྲིས་ཡོད་ཀྱང་དེདག་ཀྱང་ནང་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་བསྟུར་ན་
ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་ཆོར་སྒྲུང་ཙམ་ལས་མི་སྟེ།

ད་ནི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་པ་འགས་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་བརྗོད་པ་འགའ་
ཞིག་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚན་རིག་པ་དག་གིས་གླུ་པ་ལ་ཆ་ཤས་ཆེན་པོ་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེའི་བར་དུ་པན་ཚུན་གོ་བརྗོད་སྟེ་བྱེད་ཀྱི་མཁེགས་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་
ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད། གླུ་ཅ་བརྒྱད་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་པན་ཚུན་ལ་གོ་བརྗོད་
སྟེ་པ་ན་ནམ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད། པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་གླུ་པའི་ནང་གི་གོ་བརྗོད་སྟེ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པན་ཚུན་འགྲེལ་སྟངས་དང་། བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ། ཆ་ཤས་གཡས་
གཡོན་གྱི་ཆེ་ཆུང་། དེ་གཉིས་གང་ཞིག་ཤུགས་ཆེར་སྦྱོད་པའི་བྱད་པར་སོགས་ཕྱོགས་
མང་པོ་ནས་མི་འདྲ་བར་བཤད། སྤྱི་འཇུག་ནས་བཤད་ན། ཁོ་ཆོས་གླུ་པའི་ཆ་ཤས་
གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་བྱད་པར་དུ་མ་བཤད་ཡོད་པ་སྟེ། གཡོན་ངོས་སྟེ། ༡ མིང་
འདོགས་པ་དང་ཡུལ་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་པ། ༢ དངོས་པོར་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ། ༣
དངོས་པོའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འཇུག་པ། ༤ རྟགས་
ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དོན་ཅི་ཞིག་སྟོན་པ་མཚོན་པ། ༥ རྒྱ་མཚན་ནས་གནས་ཚུལ་རྒྱུ་
དུའམ་རྒྱུ་དུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཆ་ཆང་བར་རྟོགས་པ། ༦ དོན་ནམས་གོ་རིམ་
མ་འཆོལ་བར་སྟེ་མཐུད་ནས་བསྒྲུབ་པ་སྟེ་བྱ་བ་ཤེས་སྟེ་དུང་པ། ༧ རྒྱ་མཚན་དང་དོན་

དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གང་ཞིག་ཐག་གཅོད་པ། ༥ གངས་ཀ་རྒྱག་པ། ༦ རྒྱ་མཚན་
སྤངས་ཏེ་དོན་ལ་སྦྱི་བསྐྱེད་པའཕྱེད་པ། ༧ བསམ་སྒྲོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་ཐད་ཀར་
མཐུད་དེ་བསམ་གཞིག་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་བྱེད་ལས་ཡོད་པར་བཤད།
གཡས་ངོས་སུ། ༡ ཆོག་ལ་དེ་ཙམ་མ་བརྟེན་པར་བྱ་དངོས་སྒྲོ་བྱར་དུ་རྟོགས་པ། ༢
བསམ་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ། ༣ བྱ་དངོས་
མངོན་སུམ་པ་ལ་འཇུག་པ། ༤ འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཡུལ་གཞན་རྟོགས་པ། ༥
དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྟར་བྱ་བར་ཆོད་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་སྟེ་བརྗེད་ངས་སྦྱེད་པ། ༦ རྒྱ་
མཚན་ལ་མ་བརྟག་པར་ལས་དོན་སོགས་ལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ། ༧ དངོས་པོ་ཕན་
ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་དེ་དག་རི་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་རྟོགས་པ། ༨ གནས་
ཚུལ་སོགས་ཆ་ཆང་བར་མ་མཐོང་ཡང་དོན་རི་བཞིན་རྟོགས་རྒྱས་པ། ༩ དུས་གཅིག་
ལ་བྱ་དངོས་གང་ཞིག་ཆ་ཆང་བར་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་
ལྡན་པར་བཤད། འདི་དག་ནི་གནས་ཚུལ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗེད་པ་སྟེ་ང་ཚོ་སྤང་
པའི་བརྟག་ཐབས་ལ་གོམས་གཤིས་མེད་ཅིང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་
གཞག་བརྗེད་པའི་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་ཆར་གསལ་བོ་ཞིག་ཡོང་
རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་གྱུར། གོང་དུ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་སྤང་པའི་རྒྱས་པ་དང་
བྱེད་ལས་སོགས་བརྗེད་པ་དེས། སྤང་པའི་གཡོན་གྱི་ཆ་ལ་གཙོ་བོ་རྒྱ་མཚན་དང་
རྟགས། ཆོག་དང་ཐ་སྙད་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་
དོན་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་པའི་རྒྱས་པ་དང་། གཡས་ཀྱི་ཆ་ལ་རྒྱ་མཚན་སོགས་ལ་གཙོ་
བོར་མི་བརྟེན་པར་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་པའི་
རྒྱས་པ་དང་བྱེད་ལས་ལྡན་པར་འདོད།

འདིར་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོན་རིག་གི་བརྟག་ཐབས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་གཉིས་
ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྐྱེམས་བྱས་པ་གཞན་འགའ་བརྗོད་ན། བྱད་མེད་ནམས་ནི། ལུས་ལ་སྤྱི་
ཉུང་ཞིང་པགས་པ་སྤྲུབ་པ། ཡན་ལག་གི་ཆོགས་མཉེན་པ། རུས་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཡང་བ།
ལག་པ་རྒྱུང་ཞིང་མཐེ་བོང་གཉིས་ལ་བྱུགས་ཞན་པ། གཉེར་མ་ཐོན་སྤྲོ་བ། བྱིས་པའི་
སྐབས་འགྲོ་སྡོད་སྤྱི་གསུམ་མཁྱོགས་པ་དང་མང་དུ་འཛུམ་ཞིང་ཟས་ཉུང་དུ་བྱ་བ། རང་
ལོ་བརྟུ་གསུམ་ཅམ་ནས་ལུས་སེམས་ཀྱི་རུས་པ་རྒྱས་མགོ་འཛུགས་པ་སོགས་དང་།
སེམས་ཁྲལ་འབྱུང་སྤྱི་ཞིང་དུ་སྤྲོ་བ། ཚོད་རྟོག་ལ་དགའ་བ། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཞན་པ་སྤྱི་
ཐང་ཆད་སྤྱི་བ་དང་ལུས་ཀྱི་ཚོལ་བ་རྒྱན་རིང་དུ་བསྟེན་མི་སྤྲུབ་པ། བྱིས་ལས་ཅག་
ཅིག་དང་བྱ་སྤྱུག་གཉེར་སྤྱི་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པ་ཁེངས་པ། རོཆ་འབྱུང་སྤྱི་བ།
བྱུགས་རྒྱན་སོགས་ཞིང་གཞན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྤྱི་བ། སྟོབས་པ་མེད་པ་སྤྱི་རང་
གིས་རང་ལ་གདོང་འཛོག་མཐོན་པོ་བྱེད་མི་སྤྲུབ་པ། རང་གཞན་ཀྱི་ཆོར་སྤྱང་ལ་དོ་
ཁུར་བྱུགས་ཆེར་བྱེད་པ། དོན་དག་རྒྱུང་དུ་འཕྱོག་ཀྱང་ཚོད་རྟོག་སྤྱི་ཞིང་དོན་མེད་ཀྱི་
ལབ་སྤྱི་བྱེད་རྒྱུར་སྤྱི་བ། འབྲིག་སྤྱི་བ་ཀྱི་ལས་སོགས་མར་ཚོམ་མི་འདོད་པ། བརྟེ་དུང་
གི་འབྲེལ་བ་དང་གཞན་ཀྱི་སྤྱི་གཉམས། འབྲིག་ཆིག་སོགས་ཀྱིས་ཆགས་སྤྱི་བྱེད་སྤྱི་བ་
ཞིང་། རང་ཉིད་ཁེར་རྒྱུང་དུ་ཆགས་སྤྱི་བ་ལ་བསམ་གཞིག་རྒྱན་མཐུད་ནས་བྱེད་མི་སྤྱི་
ཞིང་། ཐོཡི་གཅེར་བུའི་ལུས་སོགས་ལ་དོ་སྤྱང་རྒྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ལྟན།
ཐོ་ནམས་ནི། ལུས་ལ་རྩ་སྤྱི་ཉུང་ཞིང་པགས་པ་མཐུག་པ། ལུས་ཀྱི་ཆོགས་དམ་པ། ཐོད་
རུས་མཐུག་པ། ཐོད་པ་ཆེ་ཞིང་སྤྱི་གཙུག་རྒྱུང་བ། ཤ་མཁྲིགས་པ། དཔུང་བྱུགས་ཆེ་བ།
ལུས་ལ་སྤྱི་མང་ཞིང་རྒྱུབ་པ། སྤྱི་དུས་ལྟན་སྤྱི་བ་ཀྱི་དབང་བོ་མ་ཆང་བ་མང་བ། རང་ལོ་
དུག་ཅམ་ནས་ལུས་སེམས་ཀྱི་རུས་པ་རྒྱས་མགོ་འཛུགས་པ་སོགས་དང་། རྩམ་འཁྱུར་

རྒྱལ་ཅིང་ཡར་རྒྱས་ལ་དགའ་བ། འབྲིག་ཆིག་བརྗོད་པ་སོགས་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་
སྟོན་རྒྱུ་དགའ་བ། གཞན་དང་བྱིས་པ་ལ་བཟོད་སྒྲིམ་རྒྱུ་དགའ་བ། གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་མི་འདོད་ཅིང་གོ་གནས་མཐོན་པོར་དགའ་བ། གཞན་ལ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་
རྒྱུ་དགའ་བ། ང་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་རང་གིས་རང་ལ་གདེང་འཛིན་མཐོན་པོ་བྱེད་པ། བྱིའི་
དངོས་པོར་དོ་སྤང་ཆེ་བ། གྱི་ཆོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་སྟོང་ཞིང་དོན་མེད་
ཀྱི་ལབ་སྐྱེང་ལ་དེ་ཙམ་མི་དགའ་བ། འབྲིག་སྦྱོར་གྱི་མགོ་ཐོག་མར་འཇུགས་རྒྱུ་སྟོང་
ཞིང་འབྲིག་པའི་ལས་ལ་རྒྱལ་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་པ། སྐྱེག་པའི་ཉམས་སྟོན་རྒྱུ་མི་
དགའ་ཞིང་བྱུང་མེད་ཀྱི་གཅེར་བུའི་ལུས་དང་། འབྲིག་སྦྱོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་འབྲིག་སྟེད་ཆེས་ཆེར་སྟོང་བྱལ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ལྡན་པར་བཤད།
ལུས་ཁམས་རིག་པ་བ་དག་གིས་མཆོན་མ་དང་ལྷན་པའི་ཆགས་སྤངས་དང་བྱེད་ལས་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པ་དག་ནི་རྒྱ་མཆོན་ལྡན་ཞིང་ཅུང་ཟད་
ཞིབ་ཆ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་ནའང་ཅིའི་བྱིར་འཛིན་རྟེན་འདིར་ཕོ་མོ་གཉིས་སམ་
མཆོན་མ་གཉིས་གྲུབ་པའམ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་མཐར་བྱལ་བའི་ཡིན་པ། ཆགས་
སྟེད་འབྱུང་ཞིང་འབྲིག་པའི་ལས་བརྟེན་དགོས་པ་སོགས་ལ་སྤྲོས་ཀྱང་འགྲེལ་བཤད་
རྒྱག་ཐུབ་མེད་ལ། དེ་དག་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་དམ་འཛིན་རྟེན་གྱི་གཤིས་ལྷགས་ལ་
མ་གཏུགས་ཆེ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྟེ་བ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། ང་ཆོར་ཕོ་བ་སོགས་ཡོད་
པས་བྲེས་སྒྲིམ་སོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་འབྱུང་ལ། བྲེས་སྒྲིམ་སེལ་བའི་དགོས་མཁོར་ཁ་
དང་སྟོ་མིད་པ། རྒྱ་མ་སོགས་ལྟན་ཏུ་བྱུང་བ་ལོས་ཡིན། དེ་བཞིན་ཆགས་པའམ་
འབྲིག་སྟེད་ཡོད་པས་མཆོན་མ་གཉིས་བྱུང་ལ་དེའི་དགོས་མཁོར་ཡན་ལག་
གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ལྟན་ཏུ་གྲུབ། ཡང་ན་ཕོ་མོ་གཉིས་དང་མཆོན་མ་གཉིས་

ཡོད་པས་འཁྲིག་སྤེད་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཀྱང་། འཁྲིག་སྤེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ངེས་པར་
དུ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་དོན་མེད་པས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མ་ངེས། དངོས་པོ་
གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་ཐོག་མའི་འབྱུང་རྩ་འཆོལ་རྒྱ་དེ་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པའི་ལས་ཀ་
ཞིག་མ་རེད། དེ་ནི་བྱ་མོ་དང་སྒོ་ངའི་སྒྲ་བྱི་ཚོད་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་
མ་སྤྱོད་ཀྱང་མ་རྟེན་པ་ལྟ་བུ་རེད། གང་ལྟར་སྤྱི་བསྒྲམས་བྱེད་འདོད་པ་ནི། དེ་དག་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་བམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གསང་རྒྱ་ཅན་ཞིག་
གི་གྲུབ་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་རེད།

འདིར་མཆོན་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་གཞན་དུ་མ་ཞིག་བརྗོད་པར། ཐོ་མོའི་ལུས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་མཆོན་མར་བརྟག་པའམ་ཆོད་ལྟ་བྱེད་པ་ནི་འཇམ་སྤིང་ཤར་རྒྱབ་དང་
མི་རིགས་དཀར་ནག་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཆགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་
དོན་ཞིག་རེད། བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོ་ལ་ལྟ་སྐབས་ཐོག་མར་ལག་པ་དང་མཚུབ་མོ།
སྒྲ་གདོང་སོགས་ལ་ལྟ། ལག་པ་ཆེ་ཞིང་མཚུབ་མོ་དང་སྒྲ་གདོང་སྒྲོམ་ན་དེའི་འདོམས་
ཀྱི་མཆོན་མའང་ཆེ་ཞིང་སྒྲོམ་པར་འདོད་ཅིང་། ལག་པ་རྒྱུང་ཞིང་མཚུབ་མོ་དང་སྒྲ་
གདོང་སྒྲ་ན་ཐོ་མཆོན་ཡང་རྒྱུང་ཞིང་སྒྲ་བར་འདོད། མཚུབ་མོ་སྒྲ་ཞིང་རིང་ན་མཆོན་
མའང་སྒྲ་ཞིང་རིང་ལ། རོ་གདོང་འབྱར་ཞིང་ཁ་སྒྲ་རགས་ན་ཆགས་བྱུགས་ཆེ་ཞིང་
འཁྲིག་སྤེད་འབྱུང་སྒྲ་བར་མ་ཟད། འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་བདེ་བྱུགས་
ཆེར་སྟོར་རྒྱས་པར་འདོད། གདོང་བ་རྒྱུ་ཞིང་སྒྲ་ཆེ་དང་རོ་གདོང་ཕྱི་ལ་བོ་གྲེན་དུ་
འབྲེལ་ཡོད་ན་ང་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་འཁྲིག་རྩལ་ཞན་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ངོས་
འཛིན་མི་སྤུང་བ། འཁྲིག་ཆོར་འབྱུང་སྒྲ་ལ་འཁྲིག་ཡུན་སྤུང་བ། སེམས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་
ཆེ་བ། འཁྲིག་པའི་གོ་སྐབས་འཐོབ་པར་དཀའ་བ་སོགས་སུ་འདོད། ཁ་ཤ་མཐུག་ན་

འཁྲིག་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་སོགས་སུ་འོ་བྱ་བའི་ལས་ལ་གྲུབ་འབྲས་ལྷག་པོར་ཐོན་ཅིང་
འཁྲིག་རྩ་ལ་གཞན་ལའང་མཁས་པར་འདོད། མཆུ་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ཡོད་ན་ལི་རྒྱའི་ཏོག་ཆེ་
ཞིང་འཁྲིག་པའི་སྐབས་མོ་མཆན་གྱིན་ང་དོས་སུ་གཡའ་ཆོར་ལྷག་པར་འབྱེན་རུས་
པར་འདོད།

རུབ་ཕྱོགས་གྱི་བྱད་མེད་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྱགས་པ་ནི། འཁྲིག་ཆོག་དལ་གྱིས་སྤྲོ་ཞིང་
ཆགས་པའི་ནམ་འགྱུར་སྟོད་པོར་སྟོན་པའི་སྤྱིས་པ་དག་དང་། སྤྲོ་མ་ཞིང་ཆགས་
ཤུགས་རྒྱན་རིང་དུ་འཛིན་ཐུབ་པའི་ལི་རྒྱ་དག་རེད། དེ་ནི་བྱད་མེད་གྱི་ཆགས་སྤེད་
འབྱུང་བ་དལ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་ལ། ཆགས་ཤུགས་ཡལ་དཀའ་བ་དང་། མོ་མཆན་རི་
ཙམ་སྤྲོ་མ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་མོ་མཆན་གྱི་དོས་དགུ་གཡའ་སྤུག་སྤོང་ཞིང་། འདོན་
འཇུག་གི་སྐབས་སུ་བྱ་ལེ་དང་མཆན་མའི་ཁ་ཤའི་ནང་དོས་སོགས་ལ་འཕྱར་མཉེད་ལྟ་
བུའི་ཆོར་བ་སྤྱིན་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད། གནད་དོན་དེའི་རྒྱུན་པས་རུབ་ཕྱོགས་སུ་
མོ་མཆན་ཆེ་རུའམ་སྤྲོ་མ་དུ་གཏོང་བྱེད་གྱི་ཅ་ལག་སྣ་ཆོགས་གསར་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་
ཅིང་། ད་དུང་ཡང་སྤྲོ་མ་ཐུང་ནས་ཉམས་ཞིབ་དང་སྟོན་དུ་གསར་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
བྱ་མོས་ལ་མོ་ཆེར་མཆོན་ན། མོ་མཆན་རིང་བ་ཙམ་གྱིས་འཁྲིག་བདེ་སྤྱིན་མི་ཐུབ་ཅིང་
ཆགས་བདེ་བརྩད་ནས་འབྱེན་དགོས་ན། དེས་པར་དུ་མོ་མཆན་སྤྲོ་མ་ཞིང་འཁྲིག་རྩ་ལ་
སྣ་ཆོགས་ལ་བྱང་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ནི་ཆགས་ཤུགས་རྒྱན་རིང་དུ་
འཛིན་ཐུབ་པའི་ཁར། འཁྲིག་པའི་ནམ་འགྱུར་མཆོམས་འཛོག་མི་རུང་བ་དང་འཁྲིག་
ཆོག་བར་མེད་དུ་བརྗོད་དགོས་པ། ཐབས་རྩ་ལ་སྣ་ཆོགས་འདོན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་
དགོས་པ་དེ་རེད། ཆགས་ཤུགས་རྒྱན་རིང་དུ་འཛིན་ཐུབ་མིན་ནི་ལི་རྒྱའི་ཕ་སྤྲོ་མ་དང་
ལུས་གྱི་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལ་རག་ལས་མེད་པར་ཆགས་སྤེད་དམ་སེམས་གྱི་

གཤིས་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་ཞིག་རེད། བུད་མེད་ཀྱི་ཆགས་པའི་གཤིས་ལྷགས་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་ཤེས་ཤིང་འབྲིག་པའི་ལས་ལ་ཁྱུགས་མ་ཐག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲིག་ཆོར་ཁོ་
ནར་སེམས་གཏད་དེ། ལུ་བ་སྒོ་བུར་དུ་འབྲིན་པའི་སྒྲིམ་པ་དག་གིས་རྒྱབ་ཀྱི་བུ་མོའི་
འདོད་པ་བསྐྱང་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ།

འོན་ཀྱང་། རྒྱབ་ཀྱི་བུད་མེད་འགས་བཅོད་དོན། ཤར་ཕྱོགས་པར་ཆམས་དང་ལྷག་པར་
ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་ཤ་མང་དུ་བའི་ཕོ་རྒྱམས་ཀྱི་ལི་རྒྱ་མཐོགས་ཤིང་སྒོམ་ལ།
ཆགས་སྲིད་ཀྱི་མེ་འབར་སྐབས་འདོད་བདེ་ཅིབས་ཆེ་བར་སྒྲོད་ཐུབ་ཅིས་བཅོད།
འདོད་ཚུལ་དེ་ཡོངས་སུ་བདེན་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕོ་རྒྱམས་དང་
བསྐྱར་ན་ཤར་ཕྱོགས་པ་རྒྱམས་ཅུང་ཟད་འབྲིག་རྒྱས་ཆེ་བ་བདེན་པར་ངེས། དེ་ནི་རྒྱན་
ལྷན་ཀྱི་ཆགས་སྲིད་ཆེ་ཆུང་གི་གནས་ཚུལ་མིན་པར་འབྲིག་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་
ནར་དབྱུང་པའི་དོན་ཞིག་རེད། སྒྱིར་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཕོ་མོ་ཆང་མར་གཅིག་མཚུངས་
ཀྱིས་སེམས་ངལ་ཆེ་ཞིང་ལུས་སྟོབས་ཞན་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ནི་གཟུགས་ཕོ་ཆེ་ཆུང་
དང་རྒྱགས་པ་ཡིན་མིན་ལ་མི་བཤད་ལ། ཆང་རག་དང་ཕྱོས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲ་ཆོགས་བག་
མེད་དུ་སྒྲོད་པས་འབྲིག་པའི་ལས་ལ་འདོད་པ་ཆོམ་པ་ཞིག་ཡོང་གིན་མེད། ལྷག་པར་
དུ་ཕོ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཆང་རག་ཆོད་མེད་འཕྱང་ཞིང་ཐ་མ་ནག་པོའི་རིགས་ཅི་འདོད་དུ་
སྒྱུད་ཆེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་རྒྱམས་སྟོད་ཅིང་ཆགས་སྲིད་རྒྱན་རིང་དུ་མི་འཕྱང་ལ། སྐབས་རེར་
འབྲིག་སྒྱུར་བརྟེན་ཀྱང་མཆོན་མར་ཤུགས་མེད་པས་འབྲིག་བདེ་བརྩད་ནས་སྒྲོང་མི་
ཐུབ་པར་བཅོད། དེར་བརྟེན་རྒྱབ་ཀྱི་བུད་མེད་མང་པོས་མི་ཆེའི་ཕྱི་ལ་བོའི་ནང་འབྲིག་
པ་མང་དུ་སྒྱུད་ཀྱང་འབྲིག་བདེ་ཅི་འདོད་དུ་སྒྱུར་བ་ནི་དྲན་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་ཞེས་དང་།
སྒྲོར་ཞིག་གིས་འབྲིག་བདེ་ངོ་མ་ཞིག་གཏན་ནས་ཐུང་མ་སྒྱུར་ཞེས་བཤད། འགའ་ཞིག་

གིས་འབྲིག་བདེ་མྱོང་བའི་སྐབས་ཡག་ཤོས་ནི་སློབ་འབྲིང་འབྲིམ་པའི་སྐབས་ཡིན་
ཅེས་བཤད། འདི་ནི་གཞིན་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ངལ་ཆུང་བས་སྐབས་འཕྲལ་གྱི་ལས་
ལ་རང་དབང་གིན་ཏུ་ཆེ་བས་རེད།

སྐབས་འདིར་གནད་དོན་གཙོ་བོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་བྱད་པར་
རེད། སུ་ཞིག་གི་སེམས་སུ་དཀའ་རྙོག་གི་ཆོར་བ་ཆེ་ཞིང་སེམས་བག་མི་སློ་ལ། དོན་
མང་བྲོད་ནས་མགོ་བོ་འབྱར་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཆགས་སྲིད་གྱི་ཆོར་བ་མངོན་དུ་
འབྱུར་དཀའ། དེར་བརྟེན་རྒྱབ་སྟེགས་སུ་ཆགས་སྲིད་འབྱུང་བའི་ས་མང་དུ་བསྟེན་
པ་དང་། འབྲིག་སྐྱོད་སྐྱོག་བརྟན་ལ་བལྟས་ཏེ་ཆགས་སྲིད་སློང་བའི་ཐབས་བསྟེན་
མཁན་གྱི་བཟུང་ཆང་དང་། དགའ་རོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཏེ་ཅང་མང་། ཡུ་རོབ་ཀྱི་ས་
གནས་འགར་གྱར་གྱུམ་ཐ་མར་བསྐྱེད་ཏེ་འཐེན་ན་ཆགས་སྲིད་འབྱུང་ཞིང་ལི་རྒྱའི་
རྒྱས་པ་རྒྱུན་རིང་དུ་འཛིན་ཐུབ་པའི་བཤད་སློལ་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀ་དར་ཆེ་བར་
བཤད། རྒྱབ་སྐྱིང་གི་བཟུང་ཆང་དང་དགའ་རོགས་བར་གྱི་དཀའ་རྙོག་ཆེ་ཤོས་དེ་
འབྲིག་སྐྱོར་གྱི་ཐད་རེད། རྒྱབ་སྐྱིང་དུ་འདིའི་ཐད་ཤོག་ངོས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད་པའི་
དཔེ་དེབ་སློང་ཕྲག་དུ་མ་བྲིས་ཡོད། གང་ལྟར་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གཞོན་ཤུགས་དང་སེམས་
ངལ་སྤྲོ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིག་སྲིད་གྱི་ཆོར་བ་དེ་ཅམ་འབྱུང་དཀའ་ཞིང་། ལས་
བྲེལ་གིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཁོམ་ལོང་ཡང་དེ་ཅམ་མེད། ཁོ་ཆོའི་བསམ་སྒྲོར་འབྲིག་སྐྱོར་གྱི་
འདུན་པ་མེད་ཆེ་བཅེ་བ་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། བཅེ་བ་མེད་པར་ལྟན་དུ་སྡོད་པ་ནི་
དཀའ་རྙོག་གཞན་ཅམས་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པར་འདོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆགས་
སྲིད་འབྱུང་བའི་ཐབས་འཆོལ་བ་ནི་ནང་ལས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།
ཕོ་ཡི་གཞོང་སོགས་ཀྱི་ཅམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལི་རྒྱ་དང་འབྲིག་པའི་བྱ་སྐྱོད་སོགས་ཀྱི་

བྱད་པར་འབྱེད་པ་ལྟར། བྱད་མེད་ཀྱི་གདོང་གི་རྣམ་པ་ལས་ཀྱང་སྟ་གའི་ཕྱི་དབྱིབས་
སོགས་འཇལ་ཐུབ་པ་ནི་མི་རིགས་མང་པོར་གྲགས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་
བཏང་བྱད་མེད་སྟ་ཞིག་གི་ངོ་གདོང་རིལ་ཞིང་སྒྲོང་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེའི་
མཆན་མ་ཏུ་ཅང་མངོས་ཤིང་སྟོང་རྗེ་བོ་ཡིན་པར་འདོད། ཐོད་པ་འབྱར་ཞིང་རིལ་རིལ་
ཡིན་ཆེ་མཆན་མའི་ཐོད་རུས་འབྱར་ཞིང་དེས་འབྲིག་པའི་སྐབས་སྟ་མི་བདེ་བ་ཆེས་
ཆེར་སྟེ། ཁ་ཤ་མཐུག་ཅིང་ཆུང་ན་སྟ་གའི་ཁ་ཤ་འང་མཐུག་ཅིང་ཆུང་ལ། འབྲིག་བདེ་
ལྟག་པོར་འབྱིན། ཇི་ཙམ་གདོང་བ་སྐམ་ཞིང་ཁ་ཆེན་དེ་ཙམ་གྱིས་མཆན་མ་སྐམ་
ཞིང་ཆེ་ལ། འབྲིག་དུས་ཀྱང་བདེ་བ་དེ་ཙམ་འབྱིན་མི་ཐུབ། བྱིག་རིལ་ལྟར་དུ་གཡོ་
ཞིང་གདོང་བ་སྐམ་ན་ཆགས་སྟེད་འབྱུང་སྟེན་ཞིང་འབྲིག་བདེ་ཕྱོང་སྟ། ཁ་ཤ་ནང་དུ་
ཕྱོགས་ཤིང་མཐུག་ན་མཆན་མར་སྒོམ་བཅོལ་གྱི་རུས་པ་ཆེ་ཞིང་འབྲིག་བདེ་ཆད་མེད་
དུ་འབྱིན་ཐུབ། ཁ་ཤ་ཕྱིར་བུཾ་ཞིང་ཡ་མགལ་ཐུང་ན་ཆགས་སྟེད་ཆེ་ལ་གཡའ་ཆུ་
མང་། ཁ་ཤ་ནང་དུ་སྟུང་ཅིང་ཆུང་ཟད་གོར་ལ། ཆུང་བརྒྱམས་སྟ་ག་རུབ་ཅིང་མཆན་
མའི་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་མེ་རྟོད་འབར། བྱིག་སྟུང་དང་སྟེན་མ་མཐུག་ན་འདོམས་སྟུ་མང་
ཞིང་འབྲིག་བདེ་འབྱིན་པར་དཀའ། བྱིག་གི་འབྱེད་འཇུམ་ལྟར་ཞིང་ཁ་ལྟར་ལྟར་བྱེད་
པ་རྣམས་མཆན་མའི་འབྱེད་འཇུམ་ལ་མཁས། སྟུ་བ་ཉུང་ཞིང་སྟེན་པའི་རང་བཞིན་ཆེ་
ལ། ཉོབ་ཉོའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་འབྲིག་པའི་ལས་གང་ལའང་མི་མཁས་ཤིང་། འབྲིག་
བདེ་སྟེར་བའི་རུས་པ་ཅི་ཡང་མེད། ལུས་ཀྱི་སྟངས་སྟབས་དང་ཉམས་འགྱུར་སྟ་ཆོགས་
སྟོན་པ་རྣམས་འོག་འདེགས་དང་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་འབྲིག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཐམས་
ཅད་ལ་མཁས་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་བར་ངེས།
ཕོ་མོའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེར་བརྟགས་ཏེ་མཆན་མ་དང་གཤིས་ཀ་སོགས་ལ་དབྱེད་

རྒྱུ་ཤར་ཕྱོགས་པ་དང་ཡུ་རོབ་པ་རྣམས་ཏུ་ཅང་དགལ། དོན་དངོས་ཐོག་འབྲིག་བདེ་
དང་ཆགས་སྲིད་སོགས་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་དང་ལྷག་
པར་འབྲེལ་ཞིང་། འབྲིག་སྒྱུར་གནས་སྐབས་པ་དགལ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་གལ་
ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན། སྒྱུར་བཏང་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆན་མ་ཚུང་ཞིང་དམ་ལ་ཁ་ཤ་
མཐུག་ཆེ་འབྲིག་བདེ་ལྷག་པོར་འབྲིན་པས། རྒྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་མེད་མང་པོས་ལུས་
རྩལ་ཀྱི་ཐབས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆན་མའི་ནང་དོས་ཀྱི་ཤ་རྩོག་རེ་
མཐུགས་སུ་གཏོང་བ་དང་། གཤག་བཙོས་བྱས་ཏེ་མཆན་མ་ཚུང་དུ་གཏོང་བ། མཆན་
མའི་ཁ་ཤའི་ནང་དུ་ཤ་རྒྱུ་བཟུག་སྟེ་མཐུག་དུ་གཏོང་བ་སོགས་ཕྱོགས་སྒྲ་ཆོགས་ནས་
ཕོ་ཡི་འདོད་འདུན་འགྲུག་པའི་ཐབས་འཆོལ་བ་ཡིན། གཞན་ཡང་བྱད་མེད་སྒྲོར་ཞིག་
གིས་སྒྲན་ཁང་དུ་བྱ་བྱུག་སྒྲེས་མ་ཐག་མཆན་མའི་ཡར་སྐྱེ་དང་མར་སྐྱེ་
གཉིས་བཙོམས་ཏེ་ཚུང་དུ་གཏོང་ཞིང་ཐབས་ལམ་གཞན་ཡང་མང་དུ་བསྟེན།
ཕྱོགས་གཞན་ནས་བཤད་ན་མཆན་མ་ཚུང་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཕོ་ཁོ་ནའི་ཆེད་མ་ཡིན་
པར་བྱད་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྲིག་བདེ་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བྱུག་པའི་ཆེད་ཀྱང་རེད།
མི་རིགས་རེ་རེའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱད་པར་ཆེ་བ་ལྟར། མཆན་མའི་དབྱིབས་སོགས་
ལའང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་གིན་དུ་མང་། རྒྱུ་ཀྱི་མོ་མཆན་ལ་མཆོན་ན། སལ་མོ་
ཆེའི་ཁ་ཤ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐག་རྩང་ཟད་ཆེ་ལ་ནང་མ་བྱིར་མངོན་པ་དང་། བྱི་
དོས་ཀྱི་དཀྱུས་རིང་ཞིང་སྒྲ་མཐུག་པ། བྱ་ལེ་དང་ཡ་ཐོད་ཀྱི་ཤེའུ་རྩང་གཉིས་བྱིར་ཐོན་
ཞིང་སྒྲུག་རིང་བ། རྫོད་དེཙམ་མེད་པ། སྒྱུངས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲེད་འཛུམ་དང་སྟོམ་
བཙོར་ལ་མཁས་པ་སོགས་རེད། ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དེ་ལས་སྟོག་པར་བཤད།
བཤད་རྩལ་འདི་དག་བདེན་པ་ཡིན་མིན་ཀྱི་སྒྱུར་བ་གསལ་བོ་མེད་ཀྱང་བདེན་ཞད་

ཆེ་བར་སེམས་ཏེ། ཡ་རིའི་ཆགས་ཅན་མང་པོ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་མར་
དགའ་བའི་རྒྱ་མཚན་འཆོལ་སྐབས། ཁོ་ཆོས་མགོ་བོ་འདར་ཞོར་ཤར་ཕྱོགས་མ་
ནམས་ཀྱི་མོ་མཚན་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཞིང་དམ་ལ། རྫོང་ཆེ་བ། ཉམ་ཆུང་ཞིང་མཛའ་བོར་
བྱམས་པ་སོགས་རྒྱ་མཚན་དང་བྱད་ཆོས་མང་ཏུ་བརྗོད། དེ་ཙམ་ལག་ཞིགས་ནའང་
ཤར་རུབ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མའི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་རྟོགས་ཐུབ། གང་ལྟར་རུབ་ཕྱོགས་
པ་སྐྱོར་ཞིག་གིས་ཤར་ཕྱོགས་མའི་གཞུགས་བབ་བརྗོད་སྐབས། ཤར་ཕྱོགས་མ་པལ་མོ་
ཆའི་འཕོང་ཆོས་ལེབ་གཞུགས་སུ་གྱུབ་པ་དང་། བྱང་ཁོག་ལེབ་ལེབ་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་
བརྗོད་སྐབས་ཤིག་སྟེ་རུ་མ་གཉིས་ཏེ་ཅང་ཆུང་བའི་དོན་རེད་ཡིན་པ། དཔྱི་རུས་ཆུང་
ལ་ཉུ་རྒྱུ་སྟོམ་པ། རྐྱེད་པ་སྟོམ་ཞིང་དཔུང་མགོ་དམའ་བ་སོགས་གཞུགས་པོའི་མགོ་
མཐུག་བར་གསུམ་ལ་དེ་ཙམ་ཕྱ་སྟོམ་མེད་པས་མཛེས་མའི་བྱད་ཆོས་ཏུ་མ་ཞིག་མི་
ཆང་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟ་ནའང་གཅིག་གི་མིག་ལ་མཛེས་ཤིང་སྟོང་ཏུ་སྒྱག་པ་དེ་གཞན་
ཀྱི་སྟོ་ལའབབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པས། རང་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་
འཛིན་རྒྱུ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུན་སྣང་ཏུ་གྱུབ་པའི་མཛེས་མ་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད་
སྟུམ།

ཞོར་ཏུ་སྒྲིང་ན། ཡ་རི་བ་སྐྱོར་ཞིག་ཤར་ཀྱི་བྱ་མོ་ནམས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆགས་ལུལ་
ཏུ་ཉར་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ། འོན་ཀྱང་ཤར་རུབ་གཉིས་ཀྱི་གོམས་སྟོལ་དང་བསམ་པའི་
འབྱེར་སོ་སོགས་ཐ་དད་ཡིན་པས་མི་ཆོ་མཐའ་འཁྱོལ་དགའ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་ཤར་
ཕྱོགས་མ་ནམས་ཀྱིས་ལུས་པོར་བདག་གཅེས་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་པའམ་བྱེད་མི་ཤེས་པས་
གས་ཉམས་ཐོན་སྐྱ་བ། སྟོ་སྒྲིད་སོགས་མི་དམངས་འདུས་སར་ཁམས་གཡེང་བག་སྟོད་
ཀྱི་ནམ་འགྲུར་སྟོན་མི་ཤེས་པས་ཤར་རུབ་ཀྱི་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ཆའི་མཐའ་འཁྱོལ་

བར་བྱེད་པ་ཏ་ཅང་དགལ། དེར་བརྟེན་ཨ་རི་བར་གཉེན་སྲིད་བྱས་ཤིང་སྤར་ཡང་མོ་
མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཤར་ཕྱོགས་མ་ཤིན་ཏུ་མང་། བྱད་མེད་དེ་དག་གི་སྤོང་ནས་མང་ཤོས་
ནི་མེའི་ཏི་ནམ་དང་རྒྱ་ནག ཏམ་ལི་ཕིན་གྱི་བྱད་མེད་རྣམས་རེད། རུབ་ཕྱོགས་པ་
རྣམས་ཤར་ཕྱོགས་མར་དུང་རྒྱུན་གཞན་ཞིག་ནི། ཤར་ཕྱོགས་མརྣམས་སྤྲ་བ་ཉུང་ཞིང་
གཉོམ་ཚུང་གི་རྣམ་འགྱུར་ཆེ་ལ། འགྲོ་འདུག་སྒྱུད་གསུམ་གང་ཐད་ནས་ཀྱང་འདྲ་
མཉམ་གྱི་ཚེད་རྣོག་དང་ཕྱིར་ཕྱོང་མི་བྱེད་ལ། བར་ལས་སོགས་ལ་མགོ་བོ་སྤྲད་དེ་
གཅིག་ཏུ་བཅོམ་པའི་བྱ་སྒྱུད་དག་རེད། འདིན་རུབ་ཕྱོགས་པས་ད་དུང་ཤར་ཕྱོགས་
པར་རྒྱས་ལོན་དེ་ཅམ་བྱེད་ཐུབ་མེད་པའི་དན་རྟགས་ཤིག་ཀྱང་རེད།
བྱད་མེད་རྣམས་སེམས་ཀྱིས་ཆོར་སྤང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ལས་ཕོ་ལྟར་ཕྱི་རྣམ་པ་དང་
རྣམ་འགྱུར། ཟང་ཟིང་གི་རིགས་ལ་དོ་སྤང་དེ་ཅམ་མེད་བྱད་མེད་ཀྱི་གདོང་བར་ཆོས་
འབྱུག་པ་དང་ཡན་ལག་རྗེན་པར་སྟོན་པ། རུ་མ་དང་འཕོང་ཆོས་འབྱུར་དུ་ཐོན་པར་བྱེད་པ་
སོགས་ཀྱི་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཡིད་སེམས་འགྲུག་པ་དང་། དང་བ་འདྲེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལས།
ཕོ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲེ་བོ་དག་གི་མདུན་དུ་སྤོབས་པ་ངོམ་རྒྱ་དང་། སྟོན་གྲགས་འཆོལ་རྒྱ་
སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཁོ་ན་མིན་པས། ཤར་ཕྱོགས་པ་དང་ལྟན་དུ་སྤོང་པའི་རུབ་ཕྱོགས་མའང་
ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་དག་ལའང་གོམས་སྟོལ་དང་འགྲོ་འདུག་སྒྱུད་གསུམ། སེམས་ཀྱི་འབྱེར་
སོ་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དགའ་ངལ་དེ་གཅིག་མཚུངས་སུ་འཕྲད་དེ་རུབ་ཕྱོགས་སུ་
འབྱེར་བ་ན་ཅང་མ་འགོར་བར་ཁ་འཐོར་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་། རུབ་ཕྱོགས་མ་རྣམས་
ཤར་ཕྱོགས་པར་དུང་བའི་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་
གཞུང་བྱད་པར་བ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་གཤིས་ཀ་སོགས་ཀྱི་ཐད་རེད། འདིར་བརྗོད་
འདོད་པ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ལས། ལུས་

ཀྱི་ཁ་དོག་སོགས་ལ་དོ་སྣང་ཆུང་བ་དེ་རེད། ཁོ་ཚོས་བསམ་སྒྲོར་ཤར་ཕྱོགས་པ་པལ་
མོ་ཆེར་ཁོ་ཚོར་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལྡན་ཞིང་། སེམས་ཁམས་ནི་ཞིང་འཇམ་ལ་
མ་རབས་ཀྱི་ལས་ལ་རང་དབང་དུ་མི་འཇུག་པར་འདོད། ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཉམ་
ཆུང་དང་ཚུལ་ལྡན་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་ུན་མས་བཀྱག་པའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་མེད་སྐྱོར་ཞིག་
གིས། རང་རང་གི་བཟའ་ཚེས་འཇུག་པའི་དགའ་རོགས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་ངོ་མ་དགམ་ཐོང་བ་ན། དེ་
མ་ཉིད་དུ་སེམས་གཏིང་ནས་ཞེན་པ་ལོག་ཅིང་དེ་དང་ལྷན་དུ་མི་རིགས་ཐུན་མོང་ལ་
ཞེ་འཁོན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེད། འདིར་ཤར་རྒྱབ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཆེན་
པོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་པ་ནམས་ཚོར་སྣང་གང་ཡང་ཕྱིར་སྟོན་རྒྱུར་མི་
དགའ་བའི་ཁར་དོན་མེད་ཀྱི་ུན་ཤོད་རྒྱུར་ཅི་མི་སྟམ་པ་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ནམས་
ཚོར་སྣང་ཅི་བྱང་ཡང་འཕྲལ་འཕྲལ་ལ་ཕྱིར་སྟོན་པ་ལས་སྟོད་ལམ་གྱི་རྒྱབ་དུ་ཚོར་
སྣང་དམིགས་བསལ་བ་གཞན་གང་ཡང་སྤྲོས་སྤྱོད་མི་བྱེད་ཅིང་། དོན་མེད་ཀྱི་ུན་
ཤོད་རྒྱུད་ནམ་འགྱུར་བཅོས་མ་སོགས་སྟོན་རྒྱུར་མི་དགའ་བ་དེ་རེད། ཤར་རྒྱབ་
གཉིས་ལ་སྟོད་ཚུལ་དེ་ཉྱ་བྱ་གཉིས་འབྱུང་དགོས་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱབ་
ཕྱོགས་པ་ནམས་ཕན་ཚུན་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་མེད་པས་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཡག་
སྟུག་དང་བཟང་ངན་ལ་འཛེམ་དགོས་དོན་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་པལ་མོ་ཆེ་རྒྱ་མཚན་
དང་བྲིམས་ལུགས་ཁོ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པས་རྒྱན་ལྡན་གྱི་མིའི་མདུན་དུ་ུན་ཤོད་
དགོས་དོན་ཡང་མེད་པ་ཡིན། ཤར་ཕྱོགས་པ་ནམས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་ཆེ་བས་
རྒྱབ་བཤད་ལ་འཛེམ་དགོས་པ་དང་། བྲིམས་ལུགས་ལ་མི་བསྐྱུན་པར་མགོ་བསྐྱོར་དང་
གཡོ་སྐྱུས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་གནས་དུས་ལས་དོན་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་སོགས་ཀྱི་
རྒྱན་པས། ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་དུ་ུན་གྱི་སྟོད་ལམ་སྣ་ཚོགས་བསྟེན་དགོས་ཤིང་།

གོམས་པར་གྱུར་པ་རེད་སྟེ།

ད་ནི་ཕོ་མོའི་བརྟེན་ཏུ་གི་སྒྲོར་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྟེན་པར་
འདོད་དོ།། དེ་ཡང་ང་ཚོ་པལ་ཕོ་ཆེའི་མི་ཆེའི་ལམ་བུ་དེ་ཏ་ཅང་དང་ཤར་རེ་བ་ཞིག་
མིན་པར་གྲག་གྲོག་ལྟན་ཞིང་ཡིད་མི་སྟོབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་རེད། མི་ཐམས་
ཅད་ནར་སོན་པ་ན་བྱིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱིད་སྤང་དང་ཅེད་དགོད་ཀྱི་ནམ་པ་སོགས་
ཡལ་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བྱེད་ཆོག་སྟེ། དམིགས་
ཡལ་དང་འཆར་གཞི་གང་ཡང་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་བསམ་མེད་ཏུ་བརྟེན་པའི་
དུས་ཡུན་སྤང་ཏུ་དེའི་རིང་མི་ཐམས་ཅད་ཏ་ལམ་སྦྱིད་སྤང་ལྟན་པ་ཡིན་ཅེས་བརྟེན་
ཆོག ཇི་ཅམ་དམིགས་ཡལ་མཐོ་ཞིང་འཆར་གཞི་མང་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་སྦྱིད་སྤང་འབྱུང་
དགའ་ཞིང་། དངོས་པོའི་གཞིས་ལ་གོམས་འདྲིས་མེད་ན་དེ་ལས་གྱུར་སྟབས་བསྐྱལ་གྱི་
ནམ་གངས་མང་ཏུ་འཕེལ་བ་ཡིན། དམིགས་ཡལ་དང་འཆར་གཞི་ལ་སྟོག་པའི་ལམ་
ཏུ་ད་ཏུང་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟོན་རྟོག་གི་སྟོང་རེད། སྟོན་རྟོག་གི་སྟོང་དེ་མི་པལ་ཕོ་
ཆེར་ལྟན་སྦྱེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཕྱག་དོག་གི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཆོར་
སྤང་ཞིག་རེད། དེས་གྱུར་མའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྦྱིད་སྤང་དང་མཛའ་གྲོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་
མེད་པར་བྱེད། ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ་གཞན་པར་ཟད། འབྲིག་སྦྱོར་ཅམ་ལ་བསམ་གཞིག་
བྱེད་ནའང་སེམས་བག་རྟག་ཏུ་མི་སྟོབ་པའི་གནས་སྤངས་དེས་མི་པལ་ཕོ་ཆེར་གྱུར་གྱུ་
རྒྱུ་ཏུ་སྟེར་གིན་ཡོད། དེ་ཡང་སེམས་ངལ་གྱིས་ནོན་པའི་མི་པལ་ཕོ་ཆེར་ནམ་རྒྱུན་
འབྲིག་སྦྱེད་མི་འབྱུང་ཞིང་། འབྲིག་ཆོག་བརྟེན་རྒྱ་དང་ཆགས་པའི་ནམ་འགྱུར་སྟོན་རྒྱ་
སོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་གྱུར་ཏུང་བར་སྤང་། གནས་སྤངས་དེ་དག་གི་འོག་ནས་
དགའ་རོགས་རྟིང་པ་དང་བཟའ་ལྟེན་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་དགའ་ཉེ་གྲོགས་པོ་དང་།

ནང་ཆ་གས་གཉིན་ཆན་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ཞིང་། འབྲིག་སྒྱུར་སྐབས་ཀྱི་
ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུས་པའི་ཆོར་བ་ཙམ་ཡང་བསྟེན་དཀའ་བར་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུའི་
སྒྱེ་བོ་སེམས་ངལ་ཅན་དེ་དག་གི་མི་ཆོར་སྒྱིད་སྒྲུང་གཏན་ནས་མེད། གནས་སྒྲུངས་
འདི་པལ་ཆོར་གནས་ལུགས་དཔྱད་མི་འདོད་ཅིང་རང་སེམས་མཐོང་མ་སྒྱུང་བ་དག་
ལ་འབྱུང་གིན་ཡོད་ཅིང་། སྒྱེས་བུ་རྣམ་རྟོག་ཅན་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་མང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན།
ཐོག་མའི་སྐབས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བྱེད་གཞན་ལ་དོ་སྒྲུང་དེ་ཙམ་མེད་པའི་སྐབས་
སྟེ། བཙེ་དུང་ལ་མི་དགའ་ཞིང་མི་དུང་བའི་སྒྱེ་བོ་ཞིག་ཏུ་ལམ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་
དེ་ནི་ལྟན་སྒྱེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཀྱང་རེད། འོན་ཀྱང་། བཙེ་དུང་གི་འབྲེལ་བ་དང་
ཆོར་སྒྲུང་སོགས་གསོན་པོར་བདག་སྒྱུང་བྱེད་ཤེས་མཁན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་། མི་པལ་མོ་
ཆོས་བཙེ་བའི་ཡུལ་སྟེ་ཞིག་ཡོངས་སྟེ་ཐོབ་པ་ན་སེམས་བག་སྟོད་པོར་འགྱུར་ཞིང་
ཡུལ་ལ་དོ་སྒྲུང་རྒྱུང་བར་འགྱུར། དེ་ནི་བཙེ་བར་ཆག་སྟོ་འབྱུང་བའི་བྱ་བའི་གནས་
རིམ་དང་པོ་དེ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་མཁས་སློན་མང་པོར་བཙེ་དུང་གི་ཆོར་བར་
འབྲེལ་ཚུལ་སྟེ་ཆོགས་བྱུང་ཞིང་། རང་རང་གི་སེམས་གཤིས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྱུང་ཚུལ་
ལའང་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་འབྱུང་། འགའ་ཞིག་གིས་བཙེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡོད་ཆད་སྟོས་
གཏོང་ཐུབ་ཅེས་བརྗོད། དེ་ནི་འདོད་དོན་ཡོངས་སྟེ་མ་འགྱུབ་པའི་སྒྱེ་བོ་དག་རེད།
སྟོར་ཞིག་གིས་བཙེ་བ་ནི་ཡོང་བ་ཞིག་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་ཞེས་སྟོན། དེ་ནི་འདོད་
སེམས་གཞོན་མ་ཐུབ་ཅིང་རེ་འདོད་མ་འགྱུབ་པའི་ཁར་མི་འདོད་པམང་དུ་བྱུང་བའི་
སྒྱེ་བོ་དག་རེད། ཁག་ཅིག་གིས་བཙེ་བ་ནི་བདེ་སྒྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད། དེ་དག་
ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་སྒྱུར་ལ་མཁས་ཤིང་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་སྒྱེ་བོ་དག་རེད།
ལར་ནས་བཙེ་བ་སོགས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་ཆོར་རྣམས་ལ་བདག་གཅེས་

དང་བཀོད་སྒྲིག་གི་མཐུན་ཆེན་རི་ཙམ་སྐབ་སྐབ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་ཆད་བདེ་སྦྱིད་
གི་ཆེན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ངེས། རྩབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་འགས། བཙེ་བ་ནི། གཞན་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་རང་གི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་སྒྲིང་
པོར་སེམས་པའི་ཡིད་ཀྱི་གནས་སྤངས་བྱུང་པར་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད། སྒྲིང་ཞིག་
གིས། ཆགས་སྤོང་དང་བཙེ་བ་གང་ཡིན་ཡང་མགོ་གཞོན་དཀའ་ཞིང་ངར་ཤུགས་ཤིན་
དུ་ཆེ་ལ། གནས་སྤངས་དེའི་འོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་རྒྱ་ཤིན་དུ་དཀའ་ཞེས་
བརྗོད། གཞན་ཞིག་གིས། བཙེ་དུང་གིས་སེམས་ཆོར་དྲག་པོ་སྦྱང་ཞིང་སེམས་ཀྱི་
ཞིབ་དེ་འཛོམས་ལ། ལས་ཀ་དང་སྦྱོང་སྦྱོང་སོགས་ལའང་འཐུས་ཤོར་གཏོང་ཞེས་ཟེར།
ཡང་གཞན་ཅིག་གིས། ཆགས་སྤོང་གི་དམིགས་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཡུན་སྐྱུང་ལ། བཙེ་བ་ཉིད་
དེ་ལས་ལྷོག་པར་བཤད། འདི་དག་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་འདོད་དེ་བཤད་པ་
ཙམ་ལས། དེ་ཙམ་དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་བའི་ཆོར་བདག་མ་རེད། ཡང་གཞན་ཅིག་གིས།
དེ་ནི་པོ་མོ་པན་རྩན་ལ་གདང་འཛོག་མཐོན་པོ་བྱེད་ཅིང་འབྲིག་སྤོང་དང་འབྲེལ་
བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཟེར། སྤྱི་ཆོགས་ཆན་རིག་པ་ཞིག་གིས།
ཕྱིའི་རྣམ་པ་ཙམ་ལ་དུང་བའི་བཙེ་བ་དང་བཙེ་བ་གནས་སྐབས་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་
དྲག་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པཤད། གང་ལྟར་ང་ཆོས་འདིར་བཙེ་བའི་དོན་ནམ་མཁོན་ཉིད་
འཛོག་དགོས་དོན་མེད་པར་རང་རང་གི་ཕྱོང་ཆོར་མངོན་སུམ་པ་དག་ལ་བསམ་
གཞིག་རྩལ་ཟུང་བྱས་པས་རྟོགས་སྐབ་པ་ཡིན།
བཙེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡོད་ཆད་སྦྱོས་གཏོང་བར་འདོད་པའི་སྤྱི་པོ་དེ་དག་གི་བཙེ་བ་ནི་ཏ་
ལམ་ཐོག་མའི་བཙེ་བ་ཡིན་སྤོང་ཅིང་། འདིག་རྟེན་པོ་མོའི་གཡུལ་སར་རྒྱལ་པམ་གྱི་
ཐག་མ་ཆོད་ཅིང་རེ་ཐག་མ་ཆད་པར་ལུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་

ཉེན་ཁ་ཆེ་ཞིང་ཞིམ་མངར་མེད་པའི་བློ་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། རང་སེམས་རབ་
ཏུ་ཚྭ་ངས་པར་བྱེད་པའི་ཆོར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྟེ། ཐོག་མའི་བཅེ་དུང་ཅན་པལ་མོ་
ཆེར་མཆོན་ན། སེམས་ཁམས་སྟོམས་པོ་མིན་ཅིང་བཅེ་བའི་ཡུལ་ལ་གྲུ་ཡངས་སྟེར་མི་
འདོད་ཅིང་། ཡོད་ཆད་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་སྟོད་པར་འདོད། དེ་དག་ལས་པལ་ཆེ་བ་བཅེ་
བའི་ཡུལ་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། རང་ཉིད་ཆགས་ཡུལ་དང་དོ་མི་མཉམ་པའམ།
རྩ་རྩེན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་གྱིས་ཡ་ལན་མ་སྤྲད་པ་དང་སྤྲད་མེད་བྱས་པ་
སོགས་ལས་ཁུ་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་རེད། རྩེ་བོ་དེ་དག་གི་སེམས་ལ་གཙོ་བོ་དང་ཞུགས་
སྟེན་ཅིང་། འཆོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བསམ་སྟོང་འཁོར་སྟེན་པ་ཡིན། བཅེ་བའི་
ཡུལ་དེ་གཞན་དང་ལྷན་དུ་གནས་པ་མཐོང་ཆེ་དེ་མ་ཉིད་ཐུག་དོག་དང་སྟོ་པམ་ལྷན་
དུ་འབྱུང་ཞིང་། སེམས་ལ་ན་རྒྱག་བཟོད་དཀའ་བ་དག་འབྱུང་། མདོར་ན་རྩེ་བོ་དེ་
དག་བཅེ་བའི་ནད་ལས་ཐར་དཀའ་ཞིང་། ནམ་ཞིག་ཐར་བ་ན་གཞི་ནས་རང་གི་
སེམས་ཁམས་ལ་སོས་དཀའ་བའི་མ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕོག་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་ལ། དེ་
དང་ལྷན་དུ་འཁོན་སེམས་ཤིག་ཀྱང་འབྱུང་སྟེན།
བཅེ་དུང་ཉིད་ལོང་བ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་རྩེ་བོ་དག་གི་བཅེ་བ་ནི། ཏ་
ལམ་འཇིག་རྟེན་པོ་མོའི་གཡུལ་སར་རྒྱལ་ཁ་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཚྭ་ངས་པའི་གཉིད་ལས་
སད་མ་ཐག་པའི་རྩེ་བོ་དག་ལ་འབྱུང་ཞེས་བཤད་ན་འགྲིག རྩེ་བོ་དེ་དག་པལ་ཆེ་བས་
རང་ཉིད་བཅེ་དུང་གིས་བཅིངས་པའི་སྐབས་སུ་ཆད་ལས་བཀྲལ་བའི་བྱ་སྟོད་དུ་མ་
བརྩམས་ཡོད་སྟེན་པ་དང་། བྱིས་སུ་ངོ་གཞོངས་དགོས་པ་དང་འགྱོད་དགོས་པའི་
ལས་དག་ཀྱང་བསྐྱབས་ཡོད་སྟེན། དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ་སྤར་ཡང་བཅེ་དུང་གི་ང་བར་
འཇུག་མི་འདོད་ཅིང་ཀུན་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་སྤར་ལྟར་ཡོང་མི་སྟེན། དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་

གྱི་ཁྲོད་ནས་ཐོབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག། སྐྱེ་བོ་དེ་དག་སྐྱར་ཡང་
དོལ་རྒྱལ་མི་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱར་ཡང་བཅེ་བའི་རྟིར་ཚུད་ཀྱང་ཏ་ལམ་ཆོར་བྲལ་ས་
སྐྱར་ལྟར་མི་རྟོ་ཞིང་། གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་རིག་པར་སྐྱུང་གྱུང་ཅུང་ཟད་ལྡན་
པར་འགྱུར། སྐྱབས་དེར་ཁོ་ཆོས་ཐོག་མའི་སྐྱབས་སུ་ཉམས་ཚུང་ཆད་ལས་བརྒལ་བ་
བསགས་ཡོད་ཅེས་བྲན་སྲིད་ལ་བཤད་ཀྱང་སྲིད། ཁོ་ཆོའི་སེམས་ལ་སོས་དཀའ་བའི་
མ་ཁ་ཆེ་ཚུང་དུ་མ་ཕོག་ཡོད་པས་སེམས་ཁམས་རྒྱན་ལྡན་མིན་ཞིང་སྐྱར་ཡང་རྒྱན་
ལྡན་དུ་འགྱུར་རྒྱུར་ཏ་ཅང་དཀའ། བཅེ་དུང་གི་པམ་ཁ་ཚུང་མཁན་པལ་མོ་ཆེ་ཕོ་
ཡིན་ཞིང་། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ཐོན་པ་པལ་མོ་ཆེ་ཡང་ཕོ་ཡིན། གལ་ཏེ་བྱ་མོའི་
རིགས་ལ་པམ་ཁ་བྱུང་ཡང་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་བོར་མི་སྟོན་ཞིང་།
པམ་ཁའི་སྐྱག་བསྐྱལ་རྣམས་གནས་སྐྱབས་ཙམ་ལས་རྒྱན་རིང་དུ་གནས་པར་མི་
འགྱུར། དེ་ནི་བྱ་མོ་རྣམས་ལ་བཅེ་བའི་ཁ་སྒྲོར་ས་ཅི་འདོད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་རེད།
ཕོ་མོ་རྣམ་རིག་ཅན་སུ་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་བཅེ་བ་གང་ཞིག་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་དཀའ་
ཞིང་། རང་སེམས་ལ་དཀའ་ངལ་དང་མི་ཆེ་ལ་ཆག་སྒོ་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་ན། དེ་
མཐག་ཆགས་ལུལ་གཞན་འཆོལ་ཞིང་བཅེ་དུང་གི་ཁ་གཞན་དུ་སྒྲོར་བ་ཡིན། དེ་ནི་
མཐུག་འབྲས་ལ་ང་བ་དག་ལ་གཡོལ་བའི་ཐབས་ལམ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཞིག་རེད།
བཅེ་བའི་སེམས་ལ་སྐྱེན་ཞད་ཆེ་ཞིང་ལྷ་ཚུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྟན་ན། བཅེ་བ་དེ་
ཉིད་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་བྱ་བྱེད་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བའི་སྒྲོར་འགྱུར་སྲིད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་
ཆེ་སྒོག་ལ་གཞོད་པའི་གཤེད་མར་ཡང་འགྱུར་སྲིད། ང་ཆོར་ཚུང་གོམས་དང་མཐོང་
ཐོས་ཡོད་པ་ལྟར། འགའ་ཞིག་གིས་ཤི་ཡང་གསོན་ཡང་། བྱུང་ཡང་མ་བྱུང་ཡང་རང་
ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་འདོད་ལུལ་དེ་ཉིད་འཐོབ་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང་བརྩོན་པར་

བྱེད། ཁོ་ཚོས་དེ་ལ་ལྟོད་མ་ཁྱུགས་པའི་བརྩེ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱེད། གང་ལྟར་གནད་འགག་
གཙོ་བོ་ནི་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་མིན་དེ་རེད།

སེམས་གཏིང་ནས་བརྩེ་དུང་གི་ཚོར་བ་བདེ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་བར་འདོད་པདག་ལ་མཚོན་
ན། དེ་དག་གི་བརྩེ་བ་ནི་ཞིམ་མངར་ཆེ་ཞིང་འདོད་ཆེན་ལྷག་པོར་སྟེར་ལ། གུ་ཡངས་
དང་ཞི་འཇམ་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་བགསྟོབ་པོ་ཞིག་རེད། སྲིབ་པོ་དེ་དག་བྱ་
བྱེད་ཀྱན་ལ་སྦྱང་གོམས་ཆེ་ཞིང་གནས་ལྷགས་དཔྱོད་པར་མཁས། བརྩེ་དུང་དེ་པལ་
ཆེར་རང་དང་ཆགས་ལུལ་དོ་མཉམ་པདང་འབྲིག་སྦྱོད་མཐུན་འཇུག་གི་ཐོག་མའི་
སྐབས་ནམས་སུ་འབྱུང་། སྲིབ་པོ་དེ་དག་གིས་ཏ་ལམ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མཛོལ་
པར་མཐོང་ཞིང་བྱ་བྱེད་ཀྱན་ཀྱང་བག་སྒྲོ་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ལ། སེམས་བག་སྦྱོད་
ཅིང་བྱམས་པའི་ཚོར་སྣང་སོགས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་སྦྱང་། དེ་དག་གི་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་
སྣང་དང་སྲིད་སྣང་ཁོ་ནས་བྱུང་ཅིང་། སྐབས་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ལས་སྲིད་པའི་
འགྲོབ་ཞིག་ཏ་ལམ་འཇིག་རྟེན་འདིར་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་ཡང་འབྱུང་། སྲིབ་པོ་
དེ་དག་གི་སེམས་སུ་ཞི་བདེས་བྱུང་ཅིང་པལ་མོ་ཆེ་ཡ་རབས་ཀྱི་ལས་ཁོ་ནར་འཇུག་པར་
འདོད། ཁོ་ཚོའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དོན་མཐུན་དུ་རྒྱ་བའི་གནས་སྣངས་འོག་ལས་
པལ་མོ་ཆེར་བྱུང་འབྲས་ཇི་བཞིན་ཐོན་ཅིང་ཀྱན་གྱིས་གདེང་འཛིག་མཐོན་པོ་བྱེད། དེ་
དག་གི་སེམས་སུ་འདོད་ཆེན་གྱིས་བྱུང་ཡོད་པས་སུ་དང་གང་ལའང་འཁང་ར་བྱེད་
མི་འདོད་ལ། གཞན་གྱི་བྱ་བྱེད་ལ་ཁྲམ་ཀལ་འཚོལ་མི་འདོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་མི་
ལེགས་པ་ཞིག་ལ། གནས་སྣངས་བག་སྒྲོ་བོ་དེ་རྒྱན་རིང་དུ་བདག་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་
མཁན་ཏ་ཅང་དགོན། དེ་ནི་མིའི་འདོད་ཏམ་ལ་ཆད་མེད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཆད་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རེད། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ཅིག་ནི། བརྩེ་བའི་ལུལ་ལ་

རང་དབང་ཡོངས་སུ་ཐོབ་ན་ཡུལ་ལ་དོ་སྣང་ཆུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། འབྲེལ་བ་དང་བྱ་
བྱེད་གཞན་ཀུན་ཉིད་བར་གྱུར་པ་ན་དེ་དག་གི་རིན་ཐང་སྤར་སྤར་མཐོང་མི་ཐུབ་པ་
དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག འགྲོ་བ་མིའི་གཤིས་ཀ་ཞིག་ལ་གང་ཞིག་དགོན་ཅིང་
ཉིད་དཀའ་ན་དེ་ཉིད་ཅ་ཆེར་མཐོང་ཞིང་། ཅི་ཞིག་འབེལ་འབེལ་སྒྱག་སྒྱག་ཏུ་ཡོད་ན་
དེ་ཉིད་རིན་ཐང་ཆུང་བར་བཅི། རྒྱེ་བོ་ཀུན་ལ་སྤུང་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཨ་གསར་གྱི་
གནས་སྤངས་འོག་གསར་བར་སྒྱག་པར་དུང་ཞིང་ཉིད་པར་སྤང་ཆུང་བྱེད། འདི་དག་
ཀྱང་མིའི་བདེ་སྦྱིད་ལ་མངོན་སྟོན་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་གཞོད་པའི་རྒྱུན་དག་རེད།
མི་མང་པོ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་རྒྱུར་གྱིན་ཏུ་དགའ། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་དག་
ལ་བཅེ་བ་མེད་ཅིང་ཆོར་བྱགས་ཞན་པར་བརྗོད། དེ་དག་གི་སྟོང་དུ་གཞུང་ངང་
གཤིས་འཇམ་ཅན་གང་ཡང་མེད་ཅེས་སུས་ཀྱང་བརྗོད་མི་ཐུབ་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་
སྟོར་ཞིག་གིས་གཞན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བསྐྱབ་བྱས་ངས་ཏེ། རང་ཉིད་གནས་སྤངས་དེ་
ལྟ་བུར་མི་ཚུད་པའི་འབད་པ་བསྟན་པ་ཡིན། རྒྱེ་བོ་དེའི་རིགས་ལ་ཏ་ལམ་གཤིས་ཀ་
ངང་པོ་ཞིག་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་ཅིང་། མཉམ་ལས་སྟོ་འདོན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས་ཞེས་གཞན་ལ་བསྐྱབ་འདོམས་ཀྱང་བྱེད་ཆོག་སྟུམ། རྒྱེ་བོ་དེ་
དག་ནམ་ཡང་རྒྱབ་ཏུ་སྟོང་ཅིང་སྒྱག་ཏུ་ཡིབ་སྟེ་གཞན་ནམས་མདུན་དུ་གཡུག་རྒྱུར་
དགའ། རང་ཉིད་བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་འཇུག་འདོད་པ་ན་ཐོག་མར་བརྟག་དཔྱད་ནན་
ཏན་བྱེད་ཅིང་གཞན་ནམས་བེད་སྤྱད་དེ་ཆོད་ལྟའང་བྱེད་མིན། ཁོ་ཆོས་གཞན་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་ཅིང་རྒྱང་བསྟོར་ནས་འདི་རྟོག་བྱེད་མིན་ལ། བསྐྱབ་བྱེད་
ཐབས་ལམ་སྤྱད་དེ་ཆོད་ལྟའང་བྱེད་མིན། སེམས་ཆོར་བྱུར་མངོན་མི་འདོད་ཅིང་རྟག་
ཏུ་འཛོམ་བག་གིས་འཆོ་བའི་རྒྱེ་བོ་དེ་དག་ནམ་དུ་འང་རང་ཉིད་ཀྱི་རོགས་ལྗེར་བསྐྱ་

མི་རུང་། མདོར་ན་དགའ་སྤྱད་གི་ཆོར་སྤང་བྱུང་བ་ན་དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་མདོན་ཅིང་ལས་
ཀུན་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་དག་གི་གཤིས་ཀ་དྲང་ཞིང་ཡིད་ཆེས་
སྒོས་འགེལ་བྱེད་ཆོག་ལ། དགོས་མཁོར་ཐུག་དུས་སྒོ་འདྲི་ཡང་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན། ཞོར་
དུ་སྐྱེང་ན། རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་གཞན་གྱི་སྒྱུད་ལམ་དང་གཤིས་ཀ་སོགས་ལ་ཐེ་གཏོགས་
བྱེད་མཁན་དཀོན་ཞིང་། རང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ལས་ཀུན་ལ་འང་རྩས་གཏོགས་
མི་བྱེད་ལ། མི་དང་མིའི་བར་ལ་གྲོགས་པོ་ངོ་ཤེས་སོགས་སུ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་
བའང་དེ་ཙམ་མེད་པས། རྒྱན་ལྡན་གྱི་འཆོ་བའི་བྲོད་གཞན་གྱི་གཡོ་འོག་དུ་ཚུད་པའི་
ཉེན་ཁ་ཤིན་དུ་ཚུང་། ང་ཆོས་འདྲིར་བརྟེན་བའི་འབྱུང་རྒྱུན་དང་མཇུག་འབྲས་སོགས་
ལ་འང་ཅུང་ཙམ་བགོ་སྐྱེང་བྱེད་ཆོག བརྟེན་བའི་ལམ་དུ་རྒྱ་མ་ཚུང་བའི་སྐྱེ་བོ་ཏ་ཅང་
ཉུང་ལ། བརྟེན་བའི་ལམ་དུ་བསམ་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་འཁྲུག་ཤིན་དུ་
ཉུང་། དེ་ནི་མི་པལ་མོ་ཆེ་ལས་ངན་ཡིན་ཅིང་ལས་པལ་མོ་ཆེ་བསམ་ངན་ཡིན་པས་
རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག བརྟེན་བ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྟམ་ན། དེ་ནི་གཙོ་བོ་འདོད་པའི་ཡུལ་
དང་འཕྲད་པ་ན་དགའ་བའི་ཆོར་བ་སྟེ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དུང་ལྟང་དེ་བ་ཞིག་
འབྱུང་ལ། དེ་ནི་ཡུལ་དེ་འཕྲོག་པར་འདོད་པའམ་ལོངས་སྒྱུད་པར་འདོད་པའི་ནམ་པ་
ཅན་ཞིག་རེད། དེ་ལྟའི་སེམས་ཆོར་དེ་ཡུལ་ལ་འདྲིས་ལོབས་སུ་གྱུར་ཅིང་རེ་བ་ཆེ་
ཙམ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ན། ཡུལ་དེར་རྗེས་སུ་ཆགས་ཤིང་ཡང་ཡང་འཕྲད་འདོད་ཀྱི་ཆོར་
བ་ཞིག་ངང་གིས་འབྱུང་། དེ་ནི་ང་ཆོས་འདྲིར་བརྟེན་བར་བརྗོད་པའི་སེམས་ཆོར་དེའི་
མགོ་འབྲས་ཙམ་ཞིག་རེད། སེམས་ཆོར་དེ་འདོད་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་འཕྲད་ཅིང་ལོངས་
སྒྱུད་པའི་གོ་སྐབས་ཅི་འདོད་དུ་བྱུང་བ་ན། དེའི་ངོ་བོ་རྗེ་དྲག་དུ་འགྲོ་ཞིང་ནམ་པ་
ཡང་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཡུལ་དེ་གཞན་དུ་གཏོང་མི་འདོད་ཅིང་འཆོར་བར་དོགས་པ་དང་།

དུས་རྟག་དུ་བདག་ཉར་བྱེད་འདོད་པ་ཞིག་དུ་འཕོ་བ་ཡིན། དེ་ནི་བརྟེ་བ་དངོས་
གཞིར་སྒྲིབས་པའི་སྐབས་རེད། ང་ཚོས་དངོས་པོ་གང་ལའང་གསར་བའི་སྐབས་སུ་
རིན་ཐང་ཆེ་བར་ལྟ་ཞིང་། རྟིང་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་ཙམ་ཆགས་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་
རིན་ཐང་ཡང་དེ་ཙམ་སྟེར་མི་འདོད་པ་ལྟར། བརྟེ་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲད་ནས་ཡུན་
རིང་འགོར་བན། ཡུལ་གྱི་རིན་ཐང་དང་མངོས་ཚོས་སོགས་སྒར་ལྟར་མཐོང་མི་བྱུང་
ཅིང་བརྟེ་བའི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་ནས་
ནང་ཆགས་སེམས་ཤ་ཆའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས་ཚོར་དྲག་པོ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་
བ་ཡིན། འདི་དག་ལས་བཟའ་ལླའི་འབྲེལ་བ་འབྱུང་སྟངས་དང་འཕོ་འགྱུར་སོགས་
ཀྱང་ཤེས་རུས། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་སེམས་ཚོར་འདི་དག་སེམས་ཚོར་གཞུང་དང་ངམ་
སྒྲིལ་ཡོད་དག་ལ་འབྱུང་བ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན། འོ་ན་
བརྟེ་བ་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཅེ་ན། འདིར་ཕྱོགས་མཐུག་ས་ནས་
སྒྲིང་བ་ལས་འདི་ཙམ་དུ་ངེས་པ་གཏན་ནས་མིན། འཕྲིན་ཡིག་གི་ལམ་ནས་བྱུང་བའི་
བརྟེ་བ་དང་ཁ་པར་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་བརྟེ་བ་སོགས་མི་རེ་རེའི་བྱ་སྤྱོད་དང་ལྟག་
པར་དུ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་བྱུང་པར་དག་ལས་འབྱུང་སྟངས་སྣ་ཚོགས་ཡོད། མདོར་ན།
ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་ལས་དགའ་བ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་བརྟེ་བ་འབྱུང་ལ། བརྟེ་བ་ལས་
ཤ་ཆའི་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བ་སྟེ་རགས་ཙམ་མོ།

མི་སྟོར་ཞིག་ལ། དགའ་བ་ལས་བརྟེ་བ་ཐོབ་པ་ན། ཅང་མ་འགོར་བར་སེམས་ཁམས་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་ཞིང་སྤྱོད་ལམ་སོགས་ཀྱང་མགོ་རྟིང་ལོག་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར། དེ་ནི་
གཙོ་བོ་ཕྲག་དོག་གི་བྱེད་ལས་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དག་རེད། ལར་ནས་བརྟེ་བའི་
རྟིང་ཚུད་པའི་སྒྲིལ་བུ་སུ་ཡིན་ཡང་རྒྱན་ལྟར་ལྟར་སེམས་བག་ཡངས་པོར་གནས་རྒྱ་

དང་། ཐམས་ཅད་ལ་གྲུ་ཡངས་སྟེར་རྒྱ་སོགས་ནི་ལས་སྤྱོད་པའི་དོན་དག་ཅིག་མ་རེད།
གང་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་ལུལ་དེ་གཞན་དང་པན་ཚུན་འབྲེལ་འབྲིས་བྱེད་པ་
སོགས་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པ་ན། རྒྱ་མཚན་དང་གནས་སྤངས་ལ་དཔྱེད་པ་འཇུག་མི་
ཐུབ་པར་དེ་མ་ཐག་སེམས་ཁོང་སྟོང་སྟོང་བོར་འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་ནི་སེམས་སྤྲུག་
ནམ་དུ་འང་དོག་པོར་བྱེད་པ་སྟེ་སྤྲུག་དོག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སེམས་ཆོར་དེའི་ལག་
རྒྱུ་རེད། དེ་ལས་ཅི་ཞིག་འབྱུང་སྟམ་ན། སལ་མོ་ཆེར་སྟོ་པམ་དང་ཡིད་ཆད་སོགས་
དང་ལྟན་དུ་ཞེ་སྤང་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་གཞོད་སེམས་སོགས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འབྱུང་
སྟེད་པ་ཡིན། སྟོར་ཞིག་ལ་དེའི་མཇུག་ཏུ་ཕྱོགས་གསུམ་གར་ཆག་སྟོ་ཡང་ངེས་མེད་
དུ་འབྱུང་བ་ཡིན། སེམས་ཆོར་འདི་དག་སལ་ཆེར་སྤྱང་གྱུང་མི་ལྟན་ཅིང་སྟེན་པའི་
རང་བཞིན་ཆེ་བའི་སྟེ་བོ་དག་ལ་འབྱུང་ཞེས་བརྗོད་ཆོག་སྟེ་དེ་འང་མདོ་ཙམ་མོ།
སྟེས་པ་དང་བྱད་པར་ཆེས་ཆེར་ཡོད་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་གཤིས་ཀྱང་མིགས་བསལ་བ་
ཞིག་ནི། གཞན་གྱི་ཡིད་དབང་འགྲུག་རྒྱ་དང་དོ་སྤང་འཕྲོག་རྒྱ་དེ་རེད། རང་ཉིད་ལ་
འབྲིག་སྦྱོར་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེ་བ་གཞན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་ཕོ་རྒྱམས་རང་ལ་
ཆགས་ཤིང་དོ་སྤང་ཆེས་ཆེར་སྟོན་ན། ནམ་དུ་འང་སེམས་ཁམས་བདེ་ཆོར་གྱིས་བྱུང་
ཅིང་སྟོ་སྤང་གིས་ཁེངས་པ་ཡིན། སེམས་གཤིས་དེ་ཕོ་རྒྱམས་ལ་མེད་པར་བརྗོད་པ་
མིན་ཡང་། བྱད་མེད་ལྟར་མདོན་གསལ་དོད་པོ་མིན་ཅིང་དེའི་ཆེད་དུ་འབད་པའང་
དེ་ཙམ་བསྟེན་མི་འདོད། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གཤིས་དེ་ནི་བྱད་མེད་ལ་སྟོབས་པ་དང་
སྦྱིད་སྤང་ལྟན་དུ་སྟེར་བའི་སེམས་ཁམས་ཤིག་ཀྱང་རེད། རང་ཉིད་ལ་ཅེད་དགོད་
བྱེད་པ་དང་འབྲིག་ཆོག་བརྗོད་པ། ཆགས་པའི་རྒྱམ་འགྱུར་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་
དོ་སྤང་སྟོན་མཁན་ངི་ཙམ་མང་ན། བྱད་མེད་རྒྱམས་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྟོབས་པ་དང་

སྐྱེད་སྣང་འབྱུང་། དེ་ནི་བྱུང་མེད་ནམས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་དུ་ཉལ་བོ་བྱེད་རྒྱ་
དང་། ཉག་ཏུ་འཁྲིག་སྒྱུད་ལ་ཡིད་ཕྱོགས་པ་སོགས་གང་ཡང་མིན་པར་གཞན་གྱི་ཆོར་
སྣང་ལ་དོ་སྣང་དང་མཉམ་འཛིག་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་དེ་རེད། བྱུང་མེད་སུ་ཡིན་ཡང་ལྷ་
བ་དང་རྒྱན་ཆ་སོགས་ལ་དང་དོད་ཆེ་ཞིང་ལུས་པོར་དག་གཙང་བྱེད་རྒྱར་དགའ་ལ།
གདོང་ལ་ཆོས་འབྱུག་རྒྱུད་ཀྱི་མ་དང་འཕོང་ཆོས་སོགས་འབྱར་དུ་ཐོན་པར་བྱ་རྒྱར་
གིན་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་ཀྱང་སེམས་གཤིས་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། སྒྱུད་ལམ་དེ་
དག་སྐྱེས་པའི་ཡིད་འགྲུག་པའི་བྱ་སྒྱུད་ཙམ་ལས་བྱུང་མེད་གཞན་གྱི་དང་བ་འདྲེན་
རྒྱུད་ཀྱིས་པ་དང་རྒྱན་པོ་ནམས་ཀྱི་སེམས་འཕྲོག་རྒྱུའི་ཆེད་མ་རེད། སྐྱེས་པ་སྐྱེའི་ཆ་
ནས་བཤད་ན། རྒྱ་དངོས་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཡིད་འགྲུག་པའི་ཐབས་
བཞེན་པ་ལས་བྱུང་མེད་ལྟར་གཏན་དུ་མི་བྱེད།

བྱུང་མེད་ཀྱིས་གཏན་གྲོགས་འཆོལ་བའི་དམིགས་འདུན་དེ་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་གཏན་
ནས་མི་མཆུང་ས། སྐྱེས་པ་པལ་མོ་ཆེས་གཏན་གྲོགས་སམ་མཛའ་བོ་འཆོལ་སྐྱབས།
གཙོ་བོ་བྱུང་མེད་ཀྱི་བྱེའི་ནམ་པ་སྟེ་སྟེག་ཉམས་དང་མཛེས་ཆོས་སོགས་ལ་ལྟ་ཞིང་།
སེམས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་འཛོན་ཐང་སོགས་ལ་དབྱུད་པ་མི་འཇུག་
དེ་ནི་པོ་ནམས་ཉག་ཏུ་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་དོ་སྣང་ལྟག་པར་ཆེ་ཞིང་ནང་གི་ཆོར་བ་
སོགས་གལ་ཆེན་དུ་མཐོང་མི་བྱུང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་བྱིར་དོམ་རྒྱར་དགའ་
བ། སེམས་ཀྱི་བྲ་བྲ་དང་ཟ་བྲར་ཀུན་ཏུ་གཞན་སུ་ལའང་བཞེན་མི་དགོས་པར་རང་
ཉིད་སྟོབས་དང་རྣམ་པ་སོགས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་ང་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཞིག་
གིས་བྱུང་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་རེད། བྱུང་མེད་ནམས་ཀྱིས་གཏན་གྲོགས་སམ་བཟའ་སྐྱ་
འཆོལ་སྐྱབས་གཙོ་བོར་པོ་ཡི་སེམས་རྒྱུད་དང་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟག་ཅིང་། དེ་ལས་ཀྱང་

ཕུགས་དོན་ལ་བསམ་གཞིག་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱུས་པའི་ལུས་ཀྱི་བརྒྱུད་
ཉམས་དང་མངོས་ཆོས་སོགས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆགས་སེམས་འགྲུག་
སྤྱིད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་ཀྱིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་འཕྲོག་རྒྱ་དང་འཕྲལ་འཕྲལ་ལ་
འབྲིག་སྒྱུད་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་རྒྱ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དཀའ། བྱུང་མེད་སྐོར་ཞིག་རྒྱུས་པའི་
རྒྱ་དངོས་དང་འདྲོན་ཐང་ལ་སེམས་ཆགས་ནས་གཉེན་སྦྲིག་བྱེད་པ་འང་བྱུང་མེད་
ནམས་རྟག་ཏུ་ཕུགས་དོན་ལ་སེམས་གཞིལ་ཆེ་བའི་དན་རྟགས་ཤིག་རེད། དེས་བྱུང་
མེད་ནམས་རྒྱུས་པ་ལས་འདོད་ཉམ་དང་སྤྱིད་པ་ཆེ་བར་སྟོན་པ་མིན།
ད་དུང་ང་ཆོས་འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བྱེད་ཆོག་སྟེ། བྱུང་མེད་སུ་ཞིག་དམར་མེད་དུ་
ཕོ་ཞིག་གི་རུམ་མམ་ཉལ་སར་འཇུག་ན། ཕོ་དེས་དེ་མ་ཉིད་དུ་འབྲིག་པ་སྒྱུད་རྒྱ་ཙམ་
ལས་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟག་དཔྱད་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཁེ་ཉེན་སོགས་གང་
ལའང་བསམ་གཞིག་བྱེད་མི་ཐུབ། འབྲིག་སྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕོ་སུ་ཞིག་བྱུང་
མེད་ཀྱི་ཉལ་སར་འཇུག་བ་ན། བྱུང་མེད་དེས་ནམ་འགྱུར་ཅི་ཞིག་སྟོན་ནམ། གལ་ཏེ་
གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་ན། བྱུང་མེད་དེས་དེ་མ་ཉིད་དུ་བྱ་རྒྱུ་ཆུང་ས་བྱེད་པ་
དང་། ལྟར་སྒྱུབ་ཉེན་རྟོག་པར་ཁ་པར་གཏོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ཡིན། ཤར་ཕྱོགས་
སུ་བྱུང་ན་བྱུང་མེད་དེས་འདིགས་སྒྲག་གི་ངང་དུ་བྱ་འཕོད་དང་ཕྱིར་ཕྱོད་བྱེད་ལ།
ཉེན་སྒྱུབ་ཀྱི་ཐབས་གཞན་ཡང་འཆོལ་བ་ཡིན། ཁོ་ཆོས་ཅིའི་ཕྱིར་ཕོ་ལྟར་འབྲིག་སྒྱུད་
ཀྱི་ལས་མི་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་བྱུང་མེད་ནམས་ཆགས་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་དང་ཆོས་
བྲིམས་ཀྱིས་གཙུན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་རེད། འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བྱེད་
སྐབས་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་གཤིས་གཉིས་ནམ་དུ་འང་གཅིག་མཚུངས་སུ་གནས་མི་
ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། མདོར་ན། འབྲིག་སྒྱུད་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་བྱུང་མེད་ནམས་ཀྱིས་རྒྱུས་པའི་

སེམས་ཁམས་དང་བྱད་ཡོན། སྤྱགས་དོན་སོགས་ལ་བརྟག་ཅིང་། འབྲིག་ཡུལ་གྱི་
གྲངས་འཁོར་དང་འབྲིག་ཡུལ་གསར་རྟོང་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་མི་བྱེད། སོ་རྣམས་ཀྱིས་
འབྲིག་ཡུལ་གྱི་གྲངས་འཁོར་ལ་གཙོ་བོར་ཡིད་གཏོད་པའམ་འབྲིག་ཡུལ་ཡང་ཡང་
བརྗེ་བར་འདོད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་ཆོག་སྟེ།

འབྲིག་ཡུལ་གསར་རྟོང་གི་ཐད་དུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་དེ་སོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཆགས་པའི་
གཤིས་ལ་སོ་སོར་གནས་པའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་གཉིས་རེད། སོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་
ཡུལ་ལ་དུང་བའི་སེམས་ཆོར་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཆགས་བདེ་ཚྱུང་ཚུལ་སོགས་གཏན་ནས་
མི་འདྲ། དེ་ཡང་སོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་དུ་འབྲིག་ཡུལ་གསར་བ་འཆོལ་ཞིང་། འབྲིག་ཡུལ་
ཇི་ཙམ་བརྗེ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་སྲིད་འབྱུང་ཞིང་འབྲིག་ཆོར་སྣ་ཆོགས་ཚྱུང་ཐུབ།
དེ་ནི་སོ་ཡི་ཆགས་པ་གཙོ་བོར་ལུས་བདེ་དང་འབྲེལ་བས་རེད། སོ་སྤྱི་ཞིག་ལ་རང་
ཉིད་ཀྱི་མཛའ་མོ་ཁོ་ནར་འབྲིག་སྦྱོར་བསྟེན་པ་ལས་གཞན་འཆོལ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་
ཆོ། སེམས་ཁོང་གི་བརྗེ་བ་ཉིད་དེ་ཐུར་སྤོང་སྲིད་ཀྱང་། འབྲིག་སྦྱོང་གི་ལས་ལ་ཉམས་
ཆག་འབྱུང་བ་ཡིན། གསལ་བོར་བཤད་ན། ཐུད་མེད་གཅིག་ཁོ་ནར་འབྲིག་པ་སྦྱོང་
པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་དེའི་འབྲིག་ཆོར་ཉམས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། འབྲིག་ཐེངས་རེ་ནས་འབྲིག་ཐེངས་རེར་འབྲིག་བདེ་ཚྱུང་བ་དལ་བར་
འགྱུར། ཇི་ཙམ་སོ་ཡི་ཆགས་སྲིད་ཉམས་པར་གྱུར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་བདེ་དལ་
བར་འབྱུང་ལ། འབྲིག་སྦྱོང་གི་གྲངས་འཁོར་ཀྱང་ཉིན་རེ་ནས་ལྷ་རེར་ཉུང་དུ་འགོ་བ་
ཡིན། ཁྱོད་ག་པལ་མོ་ཆེ་གཉིན་སྐྱིད་གི་ལོ་ཡུན་ཇི་ཙམ་འགོར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤར་གྱི་
འབྲིག་ཆོར་དེ་དག་ཉམས་ནས་རང་གི་ཆུང་མ་དང་ལྟན་དུ་འབྲིག་སྦྱོར་བསྟེན་མི་
འདོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། བདུན་རེར་གཅིག་རེ་དང་ལྷ་རེར་གཅིག་རེའམ་གཉིས་རེ།

གསུམ་རེ་ཞེས་བཞེད་མཁན་མང་དུ་འབྱུང་། གནས་སྤངས་འདིར་སླེབས་པ་ན། བྱད་
མེད་གྱི་སེམས་པ་ཕྱི་ལ་འཆོར་བའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན།
བྱད་མེད་རྣམས་གྱིས་འབྲིག་ཡུལ་དེ་ཙམ་བརྗེ་མི་འདོད་ཅིང་བརྗེ་ཡང་སྦྱེས་པ་
སྟར་འབྲིག་བདེ་སྟག་པོར་ཕྱོད་མི་ཐུབ། བྱད་མེད་གྱི་ཆགས་པ་ནི་གཙོ་བོ་སེམས་ཆོར་
དང་འབྲེལ་ཆེ་བས། འབྲིག་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་མེད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་སོགས་མེད་
པར་མཐོང་མ་ཉིད་དུ་མཆན་མ་འདོན་འཇུག་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་ཆོར་ཕྱོད་མི་
ཐུབ། དེར་བརྟེན། བྱད་མེད་རྣམས་འབྲིག་ཡུལ་རྟོང་པར་ཞེན་ཆགས་ཆེ་ཞིང་དེ་ལས་
འབྲིག་བདེ་ཡང་མང་དུ་ཕྱོད་ཐུབ་པ་ཡིན། དེསྟན་ནའང་བྱད་མེད་སྲས་ཀྱང་ཡུན་རིང་
ཙམ་འགོར་བ་ན་འབྲིག་ཡུལ་བརྗེ་ཞིང་ཁྱོ་གའི་ཟུར་དུ་མཛའ་བོ་བཙལ་ཏེ་བློ་བ་གསར་
བ་རེ་ཕྱོད་འདོད་པ་ནི་སྦྱེ་བོ་སྦྱེ་ལ་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། གོང་གི་གནས་
ལུགས་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱེམས་བྱས་པ་ལས། ཕོ་ཡིས་བྱད་མེད་བཙལ་ན་བར་དུ་ཀྱང་
གིས་ཆོད་ལ། ཕོ་ཡིས་ཕོ་བཙལ་ན་བར་དུ་ཤོག་བྱས་ཆོད་པའི་བཤད་སྟོལ་དེ་བྱུང་།
གཞན་ཡང་བྱད་མེད་རྣམས་ཕོ་ཡི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་ཤིང་། ཕོ་
རྣམས་ཕོ་ཡི་ལུས་པོའི་དབྱིབས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་ཡིན། ཕོ་སྲ་ཞིག་གི་བཟོ་སྟངས་
བརྗེད་ཉམས། གདོང་གི་རྣམ་པ་སོགས་དེ་ཙམ་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་མིན་ཡང་། དེའི་
ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ངེ་ཙམ་གྱིས་འདོད་པའི་རང་བཞིན་གསལ་ཞིང་ཞི་བའི་
ཉམས་ཆེ་ན། བྱད་མེད་རྣམས་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་འཆོར་བ་ཡིན། ཕོ་རྣམས་དེ་ལས་
སྟོག་སྟེ་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་སེམས་འཆོར་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན། བྱད་
མེད་གྱི་འདྲ་གཟུགས་དང་། དཔེ་རིས། འདྲ་པར་སོགས་གྱིས་ཀྱང་ཕོ་ཡི་ཆགས་སྟེད་
སྟོང་ཐུབ། བྱད་མེད་སྲ་ཞིག་གི་རུ་མ་གཉིས་འབྱུར་ཞིང་སྐྱེད་སྐྱབས་སྤྲུལ་། དབྱི་རུས་

ཅུང་ཟད་ཆེ་བ། བྱིན་དུས་རིང་ལ་གདོང་ལ་འཇུག་ཉམས་གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱང་
ཆོས་ལྟན་ན། སོ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྒྱུད་ལམ་དང་སེམས་གཤིས་སོགས་ལ་དབྱུང་བ་མི་
འཇུག་པར་ཡང་ཡང་ལྟ་ཞིང་རྗེས་སུ་ཆགས་ལ། ཡུན་རིང་བོར་དེའི་གཟུགས་བརྟན་
སེམས་ངོ་ནས་བརྗེད་དཀའ་བ་ཡིན། དེ་ལས་ཀྱང་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྣམ་དང་མཚན་མ་
སོགས་འབྲིག་ཆོར་སྒྲོང་བའི་གནས་དག་རྗེན་པར་མཐོང་ན། བཟོད་དཀའ་བའི་
ཆགས་སེད་འབྱུང་ལ། འབྲིག་པའི་འགྲམ་ཆུ་བར་མེད་དུ་ལྡང་བར་བྱེད། བྱུང་མེད་
ཀྱིས་སོ་ཡི་གཅེར་བུའི་ལུས་ལ་དེ་ཙམ་ལྟ་མི་འདོད་ཅིང་སྦྲད་ཀྱི་ཆ་ཤས་དག་ལ་དོ་
སྤང་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སོ་ཞིག་གིས་ལི་རྒྱ་འབྲང་
ཞིང་འདོམས་སུ་འཛོལ་བའི་ལུས་སོ་གཅེར་བུར་བསྟན་ཆོ། བྱུང་མེད་པལ་མོ་ཆེར་སྒོ་
བུར་དུ་སྒྱུག་གྲོ་ཞིང་ཞེན་པ་ལོག་པའི་ཆོར་སྤང་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན།
བྱུང་མེད་རྣམས་ནམ་དུ་འང་། སོ་ཡི་སེམས་ཀྱི་འདོད་འདུན་དེ་ཙམ་མི་གསལ་བར་
མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་། འཇམ་ལ་བག་སྒྲོ་བའི་ཕྱིའི་རྣམ་པ་དམིགས་བསལ་བ་དག་ལ་
ཤིན་ཏུ་དགའ། སོ་སུ་ཞིག་གི་ལུས་དང་དག་གི་རྣམ་འགྱུར་ལས་ཆགས་པའི་རྣམ་པ་
དང་། དེ་བཞིན་བྱམས་པའི་ཉམས་དང་དྲང་པོའི་རང་བཞིན་སོགས་མཐོང་བ་ན། བྱུང་
མེད་དེའི་སེམས་སུ་འབྲིག་སེད་དལ་གྱིས་འབྱུང་ཞིང་སེམས་ཐག་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་ཉེ་བར་འགྱུར། གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་འདོད་གཏམ་བརྗོད་པ་དང་རྣམ་འགྱུར་
སྟོན་སྟངས། འབྲིག་སྒྱུར་བསྟེན་སའི་གནས་ཀྱི་བྱང་པར་དག་རེད། སོ་སུ་ཞིག་གིས་
འདོད་གཏམ་དལ་བུར་བརྗོད་ཅིང་རྣམ་འགྱུར་སྒྱུག་པོར་བསྟན་ན་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆགས་
སེད་ཀྱང་ངང་གིས་ལྡང་ཞིང་། དེ་དང་ལྟན་དུ་རེ་བའི་ཆོར་སྤང་ཞིག་ཀྱང་དལ་གྱིས་
འབྱུང་བ་ཡིན། གླུ་བས་དེར་གལ་ཆེ་བའི་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བྱུང་མེད་ལ་

ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། ལར་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དེདོགས་ཟོན་དང་
སྒྲག་སྒྲང་གི་ཆོར་བས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་བཅིངས་ཡོད་པས། ཁོ་ཆོས་
ཉེན་ཁ་ཚུང་ཁིང་སྟོང་འངགས་ཆེ་ལ། དབེན་པའི་གནས་དག་འབྲིག་སྟོང་ཀྱི་བྱ་བྱེད་
སྒྲ་ཆོགས་བསྟེན་སའི་གཞི་མཆོག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། ད་དུང་ཁོ་ཆོ་མཆོ་སྒྲིང་དང་ཚུ་
ཕུན་དལ་བྱར་འབབ་པའི་ཉེ་འགམ། གསལ་ལ་མི་གསལ་བའི་སྒྲ་འོད་འཕྲོ་བའི་མཆན་
མོ་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ། འདོད་ཚུལ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བྱབ་པ་ནི་བྱད་མེད་
ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ནང་གི་ཆོར་བ་ཉིད་ལ་གཟབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཁིང་། ཁོར་ལ་སྟོབས་
པ་ཚུང་བའི་རྣམས་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་བྱབ་པ་ཡིན།

ཡང་བྱད་པར་གཞན་ཞིག་ནི། འབྲིག་སྟོང་ཀྱི་གནས་སྐབས་དག་རེད། ཐོ་རྣམས་
འབྲིག་པའི་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བྱབ་པ་སྟེ་སྒྲ་བ་བྱུངས་པ་ན་བདེ་བཡོངས་སུ་འོགས་
ཤིང་དེ་མ་ཐག་གཉིད་དུ་ཡུར་བའམ། སྒར་ཡང་འཐམ་འབྱུང་བྱེད་མི་འདོད་པ། ཚུང་
ཟད་ཞེན་ལོག་དང་སྒྲན་སྒྲང་གི་རྣམ་པ་འབྱུང་བ། འབྲིག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་པ་བསྟེན་
པར་ཡུན་རིང་ཙམ་འགོར་བ་བཅས་ཡིན། བྱད་མེད་རྣམས་འབྲིག་པའི་མགོ་མཇུག་
བར་གསུམ་དུ་འཐམ་འབྱུང་དང་འོཡི་བྱ་བར་དགའ་ཁིང་། ཇི་ཙམ་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་
རྒྱན་རིང་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་བདེ་བཅུད་ནས་སྟོང་ལ། འབྲིག་པའི་འོག་ཏུ་འང་ཕོ་
ཡི་པང་དུ་སྟོད་པའམ་རུམ་དུ་ལུས་པོ་སྒྱུར་ཉེ་ཉལ་བ་ན་བདེ་ཆོར་སུ་མཐུད་ནས་སྟོང་
ཁིང་། སེམས་སུ་བག་སྟོང་ཅིང་ཉེན་ཁ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཆོར་སྒྲང་ལྟན་
སྒྲིས་པ་ཞིག་ཀྱང་ངང་གིས་འབྱུང་། ཐོ་པལ་མོ་ཆེས་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་ནི་མཆན་མ་
གཉིས་སྟོར་ཙམ་ཞིག་ལ་ངོས་འདྲིན་བྱེད་པ་དང་། འབྲིག་བདེ་འབྱུང་བའང་ལི་རྒྱ་
འབྲེང་ཁིང་མཆན་མ་གཉིས་ཁ་སྟོར་བའི་སྐབས་ཙམ་ལ་ངོས་འདྲིན་བྱེད་པར་སྒྲང་།

བྱད་མེད་ནམས་དེ་ལས་ལྷོག་ཅིང་འབྲིག་པའི་འོག་རྒྱུང་བདེ་ཆོར་ཡལ་དཀའ་བས་
རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་ཀྱང་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བར་བྱེད། སྐབས་འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་
ནི། བྱད་མེད་ནམས་ལ་ངེ་ཙམ་འཕྱར་མཉེད་དང་ལྟན་དུ་མཆན་མ་འདོན་འཇུག་བྱེད་
ཅིང་འབྲིག་ཡུན་རིང་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་ཆོར་གཏིང་ངེ་ཟབ་རྒྱ་འཁྱར་ཞིང་ལུས་
སེམས་ལ་བདེ་སྤང་བྱབ་ཆེ་བར་འཁྱར་ལ། འབྲིག་ཆོར་འབྱུང་བའི་གནས་གཞན་དག་
ཀྱང་ཤེས་དགོས་པ་དེ་རེད།

སྒྱིར་བཤད་ན། བོ་ཡི་ཆགས་པ་ནི་ཚུ་ཁའི་ཤིང་ལོ་དང་མཚུངས་པར་ལུས་ཀྱི་གཡོ་
འགུལ་ཕྱན་བྱ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིན་སྤྱབ་ལ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཆགས་པ་ནི་འོ་མའི་
ནང་དུ་བྱབ་པའི་མར་གྱི་སྒྲིང་བོ་དང་མཚུངས་པས། མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་
སྤྱ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིན་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ལ་འབྲིག་
བདེ་ཅི་འདོད་དུ་སྒྱིན་འདོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། ཐོག་མར་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་
ཁམས་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་དང་ལྟན་དུ་བདེ་ཆོར་འབྱུང་སའི་གནས་
དག་ངེས་པར་བྱེད་དགོས། བྱད་མེད་ནམས་ལ་སེམས་ཁམས་དང་བསྐྱུན་ནས་ཡིད་
ཆེས་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་ཡིད་མིབདེ་བ་འགོག་རྒྱ་ནི། འབྲིག་པའི་བྱ་བ་ཀྱན་གྱི་གལ་ཆེ་
བའི་ཐོག་མའི་དོན་དག་ཅིག་རེད། གཉིས་མོས་ཀྱི་འདོད་པ་ནམ་བུར་བ་ན་འབྲིག་
ཆོག་ལྷག་པོར་བརྗོད་རྒྱ་དང་དལ་བྱར་ལུས་ཀྱི་གནད་དག་ལ་འཕྱར་མཉེད་དང་ཉེ་
རེག་སོགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་བདེ་ཆོར་སྦྱོང་དགོས་ལ། བྱ་བའི་དངོས་གཞིར་འཇུག་
སྐབས་ཀྱང་བྱི་ཡི་ཁ་ལ་ཤ་སྒོན་འཕྲད་པ་ལྟར་མི་བྱེད་ཅིང་། འཚུབ་ཆ་གཏན་ནས་མེད་
པར་བྱ་བ་ཀྱན་ལ་ཡུན་སྦྱོང་རྒྱ་དང་། རྣམ་འཁྱར་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཆགས་སྤེད་བརྩད་
ནས་འབྲིན་ཐབས་གཞན་དག་ཀྱང་འཆོལ་དགོས། གལ་ཏེ་བྱད་མེད་སུ་ཞིག་བྱ་སྦྱོང་

གང་ཞིག་ལ་གོམས་གཤིས་མེད་པའམ་འདོད་པ་མེད་ཆོ། དེ་ཉིད་སྤྱི་འགྲོས་སམ་སྒར་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ལག་ལེན་བསྟར་ཚུང་བ། གོ་ཐོས་སུ་གྱུར་པའི་བྱ་སྤྱོད་སོགས་གང་ཡིན་
ཡང་དེ་ལ་ཤུ་ཚུགས་དང་ནན་ཏན་བྱེད་མི་རུང་། གལ་ཏེ་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་ཆགས་སྤེད་
རུང་ཟད་སྤྱིས་པའང་ཡལ་བར་འགྱུར་ཞིང་སྒར་ཡང་སྤྱི་བར་བྱེད་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ།
བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་འདོད་ཕྱོགས་ལ་བསྟུན་རྒྱ་དེ་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་ཀུན་
ཀྱི་ནང་ནས་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་བྱད་མེད་མང་པོས།
འབྲིག་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིས་པའི་མཆན་མ་ཆེ་རུང་དང་ལུས་ལ་བརྗེད་ཉམས་ཡོད་
མེད་དེ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་དོན་དག་ཅིག་མ་རེད་ཅེས་ཡང་ཡང་བརྗོད་ཚུང་ཡོད། དེ་
ལྟར་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་གཤིས་ཀ་སོགས་ཁྱོགས་པར་བྱས་ཏེ་འབྲིག་
པའི་ལས་ལ་འཇུག་རྒྱ་དང་བྱ་བྱེད་གཞན་ལ་འཇུག་པ་བཅས་ནི། མཐུན་ལམ་ཀུན་ཀྱི་
རྩ་བ་ཡིན་ཅིང་འདྲི་ཁྱེན་ཀྱི་ལས་གཞན་ཀུན་སྐབས་བདེར་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡང་ཡིན་
པར་སེམས། ང་ཆོར་ཉམས་ཚུང་ཡོད་པ་ལྟར་བྱ་བ་གང་ལའང་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ལྟན་ཏུ་
འཇུག་ཆོ། བསྐྱབ་སྤྱ་ཞིང་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ནམས་སུ་འང་སེམས་བག་སྒོ་ཞིང་སུན་སྒྲང་
དེ་ཅམ་མི་འབྱུང་ལ། སྒར་ཡང་འཇུག་འདོད་པ་སོགས་རྒྱ་མཆན་ཅན་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཤིན་ཏུ་མང་། རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕོ་ཡི་དགེ་རྒན་ཕོ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་ཕོ་ཡི་དགེ་
རྒན་ཕོ་ཡིས་བྱེད་པ་ཅམ་ལའང་། སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་འབྲེལ་ནས་དགེ་སྒོ་བ་
གཉིས་ཀ་རང་རང་གི་ལས་ལ་འཇུག་སྒོ་བ་དང་། བྱ་བར་གྲུབ་འབྲས་འབྱུང་སྤྱིན་པ།
ཡུན་རི་ཅམ་རིང་ཡང་ཉོབ་སྒྲང་དང་སུན་ཆོར་མི་འབྱུང་བ་སོགས་བཤད་པ་མང་ཏུ་
བྱུང་ཡོད། དེ་ཅམ་ལ་བསམ་གཞིག་བྱས་ནའང་ཕོ་ཕོ་མཉམ་འདུས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲང་
མེད་བྱེད་མི་རུང་བར་མཐོང་།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་གཤིས་ལྷགས་དང་བྱ་བྱེད་སོགས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་
ནི། ཡན་ཚུན་གྱི་གཤིས་ཀ་ཐ་དད་པ་དག་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱ་རྒྱུ་དང་། གནས་ལྷགས་ཤིས་
པར་བྱས་ཏེ་བསམ་ཤིས་བྱ་རྒྱུ་ལ་བཟོད་སྒོམ་བྱ་རྒྱུ། ཡན་ཚུན་ལ་རམ་འདེགས་དང་
སྒྲོབས་པ་བསྐྱེད་རྒྱུ། རང་རང་གི་རྒྱས་པ་ལྟར་ཆང་མར་གོ་སྐབས་སྒྲོད་རྒྱུ། མདོར་ན་
དཔུང་བ་མཉམ་གཤིབ་བྱེད་པ་ལས་ཕོ་མོར་དབྱེ་འབྱེད་མི་རུང་ཞིང་བྱུང་མེད་ལ་སྤང་
བར་མི་བྱེད་པའི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན། འདིར་གསལ་བོར་ཤོད་འདོད་པ་ཞིག་ནི། ཐམས་
ཅད་ལ་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད་དུ་སྒྲོད་ཅིང་སྒྲོབས་པ་བསྐྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱས་ཆོ།
སྐྱས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྒྱས་པ་ལྟར་གྲུབ་འབྲས་དམིགས་བསལ་བ་རེ་འདོན་སྟབས་པ་དེ་
རེད། ཕོ་དང་མོ་འམ་ཕོ་ལས་དང་མོ་ལས་ཞེས་བྱུང་མེད་ཀྱི་མགོ་བོ་མནན་ཏེ་གོ་
སྐབས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱས་ཆོ། ཕོ་མོ་མཉམ་གཤིབ་ཀྱི་སྐབས་གཏན་དུ་མི་
ཡོང་ཞིང་། བམ་ཞིག་བྱུང་མེད་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་གྱེན་ལོག་བྱས་ཆོ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་
མི་རིགས་དཀར་ནག་དང་ཕོ་མོའི་ཚྭ་རྩྭ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་ལ།
སྐབས་དེར་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤར་མ་བྱུང་བའི་སྤང་བྱུག་དང་ཞེ་འཁོན་སོགས་ཀྱང་
དང་ལེན་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།
ལེའུ་ལྷ་བ།

ཕོ་མོའི་ལས་ཀྱི་གསང་བ་དང་འཇིག་རྟེན་
མཐུན་འཇུག་གི་བདེ་བ།

ནོར་དང་དབང་ཐང་བྲལ་བའི་ཕོ་མོ་ཡང་། མལ་གྱི་ནང་ན་མཐོ་རིས་བདེ་བ་ལྟོགས།
ཞེས་དང་། གསེར་དཔུལ་ཏྲ་སྤང་འབྱོར་ལྟར་ཁོ་ནས་འཐོབ། འབྲིག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་

མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་རྟོག་ཏེ། ཉི་འོད་རླང་དང་སགའི་ཆུ་ལ་སོགས། རིན་ཆེན་གང་
ཡིན་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་ཉིད། ཅེས་སོགས་དག་ཆོས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མིའི་སྦྱིད་ཆོས་ལ་
སྒྲིམ་ཆོག་བཞག་པར་བསམ་གཞིག་བྱེད་སྐབས། ང་ཚོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཕོ་ཕོ་གཉིས་
མོས་ཀྱི་ལམ་ན་ངེའཔའི་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་བདེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཕྱོད་རྒྱ་ཡོད་དམ་
སྟེ་པའི་ཚོར་སྤང་བག་སྒྲོ་བོ་ཞིག་མི་སྟེར་རམ། ཉིན་མོར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ་ཡང་མཚན་
མོར་བདེ་བ་ཕྱོད་བ་དང་། ཕྱི་རུ་བྲེལ་བ་ཆེ་ཡང་བྱིས་དུ་བག་སྒྲོད་འབྱུང་བ། ལས་ཀར་
དཀའ་ཆོགས་ཆེ་ཡང་མལ་དུ་འབྲིག་བདེར་རོལ་བ་སོགས་ནི་བྱིས་པ་ཕོ་ཕོ་རྣམས་ལ་
དགོས་ངེས་ཀྱི་དོན་དག་ཤ་སྟག་རེད། གལ་ཏེ་ཕོ་ཕོ་སྤྱི་ཡོད་ཡང་རང་རང་གི་འདོད་པ་
སྟར་མཛའ་བོའམ་མཛའ་མོར་འཕྲད་ཅིང་། ཆགས་པའི་དམིགས་དོན་རྣམས་བདེ་སྟག་
དུ་འབྱུང་ན། དེ་ནི་ཆགས་བྲལ་ལ་གནས་དཀའ་བའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་འཁོར་བར་འབྱམས་
པའི་དོན་གོ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་ཉི་ཆེ་བ་ཅུ་ཡང་ཕྱོད་མ་ཐུབ་པར་སྤྱག་ཡུས་དང་མེད་སྤྱག་ཁོ་
ནས་མི་ཆེ་རྒྱལ་བོ་ལོགས་དགོས་ན། དེ་ནི་སངས་ཐབས་མེད་པའི་ངལ་བའི་སྤྱར་ཆེན་
ཕོ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་སྤྱི་ཡོད་ཡང་མི་ཆེ་ལ་སྒྲིམ་ཆོག་འཇིག་ཐུབ་ཅིང་ཆེ་ཡི་བྲེད་ཐག་
ནམ་ཆད་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་ན། སྤྱག་སྤྱག་སྦྱོ་སྦྱོ་དང་བྲེལ་བྲེལ་
འཚུབ་འཚུབ་ཀྱི་ཀྱུད་དང་སྤྱལ་ནའང་ཕྱོད་རྒྱའི་བདེ་བའི་རྣམ་གྲངས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་
ལག་མ་ཐོགས་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་སྤང་རྒྱུ་བྱེད་མི་འདོད་ལ། རང་གི་ཆེ་གཅིག་གི་
སྦྱོ་ཡར་རྒྱུར་པའི་རྒྱུ་མཛའ་མོ་སོགས་ལ་དེ་བས་ཀྱང་བརྟམས་
སྦྱོད་དང་གལ་ཆུང་དུ་བཅི་མི་ཕོད། ཆགས་བྲལ་ལ་གནས་པའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་ལ་
མཆོན་ན། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབྱུང་བའི་ཆགས་སྤང་དང་ཕྱག་དོག་ དེ་

བཞིན་རྒྱལ་དང་ཞིན་ཁོག་སོགས་ཏེ་རང་རྒྱུད་མཆོམས་མེད་དུ་ཉོན་མོངས་པར་
བྱེད་ཅིང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་ངན་རྟོག་གི་རྣམ་པ་གང་ལའང་རང་དབང་
སྟེར་ག་ལ་མོད།

འདུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཁས་ལེན་བྲལ་ཞིང་འདོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་ལབ་གོལ་རུང་བ་ཞིག་
ཡིན་ཆོ། འབྲིག་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་དང་བརྟེན་པའི་མཛའ་བོའམ་མཛའ་མོར་
དམ་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་སངས་ཤིང་། ལུས་ལ་བག་སྟོད་ཡོང་བའི་
ཐབས་དམ་པ་ཞིག་རེད། ང་ཆོར་སྦྱང་གོམས་ཡོད་པ་ལྟར། ཇི་ལྟར་འདོམས་ཀྱི་བདེ་བ་
ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་མཛའ་བའི་ལུས་པོ་ལྟན་དུ་སྦྱོར་ན། དེ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་དུང་བ་རིང་དུ་
འཕེལ་ཞིང་བརྟེན་པའི་མཆོ་མོ་མཁའ་ལ་འཕྱོལ། ཡིད་ལ་རིང་དུ་བརྟགས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲང་
དང་སུན་ཆོར་སོགས་ཀྱང་ཡལ་བར་འགྱུར། སུ་ཞིག་གི་སེམས་ཁོང་མཛའ་བ་དང་
དུང་བའི་ཆོར་སྒྲང་གིས་བྱབ་ཅིང་ཆོར་བ་རྣམས་བདེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གཡོ་ན། དེལ་
བདེ་སྦྱིད་དུ་བརྗོད་ཅིང་བདེ་སྒྲང་དང་སྦྱིད་སྒྲང་གང་ལས་འབྱུང་བའི་བྱ་བྱེད་རྣམས་
དོན་མཐུན་དུ་མཐོང་བྱུང་། མཛའ་བོ་མེད་ཅིང་བརྟེན་པ་བྲལ་བའི་བྲིམས་པོ་མོ་སུ་ཞིག་
ཡིན་ཡང་སྤྲོ་ཤེས་པ་ཅིམ་ལས་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་ཡི་ཆོར་སྒྲང་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་
མི་བྱུང་ལ། ཁོར་ཡུག་གི་དངོས་པོ་ཕལ་མོ་ཆེ་མཛེས་ཤིང་སྤྱག་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་
ཡང་མཐོང་དགའ། ཇི་ལྟར་བྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་རྣམ་པ་རྣམས་མི་སྤྱག་པར་མཐོང་ན་དེ་
ལྟར་སེམས་ལ་ཟུང་ན་འབྱུང་ཞིང་སུ་ལའང་སྦྱིང་ཉེ་བའི་ཆོར་བ་མི་འབྱུང་།
ང་ཆོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཀུན་ལས་གཞོན་དགའ་ཞིང་ངར་ཆེ་བ་ནི་ཆགས་པའམ་
འདོད་པའི་སྲིད་པ་ཉིད་རེད། ཇི་ཅིམ་ཡིད་ལ་ཆགས་བདེ་འཕེལ་ན་དེ་ཅིམ་གྱིས་
འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བྱེད་ཕལ་མོ་ཆེར་འབྲི་བའི་ཆོར་རྟོག་བག་མི་བདེ་བ་རྣམས་ངང་

གིས་འཛོམས་ཤིང་། ལམ་དང་སྒོལ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་འགོག་པར་བྱེད་ཐུབ། སུ་ཞིག་ཆོར་རྟོག་དང་རྣམ་རྟོག་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
སོགས་དང་བྲལ་ན། དེ་ནི་སྐར་ཆ་དུམའི་རིང་ཡིན་ཡང་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་
ཐུབ། ཡིད་ལ་བདེ་སྤང་གིས་བྱུང་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་གདོང་གི་འཕྲུལ་མདངས་
ཡལ་དགའ་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བྱེད་གཞན་ལ་འང་འཇུག་སྟེ་བ་ཡིན། སྐབས་རེར་
ང་ཆོ་བྱ་བྱེད་གང་ལ་འང་འཇུག་མི་འདོད་ཅིང་། སུན་པའི་ཆོར་བ་དབང་མེད་དུ་
འབྱུང་བ་སོགས་ནི་ཡིད་ལ་སྦྱིད་སྤང་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རེད། དེར་བརྟེན།
སྐབས་མང་པོར་ང་ཆོ་བའི་སེམས་བག་རབ་དུ་འབྲུལ་ཞིང་སེམས་སྟུག་ཏུ་ཅང་དོག་པོར་
གནས་ལ། ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་སྒོལ་བའི་གཤེད་མ་ལྟ་བུར་
མཐོང་། སྐབས་དེར་བྱ་བ་ཀུན་ལ་ལམ་སྟོངས་མི་འབྱུང་ཞིང་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རེ་རེ་
སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་ལོན་པར་བྱེད།
སེམས་ཀྱི་སྦྱོ་སྤང་བྱི་དུ་སྦྱོས་པ་ལས་གཟུགས་མི་མངོས་ཤིང་སྦྱ་མི་སྟན་ལ། རེག་བྱ་མི་
འཇམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོར་སྤང་བསྦྱེད་ཅིང་། ཡོད་ཆད་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་འདུན་དང་རེ་
དོན་གྱི་དབྱ་ལྟ་བུར་ལངས་པར་མཐོང་། ང་ཆོས་འདི་ལྟར་བཤད་ཆོག་སྟེ། སེམས་ཀྱི་
སྤང་བ་བྱི་ལ་སྦྱོ་ཚུལ་ལས་ནང་གི་ཆོར་བར་བདེ་སྟུག་སྤྱོད་ཆོགས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་
འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དག་འབྱུང་། དེར་བརྟེན་ཤར་རུབ་ཀྱི་ཚོམ་རིག་པ་མང་
པོར་ཡང་འཇིག་རྟེན་མངོས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་མཐོང་བ་དང་། སྟུག་བྱོ་ཞིང་ཞེ་
མེར་བའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ། དགའ་སྟུག་ཡ་མ་བྱུང་གི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་
སོགས་སྤྱོད་ཆོགས་བྱུང་། ང་ཆོས་འདི་ལྟར་ཤོད་པ་ནི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཕོ་ཕོའི་ལས་
ལས་འབྱུང་བར་བཤད་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་དེ་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་

བར་བཤད་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ནམ་དུའང་འཚོ་བ་དངོས་ལས་རིང་དུ་བསྐྱོད་དེ་གཞན་
ཅིག་འཚོ་ལ་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་དཀའ་བའི་བྱ་བ་མང་པོ་ཡིད་
ངོར་བསྐྱུན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་ལ་གོད་ཆག་འབྱུང་བའི་སྐྱེན་གཙོ་པོ་
ཞིག་རེད།

ཡར་ཁྱུང་ཁོག་དུ་སྡོད་ན་ཡར་ལྷ་ཤམ་པོར་བསྐྱུན་དགོས་པ་ཡ་རབས་ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་
ཡང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལམ་དང་སྒོལ་ཙམ་ལ་བསྐྱུན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གཤིས་ལ་
སྒངས་འཇིན་དང་། བཀོད་སྤྱིག་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་སྡོན་མ་མང་དུ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཙམ་དུ་མཐོང་། དེར་བརྟེན་ཆོས་བྲིམས་མིན་པའི་དགོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་
སྒོལ་དང་། རྒྱ་མཚན་བྲལ་བའི་སྤྱིང་ཕྱོགས་འདྲ་མིན་ལ་གི་འཐམ་རོ་འཐམ་བྱེད་དགོས་
དོན་ཅི་ཡང་མེད། གསལ་བོར་བཤད་ན། ང་ཚོས་ཆོས་བྲིམས་དང་ཡུལ་བྲིམས་དགོས་
པ་ཅན་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་ཞིང་། འཕྲལ་སྤྱགས་གང་ལ་བདེ་བའི་ལས་གང་ཞིག་
ཡིན་ཡང་དེ་དག་ལ་གྲུས་ཤིང་གཅེས་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་མིན་གྱི་བཤད་ཡམས་
དང་ནམ་ཉིད་ཁོ་ནས་བཅོས་པའི་ཡུལ་སྒོལ་སྤྱིང་བོ་མེད་པ་དག་ལ་རྟོག་བཞི་གཏོང་
ཆོག གང་ལྟར་འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་ནི་པོ་མོའི་འབྲེལ་བ་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་
བྱེད་སྒོར་ཞིག་བརྗོད་རྒྱ་དེ་ཡིན། ང་ཚོ་མིའི་བཤད་ཡམས་ལ་འཇིགས་ཆེས་པ་དང་
རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་སྟོན་གྲགས་ལ་གཅེས་དྲགས་པས། ལུས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་
གཤིས་ཀ་གཉིས་ཀ་རེ་དོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་རྣམས་པོའི་སྤྱོད་གིས་བཅིངས་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་
རེ་དོགས་ཀྱི་ཆོར་བས་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་པོ་མོའི་འབྲེལ་བར་གོད་ཆག་བསྐྱུད་མར་
སྤྱོན་ཅིང་། ཉིན་རེའི་འཚོ་བར་དཀའ་སྤྱག་ཆེས་ཆེར་སྤོང་། སྒོར་མ་དྲན་པའི་དོན་དག་
མང་པོ་ཞིག་ངང་གིས་བསྐྱེད། མགོན་པོ་ཡོད་དུས་ཨ་པ་དཔོན་པོ་དང་། མགོན་པོ་

མེད་དུས་ཨ་མ་དཔོན་པོ་ཡིན་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཅམ་ལ་གཞིགས་ཀྱང་ང་ཚོས་རྟག་དུ་
རེ་དོགས་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ། གསལ་བོར་བཤད་ན།
སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕོ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ནམ་དུའང་བྱུང་མེད་ལས་དབང་ཐང་དང་
རྒྱལ་མཐུ་ཆེ་དགོས་པར་འདོད་དེ། མགོན་པོ་འམ་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་རང་རང་གི་མིང་
དང་ལ་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་གཙོ་བོར་འདྲིན་པ་དང་། དོན་དངོས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་པ་ལ་མོ་ཆེར་སྒྲུང་
མེད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཅིའི་བྱུང་མགོན་པོའི་མདུན་དུ་རང་ཉིད་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུར་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན་ནམ། ང་ཚོས་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་བྱུང་མེད་ལ་བཙེ་བཀྱར་དང་བསྟོད་
བསྐྱེད་བྱེད་མི་ཆོག་པ་ཅི་ཡིན། བྱུང་མེད་རྣམས་དབང་ཆེ་ཞིང་བྱིས་ཀྱི་དཔོན་མོ་
བྱེད་མི་ཆོག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཞན་ཅིང་མིའི་བཤད་ཡམས་
ཁོ་ནར་ཡིད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་བབ་ཁོ་ན་རེད། དེར་བརྟེན། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་
སྐྱེས་པ་རྣམས་བྱུང་མེད་ལས་རྒྱལ་དགོས་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་འདྲིམས་དགོས་ཤིང་། ལག་
ལེན་གྱི་སྟངས་རྣམས་རྒྱབ་བཤད་དམ་བཤད་ཡམས་སོགས་ལ་རྟོག་ལན་སྟོན་པའི་
སྟོབས་པའང་རྒྱ་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཤིག་སྟོས་གཏོང་དགོས་པ་དང་
སྟོབས་པ་ཞིག་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡང་བྱུང་མེད་ཀྱི་
ཆེད་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཕོ་མོ་ལྟན་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་གསོན་ཤུགས་སྟེར་རྒྱ་དེ་རེད།
དི་ཅམ་གྱིས་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀས་པན་ཚུན་ལ་བཙེ་བཀྱར་དང་མཐོང་ཆེན་གཅིག་
མཚུངས་བྱེད་ཅིང་། འབྲེལ་བའི་ངོ་བོར་བསམ་གཞིགས་ན་མ་བྱེད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་
འཆོ་བར་བློ་བ་སྤྲོད་ཞིང་རང་རང་གི་མཛའ་བོ་འམ་མཛའ་མོར་ཡིད་ཆེས་དང་འདོད་
ཆེས་འབྱུང་ལ། དེ་དང་སྟན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རེདོགས་མང་ཕོ་ཞིག་ལ་འབྱུང་འདྲིམས་
གཏོང་ཐུབ།

ཕོ་མོའི་ལས་ལ་བར་ཆད་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། གནའ་ནས་ད་ལྟ་ལ་
བྱུག་གི་བར་དུ་བྱད་མེད་སུ་ཞིག་གིས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་མངའ་བོ་འཆོལ་ན་ཐ་
ཤལ་ལམ་འཕྱོན་མ་ལྟར་མཐོང་ཞིང་། ངན་སྤྱོད་དང་རྒྱབ་བཤད་ནམ་མཁར་མི་ཤོངས་
པ་རེ་བྱེད་པ་དེ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་གནོན་བྱུགས་ཆེན་པོའི་འོག་བྱད་མེད་ནམས་ཉག་ཏུ་
ཁུ་སིམ་མེར་སྡོད་དགོས་བྱུང་ཞིང་རང་གིས་འདོད་པའི་ཡུལ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་སློས་
གཏོང་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། འདིར་ཡིད་མངས་པ་ཞིག་ནི། གནའ་ནས་ད་བར་དུ་
བྱད་མེད་ས་ཡམང་པོའི་སྤོང་ནས་སུས་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སློལ་ག་དང་བཤད་ཡམས་
ལ་བྱུར་རྒྱུ་བྱེད་མ་ཐུབ་ཅིང་། རང་གི་འདོད་འདུན་ལ་དགོས་མཁོ་ཇི་བཞིན་སྤོང་མ་
ཐུབ་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེ་གཞན་དབང་ཁོ་ནའི་འོག་འཆོ་དགོས་བྱུང་བདེ་རེད། ཏ་
ཅང་སྤྱོད་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ནི་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཀྱི་སྤོང་དུ་སེམས་ཆོར་སྟོན་པའི་
རྫོང་པ་དམ་དུ་མ་ཅམ་ལས་དགོས་མཁོ་ལྷག་པར་བརྗོད་མཁན་ཀྱི་བྱད་མེད་རྩོམ་པ་པོ་
ཞིག་མ་བྱུང་བ་དེ་རེད། འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་བྱས་ཆེ་ང་ཆོའི་སེམས་ལ། སྤྱི་ཆོགས་
ཀྱི་ལམ་སློལ་ནི་ཇི་འདྲའི་དབང་ཆེ་ཞིང་རྒྱབ་ལ། ཕོ་ནམས་གདུག་སེམས་ཆེ་ཨང་སྐྱམ་
པ་ཞིག་ངང་གིས་འབྱུང་། གང་ལྟར་ཡང་ལས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་དུ་མར་བྱད་མེད་འགའ་ཞིག་
འབྲང་བ་ཅམ་ཀྱིས་མི་ཆོག་པར་བྱད་མེད་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་རྩོམ་པ་པོ་མང་དུ་སྤྱོད་
སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་བཅོས་སྦྱར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཉག་གཅིག་ཏུ་
མཐོང་།

ད་ནི་གང་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་དངོས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ་དང་
གནས་ལུགས་དུ་མར་ཐད་ཀར་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་ནམ་འགྱུར་ལ་
བརྟེན་ནས་བརྟེན་པའི་ནམ་པ་དང་དུང་བའི་བར་སྟོན་པ་སོགས་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་

སེམས་དབང་མེད་དུ་འཕྲོག་པའི་ཐབས་གཙོ་པོ་དག་རེད། བུད་མེད་སུ་ཡིན་ཡང་
མཐོང་མ་ཐག་ནས་སྐྱེས་པ་དེར་སེམས་འཆོར་བ་ཏུ་ལམ་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་
སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཅིག་རེད། བུད་མེད་ཀྱི་སེམས་འགྲུག་
པ་ནི་རི་ཉལ་ཐང་ཉལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་མིན་པར་ཕོ་མོའི་ལས་ལ་ཁྱུགས་ཏེ་མི་ཆེར་བློ་བ་
འབྱེན་པ་དང་། འདོད་པའི་གཤིས་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་སྦྱིད་མཉམ་སྦྱུག་གི་འཆོ་བ་
རོལ་རྒྱ་དེ་རེད། བུད་མེད་ལ་སྒྲོད་ཅིང་སྤང་བའི་སྐྱེས་པ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཕོ་མོའི་
འབྲེལ་བ་དོ་མ་དེ་ཉམས་སུ་ཕྱོང་མི་ཐུབ་ཅིང་། བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བློ་མེད་ཀྱི་
བརྟེན་གནས་སྐྱབས་པ་ཅམ་ཡང་བསྐྱེད་རྒྱུ་དཀའ། དེ་དག་གིས་ནམ་དུའང་བུད་མེད་
ནམས་གཡོ་ཅན་དང་ངང་ཐུང་དུ་མཐོང་བས། ཁོ་ཆོས་བུད་མེད་ལ་སྒྲོའགེལ་དང་
ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་ཐུབ་པས་བུད་མེད་ཀྱི་སེམས་ཆོར་དོ་མ་ནམས་རྟོགས་མི་ཐུབ་ལ།
བུད་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ཆེ་ཤ་གང་ཡང་ཕྱོང་དཀའ་འབར་སེམས།
གལ་ཏེ། རང་གིས་བུད་མེད་ལ་བདེ་བ་སྟེར་འདོད་ཅིང་བུད་མེད་ཀྱིས་བྱིན་པའི་བདེ་
བ་རང་གིས་ཉམས་སུ་ཕྱོང་འདོད་ན། ཐོག་མར་བུད་མེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མང་པོ་ཞིག་
ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱེད་དགོས། སྤྱིར་ན་ཕོ་མོའི་དགོས་མཁོ་དང་འདོད་སྤྱོད་ལ་
མཐའ་ཡོད་མི་སྲིད་ཅིང་། རེ་རེ་འཆོལ་བའང་ངལ་བའི་ཁྱར་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ལེན་
བྱས་པ་ཅམ་དུ་ཟད། དེ་ལྟ་ནའང་། ང་ཆོས་འདིར་ཉུང་ཅམ་ཞིག་གཙོར་འདོན་བྱེད་
ཐུབ་ལ། ལག་ལེན་ཡང་བྱེད་ཐུབ་པར་སྟམ། རུབ་ཕྱོགས་པས་བུད་མེད་དགའ་བའི་
ཆོས་ཉི་ཤུ་དང་མི་དགའ་བའི་ཆོས་ཉི་ཤུ། བུད་མེད་ཀྱི་འབྲིག་པའི་གསང་བ་ལྟ་སྟགས་
སུ་བསྟུས་ཏེ་བུད་མེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བརྗོད་ཐུབ་ན། ང་ཆོ་ཅིའི་བྱིར་ད་ལྟ་ལ་ཐུག་གི་
བར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་བརྒྱལ་ཁྱུགས་བབྱང་ནས་སྤོད་དགོས་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ཕོ་མོ་

ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་ལ་གནས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ན། ང་ཚོས་ནམ་དུའང་སྟག་སྐད་
འདོན་དགོས་དོན་མེད་ལ། འཆོ་སྐྱངས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དཀའ་སྟག་ཀྱང་མྱོང་
དགོས་དོན་མེད།

བྱད་མེད་ཀྱི་འདོད་འདུན་དང་དགོས་མཁོ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་འདུན་དང་དགོས་
མཁོ་ཡིན་ལ། བྱད་མེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བརྗོད་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བརྗོད་
པའང་ཡིན། འདི་ལྟར་སྒྲུང་ཆོག་སྟེ། བྱད་མེད་ལ་མཛེས་མ་དང་མཛེངས་མའི་ཆོར་
སྒྲུང་སྟེར་བ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་ཡིད་ལ་དགའ་སྒྲུང་བསྐྱེད་ཅིང་། དང་བ་ངལ་མེད་དུ་
འདྲེན་པའི་ཐབས་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་སྟེལ་ལ་ད་འབྲལ་པ་དང་ངོ་བསྟོད་བྱེད་པ་
ཞིག་མ་རེད། གལ་ཏེ་ཕོ་སུ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་དགའ་བའི་བྱད་མེད་དེར་ཐབས་
མཁས་ཀྱི་ལམ་ནས་མོའི་འགོ་འདུག་སྟོང་གསུམ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་རང་
གི་མིག་ལ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་ལ། རྣམ་དཔྱོད་དང་སྒྲུང་གྲུང་ཆེས་ཆེར་ལྟན་པར་བརྗོད་
ན། བྱད་མེད་དེའི་སེམས་ལ་དེ་མ་ཉིད་དུ་སྟོང་སྒྲུང་འབྱུང་ཞིང་དེ་དང་ལྟན་དུ་བརྟེན་དུང་
གི་ཆོར་བ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་བའི་མགོ་འཛུགས་པ་ཡིན། དེ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་རེ་བ་གཅིག་
ལྟ་སྟེ་རང་ཉིད་མཛེས་པོའི་མིག་ཏུ་མཛེས་ཤིང་། མཛེས་པོའི་ཡིད་ལ་འབབ་པར་འདོད་
པའི་རེ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། བྱད་མེད་ཀྱི་གཤིས་ཀར། སུ་ཞིག་གིས་རང་ལ་དོ་
སྒྲུང་ཆེས་ཆེར་སྟོང་ཅིང་ཁ་འབྲལ་དཀའ་བར་བྱེད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་བག་སྟོང་
བར་འགྱུར་ལ། རང་ལ་དོ་སྒྲུང་སྟོང་མཁན་མེད་ཆོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡིད་མི་དགའ་
ཞིང་སྟོབས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། ཇི་ཙམ་སྟན་པའི་ངག་དང་ལུས་ཀྱི་ཉམས། དེ་
བཞིན་མིག་གི་འབྱེད་འཛུམ་ཚུན་ཆད་ནས་མཛེས་པོར་གཅིག་ཏུ་དུང་ཞིང་བརྟེན་བའི་
སྒྲུང་བ་སྟེར་བྱལ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་མཛེས་པོའི་སེམས་ལ་ཡིད་ཆེས་འབྱུང་། དེ་ནི་

མཛེས་མོའི་ཡིད་ཀྱི་དང་བ་འདྲེན་པའི་སྐབས་ཐོག་མ་དེའང་རེད།

བྱད་མེད་པལ་མོ་ཆེའི་བརྟེན་བ་ཡིད་ཆེས་ལས་འབྱུང་ཞིང་། ཡིད་ཆེས་དེར་ཡང་འབྲལ་
སྟགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཆོར་དུ་མ་ཡོད། བཅའི་ག་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་སྟ་
རང་ཉིད་མངོས་མར་མཐོང་བའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ནས། རང་
ཉིད་ལ་གཅིག་ཏུ་དུང་ཞིང་དགའ་སྟུག་གི་ཆོར་བ་མཉམ་དུ་སྦྱང་བའི་སྐྱེས་པ་ཞིག་
ཡོད་པར་མཐོང་ལ། དེ་ལས་ཡིད་ལ་དགའ་སྦྱང་འབྱུང་ཞིང་དེ་དང་སྟན་དུ་རེ་བའི་
ཆོར་བ་དྲག་པོ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། སྐབས་དེར་བྱད་མེད་པལ་མོ་ཆེ་ཅུང་ཟད་
ཚོངས་པར་འགྱུར་ལམག་གཅོད་དཀའ་བའི་དོན་དག་མང་པོ་ཞིག་མདུན་དུ་སྦྱངས་
པར་མཐོང་། དེའི་འབྱུང་འགྱུར་མི་གསལ་བའི་དོན་དག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཐག་གཅོད་
བྱེད་པའི་དུས་ལ་བབས་པས་རེད། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་ཡ་རབས་ཤིག་ཡིན་ན། དུས་དེར་བྱད་
མེད་དེར་རང་ཉིད་ཀྱི་རེ་བ་དང་སེམས་ཆོར་ཐམས་ཅད་གཡོ་སྒྱུ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་
གསོང་བོར་བརྗོད་ངེས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་སྟུ་ཞིག་གིས་བཅོས་མའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ཅིང་
རྟུན་པའི་དག་གིས་འགྲུག་ཐབས་བྱེད་ན། དེའི་འདོད་འདུན་ལ་སྤར་ནས་སྟངས་ཁྱུགས་
ཡོད་པས་བྱད་མེད་ཀྱི་ངོས་ནས་དང་ལེན་བྱེད་མི་རུང་ཞིང་། དེའི་ངོས་ནས་ཀྱང་རེ་བ་
ཇི་བཞིན་འགྱུར་དཀའ་བ་ཡིན།

འབྲིག་ཆོག་ཡུན་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཐབས་ལ་མཆོན་ན། དེ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་
གནད་དོན་ཅིག་རེད། སྐྱེས་པ་པལ་མོ་ཆེས་རང་ཉིད་བྱད་མེད་སྟུ་ཞིག་ལ་དགའ་བ་
ན། དེ་མ་ཉིད་དུ་བྱེད་ནི་མངོས་ཤིང་སྟུག་ལ། ང་ནི་བྱེད་ལ་དགའ་ཞིང་དུང་ཞེས་
བརྗོད་སྟེ། དེས་ཏ་ལམ་བྱད་མེད་དེ་དགྲོགས་པར་བྱེད་སྟེ། ཐོ་མོའི་ལས་ལ་སྦྱང་
གོམས་མེད་ཅིང་ངོ་ཆའི་རང་བཞིན་བདག་གིར་བྱེད་པ་དག་གིས་འཕྲིན་གྱི་ལམ་

ནས་བཅོམ་སྤྱོད་ཅིང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་པའི་གལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བཅོམ་སྤྱོད། དེ་ཡང་
གཏན་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་ཅིག་རེད། དོགས་ཚོན་ཆེ་བའི་བུད་མེད་ཀྱི་སེམས་གཤིས་
དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཤད་ཡམས་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས། ཁོ་ཆོ་པལ་མོ་ཆེ་བཅེ་བ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཐོག་མའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གསང་བས་བྱེད་རྒྱུ་དགའ་ཞིང་། གསང་རྒྱ་
ཕྱིར་འཆོར་བར་ཡང་སེམས་ངལ་དང་དོགས་པ་ཤིན་དུ་ཆེ། དོགས་ཚོན་དང་འཛིགས་
སྒྲུང་ཆེ་བའི་བུད་མེད་ཀྱི་གཤིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་ཆོ་འི་སེམས་ལ་སྤྱི་གིས་རང་
ལ་མགོ་སྐྱོར་བཏང་མི་ཡོང་ངམ་སྒྲུམ་པ་ཞིག་རྟག་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཆོར་སྒྲུང་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་བུད་མེད་པལ་མོ་ཆེས་གཞན་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་བྱུང་ཅིང་།
སྤྱི་གིས་གིས་འབྲིག་ཆོག་དམར་རྩེན་དུ་བཅོམ་ན་དེ་མཐག་སེམས་ལ་འཛིགས་ཡེར་
བའི་ཆོར་སྒྲུང་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་། དེར་བརྟེན། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་ཡུན་བསྟེན་རྒྱ་དང་
ག་ལེར་ཉེ་སར་བཅར་རྒྱ་ནི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་དུ་མཐོང་། དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་རྣམ་
འགྱུར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བུད་མེད་ཀྱི་དོ་སྒྲུང་འདྲན་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་ཉེ་སར་
བཅར་ཉེ་དགའ་བའི་གཏམ་ཁུང་དུ་ནས་མང་དུ་དང་། མི་གསལ་བ་ནས་གསལ་དུ་
གཏོང་རྒྱ་དེ་རེད། གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། རང་ཉིད་སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་བུད་མེད་དེར་མགོ་
སྐྱོར་ནམ་ཡང་གཏོང་མི་རུང་སྒྲུམ། བམ་ཞིག་མཛའ་བའི་གཏམ་ཀྱི་མགོ་བཙུགས་པ་
ན་འཛིག་ཉེན་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་དམིགས་ལུལ་དང་། འཆར་གཞི་ཡོད་ཆད་གསོང་
བོར་བཅོམ་རྒྱ་དེ་ཡང་བུད་མེད་དགའ་བའི་དོན་ཅིག་དང་མ་འོངས་གཉིས་པན་
ཀྱི་དོན་ཅིག་རེད། གསལ་བོར་བཤད་ན། དུས་དང་གནས་གཞན་དུ་རང་ལ་མཛའ་མོ་
ཡོད་མེད་དང་འབྱུང་འགྱུར་གཉེན་སྦྱིག་གི་འདུན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དང་བོར་བཅོམ་
དགོས་པ་ནི། ལུས་འབྲེལ་མ་བྱུང་གོང་གི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཅིག་རེད། ང་ཆོར་

ཉམས་ཐྱིང་ཡོད་པ་ལྟར། ཤོ་མོ་ཕལ་མོ་ཆེས་རང་ཉིད་སུ་དང་ལྟན་དུ་འབྲིག་པའི་ལས་
བསྟན་པར་འདོད་ཆེ་ཅི་མི་སྟམ་པར་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་གསང་བར་བྱེད་ཅིང་།
གཞན་གྱིས་བདེན་པར་བརྗོད་པ་ནམས་ཀྱང་ཕྱོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུག དེ་ནི་བཅེ་
བར་ཆག་སྒོ་འབྱུང་བའི་རྒྱན་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད། ལར་ནས་ཤོ་མོ་སུ་ཞིག་གིས་ཐོག་
མའི་སྐབས་སུ་གཉེན་སྲིག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སྤང་མོལ་བྱེད་ན། དེའི་བཅེ་
བར་ལྟ་འདྲེས་ཡོད་སྲིད་ཅིང་བཅེ་བ་ལས་བརྒལ་བའི་དམིགས་ལུལ་གཞན་ཞིག་
ཡོད་སྲིད་པའང་རྟོགས་བྱུང་། གནས་ཚུལ་འདི་གཙོ་བོ་བཅེན་བྱོལ་བྲོད་ཀྱི་བྱུང་
མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་གིན་ཡོད།

གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། བྱུང་མེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་ཉན་རྒྱ་དེ་རེད། ངག་རྒྱན་དུའང་། མ་བུ་མོའི་
མིག་ཚུ་ཁ་དང་། རྒྱུས་ཤོ་རབས་ཀྱི་མིག་ཚུ་ཁོག་ ཅེས་པ་ལྟར་བྱུང་མེད་ནམས་ལ་
སེམས་ཆོར་དག་པོ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་དུ་དག་གི་ལམ་ནས་བྱིར་སྟོན་ལ། བྱིར་བཏང་གི་
གནས་ཚུལ་ཕལ་མོ་ཆེ་དག་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིར་སྟོན། བྱིར་བཏང་བྱུང་མེད་ཀྱི་
གཤིས་ཀར་ཞིབ་ཆགས་དང་ནན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་གིན་དུ་ཆེ་བས་བྱ་བྱེད་ཕལ་མོ་
ཆེ་ཡིད་ནས་བརྗོད་དཀའ་ཞིང་རེ་རེ་བཞིན་བརྗོད་རྒྱུར་དགལ། ད་དུང་ཁོ་ཆོའི་གཤིས་
ཀར་བཀོད་སྒྲིག་གི་རང་བཞིན་ཆེ་བས་བྱ་བྱེད་རྒྱུ་དུ་རེ་ལ་ཡང་ནན་བཤད་དང་ལྷ་
ཚུགས་ལྟ་བུར་བྱེད། བྱུང་མེད་ཕལ་མོ་ཆེའི་སེམས་ལ་ཆོར་བ་གང་ཞིག་བྱུང་ཡང་དེ་མ་
ཉིད་གཞན་ལ་མ་བཤད་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དགའ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་
དག་པོ་བྱུང་ཆེ་ཡིད་ལ་ཉར་དཀའ་བ་ཡིན། ཁོ་ཆོར་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་འཇིགས་སྒྲིག་གི་
སྤང་བ་གང་བྱུང་ཡང་དེ་མ་ཉིད་དུ་དུ་སྤྱད་འདོན་པ་ཅམ་ལབསམ་གཞིག་བྱས་ཀྱང་
བྱུང་མེད་ཀྱི་གཤིས་ཀ་དམིགས་བསལ་བ་དག་རྟོགས་བྱུང་། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ནི་

བུད་མེད་ནམས་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཆུང་བའམ་སྒྲོ་ཁོག་མེད་པས་རེད་ཅེས་ཐད་ཀར་བཞེད་
སྤྱིད་ཀྱང་། འོན་ཏེ་སྤོངས་བཤད་ན། དེ་ནི་སེམས་ཆོར་སྤྱིང་སྤྱངས་དང་དེ་ནམས་ཕྱིར་
སྒྲོན་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅམ་རེད། དེར་བརྟེན། བུད་མེད་སྒྲོར་ཞིག་གིས། བྱིག་ཆུ་
ཕུངས་རྗེས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རེ་ཞིག་སངས་ཞེས་ཡང་ཡང་བཞེད་སྤྱིང་། གང་
སྟར་བུད་མེད་ནམས་རང་ཉིད་འདྲིས་པའི་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་ན། སེམས་ཆོར་བཞེད་
རྒྱུར་གྱིན་ཏུ་དགའ་བས་སུ་ཞིག་གིས་ཁོ་ཆོའི་ཆོག་མཆོམས་མ་བཅད་པར་སུ་
མཐུད་ནས་ཉན་ཆོ། སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཅི་འདོད་ཏུ་བཞེད་ཅིང་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཉན་
མཁན་ལ་སེམས་ཐག་ཀྱང་སྒྲར་ལས་ཉེ་བར་འགྱུར། རི་ཅམ་བུད་མེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་མི་
ཉན་ཅིང་ཆོག་མཆོམས་བཅད་དེ་དགག་པར་བྱེད་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་ཁོ་ཆོ་ཕྱིར་སྤྱར་
བྱེད་ཅིང་རྒྱང་ཐག་རིང་བར་གཏོང་བ་ཡིན། མདོར་ན། གནས་ཚུལ་སྤྱིར་བཏང་བ་
ནམས་ངག་ནས་བཞེད་རྒྱུ་དང་། སེམས་ཆོར་དྲག་པོ་བྱུང་ཆེ་ཏུ་སྐྱད་འདོན་པ་གཉིས་
ནི་བུད་མེད་ཀྱི་སེམས་ངལ་སངས་པའི་ཐབས་བྱུང་པར་བ་གཉིས་རེད། འདི་ནི་གཙོ་
བོ་དགའ་རོགས་དང་བཟའ་ལྷའི་འབྲེལ་བ་ཡུན་རིང་འགོར་བ་ནམས་ལ་གལ་ཆེ་བའི་
འོན་ཏེ་དག་ཅིག་རེད།

བུད་མེད་ནམས་བཤད་རྒྱུར་དགའ་བར་མ་ཟད་ཉན་རྒྱུར་ཡང་གྱིན་ཏུ་དགའ། དེ་ནི་
བུད་མེད་ནམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཆོར་ཤེས་འདོད་ཆེ་ཞིང་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་
གལ་ཆེན་ཏུ་བརྩི་བས་རེད། རྒྱེས་པ་པལ་མོ་ཆེར་མཆོན་ན། ཤོད་མཁན་ལས་ཉན་
མཁན་གཏན་ནས་བྱེད་མི་འདོད། དེ་ནི་རྒྱེས་པའི་གཤེས་ཀར་གཞན་གྱི་སེམས་ཆོར་
ལ་དོ་སྤྱང་ཆུང་ཞིང་རང་མཐོང་ཆེ་བའི་སྤྱབས་ཀྱིས་རེད། གནད་དོན་འདི་བཤད་མ་
ཐག་ཏུ་གྲོག་མཁན་ནམས་ལ་ཡ་མཆོན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཆོར་སྤྱང་སྤྱིར་ཡང་། མོ་མོའི་

ལས་ལ་དགའ་ཞིང་སྒྲིང་པའི་མྱོང་གོམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་བསམ་གཞིག་མང་དུ་བྱ་
རྒྱུ་ཡོད་པར་མཐོང་། རྒྱུས་པ་མང་པོས་རང་ཉིད་སུ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་མཛའ་
བཅེའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའམ་འབྲིག་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་ན། ཉལ་བོ་བྱ་རྒྱུ་ཙམ་
ཞིག་དོ་གལ་ཆེ་བར་བྱེད་ཅིང་མཛའ་མོའི་སེམས་སུ་ཅི་ཡོད་སོགས་ལ་དོ་སྣང་
གཏན་ནས་མི་བྱེད། བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཛའ་བོའི་རྣམ་འགྱུར་རེ་རེ་
དང་ཆོག་འབྱུང་རེ་རེར་འཇུག་ནས་སེམས་ཆོར་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱེད་ཅིང་། བན་ཚུན་གྱི་
འབྲེལ་བར་རྟོག་དཔྱད་ནན་ཏན་བྱེད་རྒྱུར་དགའ། གལ་ཏེ་རྒྱུས་པ་སུ་ཞིག་གིས་སེམས་
ཆོར་གང་ཡང་མི་བཟོད་པར་འབྲིག་སྒྲིང་ཙམ་ཞིག་གཙོ་འདོན་བྱས་ཆོ། མཛའ་མོའི་
སེམས་ལ་དོགས་པ་ཆེ་རུ་འགོ་བར་མ་བྱད། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆོར་བཟོད་རྒྱུ་ཡང་
མཆམས་འཛོག་བྱེད་སྲིད། སྐབས་དེར་བྱད་མེད་པལ་མོ་ཆེས་རྒྱུས་པ་དེ་ཉིད་འབྲིག་
པའི་ལས་ཙམ་ལ་དགའ་བ་ལས་བྱད་མེད་རང་ལ་བཅེ་བའི་ཆོར་སྣང་མེད་པར་སེམས་
ཤིང་། འབྲིག་པའི་ལས་ཅི་འདོད་དུ་སྒྲིན་པར་མི་འདོད། ཏུས་དེ་ཙམ་ཞིག་ནས་མཛའ་
མོས་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་ཉིད་སང་བསྐྱབ་གནང་བསྐྱབ་བྱེད་པའི་སྐྱེང་བྱའང་འདོན་སྲིད།
དེ་ནི་ཁོ་ཆོའི་སེམས་ལ་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་སོགས་བཅེ་བར་གནོད་པའི་རིགས་
གང་ཞིག་བྱུང་སྟེ། འཆོ་ལམ་གསར་བ་ཞིག་ལ་ཡིད་ཕྱོགས་མགོ་བཅུགས་བྱིན་པའི་
རྟགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག བྱད་མེད་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཡུན་རིང་མཛའ་བོའི་
གཤིས་ལ་བརྟགས་ཤིང་བསྐྱབས་ནའང་། མཛའ་བོའི་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མཐོང་
བའམ་དོགས་གཞི་གཙང་སེལ་བྱེད་མ་ཐུབ་ཆོ། འཁོན་སེམས་ལྟ་བུའི་ཆོར་བ་ཞིག་
དང་བཅས་ཏེ་སྒྲོག་ཏུ་འཆར་གཞི་འདིང་བ་དང་བྱ་བ་ཀུན་གསང་བའི་འོག་ཏུ་བསྐྱབ་
པ་ཡིན། ཏུས་དེར་ངས་པར་དུ་རང་ཉིད་མོ་ལ་དུང་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་བཅེ་བའི་ཆོར་བ་

ནམས་ཆོག་གི་ལམ་ནས་འབྲེལ་བཟོད་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་བྱིད་རང་སྤམ་མདོག་
ཅན་ཞིག་གམ་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་བྱད་
མེད་ཀྱི་བཅེ་བ་རིང་དུ་འཛིན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ།

བྱད་མེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ནི་བཅེ་བའི་འབྲེལ་བ་ཟང་གཞིར་བྱས་པའི་འབྲིག་སྒྱུད་ཡིན་
ལ། སྒྲེས་པའི་དགོས་མཁོ་ནི་གཙོ་བོ་ཕོ་ཕོ་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་བྱ་བ་ཙམ་ཞིག་རེད། དགོས་
མཁོ་མི་འདྲ་བ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་བདེ་སྤྱང་ཚུལ་དང་
འབྲིག་ཡུལ་བརྟེན་སྤངས་སོགས་ཕྱོགས་དུ་མ་ནས་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཡོད། ཕོ་ནམས་
ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཙམ་ཞིག་དང་དགའ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་གཉེར་
ཏེ། བྱད་མེད་ཀྱི་དགོས་མཁོར་བསམ་གཞིག་བྱེད་མ་བྱུབ་པར་འབྲིག་ལས་ཙམ་ཞིག་
འབད་པས་སྐྱབ་པ་དེས་བྱད་མེད་ཀྱི་ཡིད་ལ་མི་དགའ་བའི་ཆོར་བ་བསྐྱད་མར་འབྱེན་
བཞིན་ཡོད། གནས་སྤངས་འདི་དག་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཆེས་ང་དག་ཆེ་བའི་གནད་དོན་དུ་
བཅི་ཞིང་། འབྲིག་སྒྲེད་སློབ་སྟོན་པ་ནམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཕོ་ནམས་ལ་དྲན་སྐྱུལ་བྱེད་
པའི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་རེད། འདིར་ཁོ་བོས་ཨ་རིའི་བཟའ་ལྗང་གཉིས་ལ་བྱུང་
བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་གིས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཆོག

དེ་ཡང་ཁོ་གཉིས་མཉམ་སྡོད་བྱས་ནས་ལོ་མང་འགོར་ཞིང་བུ་ཕོ་ཞིག་ཀྱང་སྒྲེས་ཡོད།
ཉིན་ཞིག་ཆུང་མས་ཁྱོ་ག་འབྲིད་དེ་འབྲིག་སྒྲེད་སློབ་སྟོན་པ་ཞིག་གི་སར་ཕྱིན། ཁྱོ་ཤུག་
གཉིས་ལ་སོ་སོར་ངི་བ་ངིས་ལན་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་ཆུང་མའི་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའི་
གནས་ཚུལ་དེ་ཁྱོ་ག་དང་སློབ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་མ་རྟོགས། སྐབས་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་
འབྲིག་སྒྲེད་སློབ་སྟོན་པས་ཁྱོ་ཤུག་གཉིས་ལྟན་དུ་བཞག་སྟེ་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་སྒྱུར་
གྱི་གནས་བབ་ཐོག་ངི་བའགའ་བཏོན། ཁྱོ་གས་འབྲིག་སྒྱུར་ནམ་བཞེན་ལ་འདོད་

ཆེམས་ཁོ་ན་འབྱུང་ཞེས་བཤད། རྒྱུ་མཐའ་ལྡན་གྱི་དུས་ནམ་ཞིག་ནས་བཟུང་འདོད་
ཆེམས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་ཞེས་བཤད། དུས་དེར་འབྲིག་སྤེད་སློབ་སྟོན་པས་ཁྱོ་གར་
འབྲིག་སྤྱོད་མཐའ་མའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཆོར་དང་འབྲེལ་བའི་བྱུང་བ་རྣམས་དྲིས།
ཁོས་བརྗོད་དོན། གཟའ་པ་སངས་ཀྱི་དགོང་མོར་མོས་ཁྱུས་ཁང་དུ་སོ་བཟུབ་འོ་སྐབས་
མོར་བལྟས་པ་ན། ངའི་སེམས་སུ་མོས་ངེད་གཉིས་ཀྱི་བྱ་མོར་བདག་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་ང་
ལའང་བྱམས་སྤྱོད་ཆད་མེད་བྱེད། མོ་ནི་ངའི་ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་ལུས་གཞུགས་
མཛེས་ལ་གཤིས་རྒྱུད་འཇམ་པའི་བྱུང་མེད་ཅིག་རེད་ཨང་སྟེ། བསམ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་
དག་གི་ངང་དུ་ང་ལ་ཆགས་སྤེད་རབ་དུ་རྒྱས་པ་ན། ངས་མོའི་རྒྱབ་ནས་འཐམ་ཞིང་སྒྲི་
ལ་འོ་བསྐྱུལ། མོའི་ལུས་པོ་གཙང་ཞིང་དྲི་མ་ཞིམ་པོས་བྱུང། ང་སེལ་བྱར་འཐོར་བའི་
མོའི་སྐྱེལ་ཤིན་དུ་དགལ། དུས་དེར་ང་ལ་ཆགས་པ་ལྟག་པར་རྒྱས་པས་ངས་མོ་ཉལ་
ཁང་དུ་འབྲིད་ཅིང་། མོའི་ལུ་བ་དལ་གྱིས་སྤྱད་དེ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རེག་བྱེད་
པའི་མགོ་བརྩུགས། ངས་མོའི་ལུས་པོར་ལྟ་དུས་ནམ་རྒྱུན་ལྟར་མོའི་ལུས་པོའི་རྣམ་པས་
ང་རང་ཉང་སངས་པར་བྱས། ངའི་སེམས་སུ་སྤྲོ་ཡང་། མོ་ནི་དངོས་གནས་ངའི་
འབྲེལ་བྱུང་མེད་མཛེས་མ་ཞིག་རེད་ཨང་སྟེ། གལ་ཏེ་མོ་རང་མེད་ཆེ་ང་
འཛིག་ཉེན་འདིར་འཆོ་དཀའ་ཞིང་བྱུང་མེད་གཞན་དང་ལྟན་དུ་འཆོ་མི་འདོད་
པའི་ཆོར་བ་སྐྱེས། དེའི་མོད་ལ་ངེད་གཉིས་འབྲིག་པའི་ལས་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས། ཞེས་
བཤད་པ་ན། ད་གཟོད་རྒྱུང་མའི་གདོང་ནས་མིག་རྒྱ་བར་མེད་དུ་བཞུར་ཞིང་ལག་པ་
གཉིས་དལ་གྱིས་བརྒྱངས་ཏེ་ཁྱོ་གརི་ལུས་ལ་འབྱུང་དེ། ད་ནི་ངས་ཡོད་ཆད་ཉ་གོ་སོང་།
ཞེས་བཤད། སྐབས་དེར་འབྲིག་སྤེད་སློབ་སྟོན་པས་དོན་རྒྱུན་དོ་མ་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་སྟེ་
ཁྱོ་གར་སློབ་སྟོན་བྱས་པ་ནི། མོ་མོའི་སེམས་གཤིས་ཀྱི་དོ་བོ་སྤྲོར་ཞིག་དང་། ལྟག་པར་

དུ་ཁོས་རང་ལ་ཚོར་བ་ཅི་བྱུང་ཡང་ཡོད་ཚད་ཁོག་ཏུ་སྤྲོས་པ་དེས་ཚུང་མའི་སེམས་ལ་
ཕོག་ཐུག་སྐྱིན་ཡོད་ཅིང་དོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱངས་ཡོད་ལ། དེ་ལས་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་དགའ་བའི་སེམས་ཚོར་མི་བདེ་བ་སྐྱོར་ཞིག་ངང་གིས་བསྐྱེད་པ་
རེད། དེར་བརྟེན། ཁྱོད་གའི་ཕྱོགས་ནས་ངེ་ལྟར་འདོད་ཆེས་བྱུང་ནའང་ཚུང་མའི་
ཕྱོགས་ནས་འབྲིག་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ངེ་སྤྱད་ཏུ་གྱུར་ཅིང་།
ཁོ་དང་ལྟན་དུ་འབྲིག་བདེར་རོལ་བའི་འདུན་པའང་རིམ་གྱིས་ཡལ་བར་གྱུར་པ་རེད།
ཅེས་བཤད། འདིས་སྐྱི་བསྐྱོམས་བྱས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་གི་ཚོར་བ་དང་དགའ་
སྤྱད་གི་གནས་སྤངས་སོགས་ཅི་ཡིན་ཡང་རང་གི་མཛའ་མོར་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱ་སྟེ།
རང་གི་མཛའ་མོ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་མཡིན་པར་ནང་གི་འཇིག་རྟེན་དུའང་འབྲིད་
དེ་ཡོད་ཚད་ལྟན་དུ་སྐྱོང་རྒྱ་དེ་རེད།

དགའ་མར་རྟག་ཏུ་དོ་སྣང་སྟོན་པ་དེ་ཡང་མཛའ་བ་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་དོན་དག་ཅིག་
རེད། བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་མཛའ་བོས་རང་ལ་དོ་སྣང་ཅི་ཙམ་སྟོན་མིན་ལ་
མཉམ་འཇོག་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་ཡིན། སྐབས་རེར་དགའ་མར་མཛའ་ཞིང་དུང་བའི་
ཆོག་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཁོ་ཚོར་འདོད་ཆེས་འབྱུང་དགའ། སྐྱེས་པ་ཕལ་མོ་ཆེར་
མཆོན་ན། འབྲིག་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་མཛའ་མོར་དགའ་ཞིང་དུང་བའི་ནམ་
འགྱུར་སྟོན་པ་ལས། བྱ་བྱེད་དགྲུས་མའི་སྐབས་སུ་སྣང་མེད་ལྟ་བུར་བྱེད། བྱེད་སྤངས་
དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་མ་ཁ་ཆེན་པོ་རེ་འབྱིན། གལ་ཏེ་སུ་ཞིག་གིས་
མཛའ་མོ་བྱར་དུ་བཞག་སྟེ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་དཔེ་ཆ་སྟོན་པ་དང་བརྟན་འཕྲིན་ལ་ལྟ་བ།
མི་གཞན་ཁོ་ནར་སྐྱོང་མོལ་བྱེད་པ། སྐྱབ་བཅད་དེ་བསམ་གཞིག་བྱེད་པ་སོགས་ནི་
མཛའ་མོར་ཚོར་བ་སྤྱད་བསམ་སྟེར་བའི་རྒྱ་གཙོ་བོ་དག་རེད། སྐབས་དེར་བྱད་མེད་

ཕལ་མོ་ཆེའི་སེམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེད་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་ཞིང་། འཆིག་པ་ཟ་
བ་དང་ལྷན་ཀ་འཆོལ་འདོད་ཀྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་རེའང་འབྱུང་སྟེད། བྱད་མེད་དེ་དག་
ལ་མཆོན་ནའང་རང་ཉིད་ལ་དེ་ལྟའི་ཆོར་བ་ནམས་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
ལ་གསལ་བོར་མ་བརྟག་ཆོ། དེ་དག་གང་གིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནམས་སྟོ་བྱར་དུ་མཐོང་
དཀའ། སྐབས་དེར་བྱད་མེད་ཕལ་མོ་ཆེས་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་དུ་སྟོང་
འདོད་ཅིང་འགའ་ཞིག་གིས་མིག་ནས་མཆི་མའང་འབྱེན་སྟེད། དེར་བརྟེན་འགྲོ་
འདུག་བྱ་བྱེད་གང་གི་སྐབས་སུ་འང་རང་ཉིད་ཀྱི་མཛའ་མོའི་ཆོར་སྤང་ལ་དོ་སྤང་ཆེས་
ཆེར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དོན་དག་ཆེ་ཕྱ་གང་ལ་ཐུག་ནའང་གསལ་བཤད་དང་དོ་སྟོང་
གསལ་བོར་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆོ། ང་ཆོའི་གོམས་སྟོལ་ལ། རྒྱེས་པས་དོན་དག་ཐམས་ཅད་
བྱད་མེད་ལ་གསལ་བཤད་བྱས་ན་དེ་རྒྱེས་པ་མཆོག་དུ་མི་བཅི་ཞིང་། བྱད་མེད་ཀྱི་
མདུན་དུ་རང་ཉིད་ལ་གསང་བ་གང་ཡང་མེད་ན་རྒྱེས་པ་ཐཤལ་དུ་བཅི། གལ་ཏེ་ང་
ཆོས་བྱད་མེད་དང་གཏན་དུ་འབྲལ་མི་པོད་པའི་རྒྱེས་པ་ཞིག་མཐོང་ཆོ་དེར་འབྱ་ཞིང་
སྟོང་པར་བྱེད། འདི་དག་ནི་འདིག་རྟེན་མི་ཆོས་ལ་གོ་རྟོགས་ཞན་པའི་རྒྱེས་པ་ནམས་
ཀྱི་གོམས་སྟོལ་ངན་པ་ཞིག་རེད། གཞན་ཡང་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་འདིགས་སྤང་
དང་དོགས་ཟོན་ལྟ་བུའི་ཆོར་བ་ཞིག་གིས་རྟག་དུ་བཅིངས་ཡོད་པས། ཁོ་ཆོར་ནམ་
དུའང་འབྲེལ་ཐག་རིང་བའི་ནམ་འགྱུར་སྟོན་མི་རུང་ཞིང་དོ་སྤང་རྒྱུང་བའི་ཆོར་བ་
སྟེར་མི་རུང་། བྱད་མེད་ཕལ་མོ་ཆེས་རྒྱེས་པའི་དཔྱད་བར་འཐམ་ཞིང་གཏོང་ལ་ཅེས།
ཟུར་དུ་བསྐྱད་དེ་དག་ལ་ཉན། གང་དུ་རྒྱ་ན་དེ་རུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལ་
བསམ་གཞིག་བྱས་ནའང་། བྱད་མེད་ཀྱི་གཤིས་ཀ་དང་དགོས་མཁོ་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་
ཐུབ།

བྱད་མེད་ཀྱི་མགོ་བོ་དང་དབྱང་བ་སོགས་ལ་བྱིལ་བྱིལ་བྱེད་པ་དང་པང་དུ་འཛོག་པ་
སོགས་ཀྱང་བྱད་མེད་ལ་དགོས་པའི་དོན་དག་གལ་ཆེན་དག་རེད། རྣམ་འགྱུར་འདི་
དག་ལས་བྱད་མེད་ཀྱིས་བརྩེ་ཞིང་བྱམས་པའི་ཆོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་སྤྱོད་ཐུབ་ལ། ཉན་
སྒྲོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཆོར་ངེས་ཡིན། དེ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ནམ་དུ་འང་ཉན་
ཁའི་ཆོར་བ་ཞིག་དང་འཛིགས་ཡེར་བའི་ཆོར་བ་བན་བྱན་ཅིག་གིས་བསྐྱམས་ཡོད་
པས་རེད། སྒྲོ་བྱར་ཀྱི་སྒྲ་དང་མཆན་ཀྱི་གྲིབ་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ལ་
འཛིགས་སྒྲུང་བསྐྱེད་སྒྲ་བ་སོགས་ཀྱང་རྩ་བ་དེ་ལ་ཐུག་པར་སེམས། བྱད་མེད་པལ་མོ་
ཆེར་མཆོན་ན། སུ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་པོར་འགོག་སྒྲུང་དང་བྱམས་སྒྲོང་བྱེད་
ན། དེ་ཉིད་རང་གི་སྐྱབས་དང་མགོན་ལྟ་བུར་ཆོར། སེམས་ཁམས་རིག་པར་དོ་སྒྲུང་
རྒྱུང་བའི་བྱད་མེད་དག་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གཤིས་དེ་དག་མཐོང་ཐུབ་མེད།
བྱད་མེད་འགའ་ཞིག་གིས་མཛའ་བོས་རང་ཉིད་པང་དུ་བཟུང་སྟེ་གདོང་ལ་བྱར་དུ་
ཅེར་བ་ན། ཅིག་མཐར་མཆི་མ་བསྐྱེལ་ཞིང་བྱིས་པའི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཡང་བྱིར་
མངོན་པར་བྱེད། སྐབས་དེར་ཁོ་ཆོར་ཆོར་བ་དྲག་པོ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་གཏམ་
སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་འདོད་འདུན་སྒྲོར་ཞིག་བཤད་འདོད་པ་དེ་རེད། སྐྱེས་པ་པལ་
མོ་ཆེས་གནས་ལུགས་དེ་དག་ངོས་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་ཁར། བྱད་མེད་དེ་བྱིས་པ་
བསམ་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འང་མཐོང་ངེས་པ་ཡིན། དེ་དག་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་
གཤིས་ལ་དཔྱོད་པ་གཏན་ནས་ཞུགས་མ་སྤྱོད་ཞིང་ཆ་རྒྱས་གཏན་ནས་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་
དག་རེད།

འབྱུང་འགྱུར་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱོད་མོལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡང་བྱད་མེད་རྣམས་དགའ་བའི་དོན་
ཅིག་རེད། དེ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ནམ་ཡང་རེ་བས་ཁེངས་ཡོད་པས་རེད།

གནས་སྐབས་འདིའི་ཐད་ཕོ་ཕོ་གཉིས་གཏན་ནས་མི་མཚུངས། ཕོ་ཡི་སེམས་ཁམས་
རྟག་ཏུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞིལ་ཞིང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབྱམ། བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་པ་
ནམ་དུ་འང་ཐུགས་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཤིང་ནང་དུ་སྦྱད། དེ་ལྟར་བྱད་མེད་དང་ལྟན་དུ་
འབྱུང་འབྱུར་ཀྱི་དོན་ལ་སླེང་མོལ་བྱེད་ཅིང་བཀོད་སྒྲིག་གི་ཕྱོགས་ལ་བགྱོ་སླེང་བྱེད་
ཐུབ་ན། དེ་ལྟར་བྱད་མེད་ནམས་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་བྱ་བྱེད་པལ་ཕོ་ཆེ་འཆར་གཞི་
དང་ལྟན་པའི་ངང་དུ་སྦྱབ། བྱད་མེད་ནམས་དེ་བ་འདོན་རྒྱུ་དགའ་བ་དང་ལས་ཀྱན་
ལ་རུས་གཏོགས་བྱེད་རྒྱུ་དགའ་བ་ཡང་གནས་ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཐུག་ཡོད། ཕོ་ཡི་
གཤིས་ཀ་ཞིག་ལ། གནས་ཚུལ་ཅི་ཡིན་གཞན་ལ་ཞིབ་འགྲེལ་བྱེད་མི་འདོད་ཅིང་།
བྱད་མེད་ཀྱིས་དེ་བ་མང་དུ་འདོན་སྐབས་སུན་པའི་ཆོར་བ་དག་ཏུ་འབྱུང་། འདི་དག་
ནི་ཕོ་ཡི་སེམས་གཤིས་རགས་ཤིང་སློབས་པ་ཆེ་ལ། བཟོད་སློམ་ཀྱི་རུས་པ་ཞན་པ་
སོགས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། བྱད་མེད་ལ་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་བཤད་མི་འདོད་
ཅིང་། མ་འོངས་པའི་དོན་ལ་བགྱོ་སླེང་བྱེད་མི་འདོད་པ་ནམས་ལ་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་
ཆོར་སྟོད་མེད་དུ་འདྲིན་པའི་རུས་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག བྱད་མེད་ལ་ནང་ཆགས་
ཀྱི་ཆོར་བ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བསྐྱེད་ཐུབ་ན་ཁོ་ཆོས་ཡོད་ཆད་སློབ་གཏོང་ཐུབ་ཅིང་།
དགོས་མཁོ་ཡོད་ཆད་དུས་དུས་ལ་བསྐྱབ་ཐུབ། ཕོ་ཕོའི་ལས་ལ་བྱད་མེད་ལས་ལྟག་
པའི་སྦྱང་སྦྱང་ཅན་ཀྱི་སྦྱེས་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན།
སྦྱི་ཆོགས་ཀྱི་གཞོན་ཐུགས་ཤིག་གམ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཡིན་
ནམ། གང་ལྟར་ཡང་བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་གཞན་ཀྱིས་མ་བརྗོད་ན་རང་གིས་རང་ཉིད་
ཀྱི་རིན་ཐང་མཐོང་དགའ་ལ། རང་གིས་རང་ལ་སློབས་པ་དང་སློ་རྒྱ་བསྐྱེད་དགའ།
དེར་བརྟེན་བྱད་མེད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཀྱན་ལ་འང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བརྟོད་བསྐྱགས་

བྱེད་རྒྱ་དང་། གལ་ཏེ་ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་ན་འང་སེམས་གསོ་དང་སྙན་དུ་ཡོ་བསྐང་གི་
 ཐབས་སྟོན་དགོས་པ་ཡིན། བྱད་མེད་པལ་མོ་ཆེར་མཆོན་ན། གཞན་གྱིས་མངོས་མར་
 བརྗོད་ན་རང་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་མངོས་མ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་པ་དང་། འདོན་པོ་ཞིག་
 རེད་ཟེར་ན་རང་ལ་འང་དེ་ལྟའི་ཆོར་སྤང་འབྱུང་། འདི་ནི་བྱད་མེད་ལ་མགོ་སྐོར་
 གཏོང་དགོས་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པར་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་གཤེས་རྒྱུ་ཟད་ཟད་ཤེས་པར་བྱས་
 ཏེ་དགོས་མཁོ་ཆེ་རྒྱུ་གང་ཡིན་བསྐྱབ་རྒྱ་དེ་རེད། ང་ཆོས་ཤེས་པ་ལྟར། ཕོ་ཞིག་ལ་སྲུ་
 ཞིག་གིས་དམའ་འབེབས་བྱས་ན་དེ་མ་ཐག་འཁོན་སེམས་དང་སྤང་སེམས་བྱུང་སྟེ་
 གཡུལ་བཤམས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་ཅིང་། བྱད་མེད་ཅིག་ལ་སྲུ་ཞིག་གིས་
 དམའ་འབེབས་བྱས་ན་དེ་མ་ཐག་སེམས་ཤུགས་ཆག་ཅིང་དཔའ་ཁྱམ་པར་འགྱུར།
 ཉུང་ཤས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན་རི་ཅེན་ས་དོང་ཞབས་སྲུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུའི་སྲུག་སྤང་ཡང་
 འབྱུང་། འདི་དག་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པའི་དོན་དག་ཤ་སྟག་རེད།
 བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་སྒྲིང་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་ཕོ་ཡི་བྲང་ཁོག་ལ་སྟོག་གཤེར་
 བྱེད་ཅིང་སེམས་གཤེས་འཆོལ། འདི་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྲང་ཆོས་ཤིག་
 རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག བྱད་མེད་ནམས་ཆོག་གི་རྩ་བ་བསྟོག་རྒྱུ་དགའ་ལ་ཆོག་སྟེར་
 འཇུ་རྒྱུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དགའ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཕྱི་རི་རྩམ་འགྱུར་དང་ངག་གི་རྗོད་པ་སོགས་
 ལ་སྟོང་འཇགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་ན་འང་། ནང་གི་ཆོར་བ་སྟོག་ལྟར་འབྱུག་ཅིང་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱོ་དཔྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ནི་ཕོ་ལས་ཆེ་ཞིང་སྤྱང་སྤྱང་ལྡན། ཁོ་ཆོས་ཆོག་འབྱུ་རེ་
 རེ་དེད་དེབས་མ་གཞིག་བྱེད་ཅིང་། ཆོག་མཆོམས་རེ་རེ་ནས་ཕོ་ཡི་གཤེས་ཀ་དང་
 འདོད་འདུན་སོགས་ལ་སྟོམ་ཆོག་འདོག་ཐུབ། དེ་ནི་ཁོ་ཆོ་ནར་སོན་ཅམ་ནས་རང་
 ཉིད་ལ་མི་ཆེ་འི་སྒྱུ་ཡ་མ་ནོར་བ་ཞིག་འཆོལ་འདོད་དེ་རྟོག་ཞིབ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱས་

པའི་རྒྱན་གྱིས་སེམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱང་བརྟན་ཐོབ་པས་རེད། བུད་མེད་པལ་
མོ་ཆེས་ལས་ཀའི་བྲེལ་འཕྲུབ་ཆེ་བའམ་རྒྱན་ཅི་ཞིག་གི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་སྒྲིང་
མོལ་ལ་མགོ་བོ་གཙུག་ཏེ་ཉན་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་སྟོན་ནའང་། རྣ་བས་རྟག་ཏུ་ཉན་
ཅིང་ཁེར་རྒྱང་དུ་དོན་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་བསམག་ཞིག་ནན་ཏན་བྱེད། གནས་སྤངས་དེ་
དག་གིས་སྦྱི་བསྐྱེམས་བྱས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་གི་ལས་ཀྱན་ལའང་བུད་
མེད་རྣམས་ཕོ་ལས་སྦྱང་བྱུང་ལྡན་ཞིང་སློ་རིག་རྒྱོད་ལ། གཟབ་ནན་ཆེ་བ་དེ་རེད།
ད་ནི་བུད་མེད་གྱི་ལུས་ཆོར་རུང་ཟད་ཤེས་པར་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། བུད་མེད་གྱི་ལུས་གྱི་
ཆོར་བ་རྒྱ་སྤངས་དང་ལུས་ལ་རིག་ཆོར་འབྱུང་སྤངས་སོགས་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་ཕོ་དང་
མི་མཚུངས། ཁོ་ཆོའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཆོར་བ་པལ་མོ་ཆེ་ཕོ་ཡི་ཆོར་བ་ལས་
ཤིན་ཏུ་རྩོ་ཞིང་འབྱུང་སྤངས་ལ། ཡལ་ཡང་སྤྲ། འབྲིག་ཆོར་ལ་མཆོན་ན། བུད་མེད་གྱི་
འབྲིག་ཆོར་འབྱུང་དཀའ་ཞིང་ཡལ་སྤྲ། འགོག་མེད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ན་ཐོག་མར་
ལུས་སེམས་གྱི་ཆོར་བ་གཞན་རྣམས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་དགོས། དེ་ནི་བུད་
མེད་གྱི་འབྲིག་ཆོར་ཕྱར་གས་ཀྱན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཆེས་དང་སྟོད་བག་ ཞི་བའི་རྣམ་པ་
སོགས་ལ་བརྟེན་ཡོད་པས་རེད། འདི་ལྟར་ཤོད་པར་གནས་ལུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་
པར་མཐོང་སྟེ། མི་དང་དུད་འགྲོ་པལ་མོ་ཆེར་རུང་རྟེན་དང་གཙར་རུང་བྱེད་སྐབས་
གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་ནས་རྒྱང་ལག་རྣམས་སོ་སོར་གྲེས་ཤིང་གྲེན་དུ་ཕྱོགས་པའམ།
ཡངན་ཁ་སྤྱབ་ཏུ་ཉལ་ནས་ལུས་གྱི་མདུན་ངོས་རྣམས་སྦྱང་བར་བྱེད། སྐབས་
དེར་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་ལ་འཇིགས་སྤང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལས་ཕྱིར་རྒྱོལ་གྱི་བསམ་མཐོ་
སོགས་འཁོར་བའི་སྐབས་ཏ་ཅང་ཤ། གནས་སྤངས་འདི་ལས་ང་ཆོས་ཤེས་ཐུབ་པ་ནི།
ལུས་གྱི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ལྟ་བུར་འཇུག་པའི་སྐབས་གང་ཡིན་ཡང་སེམས་ལ་སྟོད་བག་

གི་ཉམས་ཡོང་མི་ཐུབ་པའི་ཁར། སེམས་གཏིང་དུ་འཛིགས་པའི་སྣང་བ་ཞིག་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་བྱུང་མེད་ཅམས་རང་ལ་ཆ་རྒྱས་མེད་པའི་
སྐྱེས་པ་སུ་ཞིག་དང་ལྟན་དུ་འང་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་དངོས་ཏེ། གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་ནས་
བརྒྱ་ཁ་དང་དཔུང་ཁ་འབྱེད་པ་སོགས་ལ་སྒྲག་སྣང་ཆེས་ཆེར་འབྱུང་བ་ཡིན། གནས་
སྣངས་འདིའི་དོན་ཡོངས་སུ་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་ན། བྱུང་མེད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
གཉིས་ཀའི་གནས་ལུགས་ཆ་ཆང་ཞིབ་འགྲེལ་བྱེད་པ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད། གང་
ལྟར་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་བདེ་བའི་རེག་ཆོར་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། ཐོག་མར་བྱུང་
མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་དགའ་སྣང་སོགས་བསྐྱེད་མར་བསྐྱེད་དགོས་ལ།
དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་གནད་གཙོ་བོ་ཅམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་བྱུང་མེད་ཀྱི་
ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་མོ་མཆན་དང་མཚུངས་ཞེས་བཟོད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
གཏམ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་ནའང་ལུས་གནད་རྟོགས་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ། མདོར་ན་གང་
དུ་སྐྱེ་བགས་སྒྲབ་ཅིང་ཉི་འོད་དང་རླུང་སོགས་མ་ཐོག་ལ་བྱ་དངོས་ཀྱིས་མ་རེག་པའི་
གནས་དེ་དག་ཆོར་བདེ་ལྷག་པར་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་བཤད་ན་འགྲིག། དེ་ལྟར་ན་
ཆོར་བདེ་ལྷག་པོར་འབྱུང་ཞིང་སྟོང་བའི་གནས་ཅམས་ནི། ཅ་བ་དང་ན་རྩ་གཡས་
གཡོན། གཉའ་ཁུང་། མགྱིན་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆ་གཉིས། མཆན་ཁུང་གཉིས་དང་
དཔུང་པའི་ནང་དོས་གཉིས། བརྒྱ་ཡི་ནང་དོས་གཉིས་དང་ལྷེ་བར་ཉི་བའི་ཆ་ཐམས་
ཅད་བཅས་སོགས་རེད། དེ་དག་ཀུན་ལས་ཀྱང་ཆོར་བ་ཤིན་ཏུ་རྫོ་ཞིང་བཟོད་དགའ་
བ་ནི་རྒྱ་མ་དང་མཆན་མའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཞིང་། བྱུང་མེད་སྟོར་ཞིག་ལ་མཆོན་
ན་མིག་གོང་གཉིས་ཀྱང་ཆོར་བདེ་འབྱུང་བའི་གནས་ཁུང་པར་བ་ཞིག་ཡིན།
ལུས་ཀྱི་གནད་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ངི་ལྟར་ཉི་རེག་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་

ནི། བྱད་མེད་རྣམས་ལ་བཟོད་དཀའ་བའི་ཚོར་བ་འབྱེན་པའི་ཆ་རྒྱུན་མེད་དུ་མི་རུང་
བ་དེ་རེད། རྒྱུས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཉེ་རེག་དང་འོ་ཡི་བྱབ་མགོ་བཙུགས་པ་ན་དེ་མ་ཉིད་
དུ་མཆུ་དང་མཆུ་སྦྱོར་བ་དང་། རུ་མ་དང་མཆན་མ་ཙམ་ཞིག་འཕྱར་མཉེད་བྱེད་པར་
སྒྲོ། བྱེད་སྒྲུངས་དེས་བྱད་མེད་ལ་འབྲིག་ཚོར་བཏེ་སྒྲག་དང་འབྱེན་མི་ཐུབ། ལྷག་པར་
དུ་སེམས་ངལ་ཆེ་བའི་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་བྱ་སྦྱོད་དེ་དེ་མ་ཐག་བསྟེན་མི་རུང་།
འབྲིག་པའི་བྱ་བཀུན་ལ་ཡུན་སྦྱོང་རྒྱ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་།
ཚོར་བཏེ་ལྷག་པོར་འཕེལ་བའི་གནས་དག་གི་མཐའ་བསྐྱོར་ནས་ག་ལེར་གནད་
དུ་འབབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་འབྲིག་ཚོར་བཟོད་མེད་དུ་འབྱེན་པའི་
བྱེད་ཐབས་གཙོ་བོ་དེ་རེད། དེ་ཡང་འབྲིག་པའི་ལས་ལ་གཉིས་མོས་བྱུང་བ་ན། ཐོག་
མར་འབྲིག་ཆོག་དང་ལྷན་དུ་སྒྲ་ལོ་དང་དཔུང་པ་གཡས་གཡོན་སོགས་ལ་ཉེ་རེག་བྱེད་
ཅིང་། ཞོར་དུ་ཐོད་ངོས་དང་འགྲམ་པ་གཡས་གཡོན་ལའང་འོ་བྱེད། སྐབས་རེར་པང་
དུ་འཛིན་པའམ་ལུས་པོ་ལྷན་དུ་སྦྱོར་ལ། རྒྱབ་ངོས་དང་བསྐྱ། འཕོང་ཚོས་སོགས་ལ་ཉེ་
རེག་དལ་གྱིས་བྱེད། བྱད་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་གོས་ཡར་བུཾེས་ཉེ་འོ་བྱེད་པ་ནི་གཡའ་ཚོར་
གྱིས་སྒྲུངས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར་བྱད་མེད་
ཕལ་མོ་ཆེས་བཏེ་ཚོར་རམ་གཡའ་ཚོར་གྱིས་མ་བཟོད་པར་རྒྱར་བྱིང་བ་ལྟར་སྒྲུངས་
སྒྲོག་བྱེད་ཅིང་འཁུན་སྒྲ་འབྱེན། ཇི་ལྟར་བྱད་མེད་ཀྱི་འབྲིག་ཚོར་དབང་མེད་དུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་འགྱུར་མཐོང་བ་ན་རང་ལའང་དེ་ལྟར་འབྲིག་ཚོར་འགོག་མེད་དུ་འཕེལ་
ཞིང་། དུས་དེར་སྒྲོག་བྱུན་བཤུས་པ་ལྟར་བྱད་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྣམས་དལ་གྱིས་འབྱུང་
དགོས་པ་ཡིན། རྒྱན་དུ་གོས་གྱིས་བསྐྱིབས་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་གསང་བའི་
གནས་རྣམས་མཐོང་བ་ན། ཐོ་ཕལ་མོ་ཆེས་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆན་མ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡིད་

གཏད་དེ་བྱ་བྱེད་གཞན་རྣམས་བརྗེད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་མ་ཐག་མཆུ་གཉིས་འཕྲོད་
སྒྱུར་དང་མཆན་མ་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་ལས་ལ་འདུག་པར་བྱེད། འོན་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ནི་མུ་
མཐུད་ནས་ཉེ་རེག་དང་འོ་ཡི་བྱ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡུན་བསྐྱུང་རྒྱ་དེ་རེད། བྱད་མེད་
ཀྱི་ལུས་ཤིལ་བོར་བདེ་བས་བྱུང་བ་ན་ཁོ་ཆོས་གང་དུ་རེག་ན་བདེ་ཆོར་ལྷག་པར་
འབྱུང་བའི་གནས་གཙོ་བོ་དག་ལ་ཉེ་རེག་བྱེད་དགོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་སྟོན་སྲིད།
དེ་ནི་ཆེས་མི་བཟོད་པའི་བདེ་ཆོར་གཞན་ཞིག་སྒྱུར་བར་འདོད་པས་རེད།
ཉེ་རེག་དང་འོ་ཡི་བྱ་བ་གཉིས་ནི། འབྲིག་སྒྱུར་གྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བའི་བྱ་བ་གལ་
ཆེན་གཉིས་རེད། དེ་དག་ལ་སྒྲུང་མེད་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་། ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ལ་བདེ་བྱུག་མཐའ་མེད་དུ་སྒྲིལ་བྱུང་ན། དེ་ལྟར་བྱད་མེད་ཀྱི་
འབྲིག་འདོད་ཡལ་མི་སྲིད་ལ། དུས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འང་འབྲིག་འདོད་ཡང་ཡང་
འབྱུང་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། གལ་ཏེ་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ལ་བྱང་ཞིང་ཡུན་སྒྱུར་བྱུང་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ན། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆགས་པའི་ཕྱང་བོར་བསྐྱུར་བྱུང་
ཅིང་། མཆན་མ་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་གོང་དུ་འང་འབྲིག་བདེ་མཐའ་མ་དེ་ཉིད་ཐེངས་དུ་མར་
འབྱེན་བྱུང། རྒྱུས་པ་དེའི་རིགས་ལ་འཕྲད་པ་ནས་མི་དགའ་བའི་བྱད་མེད་སྒྱུ་ཡང་
མེད། དེར་བརྟེན། དེ་དག་ལ་བྱང་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་
གནད་དོན་ཅིག་རེད། རྒྱུར་ན་གོམས་འདྲིས་མེད་པ་དང་སྟོལ་དང་མི་མཐུན་པ་
སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱ་བ་ཀྱན་སྟོ་བྱར་དུ་བསྟེན་མི་རུང་ཞིང་། གཞོད་པར་འགྱུར་
བའང་དུམ་ཞིག་ཡོད་སྲིད་པས་འབྲིག་ཐབས་ཐམས་ཅད་འདིར་བརྗེད་མི་སྟོབས་
ཀྱང་། བྱན་མོང་དུ་དགའ་བའི་བྱ་བ་སྐྱོར་ཞིག་བརྗེད་པར་འཛེམ་དགོས་དོན་མེད་
སྟུང་།

དེ་ཡང་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་གྱི་ཆ་ཤས་སྒྱིར་བཏང་བ་ནམས་ལ་ཉེ་རེག་དང་འོ་བྱས་ཏེ་
འབྲིག་ཚོར་གྱིས་ཚྱོས་ཤིང་བརྒྱལ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ན། སྤར་ཡང་འབྲིག་ཚོར་གཞན་
དག་བསྐྱེད་དེ་བརྒྱལ་བ་ལས་སངས་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། སངས་པ་ལས་སྤར་ཡང་
བརྒྱལ་བར་བྱེད་དགོས། དེ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། འདི་ལྟར་བཤད་ཚོག་སྟེ། རེ་ཞིག་
མཆན་མའི་ནང་དོས་དང་བྱལ། རུ་ཏྲོག་སོགས་ལ་ཉེ་རེག་དང་འཕྱར་མཉེད་མི་བྱེད་
པར་འངས་ཞིང་མཉེན་པའི་སྟོན་ནས་དེ་དག་གི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་གཡའ་འཕྱུག་དང་
བདེ་བྱུག་སྟོང་དགོས་པ་ཡིན། མཆུ་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལའང་། སྤར་ཡང་མིག་གོང་གཉིས་
དང་ཁ་ཤའི་གཡས་གཡོན་སོགས་ལ་དལ་གྱིས་འོ་བསྐྱལ་ཞིང་། མཆུ་གཉིས་དམ་
པོར་སྒྱུར་བ་དང་། ཟླ་གཉིས་འདོན་འཇུག་བྱེད་པའང་རེ་ཞིག་མཆམས་འཛོག་བྱེད་
དགོས། གལ་ཏེ་ལུས་གནད་དག་ཏུ་ཐད་ཀར་ཉེ་རེག་སོགས་མི་བྱེད་པར་བྱུག་ལ་ཁད་
དང་རེག་ལ་ཁད་དུ་བྱེད་ན་བྱད་མེད་གྱི་འབྲིག་སྤེད་ལྟག་པར་འཕེལ་ཞིང་བསྐྱེད་མི་
ཚུགས་པར་འགྱུར་ལ། ལུས་གྱི་ཅ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་གྱུར་ཏེ་དག་ཀྱང་སྐྱུགས་པར་
འགྱུར། སྐབས་དེར་བྱད་མེད་པལ་མོ་ཆེས་ཆང་གིས་བཟི་བ་ལྟར་འབྲུན་སྤྲོད་དང་
བཅས་ཏེ་ལུས་གྱི་ནམ་འགྱུར་ཅམ་དང་སྐད་ཆ་ལྡབ་ལྡིབ་ཅམ་ལས་བཤད་མི་ཤེས་པར་
འགྱུར། དེ་ལྟའི་ངང་དུ་བདེ་བའི་རོ་ལ་ལོངས་སུ་སྒྱུད་སྤུབ་ན་འཛིག་ཉེན་གྱི་བདེ་བར་
བསྐྱེད་པ་པལ་མོ་ཆེ་གང་ཡང་མིན་པར་མཐོང་སྤུབ་ཅིང་། སྤར་གྱི་འབྲིག་ལས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དོན་མེད་གྱི་ངང་དུ་འོགས་པར་བྱས་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་ཞིང་འགྱོད་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཀྱང་སྐྱེ་མིད། རུས་དེ་ཅམ་ཞིག་ནས་མཆུ་གཉིས་སྒྱུར་ཞིང་ཟླ་གཉིས་
འདོན་འཇུག་བྱེད་ལ། རུ་ཏྲོག་དང་མཆན་མའི་ནང་དོས་ནམས་སུ་འང་གཡའ་འཕྱུག་
སྟོང་ཞིང་ག་ལེར་བྱ་ལའི་ཕྱོགས་སུ་དལ་གྱིས་ཉེ་རེག་བྱེད་ཚོག་

བྱ་ལེ་ནི་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་གྱི་ཆ་ཤས་ཆེས་གལ་ཆེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་རེད། དེར་ཉེ་རེག་
བྱེད་དུས་མ་ཁར་གང་ཞིག་གིས་རེག་པ་ལྟར་འབྲིག་ཆོར་གྱི་ཟུག་རྩ་ཆེས་ཆེར་འབྱུང་
བས། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་དུ་ཆེས་འཇམ་ཞིང་མཉེན་ལ་དལ་བའི་ཐབས་སྟོན་
དགོས། ཆགས་པའི་ཆོར་ཤུགས་ཆེ་རུ་བྱེད་པ་ན་དེ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཉེ་རེག་གྲང་ཅུང་
ཟད་དག་དུ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། སྐབས་རེར་མཚུབ་མོས་རེག་ཙམ་རེའང་བྱེད་ཆོག
གལ་ཏེ་ཆགས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཆགས་པའི་མཐར་སྐྱབས་པའི་སྐབས་སུ་གོང་
མཚུབ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་དལ་བུས་ཡང་ཡང་འཕྱར་ཞིང་ཡར་འཐེན་ཙམ་འཐེན་ཙམ་
རེའང་བྱེད་ཆོག གལ་ཏེ་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་རྒྱབ་ལུགས་ལ་གོམས་པའམ་གསར་བའི་
རིགས་ཀྱན་སྟོང་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཐོག་མར་མཆན་མའི་ཁ་ཤ་བྱི་ནང་
གཉིས་ལ་མཚུབ་མོས་གཡའ་འཕྱུག་སྟོང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གང་ཞིག་སྟུང་དེ་
བྱ་ལེའི་མཐའ་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་ཉེ་རེག་བྱེད་ཅིང་། ཆགས་ཤུགས་རྒྱས་པན་བྱ་ལེ་ཉིད་ལ་
ཉེ་རེག་དང་འཕྱར་མཉེད་བྱས་ཏེ་གཡའ་འཕྱུག་དག་དུ་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟེན་དགོས།
དེ་ལས་གྲང་གལ་ཆེ་བ་ནི། ཟླ་ཅེས་ལྷ་གར་བསྐྱབ་ཅིང་བྱ་ལེ་མནན་ཙམ་བྱས་ཏེ་
བསྐྱལ་བ་དང་དེ་ནས་འདྲིའི་པར་བྱེད་པ་དེ་རེད། ཆགས་ཤུགས་ཅན་གྱི་བྱད་མེད་
སྐྱོར་ཞིག་ལ་མཚུབ་མོས་ལྷ་གར་བསྐྱབ་ཅིང་སྟུག་དུ་གཏོང་པའི་བྱེད་ཐབས་དེ་ཡང་
མཆོག་དུ་འགྱུར་ངེས། མདོར་ན་སྤྱི་ཀྱན་དུ་བྱད་མེད་དེ་དང་དེའི་དགའ་ཕྱོགས་
གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། གཏོང་དང་ལག་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཅི་ལ་
དགའ་ཞིང་གང་ལ་མི་དགའ་བའི་དབྱེ་བ་དག་གྲང་ངེས་པར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ།
ང་ཆོས་ཤེས་གསལ་ལྟར། བྱད་མེད་གྱི་བྱ་ལེ་དང་པོ་མཆན་གྱི་ཏོག་གཉིས་ཕྱོགས་མང་
པོ་ནས་མཚུངས་པས། ལི་རྒྱའི་ཏོག་ལ་གཡའ་འཕྱུག་མཐུངས་པར་འབྲིག་བདེ་འབྱེན་

དཀའ་བ་ལྟར། བྱད་མེད་ཀྱི་བྱ་ལེ་ལ་གཡའའཕྱུག་དང་བདེ་བྱུག་མ་བསྐྱངས་པར་
འབྲིག་བདེ་བྱུག་པོ་མྱོང་མི་ཐུབ། འབྲིག་པའི་སྐབས་སུ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་སྦྱང་གཡས་
གཡོན་རེས་མོས་སུ་བསྐྱར་ཞིང་། ཕོ་ཡིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྐྱོར་ཞིང་འདོན་འཇུག་བྱེད་
སྐབས་བྱད་མེད་ལ་འབྲིག་བདེ་ལྟག་པོར་འབྲིན་པའང་མཆན་མའི་ནང་ངོས་དང་གཙོ་
བོ་བྱ་ལེ་ལ་གཡའའཕྱུག་མང་དུ་སྒྲོང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་རེད། གང་ལྟར་འོག་འདེགས་
དང་ལུས་སྦྱང་བསྐྱོར་བའི་སྐྱེ་ཆུ་ལ་སོགས་ལ་བྱང་བའི་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་རང་
གཞན་གཉིས་ལ་ལྟན་དུ་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་རེ་འབྲིན་ཐུབ། དེ་ལྟར་ལུས་གནད་དེ་
དག་གི་ཆོར་བ་བཟོད་མེད་དུ་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་མེད་རྣམས་སྤར་ཡང་
བརྒུལ་བ་ན། མཆན་མ་འདོན་འཇུག་གི་ལས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཕོ་ཕོ་ཡི་
དགོས་མཁོ་མཐའ་མ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་རེད། སྐབས་དེར་ཡང་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆན་མའི་
སྐྱུག་དུ་སྤར་ཡང་གཡའའཆོར་འབྲིན་ཐུབ་ལ་བདེ་བ་མཐའ་མ་དེ་ཡང་སྦྱིན་ཐུབ། དུས་
དེར་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆགས་པས་སྦྱིད་ཅིང་བཟི་ཡོད་པས་འབྲིག་
ཐབས་ལ་བྱུག་པོའི་རྣམ་པ་བྱང་བཟད་འབྲིན་དགོས་ཤིང་། མཆན་མའི་ནང་ངོས་ཀྱི་
གནད་གཞན་ལའང་ཕོ་མཆན་ཀྱིས་བྱུག་དུ་བསྐྱབ་ཅིང་རེག་པའི་ཐབས་བརྟེན་
དགོས་པ་ཡིན། མདོར་ན་འབྲིག་ཡུལ་ཀྱི་འདོད་ཕྱོགས་ལ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་གཏན་
དུ་མི་ཡོང་བས་འབྲིག་ཐབས་སྦྱི་ཙམ་པ་ལ་བྱང་བ་ན། འབྲིག་ཡུལ་སོ་སོའི་དགོས་མཁོ་
དང་འདོད་ཕྱོགས་རྒྱས་ལོན་བྱས་ཏེ་དེ་མཚུངས་ཀྱིས་འབྲིག་ཐབས་སྣ་ཆོགས་
བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན།

བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་རེ་བས་ཁེངས་པ་དང་། འབྲིག་ཆོར་དང་ཆགས་སྦྱིད་ཀྱི་རིགས་
པལ་མོ་ཆེ་གཏིང་བཟུང་ཅིང་སྒྲོང་དཀའ་བས། ཁོ་ཆོས་ནམ་ཡང་གཞན་ཀྱིས་ཚུར་ཉེ་

རེག་དང་འོ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་རེ་སྐྱུག་བྱེད་ཅིང་གལ་ཆེན་དུ་བརྩི། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་འཆོ་
བའི་ཁྲོད་དུ་འང་གཞན་གྱིས་བརྩེ་བའི་མིག་གིས་ལྟ་བ་དང་འཇུག་སྟོན་པ། དགའ་ཆོར་
འབྱེན་པའི་རྣམ་འགྱུར་གཞན་དང་གཞན་རྣམས་ལ་ངང་སྐྱུག་བྱེད། མོ་རྣམས་ལ་
མཆོན་ན། ཉག་ཏུ་གཞན་ལ་ཕར་འབྲིག་ཆོག་དང་ཕོར་བརྗོད་པ་དང་། ཉེ་རེག་དང་འོ་
བྱེད་པ་སོགས་གཙོ་འདོན་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གྱིས་ཚུར་དེ་དག་བྱེད་པར་རེ་སྐྱུག་དེ་
ཙམ་མི་བྱེད་ཅིང་། དེདག་ཕར་བྱེད་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་འགན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འང་
བརྩི། དེར་བརྟེན་བྱུང་མེད་པལ་མོ་ཆེས་མོ་ཡིས་འདོད་གཏམ་སོགས་ཀྱི་མགོ་མ་
བཙུགས་ཆེ་མ་ཤེས་མ་གོ་བའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་ཅིང་། རེ་བ་དང་འདོད་པ་ཅི་ཙམ་ཆེ་ཡང་
དེདག་སེམས་སྐྱུག་ཏུ་ཉར་བ་ལས་མགོ་འཇུགས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་མི་སྟོབས། གང་
ལྟར་སྐྱེ་བསྟོན་པ་བྱེད་འདོད་པ་ནི། འབྲིག་ཆོག་བརྗོད་པ་དང་ཉེ་རེག་བྱེད་པ་སོགས་
ཕྱོགས་གང་ནས་ཀྱང་མོ་ཡི་ཕྱོགས་ནས་མགོ་བཙུགས་ཏེ། བྱུང་མེད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་
དང་འཕྲོད་པར་བྱ་རྒྱུ་དང་། མོ་མོའི་གཤེས་ཀ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དམིགས་བསལ་བ་
དེ་དག་ཀྱང་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། གལ་ཏེ། བྱུང་མེད་ཀྱི་ངོས་ནས་མགོ་བཙུགས་
ཆེ་དེ་ནི་དགའ་འོས་པ་དང་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
འདིར་འབྲིག་སྒྱུར་དངོས་ལ་འཇུག་སྐྱབས་ཡིད་ལ་འཛིན་དགོས་པའི་དོན་དག་གནད་
འགག་ཅན་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། མོ་མཆོན་གྱི་ནང་ངོས་སུ་འབྲིག་ཆོར་བཟོད་མེད་དུ་
འབྱུང་སའི་གནས་ཚུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རེད། འདིར་ང་ཆོས་དེ་ལ་པར་ལྟེན་གྱི་ཕོ་
ཞེས་བརྗོད་ཆོག བྱུང་མེད་པལ་མོ་ཆེས་ཀྱང་རང་གི་མཆོན་མའི་ནང་ངོས་སུ་གནས་
དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་མེད་ཅིང་ངོས་འཛིན་ཡང་བྱེད་དགའ། གང་ལྟར་དེ་ནི་རྩ་
ཐོག་མང་པོའི་འདུས་མདོ་ཚུང་དུ་ཞིག་རེད། ལུས་དང་མཆོན་མ་སོ་སོའི་གྲུབ་སྟངས་

གྱི་དབང་གིས་པར་ལྗང་སྒྲིབ་པོ་གང་དུ་ཡོད་ཅིང་ལ་བྱད་ཅིང་ཐམས་ཅད་གཅིག་
མཚུངས་མིན། བྱད་ཅིང་སྒྲིབ་ཆ་ནས་བཤད་ན། དེ་ནི་མཚན་མའི་ཡ་ཐོད་གྱི་ངོས་སུ་
ཡོད་ཅིང་བྱ་ལེ་དང་ཅུང་ཟད་ཁད་རྒྱུ་རིང་བའི་ནང་ལོགས་སུ་ཡོད། འཁྲིག་ཆོར་
དག་ཏུ་རྒྱས་པ་ན་དེ་ཡང་སྤར་ལས་འབྱར་ཞིང་མཁྲིགས་པར་འགྱུར་ལ་སྒྲོ་ཞིང་ཆེ་
འགྱུར། འཁྲིག་བདེ་མཐའ་མ་ཕྱངས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལས་ཀྱང་མདོན་གསལ་ཆེ་
འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་ནི་བྱད་ཅིང་གྱི་འཁྲིག་བདེ་བཅུད་ནས་འབྱེན་པའི་གནས་མཚོག་
ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པས་གནད་མ་འཆུག་པར་བྱ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུག་ལ་ཆེ། ཐོ་མཚན་གྱེན་དུ་
འབྱེལ་བའི་སྒྲེ་བོ་དག་གིས་བྱད་ཅིང་ལ་འཁྲིག་བདེ་དག་ཏུ་འབྱེན་པར་བཤད་པ་ཡང་
པར་ལྗང་སྒྲིབ་པོར་རེག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིན་ཞིང་། འབའ་འབྱར་དང་འཇའ་འཇུར་ཆེ་
བའི་ཐོ་མཚན་དག་གིས་བདེ་ཆོར་ལྷག་པོར་འབྱེན་པའང་། མཚན་མའི་ནང་ངོས་
ནམས་དང་བྱ་ལེ་ལ་རེག་པར་བྱེད་ཅིང་ལྷག་པར་དུ་པར་ལྗང་སྒྲིབ་པོར་རེག་པར་བྱེད་
པའི་སྐབས་ཀྱིས་རེད།

འོ་ན། འཁྲིག་ཐབས་གང་ཞིག་གིས་པར་ལྗང་སྒྲིབ་པོར་རེག་པར་བྱེད་ཐུབ་སྟམ་ན། ཅོག་
ཕུའི་སྒྲོད་ཐབས་ཏེ་སྒྲེས་པས་རྒྱབ་སྟོགས་སམ་ཉལ་བྱིའི་སྟེང་དུ་འཕོང་ཆོས་བཞག་
ཅིང་རྒྱུ་པ་གཉིས་ས་ལ་རེག་པར་བྱས་ཏེ་བྱད་ཅིང་པར་དུ་འདྲིན་པའི་སྒྲོད་ཐབས་
དང་། གོག་འགྲོས་སྒྲོད་ཐབས་ཏེ་བྱད་ཅིང་གྱིས་ཕུས་མོ་དང་གྲུ་མོ། ལག་མཐིལ་བཅས་
ས་ལ་བཅུགས་ཏེ་གོག་སྐབས་སུ་སྒྲོད་ཅིང་ཐོ་ཡིས་ཕུས་མོ་ས་ལ་བཅུགས་ཏེ་རྒྱབ་ནས་
སྒྲོད་པའི་འཁྲིག་ཐབས། རྒྱེས་པ་ངལ་གསོའི་སྒྲོད་ཐབས་ཏེ་རྒྱེས་པ་འོག་ཏུ་ཉལ་ཞིང་
བྱད་ཅིང་སྟེང་དུ་ཉལ་སྐབས་སུ་ཞོན་ཏེ་འཁྲིག་རྩལ་འདོན་པའི་སྒྲོད་ཐབས། འདི་ནི་
ཐོ་ཡི་ཁྱ་བ་རིང་དུ་འདྲིན་ཞིང་བྱད་ཅིང་གྱི་འཁྲིག་བདེ་གྱུར་དུ་འབྱེན་པའི་ཐབས་

ཡག་ཤོས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། ད་དུང་འབོལ་བཅེགས་སྒྱུད་ཐབས་ཏེ་འདི་ལ་རིགས་གཉིས་
སྐབས་ད་ཆོག་སྟེ། གཅིག་ནི་བྱད་མེད་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་ཏེ་འཕོང་འོག་དུ་སྐས་འབོལ་
སོགས་བརྟག་སྟེ་སྒྱུད་པའི་ཐབས་ཏེ། ལི་རྒྱ་མཆན་མའི་སྐྱག་དུ་རེག་པར་འདོད་པ་
ནམས་ལ་འདི་ལས་ཕན་ཆེ་བ་མེད། གཞན་དེ་ནི་བྱད་མེད་ཉལ་བྱིའི་བྱར་དུ་གན་
རྒྱལ་དུ་ཉལ་ཏེ་འཕོང་འོག་དུ་སྐས་འབོལ་སོགས་འཇུག་ལ། རྒྱང་པ་གཉིས་སྐར་དུ་
དབྱངས་ཏེ་ཕོ་ཡིས་མདུན་དུ་ལངས་ནས་སྒྱུད་པའི་ཐབས་དེ་རེད། འདི་ཡང་ལི་རྒྱ་
མཆན་མའི་སྐྱག་དུ་འཇུག་པར་སྒྲོ་བ་ནམས་ལ་ཤིན་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྒྱུད་ཐབས་ཤིག་
རེད། མདོར་ན་པརྒྱའི་སྟོང་ཕོར་རེག་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་འབོལ་བཅེགས་འབྲིག་
ཐབས་བསྟན་སྐབས། ལི་རྒྱ་སྐྱག་དུ་དེ་ཙམ་མི་གཏོད་པར་སྟ་གའི་ཐོད་ངོས་སུ་གཏོད་པ་
ཙམ་ཞིག་གཙོ་འདོན་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་རང་རང་ལྷགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྦྱང་ཞིང་
གོམས་པར་བྱེད་ཆོག།

རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་དར་སྒོལ་ཤིན་དུ་ཆེ་ཞིང་ཡག་ཤོས་སུ་བཅི་བའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་ནི་
འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཨང་གངས་ ༦༩ བའི་སྒྱུད་ཐབས་དེ་རེད། སྒྱུད་ཐབས་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆན་མ་གཉིས་ཀར་དུས་གཅིག་ལ་འདྲི་བ་ལྷག་བྱེད་སྐབ་ཅིང་།
གནད་དག་ལ་ཉེ་རེག་བྱེད་པར་ཡང་རང་དབང་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་རེད། དེ་ཡང་ཕོ་ཕོ་
གང་རུང་འོག་དུ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་ཏེ་གཞན་དེ་སྟེང་དུ་མགོ་མཇུག་སྒྲིག་ནས་ཉལ་བ་
ན། མགོ་བོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གྱི་བརྒྱབ་པར་དུ་ཕྱོགས་ཡོད་པས་ཁ་དང་སྟེ་ཡི་འབྲིག་
ཐབས་ལ་སྐྱན་མོང་དུ་རང་དབང་སྟེར་ལ། ལག་པས་ལྷས་ཕོའི་ཆ་གང་ལ་ཉེ་རེག་བྱེད་
ནའང་རང་དབང་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིན། འབྲིག་ཐབས་འདི་ལ་ཡིད་མི་འཆོར་བའི་རྒྱབ་
ཕྱོགས་པ་ཏ་ཅང་དགོན་པར་སྦྱང་། ཤར་ཕྱོགས་པ་ཕལ་ཕོ་ཆེ་འབྲིག་ཐབས་དེ་དག་ལ་

གོམས་གཤིས་མེད་ཅིང་འདྲིས་ཆ་ཆུང་བས། ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་སྒྱུག་བློ་ཞིང་ཞི་
མེར་བའི་སྒྲུང་བ་འབྲུང་ཞིང་ཐ་ན་མའི་སྒྱུད་ཐབས་ལས་འགོང་བར་ཡང་བརྩི་ངེས།
འོན་ཀྱང་ནམ་ཞིག་དེ་དག་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་གྱུར་ན་བློ་བ་དམིགས་བསལ་བ་
རེ་མུང་རྒྱ་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་། འཁྲིག་པའི་ལས་ཀྱི་གསང་བ་མངའ་ཞིག་གྱང་
རྟོགས་ཐུབ་པར་ཐེ་ཆོམ་གཏན་ནས་མེད། འདྲིས་གལ་ཆེ་བའི་དོན་དག་ཅིག་བཤད་
འདོད་པ་ནི། འཁྲིག་ཐབས་གཅིག་དང་འཁྲིག་དུས་གཅིག འཁྲིག་གནས་གཅིག་
བཅས་ལ་གཏན་འཁེལ་མི་བྱེད་པ་དེ་རེད། དེ་ཡང་དུས་ངེས་མེད་དང་འཁྲིག་ཐབས་
ངེས་མེད་བྱས་ཏེ་དུས་དང་སྒྱུད་པ་སྣ་ཆོགས་ལ་བྱུགས་ན། ཉིན་རེའི་ལུས་པོའི་ཁམས་
དང་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་ཕྱོགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲིག་ཆོར་ཡང་སྣ་ཆོགས་སུ་
འབྲུང་ངེས་པ་ཡིན།

སྐབས་རེར་བྲེལ་འཕྲུབ་དང་འབྲུག་ཆ་དོད་པོ་སྟེ་བྱི་དང་ཤ་སྟོན་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ཞི་མིས་ཅི་ཅི་འདྲིན་པ་ལྟ་བུ། ཏྲ་གསར་གཡུང་ལ་འགོད་པ་ལྟ་བུ། བྱིས་པ་འབྲུག་
འདྲིང་འཆོར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་རྩང་བྱད་དྲག་པོ་དང་རྩམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁྲིག་པའི་
ལས་ལ་བྱུགས་ན་འཁྲིག་བདེ་རྒྱན་ལྡན་མིན་པ་རེ་མུང་རྒྱ་ཡོད། འཁྲིག་པའི་གནས་
ཡང་ཡང་བརྟེས་ཏེ་འཁྲིག་ཐབས་ངེས་མེད་གྱིས་ཉེ་རེག་སོགས་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་པར་
མཆན་མ་འདོན་འདྲུག་ཙམ་ཞིག་གཙོ་འདོན་བྱས་པས་གྱང་བློ་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་སྒྱུང་
བར་འགྱུར། སྒྱུད་ཐབས་འདི་སེམས་ངལ་ཆེ་བའི་བྱད་མེད་རྣམས་དང་། གཡེང་བ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་ཕན་ཆེ། དེ་ནི་ཁོ་ཆོར་སེམས་གཞན་དུ་གཡོ་བའི་
གོ་སྐབས་མི་སྟེར་བར་དྲག་ཐབས་ལྟ་བུས་ནང་དུ་སྒྱུད་པར་བྱེད་པས་རེད།
མཆོམས་རེར་རི་གསེབ་དང་ནགས་ཁྲོད་སོགས་སུ་འཁྲིག་པའི་ལས་ལ་རང་དབང་

དུཞུགས་ན། དེས་ཀྱང་བདེ་ཚོར་མི་འདྲ་བ་རེ་དང་སྣང་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་སྟེར་བར་ངེས།
གལ་ཆེ་བ་ནི། འབྲིག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིན་རྟོག་གིསྟོང་དང་། ཡག་ཉེས་དང་
གཙང་བཙོག་གི་འདུ་ཤེས་སོགས་ལ་རང་དབང་ནམ་ཡང་མི་སྟེར་བར་ཕོ་མོའི་ལས་
འབའ་ཞིག་ཡིད་ངོར་འགོད་རྒྱ་དང་། དང་བཅེད་པ་དང་ཆགས་ལྷགས་ཞན་པ། ལུས་
སྟོབས་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཉོབ་རྟོའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་གང་ཡང་དང་ལེན་
བྱེད་མི་རུང་བ་དེ་རེད།

བྱད་ཅེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་གཉིས་ནི་སྟེས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་སྟེད་སྟེད་པའི་ལུས་པོའི་ཆ་ཤས་
གལ་ཆེན་ཞིག་དང་། བྱད་ཅེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྲིག་བདེ་མྱོང་བའི་གནས་གཙོ་བོའི་
གས་ཤིག་རེད། རྒྱ་མ་གཉིས་ཇི་ཙམ་མཁྲང་ཞིང་ཆེན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྟེས་པ་རྣམས་ལ་
འབྲིག་སྟེད་དབང་ཅེད་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་བྱད་ཅེད་དེ་ཡང་ཆགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ངོས་
འཛིན་བྱེད། རྒྱ་མ་རྒྱུང་བའི་བྱད་ཅེད་རྣམས་ཀྱིས་ཕོ་མོའི་ལས་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་
སྐབས་རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ལ་བྱ་ངན་གྱི་ཚོར་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན། དེ་ནི་རང་ལ་
ཕོ་ཡི་ཡིད་འགྲུག་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་ཞིག་མ་ཆང་བར་འདོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད།
ཕོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་ཅེད་ཀྱི་འཕོང་ཚོས་དང་རྒྱ་མ་བཅས་ལ་ཡང་ཡང་ལྟ་ཞིང་། རོ་སྣང་
ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་རུང་ཟད་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་དང་དཔྱོད་པ་འཇུག་རིན་ཡོད་པའི་
དོན་དག་ཅིག་རེད། གང་ལྟར་ཡང་རྒྱ་མ་ཆེ་རྒྱུང་གིས་བྱད་ཅེད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་
སྟེད་དང་སྟེས་པར་འབྲིག་བདེ་ལྷག་པོར་འབྲིན་མིན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དེ་
དོན་དངོས་ལ་ཐག་ཉེ་བའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་མ་རེད། རྒྱ་མ་དང་འཕོང་ཚོས་ཀྱི་
དབྱིབས་དང་བྱེད་ལས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་ཅེད་ཀྱི་རྩ་བའི་
རང་བཞིན་དང་སེམས་གཤིས་སོགས་ལ་དབྱུང་པ་འཇུག་ཚོག་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཆེ་

ཞིང་རྒྱལ་མཐོ་ན་རང་ཉིད་ཆགས་ཤུགས་ཆེ་ལ་སྦྱོས་པར་ཆགས་བདེ་ལྷག་པར་
འབྲིན་པའི་ངེས་པ་མེད། ཡིན་ནའང་ཅུ་མ་མཁུང་ཞིང་ཆེ་བ་ལ། འཕོང་ཆོས་འབྱུར་
ཞིང་རྒྱལ་མཐོ་བ། རླེང་པ་ཕྱ་ཞིང་དབྱིད་རུས་སྒྲོམ་པ། རྒྱང་པ་ཕྱ་ཞིང་བརྒྱ་རིང་བ་
སོགས་ནི་སྒྲིག་པའི་བྱང་ཆོས་གཙོ་བོ་དག་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་
ཡིད་འགྲུག་གི་རུས་པ་ལྡན་པ་ཙམ་ལས་གཏན་གྱི་མཛའ་མོར་སྦྱག་པ་རྣམས་ལ་དེ་
ཙམ་གལ་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་དག་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང་སྒྲོབས་པས་ཕྱག་ཅིང་
དགོས་མཁོ་གཙོ་བོར་ཅི་མི་སྟམ་པར་གང་ཡིན་གཞན་གྱི་མིག་མདུན་དུ་ངོམ་པ་
ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་གཉེར་བའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་ལ་འདི་དག་ལས་གལ་ཆེ་བ་མེད།
སྡོན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་མེད་སྦྱི་ལ་ཁུ་བ་ཡོད་མེད་དང་། ཁུ་བ་དང་གཡའ་ཆུ་ལོར་བ་
སོགས་གྱི་བཤད་པ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་། ད་ནི་སུས་ཀྱང་དེ་ལཁེ་ཆོམ་མི་བྱེད། བྱུང་མེད་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད་དུ་ཁུ་བ་ཡོད་མེད་མ་གཤམ་ཀྱང་ཁུ་བ་འཆོར་བའི་བྱུང་མེད་
ཤིན་དུ་མང་། དེ་དག་ལས་ཕལ་མོ་ཆེར་མཆོན་ན། ཁུ་བའི་ཤ་ཙམ་ལས་མེད་ཅིང་
འབྲིག་བདེ་མཐའ་མ་ཕྱོང་སྐབས་དལ་གྱིས་འབབ་ལ། འགའ་ཞིག་ལ་ཕོ་ཡི་ཁུ་བ་དང་
མི་འདྲ་བར་མང་ལ་དྲངས་ཤིང་། འབྲིག་བདེ་མཐའ་མ་ཕྱངས་པ་ན་མཆོམས་དང་
བཅས་ཏེ་བྱིར་འདོན་པ་ཡིན། བྱུང་མེད་སྒྲོར་ཞིག་ལ་འབྲིག་ཆོར་དྲག་དུ་རྒྱས་པ་ན།
འབྲིག་བདེ་མཐའ་མམ་ཕྱངས་ནའང་ཁུ་བ་འབབ་ཅིང་མང་ཉུང་སོགས་ལའང་བྱུང་
པར་ཅི་རིགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་བ་དང་འབབ་ལུགས་སོགས་
ཕྱོགས་མང་པོ་ནས་ཐ་དད་དུ་རྒྱུར་ཡོད། གང་ལྟར་ཁུ་བ་འབྲིན་པའི་བྱུང་མེད་རྣམས་
ལ་ཁུ་བ་འཆོར་དུས་གཅིན་པ་འབབ་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་ཞིང་། གོང་དུ་བརྗོད་པའི་
པརྒྱའི་སྤྱིང་བོར་རིག་ཕྱག་ངེ་ཙམ་བྱས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་བདེ་འཕེལ་ཞིང་ཁུ་བ་

འབྲིན་ཐུབ་ལ། བྱ་ལེར་འཕུར་མཉེད་སོགས་བྱས་པས་ཀྱང་ཁུ་བཟུར་དུ་འབྲིན་ཐུབ།
མཚན་མའི་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་དག་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པ་དག་གིས་འབྲིག་སྒྱུར་གྱི་
ནམ་གངས་ངི་ཙམ་བསྟེན་ཡང་བྱད་མེད་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་འབྲིན་དཀའ་བས།
འབྲིག་བདེ་ཆེས་མཐར་ཐུག་པ་ཚྱོད་བའི་བྱད་མེད་ཀྱང་ཉུང་བར་གྱུར། དེར་བརྟེན་
རྒྱབ་ཕྱོགས་གྱི་བྱད་མེད་བརྒྱ་ཆའི་ལྡན་བཅུ་ཙམ་གྱིས་མཚན་མ་འདོན་འཇུག་ཙམ་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲིག་བདེ་མཐའ་མ་ཟུང་མ་ཚྱོད་བར་བཤད་པ་དང་། སྒྲོར་ཞིག་གིས་
འབྲིག་པའི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་འདོན་པར་ངེས་པར་དུ་སྡེ་དང་མཛུབ་མོ་སྒྱུད་དགོས་
ཤིང་། འབྲིག་ཆས་གཞན་ཡང་སྒྱུད་དགོས་པར་བཤད། འགའ་ཞིག་གིས་འབྲིག་བདེ་
མཐའ་མའབྲིན་པར་སྐྱེས་པའི་དབང་བོས་བསྐྱབ་པ་ལས་རང་ཉིད་གྱི་མཛུབ་མོ་སྒྱུད་
པམཆོག་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་མའི་གནད་དེ་གང་དུ་གཡའཆོར་
དང་བདེ་ཟུག་འཛིན་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་ནམས་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད།
གང་ལྟར་བྱད་མེད་ལ་ཁུ་བ་ཡོད་མེད་གྱི་དབྱེད་པ་བྱུང་བ་དེ། གནའ་བོའི་འབྲིག་སྒྱུར་
བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དབང་གིས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པཙམ་སྟེ། སྡོན་གྱི་སྐབས་
སུ་འབྲིག་ལས་ཐམས་ཅད་གསང་བར་བྱེད་ཅིང་སྟན་ཁུང་དུ་བྱེད་པས། ཀུན་ཀྱང་
རེག་བྱས་ཚྱོད་བ་ཙམ་ལས་མིག་གི་ལམ་དུ་མ་གྱུར་སྟབས་ཕོ་མོའི་ཁུ་བ་གཅིག་དུ་
འཁྱུལ་བར་མཛོད། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཡུལ་པལ་ཕོ་ཆེར་འབྲིག་ལས་ཐམས་ཅད་དཀར་
གསལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་བྱེད་ཅིང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་བྱེད་ལ་སྐྱེད་སྒྲོང་ཡང་བྱེད་པས།
ཕོ་མོའི་ཁུ་བ་གཉིས་གཅིག་དུ་འཁྱུལ་བའི་སྐབས་ཡལ་བར་གྱུར། གང་ལྟར་ཁུ་བ་ཅན་
གྱི་བྱད་མེད་དང་ལྟན་དུ་འབྲིག་པ་སྒྱུད་ན་སྡོན་གྱི་མཁས་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་
པའི་དོན་དེདག་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉི་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད། དགོས་པ་

ཆུང་བས་ཞིབ་འབྲི་བྱེད་དགོས་པར་མ་མཐོང་། འོན་ཀྱང་འདིར་གེས་དགོས་པའི། བྱད་
མེད་གྱི་ཁྱ་བ་འཆོར་དཀའ་ཞིང་གོར་ཀྱང་འབྲིག་བདེ་ཡོངས་སུ་ཤོགས་པ་མིན་པས་
ཡང་ཡང་འཆོར་བར་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད།

འདིར་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་འབྲིག་མེད་སློབ་སྟོན་གྱི་འཆོ་ལས་གཉེར་བའི་
བྱད་མེད་ཅིག་གིས། མོ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིག་ཆོར་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་
དང་། འབྲིག་པའི་བྱ་བ་འདྲ་མིན་སྒྲིན་པའི་དུས་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་བཟོད་
པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་བྱད་མེད་དེས། བྱད་མེད་གྱི་ངོ་མདངས་འགྱུར་ཞིང་དབྱགས་
གྱི་རྒྱ་བ་ཇི་ལྟར་དུ་བྱིན་པ་ན་འབྲིག་ཆོར་འཕེལ་བའི་ཐོག་མའི་རྟགས་སུ་ངོས་འཛིན་
བྱེད་ཆོག་ཅིང་། སྒྲ་ཁྱད་གཉིས་སྤར་ཙམ་སྤར་ཙམ་དང་ཁ་གདངས་ཙམ་གདངས་
ཙམ་བྱེད་ན་འཐམ་འབྲུད་བྱས་ཏེ་པན་ཚུན་གྱི་མཆན་མ་གཉིས་ཅུང་ཟད་སྒྱུར་འདོད་
པ་ཡིན། སྐད་དང་ལུས་ཕོ་ཅུང་ཟད་འདར་ཙམ་བྱེད་ན་འདོམས་གྱི་གནས་དག་ལ་
འཕྱར་མཉེད་བྱེད་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་ཡིན། ངོ་མདངས་དམར་བོར་གྱུར་པ་ན་ལི་རྒྱའི་
ཆེ་མོས་མོ་མཆན་གྱི་ཁ་ཤ་དག་ཏུ་འཕྱར་ཞིང་གཏོད་པར་བསྐྱལ་བ་ཡིན། བསྐྱེད་གཉིས་
ཆེར་བབྱད་དེ་ལུས་སྟོད་གྱེན་དུ་གཏོད་པ་ན་ལི་རྒྱའི་ཏྲོག་གིས་བྱ་ལེར་འཕྱར་ཞིང་རིམ་
གྱིས་ནང་དུ་འཇུག་པར་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ལུ་ཏྲོག་མཐེགས་པོར་གྱུར་ཅིང་སྟོ་བས་ཕོ་ལ་
གཏོད་པ་ན་ལི་རྒྱ་དལ་གྱིས་སྒྲ་གར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱ། མེད་པ་
བསྐྱམས་ཤིང་ཁ་ཆུ་ཡང་ཡང་མེད་པ་ན་ལི་རྒྱ་དལ་གྱིས་སྒྲ་གར་སྐྱག་ཏུ་གཏོད་ཅིང་
ཡང་ཡང་སྐྱལ་བར་བྱེད། བམ་ཞིག་འཕོང་ཆོས་དལ་གྱིས་བསྐྱལ་ཞིང་དབྱགས་གྱི་རྒྱ་
བ་ཇི་དག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་འབྲིག་བདེ་ཆེན་པོ་ལྗོང་བའི་མགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་པས་ཅུང་
ཟད་དག་ཏུ་སྒྱུད་པར་བྱེད། མོ་མཆན་གཡའ་རྒྱས་བསྐྱེད་ཞིང་རྐང་པ་གཉིས་ཕོ་ཡིས་

ཐུབ་ཏུ་བཅིངས་པ་ནས་མཆན་དག་ཏུ་གཏོང་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། བསྐྱ་གཉིས་
བཅིར་ཞིང་བསྐྱམས་པ་ན་འབྲིག་བདེ་ཆད་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་མགོ་བཙུགས་པར་ལྷ།
འཕོང་ཆོས་གཡས་ནས་གཡོན་དང་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་བསྐྱར་བ་ན་ལི་རྒྱ་མོ་མཆན་
ཀྱི་སྐྱག་ཏུ་འདོན་འཇུག་བྱེད་ཅིང་ངོས་དག་ཏུ་རིག་པར་བསྐྱལ་བ་ཡིན། ལུས་ལས་
རྩལ་ཚུ་ཐོན་ཅིང་མིག་གཉིས་བཙུམས་པ་ན་འབྲིག་བདེ་མཐའ་མ་དེ་སྒྱུར་ལ་ཁད་པའི་
རྟགས་ཡིན་པས་མཆན་མ་འདོན་འཇུག་གི་བྱ་བར་དང་སྟོད་མིའབྱུང་བར་བྱ། ལྟོ་བ་
ཡར་གཏོང་ཅིང་མར་རྒྱུང་བ་ན་བདེ་བའི་མཐའ་ལ་སླེབས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་
འདོན་འཇུག་རྩུང་བྱད་སྐྱར་བར་བྱ། ལུས་པོ་གདན་ལ་ལྟན་གྱིས་སྐྱུང་ཞིང་སྟོད་པོར་
གྱུར་པ་ན་ལུས་རྩིལ་པོར་བདེ་བས་བྱབ་པ་ཡིན་པས་ལི་རྒྱ་ཕྱིར་མི་འདོན་པར་ཡུད་
ཙམ་ངལ་གསོ་བསྟེན་པར་རིགས། མཆན་མ་ནས་འབྲིག་རྩུང་མ་གཡའ་ཚུ་ཕྱིར་བཞུར་
ཏེ་འཕོང་ཆོས་ཀྱི་ངོས་དག་ཏུ་སླེབས་པ་ན་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཆེ་མས་པའི་རྟགས་
ཡིན་པས་ལི་རྒྱ་དལ་གྱིས་ཕྱིར་འདོན་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་རྟགས་ལྡན་དང་ཆགས་སྟེང་
ལྷ། འབྲིག་ཆོར་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་བཙུ་སོགས་འབྲིག་པའི་བྱ་བྱེད་མང་དུ་བཤད།
དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་བ་དུ་མ་མཐོང་ན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལྟ་བས་འདོམས་ཀྱི་ལས་ལ་
བར་ཆད་འབྱུང་བར་མི་བྱའོ།

རྒྱ་ནག་གི་འབྲིག་སྟེང་རིག་པ་དེ་ཡང་ཏ་ལམ་རྒྱ་གར་གྱི་འབྲིག་སྟེང་རིག་པ་དང་
མཚུངས་པར་བྱུང་སྤྲ་ཞིང་དར་རྒྱས་ཆེ། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྐྱུངས་དང་མཆན་མ་
འདོན་འཇུག་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་བཤད་པ་མིན་པར་གཙོ་བོ་ལུས་ཀྱི་རྩ་གནད་དག་
ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བྱན་
མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕོ་ཤུགས་དང་ཕོ་ཤུགས་གཉིས་རྩ་གནས་གང་དུ་གཙོ་བོར་རྒྱ་ཞིང་

གནས་པའི་བྱང་པར་ངོས་བཟུང་སྟེ་ལུས་ལ་འཁོར་སྐྱོད་བྱེད་སྒྲངས་དང་། ཆོར་བ་
སྐྱོད་སྒྲངས་སོགས་ཞིབ་འབྲེལ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ནག་གི་འབྲིག་སྤེད་མཁས་པ་
འགས་བཤད་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལས་མས་ཀྱི་གོང་ནས་དར་
ཞིང་གཙོ་བོ་ཆོས་ལུགས་སྤྱོད་བཞེན་པོ་ལོ་འདྲ་ཅི་བོན་སྟོན་ལོ་འདྲ་ཀྱན་ཡང་ཟེར་ཞིང་ཁྱང་
ཅི་འཕ་ཁྱང་སྤྱུ་ཅི་དང་ཉ་ལམ་དུས་མཚུངས་པར་བཤད། ཞེས་པས་རྒྱ་ནག་གི་དོན་སྤྱོད་
ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་དར་སྤེལ་བྱས་པ་ནས་བྱུང་གི་དཔེ་དང་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པར་བཤད། དོན་སྤྱོད་
ལུགས་ཀྱི་ཆོས་རྟགས་སུ་འང་ཞོར་བྱ་དགའ་འབྲེལ་གྱི་རི་མོ་འགོད་ཅིང་། ལྷན་དུ་
འབྱུང་པའི་ཞོར་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་ཡང་ཕོ་ཤུགས་དང་མོ་ཤུགས་གཉིས་ཡིན་ལ།
ཤུགས་དེ་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆའམ་ལྷན་འདུས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་དོན་ཟེར་ཞིང་། དེ་
ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དེར་དོན་སྤྱོད་ལུགས་ཞེས་བརྗོད་པར་བཤད། དོན་
ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འགར་དོན་ཞེས་པ་ཐབས་དང་ལམ། འབྲིད་པའམ་འདྲན་པ་སོགས་
དོན་དུ་མར་འཇུག་པར་ཡང་བཤད། དོན་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་གྲྭ་བ་སུ་མཐོང་ཞིང་
ཐུག་ནའང་ཞོར་བྱ་དགའ་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྟགས་དེ་མཐོང་ཐུབ། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱིས་ཀྱང་
ཞོར་བྱ་དགའ་འབྲེལ་གྱི་རི་མོ་དེ་ཉིད་མང་དུ་སྐྱོད་ཅིང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་
དར་གྱི་སྟེང་དུ་འང་བཀོད་འདུག་ཅིང་། ཐུགས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཐབས་འགར་ཡང་རྩ་
རྒྱུང་ཐིག་ལེ་སོགས་གསལ་འདེབས་པའི་སྐབས་སུ། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་
སྤྱོད་སྟེང་གི་ནང་དུ་དགའ་འབྲེལ་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཡོན་སྐོར་
དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག་པས། རི་མོ་དེ་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་ཞིང་ངེ་ལྟར་དར་བའི་
རིམ་པ་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་ཅུང་ཟད་བྱ་རྒྱ་མེད་དམ་སྟེ།
གང་ལྟར་འབྲིག་པའི་ལས་ལ་ཐམས་ཅད་དུང་ཞིང་སྐྱོད་པར་སྤྱོད་ལ་དེ་ནི་ཆོག་ཆེ་

བའི་ལས་དོན་ཞིག་ཀྱང་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག། གླེས་པ་སྒྲོར་ཞིག་གིས་བྱད་མེད་དགའ་
བའི་རིགས་ལ་སྒྲུང་ཆུང་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོད་སྒྲུངས་སྒྲུའོགས་མི་ཤེས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་
ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་བའི་ཁར། སྐབས་རེར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ཆད་བྱང་ཆུབ་པའི་
ནམ་པའང་སྟོན་སྲིད། ཁོ་ཆོས་རང་ཉིད་ལ་བདེ་ཆོར་ཅུང་ཟད་འཕེལ་བ་ན་ཁུ་བ་
འཛིན་པའི་ཐབས་གང་ཡང་བསྟེན་མི་འདོད་ཅིང་། འབྲིག་པའི་འོག་དྲུའང་བྱད་མེད་
ཀྱི་དགོས་མཁོར་མི་ལྟ་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་པོའི་དགོས་མཁོ་ཙམ་ལ་བསྟུན་ནས་བྱད་
མེད་ནམས་ཡལ་བར་འདོད། དེ་ཡང་གླེས་པ་པལ་མོ་ཆེས་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ན་
ལུས་པོ་ཅུང་ཟད་ཨ་ཐང་ཆད་ཅིང་འབྲིག་པའི་ལས་ལ་ཞེན་པ་ཆུང་བར་གྱུར་ཏེ། ངལ་
གསོ་བའམ་གཉིད་དུ་ཡུར་བར་བྱེད། བྱད་མེད་ནམས་ལ་མཆོན་ན། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་
འབྲིག་པའི་འོག་དྲུའང་ལུས་པོ་སྟན་དུ་སྒྲོར་ཞིང་སེམས་གཏམ་སྟོད་པོར་བརྗོད་པར་
འདོད་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་བྱིས་པའི་སྒྲོད་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་གཅེས་གཏམ་ལྟ་བུའི་རྗོད་པ་
དག་ཀྱང་སྒྱུར་ལེན་པར་འདོད། དེ་དག་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་གཤིས་ཀ་ཙམ་ལས་གཞན་ཅི་
ཡང་མིན། འབྲིག་སྒྲོར་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་མ་ཐག་པ་གཉིས་ནི་གླེས་པ་ནམས་ལ་དེ་ཙམ་གལ་
མི་ཆེ་ཡང་བྱད་མེད་ནམས་ལ་ཏ་ཅང་དོ་གལ་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་བྱང་དུ་གཉིས་རེད།
འབྲིག་སྒྲོར་གྲུབ་པ་ན་ཟུར་དུ་གཅིག་བྱར་ངལ་གསོ་བའམ་དེ་མ་ཐག་གཉིད་ཅིས་བྱེད་
པ། མཛུ་འཕོའི་བྱ་བྱེད་ཀྱན་ལ་སུན་སྒྲུང་སྟོན་པ་སོགས་ནི་བྱད་མེད་ནམས་ཡིད་ཆད་
ཅིང་འཆོག་པ་བྱ་བའི་རྒྱ་གཙོ་བོ་ནམས་རེད།

སྒྱུར་བཏང་འབྲིག་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲོད་སྒྲུངས་དང་མཆོན་མའཛིབ་ལྷག་བྱེད་
པའི་སྒྲོད་སྒྲུངས་སོགས་ཀྱང་གལ་ཆེན་དུ་གྱུར་འདུག་ཅིང་ནམ་གངས་ཀྱང་ཤིན་དུ་
མང་། དེ་ལྟ་ནའང་དེ་དག་བོད་མིའི་ཁྱོད་དུ་མགོ་འབྱུང་ཙམ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་

ནམ་གངས་མང་དུ་ཡོད་པ་ནམས་འདྲིའི་ཞིབ་འབྲིའི་བྱས་ཀྱང་ལག་ལེན་ལ་འཇུག་
མཁན་དགོན་པར་སྦྱང་བས། མི་པམ་སླ་མ་དང་དགེ་ཆོས་འབྱམ་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་
ལས་ལམ་ཅམ་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། རང་རང་གང་ལ་མོས་ཤིང་དགའ་བ་ནམས་འདམ་
གསེས་བྱས་ན་རེ་ཞིག་དེ་གསའམུས་པར་འཇུག། རུབ་ཕྱོགས་པ་ལ་མཆོན་ན། འབྲིག་
པའི་ནམ་གངས་ཅི་འདོད་དུ་སྦྱོད་ཅིང་འབྲིག་ཐབས་རེ་རེའི་བྱང་པར་དག་ཀྱང་བྱ་
ཐོར་འགོད་ལ། གཞན་གྱིས་བྲིས་པའི་འབྲིག་དེབ་དང་འབྲིག་སྤེད་མཁས་པའི་དག་
ལས་སྦྱང་བྱ་ལེན་ཞིང་འདོར་བར་བྱ་བ་ཀུན་ལ་མཉམ་འཛོག་ཆེས་ཆེར་བྱེད།
རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲིག་དེབ་མང་པོ་ཞིག་ཚུམ་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་རང་གི་ཕྱོང་བས་ཁ་
སྒྲོན་ཅུང་ཅམ་རེ་དང་། བཟློད་སྒྲངས་མི་འདྲ་ཅམ་ལས་གཙོ་བོ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འདོད་
པའི་བསྟན་བཅོས་དག་ལ་བསྟན་འཇུག་པས། རུབ་ཕྱོགས་པ་ནམས་ལག་ལེན་དངོས་
ལ་འཇུག་པ་ན་རང་རང་གི་འདོད་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་བསྟན་པར་བྱེད། ལར་ནས་ཤར་རུབ་
ཀྱི་འདོད་བསྟན་པལ་མོ་ཆེ་གཙོ་བོ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྟོལ་ལ་བསམ་གཞིག་ནན་ཏན་
བྱས་ཡོད་པས་ལག་ལེན་ལ་དེ་ཅམ་པན་དགའ་བར་ཇུག། གཞུང་ལུགས་ལ་དུང་བ་
ནམས་ཀྱིས་རྟག་རྟ་ས་བཅད་དང་ནམ་གངས་སོགས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བཟློད་འདོད་
པས་ལག་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་མང་དུ་སྦྱང་། རུབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཕོ་མོ་སྐོར་ཞིག་གིས་བྲིས་པའི་ཕོ་མོའི་དགོས་མཁོ་སོགས་ཀྱང་ཤར་ཕྱོགས་
པ་ལ་པན་དགའ་བའི་ཆོད་དུ་འཇུག་ལ། ལྷག་པར་དུ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་བྱང་པར་
འགའ་བཟློད་པ་དག་ནི་ཤར་ཕྱོགས་པ་ལ་འབྲོད་དགའ་བར་མཐོང་། དགེ་ཆོས་
ཀྱི་འདོད་བསྟན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། མི་པམ་སླ་མའི་བསྟན་བཅོས་
སུའང་ཡོད་ཆོད་སྒྲགས་གཞུང་ལས་བརྟན་འཇུག་པས། མི་རིགས་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་

འདོད་བསྟན་དུ་མ་ཞིག་འབྲི་བྱ་བ་ན་པོད་མི་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཕན་ཆེ་བར་
མཐོང་། དེ་ཡང་ལག་ལེན་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ཏེ་བྲིས་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་
བར་ངེས།

གང་ལྟར་འདིར་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཨང་གངས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཞོན་རུ་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱིས་
རང་རང་གི་དགའ་ཕྱོགས་འདྲི་བའི་གསང་ཆོག་དུ་མ་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། དེ་ནི་
སྐབས་རེར་ཅེད་མཆར་ཀྱི་ལམ་ནས་འབྲིག་སྟེད་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་སྟོད་
ལ། ལན་རེར་དོན་དངོས་ཀྱི་འབྲིག་སྟོད་གང་ལ་དགའ་མིན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་མར་
བརྟག་པའི་ཐབས་སུ་འདྲ་སྟོད།

11 འདིས་ནི་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྱིར་བཏང་གི་གནས་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་མཆན་
མཐུན་ཆགས་སྟོད་པ་ཕོ་ཕོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲིག་ཐབས་ཅམ་ཞིག་སྟོན་པ་ལས་ཕོ་ཕོའི་
འབྲིག་ཐབས་དམིགས་བསལ་ཅན་གང་ཡང་མི་སྟོན། འོན་ཀྱང་ཅེད་ཕོ་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ཨང་གངས་འདི་སྟོད་དེ་ཕན་ཚུན་ལ་དགོད་ཁ་སྟོང་བ་དང་། སྐབས་རེར་
མཛེའ་གོགས་མེད་པའི་ཕོ་ཕོ་རྣམས་ལ་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐབས་སུ་འདྲ་བེད་སྟོད་བྱེད།

69 འདིས་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དགའ་ཞིང་དུང་ལ། ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པར་འདོད་
པའི་འབྲིག་ཐབས་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་སྟོན། འབྲིག་ཐབས་དེར་མི་དགའ་བའི་
རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞོན་སྒྲིམ་གྱིག་ཏུ་ལམ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན་འགྲིག དེ་ནི་ཕོ་ཕོ་གཉིས་
རེས་མོས་སུ་ཅིག་ཤོས་འོག་དུ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་ན། གཞན་དེ་སྟེང་དུ་མགོ་མཐུག་
སྟོག་ནས་ཁ་སྐྱབ་དུ་ཉལ་ཏེ་ཁའི་འབྲིག་ཐབས་བསྟེན་པའི་ཐབས་གྲིག་རེད། དེ་ཡང་
ཐོག་མར་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟན་དུ་རེ་རེའི་ལུས་སྟོད་ནས་འཛིབ་ལྡག་གི་མགོ་
བཙུགས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ལུས་སྦྱང་བར་བསྟོད་ཅིང་། རམ་ཞིག་ན་མགོ་བོ་གཉིས་ཕན་

ཚུན་གྱི་བརྒྱ་བར་དུ་བརྒྱས་ཏེ་མཚན་མ་དང་མཚན་མའི་གཡས་གཡོན་ཁག་དུ་འཛིན་
 ལྟ་བུ་ལྟེན། རྣམ་ཞིག་ཆགས་པའི་སྤྱི་ཚུ་དྲག་དུ་འཁོལ་བ་ན་མཚན་མའི་ཕྱི་ནང་ཅམ་
 ཞིག་གཙོ་བོར་འཛིན་ལྟ་བུ་ལྟེན་ཅིང་། ལག་པས་ཀྱང་གང་སར་འཕྱར་མཉེད་
 སོགས་རེས་མོས་སུ་བྱེད། རྒྱལ་ཕྱོགས་མ་སྒྲོར་ཞིག་གིས་འདི་ལས་ལྟ་བུ་པའི་
 འབྲིག་ཐབས་གཞན་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། འདིར་བྱང་བའི་ཕོ་ཞིག་དང་འཕྲད་པན་
 འབྲིག་ཐབས་འདི་ཉིད་བརྒྱད་ནས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲིག་བདེ་འཛད་མེད་དུ་སྒྲུང་བར་
 བྱེད།

77 འདིས་ནི། ཕོ་ཡི་ལུས་སྟོད་དགྱེ་ཞིང་རྒྱང་པ་གཉིས་ཉལ་བྲིའི་སྟེང་ནར་མར་
 བརྒྱུད་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱང་འདུག་སྟངས་དེ་དང་མཚུངས་པར་པང་དུ་འཛིན་ཅིང་།
 ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱད་མེད་གྱི་རྒྱ་མ་གཉིས་ལ་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པོའི་ལམ་ནས་
 འཕྱར་མཉེད་བྱེད་ཞོར་རྒྱལ་ཕྱོགས་ནས་འབྲིག་པའི་ཐབས་ཤིག་སྟོན། འདི་ལ་དགའ་
 བའི་སྐྱེ་བོ་མང་ཅམ་འདུག་ཀྱང་དེ་ཅམ་བདེ་སྟོད་ཡོང་བའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་མ་རེད།
 འོན་ཀྱང་འབྲིག་ཐབས་འདི་བརྒྱད་ནས་པར་ལྟེན་སྟེང་བོར་ཡང་ཡང་རེག་ཐུབ་ཅིང་དེ་
 ལས་བྱད་མེད་ལ་འབྲིག་བདེ་དམིགས་བསལ་བ་དག་སྟེར་ཐུབ་པས། བྱད་མེད་མང་པོ་
 འབྲིག་ཐབས་འདིར་གྱིན་དུ་དགའ། འབྲིག་ཐབས་འདི་ལོངས་སུ་སྒྲུང་མཁན་ནི་ལུས་
 པོ་རྒྱུང་ཞིང་སྒྲུལ་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་དང་། འབྲིག་ལུལ་གྱི་དགའ་མ་ཡར་འདེགས་
 མར་འཛོག་སྟོད་པོར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ལག་ཤུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དག་རེད།

55 འདིས་ནི། བྱད་མེད་གྱི་ལག་པ་གཉིས་དང་ཐུས་མོ་གཉིས་བཅས་སར་བརྒྱུགས་ཏེ་
 འཕོང་ཆོས་ཕྱིར་ཐོན་པར་བྱས་ཤིང་། ཕོ་ཡིས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ནས་མར་སྒྲུར་ཅམ་གྱིས་བྱད་
 མེད་གྱི་རྒྱ་མ་གཉིས་སྒྲར་མཐེལ་དུ་བབྱང་ཞིང་འཕྱར་མཉེད་བྱེད་ཞོར་འབྲིག་པའི་

ཐབས་དེ་སྟོན། འདི་ནི་བྱད་མེད་དགའ་བའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་ཡིན་ནའང་ཕོ་རྒྱལ་ས་
ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་བདེ་དམིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་སྟེར་མི་ཐུབ། འདིས་ཀྱང་
པརྒྱའི་སྟོང་བོར་རེག་པར་རམ་འདེགས་དྲག་ཏུ་བྱེད་ཐུབ།

41 འདིས། བྱད་མེད་སྲུ་ཞིག་ཉལ་བྲི་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཏུ་ཙོག་སྟབས་སམ་ཕུས་ཕོ་སར་
བཙུགས་ཏེ་བསྐྱད་ཅིང་ཕོ་ཉིད་མདུན་ཏུ་ཡར་ལངས་པ་ན། ཐོག་མར་ཕོ་ཡིས་ལག་
པས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཛའ་བོའི་ལུས་སྦྱང་ཀྱན་ལ་འཕུར་མཉེད་སོགས་ཅི་འདོད་ཏུ་བྱེད་
ཅིང་། རྒྱལ་ཞིག་ན་མཆན་མར་འཛིབ་ལྷག་སོགས་བྱེད་པའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་སྟོན།
ཕོ་རྒྱལ་ས་འབྲིག་ཐབས་འདིར་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་དུང་ནའང་འདིས་བྱད་མེད་ལ་བདེ་
བ་དམིགས་བསལ་བཅི་ཡང་མི་སྟེར། འོན་ཀྱང་། རུབ་ཕྱོགས་མ་སྒྲོར་ཞིག་གིས།
གཞན་ལ་ངེ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་བདེ་འཕེལ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་ལའང་འབྲིག་
བདེ་འཕེལ་ཞིང་། བདེ་བྱུག་དེ་ཙམ་དྲག་པོ་མིན་པའི་འབྲིག་ཆོར་འཇམ་པོ་ཞིག་གི་
ངང་ཏུ་དུས་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་ཐུབ་ན། འབྲིག་པའི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་ཏུ་
མཆན་མ་འདོན་འཇུག་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞེས་ཟེར།

71 འདིས། ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀར་འབྲིག་བདེ་ཅི་འདོད་ཏུ་སྟེར་བའི་འབྲིག་ཐབས་དམིགས་
བསལ་བ་ཞིག་སྟོན། དེ་ཡང་བྱད་མེད་ཀྱིས་ཉལ་བྲིའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལག་པ་སྟེགས་བྱའི་
རིགས་གང་ཞིག་དང་ཕྱི་དོས་སོགས་སྲུ་སྦྱར་ནའང་ཆོག་བྱུར་ནས་ལག་པ་གཉིས་ཉལ་
བྲིའི་དོས་སྲུ་བཞག་ཅིང་ལངས་སྟབས་སྲུ་བསྐྱད་དེ་སྦྱེས་པས་རྒྱབ་ནས་འབྲིག་པའི་
ཐབས་ཤིག་ཡིན། འདིས་ནི་མཆན་མ་འདོན་འཇུག་གི་ལས་ལ་རང་དབང་ཆེས་ཆེར་
སྟེར་ཞིང་། པརྒྱའི་སྟོང་བོར་རེག་པར་ཡང་རང་དབང་ཅི་འདོད་ཏུ་སྟེར་བ་ཡིན།

65 འདིས་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལག་པ་གཉིས་དང་ཕུས་ཕོ་བཅས་སར་བཙུགས་ཏེ་འཕོང་

ཆོས་འཕུར་དུ་ཐོན་པར་བྱས་པ་ན། མོ་ཡིས་རྒྱལ་ལོགས་ནས་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་བསྟན་ཏེ་
 མཆན་མར་འཛིབ་ལྷག་བྱེད་པའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་སྟོན་པ་ཡིན། འདིས་མོ་རྣམས་ལ་
 འབྲིག་བདེ་ཅི་ཡང་འབྱེན་མི་ཐུབ་ཀྱང་འཛིབ་ལྷག་གི་བདེ་བར་ཞེན་པའི་བྱད་མེད་
 རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་པརྱའི་སྟོང་བོ་མཆན་མའི་མདོར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བདེ་
 ཆོར་དྲག་ཏུ་འབྱེན་ཐུབ། དེར་བརྟེན། བྱད་མེད་སྐྱོར་ཞིག་འབྲིག་ཐབས་འདིར་ཤིན་ཏུ་
 དགའ།

⁶⁶ འདིས། བྱད་མེད་ཉིད་ཟུར་སྐབས་སུ་ཉལ་བ་ན་སྐྱེས་པས་ཀྱང་ཉལ་སྐྱངས་མཚུངས་
 པར་རྒྱལ་ཕྱོགས་ནས་མཆན་མ་འདོན་འཇུག་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་འབྲིག་
 ཐབས་ཤིག་སྟོན། འདི་ནི་མཆན་མའི་ཁ་སྐྱོ་ཡངས་ཤིང་སྟོམ་བཅོར་ལ་མི་མཁས་པའི་
 བྱད་མེད་རྣམས་དང་། མོ་མཆན་ཕྱ་བའི་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་འབྲིག་ཐབས་
 བྱད་པར་བ་ཞིག་རེད། ཅེད་མོའི་སྐབས་སུ། བྱད་མེད་སུ་ཞིག་གིས་ཨང་གངས་འདི་
 ཉིད་བརྒྱད་ནས་འབྲིག་པའི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྤེལ་ན། མོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་བཅོས་
 དང་མཐོང་རྒྱུ་དུ་བཅི་ལ། ལག་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་འབྲིག་ཐབས་འདིར་དགའ་བའི་
 ཆགས་ཅན་ཤིན་ཏུ་མང་། ལྷག་པར་དུ་འབྲིག་ཐབས་འདིས་བྱད་མེད་ཀྱི་པརྱའི་སྟོང་
 བོར་རེག་པར་བྱེད་ཐུབ་པས་འདིར་དགའ་བའི་བྱད་མེད་ཤིན་ཏུ་མང་།

¹¹⁹ འདིས། བྱད་མེད་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་ན། མོ་ཡིས་བྱད་མེད་ཀྱི་བརྒྱ་བར་དུ་མགོ་
 བཏང་སྟེ་འཛིབ་ལྷག་བྱེད་ཅིང་ལག་པ་གཉིས་བརྒྱུངས་ནས་རྒྱ་མར་འཕུར་མཉེད་དང་
 ལུས་གནད་གཞན་ལའང་མཉེད་རེག་བྱེད་པའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་སྟོན། འདི་ཡང་
 བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་ཐབས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་རེད།

⁶¹¹ འདིས་ནི། སྐྱེས་པ་ཉིད་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་ན་བྱད་མེད་ཀྱིས་སྟོང་སྐྱངས་ངེས་

མེད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཕོ་མཆོན་འདི་བ་ལྷག་བྱེད་པའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་སྟོན། འདི་ནི་ཕོ་
ཡི་བདེ་ཆོར་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་འབྲིག་ཐབས་ཤིག་རེད།

གོང་དུ་བརྗོད་མ་ཐག་པའི་ཨང་གྲངས་འདི་དག་དང་དུས་ཀྱི་གཞིན་སྐྱེས་ཕོ་མོའི་བར་
དུ་དར་བྱུགས་ཆེ་བ་ལས་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་བྱེད་སྒྲིལ་མཆོན་དོན་སོགས་མི་ཤེས་ཤིང་།
བསྟན་དོན་ཐམས་ཅད་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ངེས་པའང་མེད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱབ་ཕྱོགས་
ཀྱི་གཞིན་སྐྱེས་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་འབྲིག་པའི་ལས་ཀྱི་བདེ་ཆོར་ཐུངས་མ་མྱོང་བ་
དང་། འདོད་པའི་གཏམ་ཀྱི་སྒྱུར་བ་སྤེལ་མ་མྱོང་བའི་ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་མཆོན་
ན། གོ་མྱོང་ཙམ་ཡང་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན་འགྲིག གང་ལྟར་འདི་དག་འབྲི་སྐབས་
ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འབྲི་ལུགས་ཏེ་ཨ་རབ་ཀྱི་འབྲི་སྐབས་སུ་འབྲི་དགོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་
བོད་ལུགས་སུ་བྲིས་ན་གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད། ད་དུང་ལག་པ་དང་གདོང་གི་རྣམ་འགྱུར་
སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཀྱང་མཆོན་ཐབས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་དར་སྒོལ་མི་ཆེ་
བས་འདིར་མ་བྲིས།

ད་ནི་ཨ་རི་བ་བྱེད་སྒྲིལ་འབྱུང་བཞིན་པའི་འབྲིག་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲོར་ཞིག་སྟེ་
འབྲིག་སྟེད་སྟོབ་སྟོན་པ་དང་། ཉམས་ཞིབ་པ་འགས་ཕོ་མོ་བརྒྱུག་མང་པོར་ངི་བ་
ངིས་ལན་བྱས་པ་ལས་དུ་མ་ཞིག་ཐད་ཀར་འདིར་འགོད་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་བྱི་
སྒྲིང་བའི་འབྲིག་པའི་གནས་སྐབས་ལམ་ཙམ་ཁྟོགས་སྟབ་སྟམ།

༡ ང་ལོ་བརྒྱ་བདུན་ཙམ་ལ་སོན་པ་ན། བྱ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་འབྲིག་སྒྱུར་བསྟོན། དེ་
དུས་ང་སྟོབ་འབྲིང་གི་སྟོབ་མ་ཡིན་ཅིང་ཁོ་ལ་ཤིན་དུ་དུང་། སྐབས་དེར་ངའི་བསམ་
སྟོར་མེ་ཏོག་མར་སྟོད་པ་ནི་དོན་མེད་ཀྱི་བསམ་མཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས་ལས་ཀྱན་ལའང་
འཛེམ་བག་བྱེད་དོན་མེད་སྟམ་པས། འཆར་གཞི་དང་བཀྲོ་སྒྲིང་གང་ཡང་མེད་པར་

ངེད་གཉིས་འབྲིག་པའི་ལས་ལུགས། དེ་ནི་དངོས་གནས་ཁིམ་མངར་ལྡན་པ་ཞིག་
རེད། དུས་དེ་ནས་བཟུང་གཟའ་འཁོར་རེར་ཐེངས་གཉིས་ནས་གསུམ་ཙམ་ལ་འབྲིག་
སྒྱུར་བསྟེན་ཅིང་། འབྲིག་ཡུལ་ཡང་ཐེངས་དུ་མར་བརྗེས་ཚུང་། ང་འགྲོད་པ་ནམ་ཡང་
སྐྱེས་མ་ཚུང་། འོན་ཀྱང་རིམ་གྱིས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དངོས་ལ་ལུགས་པ་ནས་སྒྲོན་
མ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་གྱུར།

༡ ང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོན་པ་ན་ངས་འབྲིག་སྒྱུར་བསྟེན་པའི་རྩོལ་བ་བྱས། ངའི་མཛའ་
མོ་ང་ལས་ཆུང་ཡང་དེའི་སྒྲོན་དུ་མོས་འབྲིག་སྒྱུར་ཐེངས་གཅིག་བསྟེན་ཚུང་བར་
འདུག ངས་འབྲིག་སྒྱུར་དང་པོ་བསྟེན་སྐབས། ངཆ་གེ་ཆོག་གེར་གྱུར་ཅིང་ལས་སྤོ་
ཞིག་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། ངའི་མཛའ་མོས་ཉམས་ཚུང་སྤྱད་དེ་རམ་འདེགས་མང་ཙམ་
བྱས་ནའང་ལམ་སྟོངས་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་བར་ཆུ་ཆོད་ཁ་ཤས་འགོར་བས། ངའི་སེམས་
ཤུགས་ཆག་ཅིང་འདོད་འདུན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡལ། ཉིན་དུ་མའི་རྗེས་སུ་སྤྲར་
ཡང་འབད་བཅོམ་བྱས་ཏེ་ནང་དུ་སྟོད་པོར་འཇུག་ཞིང་ག་ལེར་འདོན་འདུག་བྱས་པ་
ན། དེ་ནི་དར་གོས་ལས་འཇམ་ཞིང་སྤང་ཆི་ལས་མངར་བའི་ཆོར་སྤང་བྱུང་། ད་དུང་
ང་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ། ང་ལ་མཆོན་ན་ལོ་གསུམ་གྱི་གོང་གི་འབྲིག་བདེ་ཚུང་སྤངས་
དང་ད་ལྟའི་ཚུང་སྤངས་ལ་བྱད་པར་མེད། འོན་ཀྱང་ཉི་མ་རེ་རེའི་འབྲིག་ཆོར་དེ་ཅུང་
ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ན་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་རེད།

༡ འབྲིག་སྒྱུར་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་ང་སྤྱིད་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། ངའི་འབྲིག་
རོགས་སུ་དེ་བྲེལ་འཆུབ་དང་འདོད་ཉམ་ཆེན་པོས་ངའི་སྤྱིང་དུ་འཛེགས་ཤིང་། དེ་མ་
ཐག་ཁྱ་བ་བཏོན། སྐབས་དེར་ང་སེམས་དང་ལུས་པོ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་འབྲིག་པའི་
གྲ་སྒྲིག་ལ་ལུགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། བདེ་ཆོར་གཏན་ནས་མ་བྱུང་ཞིང་འདི་ལ་རྒྱ་

མཚན་དམིགས་བསལ་ཅན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟེ། དེ་ནས་བཟུང་གཟའ་འཁོར་དུ་
མའི་རིང་ང་ལ་འགྲོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཤིང་། དེའི་སྐོར་ལ་མི་ལམ་ཡང་ཐེངས་འགར་
བཏང་། དེར་བརྟེན་ང་ལོ་དུ་མའི་རིང་གཙང་མར་བསྐྱད། ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་ང་ལས་
ལོ་དུ་མས་ཆེ་བའི་ཕོ་གཞོན་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ཉལ་བ་དེ་ཡིན། ཁོ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཆོང་
ཁང་ཞིག་གི་ལས་ཀ་བ་རེད། ཁོས་ལྷ་བ་རེ་རེའི་གོང་ཆད་དང་དགོ་མཚན་སོགས་
འགྲེལ་བཤད་བྱེད་སྐབས། ངས་ཁོའི་མིག་ལས་བརྗེ་བ་དང་དུང་བའི་མདངས་ལྟ་བུ་
ཞིག་མཐོང་ཞིང་། ཁོས་སྐད་ཆ་ཤོད་ཞོར་ལག་པས་ངའི་དཔུང་བར་ཡང་མོར་རེག་པ་
དེས་སྒོ་བྱར་དུ་ང་ལ་བདེ་ཆོར་དྲག་པོ་ཞིག་བྱིན། དེ་ནས་བཟུང་ང་ཆོང་ཁང་དེར་ཏ་
ལམ་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐེངས་རེར་བྱིན་ཏེ་གཟའ་འཁོར་དུ་མ་འགོར། ཉིན་ཞིག་ཁོས་
ངེད་གཉིས་ལྷན་དུ་ཟ་ཁང་དུ་འགྲོ་བར་བསྐྱལ་བུང་བས་དེ་ལྟར་བྱས། ཁོའི་འཁྲིག་
སྒངས་དེས་ང་ཏ་ལས་པར་བྱས་ཤིང་ལོ་དུ་མའི་རིང་རང་དགར་བསྐྱད་པ་དེར་འགྲོད་
པ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེ་བྱུང་བུ་ཡིན།

༤ ལོ་དུ་མའི་རིང་གི་ངའི་བཟའ་ལྷ་བྱར་བ་དང་ངེད་གཉིས་ཀྱི་འཁྲིག་པའི་འཆོ་བ་དེ་
བཟང་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཁོས་ཏག་དུ་འཁྲིག་པ་སྦྱོད་འདོད་ཀྱང་ཁོའི་སྦྱོད་སྒངས་ནི་
མཚན་མ་འདོན་འཇུག་ཙམ་ཞིག་རེད། ཁོས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་པོའི་གནས་སྒངས་མི་
ཤེས་ཤིང་སེམས་ཁམས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མི་ཤེས། ངེད་གཉིས་ལ་ཕུ་གུ་གཅིག་ཡོད་པས་
ངས་ཟུ་ཚུགས་དང་བཟོད་སྒོམ་མང་དུ་བྱས་ཀྱང་མཐར་ངས་བསྐྱན་མ་ཚུགས། ད་
ལྟའི་ངའི་བཟའ་ལྷའི་འཁྲིག་ཐབས་ལ་བསམ་ན་ང་འཁྲིག་ཐེངས་རེ་རེར་དག་ཞིང་དུ་
སྐྱེབས་པའི་ཆོར་བ་འབྱུང་། ཁོའི་མཇུ་བ་མོ་འཇམ་ཞིང་མཉེན་ལ་སྦྱེ་ལ་འགྲུལ་ཤུགས་
ཤིན་དུ་ཆེ། ཁོས་མགོ་བོ་ངའི་བརྒྱ་བར་དུ་བརྒྱག་སྟེ་འཛིབ་ཐེངས་རེ་རེར་སྒྲངས་

པར་བྱེད་ཅིང་བརྒྱལ་བར་བྱེད། ཁོ་ནི་དགོན་མཆོག་གིས་གནང་བའི་ངའི་སྤྱི་ག་ངོ་མ་
དེ་རེད།

༥ འབྲིག་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་བཅོག་པར་བཅི་བའི་སྤྱི་ལྷན་གྱི་བསམ་སྒོ་དེས་ལོ་
བདུན་གྱི་རིང་གི་ངའི་འཆོ་བར་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་ཞིག་སྦྱིན། མངོས་མ་བཞི་ཙམ་
གྱིས་འདོད་ཆོམས་མ་བྱུང་བར་ང་གཡུགས་པ་དེ་ཡང་བསམ་སྒོ་དེའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་
རེད། ལོ་སྡོན་མར་ང་ཁྱ་ཕྱག་སྟེ་འབྲིག་སྟེད་སྒོ་བ་སྟོན་པ་གཞན་ཞིག་གིས་སར་མི་
འགོ་ཐབས་མེད་བྱུང་། མོས་ང་ལ་སྒོ་བ་སྟོན་བྱས་པ་ནི་དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་ལས་
ཀྱང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ཆོག་འགའ་རེད། མོས་ཐེ་ཆོམ་དང་འཛེམ་བག་མེད་པར་བྱུང་
མེད་ནམས་ངེ་ལྟར་ཁ་དང་ལག་པའི་འབྲིག་ཐབས་ལ་དགའ་ཞིང་། དེས་བྱུང་མེད་གྱི་
བདེ་བ་ངེ་ལྟར་སྒོ་བའི་ཚུལ་ནམས་ཆོག་དུ་མའི་ལམ་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་པ་དེས།
ང་འཇིག་རྟེན་གསར་བ་ཞིག་དུ་སྐར་ཡང་སྦྱིས་པའི་ཆོར་བ་བྱིན། དུས་དེ་ནས་བཟུང་
ངའི་མི་ཆེ་དོན་མཐུན་གྱི་ལམ་དུ་རྒྱ་ཞིང་སེམས་ངལ་དང་འཇིགས་སྐྱང་གང་ཡང་མེད་
པར་གྱུར། མོ་ནི་ངའི་སྐྱབས་ཐོག་མ་དེ་རེད།

༦ ལོ་སྡོན་མར་ང་ལ་བྱ་ཞིག་སྦྱིས་པ་ནས་ཁོ་ལ་ལྟ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱ་ཁོན་འེ་ཆེད་དུ་ང་གིས་
དུ་བསྐད་ཅིང་། ངའི་སྤྱི་གའི་ལས་ཡུན་རིང་དུ་གཏོང་དགོས་བྱུང་། ཟླ་བ་དུ་མའི་རིང་
དངུལ་གྱི་དཀའ་ངལ་གྱི་དབང་གིས་བསམ་སྒོ་གཞན་མ་འཁོར་ཡང་བྱིས་སུ་ངེད་
གཉིས་གྱི་མི་ཆེ་ལ་རྒྱུན་ངན་ལྟ་བུ་བྱུང་བེན་པའི་ཆོར་སྐྱང་བྱུང་། དེ་ནི་ངའི་བྱ་ཕྱག་ལ་
བཤད་པ་མིན། གང་ལྟར་སྐབས་ཤིག་ནས་དོན་རྒྱུན་དེ་གསལ་དུ་སོང་བ་ན། དེ་ནི་ངེད་
གཉིས་གྱི་འབྲིག་པའི་འཆོ་བའི་ཐད་རེད། ཁོ་ཐང་ཆད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱིས་དུ་སྐབས་
མ་ཐག་ཟ་མ་ཐོས་ཏེ་ཉལ་བ་དང་། ཞོགས་པར་ལངས་མ་ཐག་ལས་ཀར་འགོ་

དགོས་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་གཟའ་མཇུག་ཁོ་ནར་གཏན་འཁེལ་བྱེད་
དགོས་བྱུང་། དེ་དགཉིས་ཀྱི་ལུས་འབྲེལ་ཉུང་དུ་བྱིན་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བའང་
ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་སྟག་དུ་བྱིན། དེ་ནི་ངའི་ཕྱོགས་ནས་རེད། འབྲིག་སྤེད་སྟོབ་
སྟོན་པ་ཁྲ་ཐི་རིའན་གྱི་སྟོབ་སྟོན་ལྟར་དེ་ཅག་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིང་གུང་གསེང་དུ་
བསྐྱོད་པ་དེས་སྟོན་གྱི་ཚོར་བ་ནམས་རེ་ཞིག་སྐྱར་གསོ་བྱེད་བྱུང་བ་བྱུང་། དེ་ལྟ་ནའང་
བྱིས་ཚང་གི་གནས་བབ་ངོ་མར་འགྱུར་བ་འགོ་མ་བྱུང་བས་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་
འདིར་མི་གྱུར་ཐབས་མེད་བྱུང་།

ཁ བོ་པལ་མོ་ཆེ་འཕྲུལ་ཆས་དང་བྱུང་པར་དེ་ཙམ་མེད་པ་ཅི་ཡིན་ནམ། ང་སྟོབ་མཐར་
བྱིན་པ་ན་གུང་གསེང་ལ་འགོ་རྒྱུ་ཆ་བ་དུ་མོ་ཞིག་དང་ལྟན་དུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་བོ་བ་
བྱུངས་ཏེ་འཚོ་བ་གསར་བ་ཞིག་གི་མགོ་འཇུགས་དགོས་སྟུང་། བོ་མང་པོ་དང་ལྟན་དུ་
ཉལ་ནའང་ངའི་རེ་བ་ལྟར་ང་ལ་འདོད་ཆེ་མས་སྟེར་མཁན་ཞིག་མ་རྟེན། ཁོ་ཚོ་འབྲིག་
པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བྲེལ་འཆུབ་ཆེ་བ་ཅི་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་སྐར་མ་བཞི་ལྟའི་
རིང་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ང་ལའང་འབྲིག་པའི་ཉམས་ཚུང་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཡིན་
སྟེད། དེའུ་ལ་དངོས་དང་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གླེང་མོལ་བྱེད་དུས་ཁོ་ཚོར་སྐད་ཆ་
མང་ཞིང་སྤྱང་གུང་ལྟན། ཉལ་བྱིའི་སྟེང་སྟེབས་པ་ན་འཕྲུལ་ཆས་ཤིག་དང་
མཚུངས་པར་གཡོ་འགྲུལ་བྱུང་བྱེད་པ་ལས་ཚོར་བ་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟར་འགྱུར།
ཁོ་ཚོའི་ལྷན་པའི་ནང་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ། སྐབས་དེ་ཙམ་ཞིག་དུ་ང་ངའི་ཨ་པ་དང་
ཏ་ལམ་ལོ་ན་མཉམ་པའི་ད་ལྟའི་ངའི་དགའ་རོགས་འདིར་འཕྲད། ཁོའི་བརྗེ་ཉམས་
སྟོན་སྟངས་དང་འབྲིག་ཐབས་སོགས་ཀྱིས་ངའི་ཡིད་དབང་མེད་དུ་བཀྲལ་པས་ང་ཏ་
ལས་པར་གྱུར་ཅིང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ང་ཁོ་དང་གཏན་དུ་མི་འབྲེལ་བའི་དམ་

བཅས།

༩ ང་སྒོལ་གྱ་ཆེན་མོར་ཡོད་དུས་ཉིན་གཅིག་ངས་དབྱིན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བེན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ལས་གྱི་མདོ་ཞེས་པའི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གྱི་དེབ་དེ་བཟུགས། རྒྱར་མཁན་གྱིས་བྲིས་པའི་དེབ་དེའི་མགོ་བརྗེད་དུ་རྒྱ་གར་གཙུག་པ་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་རིག་གཞུང་པ་ལ་མོ་ཆེའི་ཁྲོད་དུ་འབྲིག་ཐབས་སྣ་ཆོགས་གལ་ཆེན་དུ་བཅི་ཞིང་། རྒྱ་རྩ་ལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་དུ་མང་བར་བརྗེད་འདུག་པ་མཐོང་། དེ་ནས་བཟུང་ང་རྒྱ་གར་བ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་སྡོད་འདོད་བྱུང་། ཡིན་ནའང་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་སྒོལ་རྒྱན་ལ་དམ་འཛིན་ཆེ་བས་ལྷན་དུ་སྡོད་ཐབས་མེད་པ་ཤེས། དེར་བརྟེན་ལོ་གཉིས་གྱི་རིང་ཤར་ཕྱོགས་པ་གཞན་དུ་མ་དང་ལྷན་དུ་རེས་མོས་སུ་བསྐད་དེ་ཁོ་ཆོར་རྒྱ་རྩ་ལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཅི་ཞིག་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་དམ་སྙམ། ཁོ་ཆོར་འབྲིག་ཐབས་དམིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཁར་འབྲིག་པ་སྒྱུད་པ་ནི་གཅིན་པ་གཏོང་བ་དང་བྱུང་པར་དེ་ཙམ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་སྤང་བྱུང་། ཁོ་ཆོར་བྱུང་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་རྟོག་བྱ་མི་སྒྲོང་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་ང་ཨ་རི་བ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་བསྐད་ཡོད་ཅིང་ངའི་མི་ཆེ་སྤར་ལས་ལྷབ་དུ་མས་བཟང་།

༩ ལོ་དུ་མའི་གོང་དུ་ང་ལྟ་སྐོར་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་མཆན་ཉིད་རིག་པར་རྒྱས་ལོན་བྱེད་དུ་བྱིན། སྐབས་དེར་ཕེ་ཅིན་དུ་མགོན་ཁང་གི་ཞབས་བྲུ་མ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཡོང་སྙམ་པའི་བསམ་སྒོ་གཏན་ནས་མེད། ཏ་ལམ་ལྷ་བ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཞབས་བྲུ་མ་ཞིག་དང་ངེད་གཉིས་བར་ལ་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་བྱུང་། མོ་རང་གཤེས་ཀ་འཇམ་ཞིང་ངང་རྒྱད་རིང་ལ་བཟོད་སྒྲོམ་ཆེ་ནའང་རུབ་ཕྱོགས་མ་ཞིག་དང་བསྐྱར་ན་མཛེས་མ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗེད་མི་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ངེད་

གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཐིང་ཟབ་ཏུ་གྱུར་པས་ངེད་གཉིས་མཆན་ཆོགས་ཁང་ཞིག་ཏུ་
ལྷན་ཏུ་བསྐྱོད། དགོང་མོ་དེར་ངེད་གཉིས་མགོན་ཁང་གཞན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱད་དེ་ཕོ་
མོའི་འབྲེལ་བའི་སྐྱོར་སྐྱོང་ནའང་ལུས་འབྲེལ་མ་བྱུང་། ངའི་དགའ་རོགས་ངོ་མ་ཨ་
རིར་ཡོད་པས་ལུས་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ལས་སྐྱ་བོ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། གང་ལྟར་གཟུང་
འཁོར་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ང་ཡུ་རོབ་ཀྱི་མི་ཞིག་དང་འཕྲད་དེ་གནས་ཚུལ་རྣམས་
བརྗོད་སྐབས། ཁོས་ཅི་མི་སྟམ་པར་ངས་པར་ཏུ་རྒྱ་ནག་གི་བྱད་མེད་ཀྱི་བོ་བ་ཞིག་མྱོང་
དགོས་ཟེད། ཉིན་དང་ཕོར་ང་ར་རུང་ཟད་བཟེ་ཡོད་པས་ཆོར་སྐྱང་དམིགས་བསལ་
ཅན་གང་ཡང་མ་བྱུང་ལ། ཞོགས་པར་གཏིད་སད་པ་ན་སེམས་ལ་འགྲོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཀྱང་སྐྱེས། དེ་ནི་ངས་རང་གི་དགའ་རོགས་ལ་མགོ་སྐྱོར་བྱང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད། དེ་
ནས་བཟུང་ཞབས་ཁུམ་དེ་དང་ངེད་གཉིས་མཛའ་གྲོགས་ངོ་མ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། མོའི་
འབྲིག་ཐབས་དང་གཤིས་ཀ་གཉིས་ཀས་ངའི་སེམས་དབང་མེད་ཏུ་འཕྲོགས་པ་ང་མ་
གཏོགས་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་བྱུང་། མོའི་མཆན་མ་ནི་ངའི་མི་ཆེའི་ནང་འཕྲད་མ་མྱོང་བའི་
དངོས་པོ་ཡ་མཆན་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། རུང་ཞིང་དམ་ལ་སྒྲོམ་བྱགས་ཆེན། གཡའ་རྒྱ་ཉུང་
བ་ཞིག་རེད། མོའི་འོག་འདེགས་ལ་ཡིད་མི་འཆོར་བའི་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཏུ་ལམ་མེད་ཅེས་
བརྗོད་ན་འགྲིག ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་བྱད་མེད་པལ་མོ་ཆེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་གོ་ཐོས་
བྱུང་ཡང་འགོ་ནད་ལ་འཛེམས་ཏེ་གཞན་ལ་ཆོད་ལྟ་བྱེད་མ་སྒྲོབས།

10 ང་ཨང་གངས་རྒྱལ་རྒྱ་རེ་དགའའི་འབྲིག་ཐབས་ལ་དགའ་ནའང་ངའི་དགའ་རོགས་
སྟོལ་རྒྱུན་གྱི་བྱད་མེད་གནའ་སྟོལ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་གཙོ་བོར་བྱེད་
མཁན་ཅིག་ཡིན་སྟབས་མོས་ཁས་ལེན་གཏན་ནས་མི་བྱེད། ངེད་གཉིས་ཀྱི་དགའ་ངལ་
གཙོ་བོ་ནི་འབྲིག་ཐབས་ཀྱི་ཐད་རེད། མཆུག་ཉིས་དང་མཆན་མ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཙམ་

གྱིས་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འོགས་པ་ག་ལ་ཡིན། འབྲིག་ཐབས་དང་འབྲིག་
དུས། འབྲིག་ཡུལ་སོགས་ངེས་མེད་དུ་བརྗེས་ཏེ་འཆོ་བ་བསྐྱུལ་རྒྱ་དེ་ངའི་རེ་བ་གཙོ་
བོ་ཡིན། འགའཞིག་གིས་མི་ཆེ་ཕྱི་ལ་བོར་བུད་མེད་གཅིག་གི་གདོང་ལ་ཅེར་ནས་སྒྲོད་
ཀྱང་དེདག་ལ་ཐུན་གསུམ་ལ་བ་མ་སྒྲ་གཅིག་བ་བའི་ཆོར་བ་ལས་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
གཉིན་སྒྲིག་པ་ན་དོན་དག་ཐམས་ཅད་ཁ་ཁ་རེད། ངའི་གྲོགས་པོ་པལ་མོ་ཆེའི་བསམ་
ཚུལ་ངའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས།

༡༡ ངའི་དགའ་རོགས་མ་གཤིས་ཀ་འཇམ་ཞིང་སློ་རྒྱ་ཡངས་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་
གི་གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོའི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ན། མོ་རང་ལས་ལྷག་པ་
ཞིག་ཏུ་ལམ་ཡོད་དགའ། འོན་ཀྱང་ངེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཐོག་མར་བརྩེ་བའི་
ཐོག་ནས་མགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་སྟབས། འབྲིག་པའི་ལས་མེད་ན་ངེད་གཉིས་ལྷན་དུ་
སྒྲོད་རྒྱུ་འང་ཡོང་མི་སྲིད། ངས་ངེ་ལྷོ་འབྲིག་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་སྤྱད་དེ་མོར་བདེ་བ་
འབྲིན་ཐབས་བྱས་ན་འང་གྲུབ་འབྲས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། ངའི་སེམས་ཀྱི་དགའ་ངལ་
གཙོ་བོ་ནི་ནམ་ཞིག་ངེད་གཉིས་ཁ་འབྲེལ་མི་ཡོང་ངམ་སྟམ་པ་དེ་རེད། མོས་རྒྱན་དུ་
ངེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་བར་ཆད་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅེས་ཟེར་ན་འང་དེར་ཡིད་ཆེས་
བྱེད་རྒྱུ་དགའ། བུད་མེད་འདིའི་རིགས་ལ་འབྲིག་ཐབས་ཅི་ཞིག་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནམ།

༡༢ ངེད་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་ཏུ་ལམ་ལོ་གཉིས་ཙམ་འགོར་ཡང་ཁོས་ངས་ཅི་
ཞིག་འདོད་པ་དང་། གང་ཞིག་གིས་བདེ་ཆོར་དྲག་པོ་འབྲིན་པའི་གནད་འགག་དེ་
དག་ད་དུང་རྟོགས་མི་འདུག ཐེངས་དུ་མར་ངས་ཁོ་ལ་འབྲེལ་བཤད་བརྒྱབས་ཤིང་
སྐབས་རེར་སློ་བུར་དུ་འབྲིག་མཚམས་ཀྱང་བཞག་སྟེང་། ཁོས་ལྷ་ཁང་གི་བྱེད་སློ་དང་
མཚུངས་པར་ཏྲག་དུ་སྟོད་ཐབས་གཅིག་ལས་ཐབས་གཞན་བསྟེན་མི་ཤེས། ང་ཆོས་

ཉིན་རེར་བ་མ་བཟུང་བའི་ཐོག་ན་སྒོ་བ་དམིགས་བསལ་བ་རེ་འབྱུང་བ་ལྟར་
འབྲིག་ཐབས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྣ་མཐུད་ནས་འགྱུར་བ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ངེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྦྱར་བཏང་བ་ཞིག་ལས་
དམིགས་བསལ་བའི་ངོ་བོར་གནས་ཐབས་མེད། ང་ཡིད་མི་སྟོབ་ནི་ཁོས་ནམ་

དུའང་བྱུང་མེད་ལ་འབྲིག་བདེ་དམིགས་བསལ་ཅན་གང་ཡང་སྟེར་མི་ཐུབ་པ་དེ་རེད།
༡༩ ངའི་དགའ་རོགས་མ་དེ་རྒྱང་ཆ་ཞིང་ཕྱག་དོག་གི་ཉ་ཏུ་ཆེ་ལངའི་ཕ་མར་བཅི་
བཀྱར་མེད་པའི་ཁར་ཉག་ཏུ་སྤང་མེད་བྱས། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་ངེད་གཉིས་ཁ་ཁར་འགོ་
དགོས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་མོའི་འབྲིག་ཐབས་དེ་ཉ་ལས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ངས་རེ་རེ་
བཟོད་མི་ཐུབ་ཀྱང་མོས་ངའི་འབྲིག་བྱགས་ལ་སྤངས་འཛིན་དང་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་
སྤངས། དུས་ངོས་འཛིན་སྤངས་སོགས་ལ་བསམས་ན་ཉ་ཅང་སྤྱང་གྱུང་ལྟ་བུ་ཞིག་
རེད། བྱུང་མེད་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཕོ་ཡི་ཁུ་བ་འཛིན་ཐུབ་བམ། དེ་ཉ་ཅང་དགའ་མོ་རེད།
འབྲིག་པའི་སྐབས་སུ་མོས་ལག་པ་གཉིས་ངའི་རྒྱབ་ཏུ་ཉུག་སྤངས་དང་། ལུས་སྤང་
ཡང་ཡང་བསྐྱར་ཞིང་དུས་དུས་ལ་འོག་འདེགས་ཀྱི་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་སོགས་ལ་
བསམས་ན་ང་ད་དུང་མོར་གིན་ཏུ་དུང་། མོའི་བྱང་ཆོས་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་ངའི་ཁུ་བ་
འཆོར་ལ་ཉེ་བའི་དུས་ཤེས་པ་དང་། ཁུ་བ་འཛིན་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཤེས་པ་དེ་རེད།
གལ་ཏེ་ངེད་གཉིས་ཡང་སྦྱར་ལྟན་དུ་སྟོད་ཐུབ་ན་མོའི་གཤེས་ཀ་ལ་འགྱུར་བ་འགོ་
སླིད་ཅིང་། ངེད་གཉིས་ཀྱི་མི་ཆེ་ལྟན་དུ་མཐའ་འཁྱོལ་ཐུབ་སྟམ།

༢༠ ཁོ་གཤེས་ཀ་བཟང་ཞིང་གཞན་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་བཟང་པོ་ཞིག་
རེད། ཁོ་ལས་ཀ་ནས་ནང་དུ་ཡོང་དུས་ཉག་ཏུ་ང་ལ་མེ་ཏོག་རེ་ཉོས་ནས་ཡོང་ཞིང་།
དུས་ཆེན་གྱི་སྐབས་གང་ཡིན་ལ་ལེགས་སྦྱས་སྟེང་རྩེ་བོ་རེ་ཉོས་ཏེ་ང་དགའ་བར་བྱེད།

ངེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་པའི་བྱ་བ་དངོས་ལའང་ཡིད་མི་འགྲོ་བའི་རིགས་གང་ཡང་མེད།
འོན་ཀྱང་ངེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགའ་བའི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་དེ་
ཁོ་དགོང་ཞོགས་གཉིས་དང་གྲུང་གསེང་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ནང་དུ་སྡོད་པ་ལས་
ཆང་ཁང་དང་། རྒྱུག་བརྟན་ཁང་། ལུ་མ་ར་སོགས་ལ་འགྲོ་སྡོད་མི་བྱེད་པའི་ཁར་ང་
ཡང་འགྲོ་རུ་མི་འཇུག་པ་དེ་རེད། རྗེས་སུ་ཤེས་རྟོགས་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཁོས་ནམ་ཡང་ང་མི་
གཞན་གྱི་མིག་མདུན་དུ་བཤམས་མི་འདོད་པར་ཁོ་གཅིག་ཕུས་ལོངས་སུ་སྡོད་རྒྱ་དེ་
རེད། མི་ཆེ་རིང་མོར་ལྟན་དུ་སྡོད་དགོས་ན་དེ་ནི་མཐའ་འཁྱོལ་བའི་བྱ་སྡོད་ཅིག་མ་
རེད། སྐབས་དེ་ནས་བརྒྱུང་ངས་ཡིད་ལ་བྱ་ཕྱག་མི་བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོར་
བཀོད་དེ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་བྱ་ཕྱག་སྦྱོར་འགོག་གི་ཨ་ལུང་ཞིག་མཆན་མའི་སྒྲུག་དུ་
བཞག་པ་ཡིན། ངེད་གཉིས་སྤུ་མཐུད་ནས་ལྟན་དུ་སྡོད་ཐབས་མེད་པ་ངས་ཤེས།

༡༥ ངེད་གཉིས་སློབ་མཐར་མ་བྱིན་གོང་ནས་བཅེ་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཞིང་། ད་དུང་
ཡང་མཉམ་འགྲོ་མཉམ་སྡོད་དང་དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཀྱི་ངང་དུ་བསྐྱད་ཡོད། ཉ་
ལམ་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་ལ་ངེད་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་དང་ལག་པའི་འབྲིག་ཐབས་ཁོ་ན་ལས་
མཆན་མ་འདོན་འཇུག་གཏན་ནས་བྱས་མཐུང་། མོ་ད་དུང་མེ་རྟོག་མ་རེད་ཅེས་
བརྗོད་ཆོག ཉེ་ལམ་ངེད་གཉིས་གཉེན་སྲིག་བྱེད་པའི་སྒྲིང་སྒྲིང་རུང་ཟད་བྱས་ནའང་
དེའི་ཐད་ང་སློབ་དེ་བོ་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། བྱད་མེད་དེའི་རིགས་ལ་ནམ་ཡང་མཆན་
མ་འདོན་འཇུག་བྱེད་མི་ཆོག་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྦྱོན་ཆ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དམ།
གལ་ཏེ་མཆན་མ་འདོན་འཇུག་བྱེད་མི་ཆོག་ཆེ་ངེད་གཉིས་ལ་གཉེན་སྲིག་གི་དུས་
སྐབས་ཤིག་འཆར་དགའ་བ་ངས་ཤེས། འོན་ཀྱང་ངས་མོ་ལ་ཐད་ཀར་འདྲི་རྟོག་བྱེད་མི་
སྤྲུབ། དེ་ནི་ངེད་གཉིས་ཐོག་མར་སྤྲུག་དུས་མཆན་མ་འདོན་འཇུག་མི་བྱེད་པར་དམ་

བཅས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད།

༡༥ ངའི་རྒྱུད་མས་ནམ་དུའང་ང་ལ་དལ་བོ་དང་འཇམ་པོའི་ངང་ནས་འབྲིག་པ་སྒྱུད་པར་སྐྱལ། རོ་མས་བཤད་ན། འབྲིག་པ་སྒྱུད་པའི་སྐབས་པལ་མོ་ཆེའི་མཇུག་ཏུ་མོ་རྒྱུད་མ་ལངས་པ་ཏ་ལམ་མེད་ཅེས་བཤད་ན་འགྲིག ང་ལ་མཆོན་ན། ཆགས་སྲིད་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་དལ་བོ་བྱེད་རྒྱ་དང་འཇམ་པོ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་དཀའ། འོན་ཀྱང་དེ་ཏ་ལམ་ང་ཁོ་ནའི་སྒྱུན་ཡིན་སྲིད། ངས་མོའི་རུ་མ་དང་མཆོན་མ་སོགས་དམར་རྩེན་དུ་མཐོང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཉལ་བྲིའི་སྒྲིང་མོས་བསྐྱ་གཉིས་བགྲད་དེ་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ་བ་མཐོང་བ་ན། ངའི་སེམས་ལ་བཟོད་དཀའ་བའི་སྲིད་པ་སྐྱེ་ཞིང་ངའི་སྐྱོན་རྒྱུད་པོ་མཆོན་གིས་ང་ལ་རང་དབང་ཞིག་གཏན་ནས་མི་སྟེར། སྐབས་དེར་ངའི་གཟུགས་པོ་ཆ་ཆང་མོའི་མཆོན་མའི་སྐྱག་ཏུ་བརྒྱག་ཀྱང་འདོད་པ་ཆེ་མ་དཀའ་བ་དང་། མོའི་རུ་མ་དང་མཆོན་མ་སོགས་ཟོས་ཀྱང་རོ་མས་དཀའ་བའི་ཆོར་སྤང་འབྱུང་། གནས་སྤངས་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་དལ་བོ་དང་སྒྱུད་པོ་ཞིག་ཡོང་བྱུང་བམ། མོས་ཏ་ལམ་ངའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དེ་དག་ཤེས་ཀྱི་མེད་པའོ། དེད་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དེ་རེད།

༡༦ ནམ་རྒྱུན་དེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་ཐབས་ལ་པན་ཚུན་ཡིད་ཆེ་མས་ཤིང་ཚོད་རྟོག་གང་ཡང་མེད། གཟུང་འཁོར་སྒྲོན་མའི་ནང་ངས་ཅ་ལག་ཅིག་འཆོལ་སྐབས། སྒོ་བྱར་དུ་འབྲིག་སྒྱུད་སྒྲོག་བརྟན་གྱི་འཁོར་ཐག་དུ་མ་གསར་རྟེད་བྱུང་བས་ངས་ཁོ་ལ་རྒྱ་མཆོན་མང་དུ་བྲིས། མཇུག་མཐར་ཁོས་སྒྲོག་བརྟན་དེ་དག་ལ་མ་བལྟས་ན་བྲིད་ཀྱི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་མི་བྱུང་བེད། སྐད་ཆ་དེས་ང་ཏ་ལས་པར་བྱས། དེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་སྒྱུད་དེ་བཅེ་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོག་བརྟན་དེ་དག་གི་རམ་འདེགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ན། དེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཏ་ལམ་ཆོར་ཡོད་པ་འོ།

༡༩ རེད་གཉིས་ཀྱིས་འབྲིག་མཚམས་བཞག་ནས་ཏ་ལམ་གཟའ་འཁོར་གསུམ་ཅམ་
ཕྱིན། ངས་ལས་ཀ་གསར་བ་ཞིག་གི་མགོ་བཅུགས་པ་ནས་གཞོན་ཤུགས་དང་སེམས་
ཁལ་གཉིས་ཀ་ཆེ་བས། བྱིམ་དུ་སླེབས་ནས་འཇགས་མེད་ཅིང་འཇགས་མིན་ཅིང་
ཉལ་བྲིའི་སྟངས་དུ་འཇགས་དབང་མེད་དུ་ལས་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་གཡེང་འགོ་བས། རེད་
གཉིས་ཀྱི་འཆོ་བར་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཉན་གཉིས་ཀྱི་གོང་དུ་མོས་མིག་རྒྱ་
འདོན་ཞོར་ངས་མོ་ལ་སྒར་ལྟར་བསྟོད་བསྟུགས་མི་བྱེད་ཅིང་པང་དུ་མི་འདྲིན་པའི་
ཁར། འབྲིག་སྟོད་ཀྱང་མི་བསྟོན་ཅེས་ཟེར། དེ་དངོས་གནས་རེད། ངས་བྱད་མེད་ཀྱི་
དགོས་མཁོ་ཤེས་ཀྱང་མི་ཆེ་རིང་མོར་བྱིས་པ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་པང་དུ་འདྲིན་
རྒྱུ་དང་། བསྟོད་བསྟུགས་ཁོ་ན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་དགའ། ལྷག་པར་དུ་ལས་ཀའི་དགའ་
ངལ་དང་ལས་ལུལ་གྱི་གཞོན་ཤུགས་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་འབྲིག་པའི་ལས་ཁོ་ནར་ཡིད་
གཏོད་རྒྱ་དེ་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད།

༡༩ ངའི་རྒྱུང་མས་ང་ལ་རྒྱུང་བསྟན་པ་ཀྱངས་མེད། དངོས་གནས་བཤད་ན། མོ་འབྲིག་
བདེ་མཐའ་མ་དེ་ཚྱུང་དགའ་བའི་བྱད་མེད་ཅིག་རེད། ངས་མཚན་མ་འདོན་འཇུག་གི་
གོང་དུ་ཁ་དང་ལག་པའི་འབྲིག་ཐབས་མང་དུ་སྟུང་ཅིང་། འབྲིག་ལུན་ཅི་ཅམ་
བསྲིངས་ནས་འཇགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆེམ་རྒྱ་ཏ་ཅང་དགའ། མོས་རྒྱན་དུ་ང་ལ་འབྲིག་
བདེ་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་མོའི་མཚན་མར་འདྲིན་ལྷག་དང་བྱ་ལེ་ལ་འཕྱར་
མཉེད་བྱེད་པར་སྐྱེལ། ལག་པས་བྱ་ལེ་དང་མཚན་མའི་ཕྱི་ནང་ཀྱན་ལ་འཕྱར་མཉེད་
བྱེད་རྒྱ་དེ་དགའ་ངལ་དེ་ཅམ་མི་ཆེ་ཡང་། སྐབས་ལྷན་པ་ན་ངའི་སེམས་ལ་རྒྱུང་བྱད་
ཡིད་སྟན་པ་དང་། ཞེ་མེར་བའི་ཆོར་བ་འབྱུང་བས་སྐབས་དེར་མཚན་མར་འདྲིན་
ལྷག་བྱེད་རྒྱ་ཏ་ཅང་དགའ། ཐེངས་དུ་མར་ངས་འབད་བཅོན་བྱས་ཀྱང་ངི་མ་མི་

ཞིམཔ་ཞིག་གིས་དེ་བས་ཀྱང་སྒྱུག་བློ་བར་བྱས། གལ་ཏེ་མོའི་ཕྱོགས་ནས་འགྱུར་ལྡོག་
མ་བྱུང་ཆེ་དེའི་ཐད་དུ་ང་ལ་བསྐྱུར་བཅོས་གང་ཡང་མེད།

༡༠ ངས་ལོ་བཞིའི་རིང་ལ་བཟོད་སྒྲོམ་དྲག་དུ་བྱས་ཀྱང་ད་ལྟ་དངོས་གནས་ཨ་ཐང་
ཆད་སོང་། ཁོའི་བྱེད་སྒྲུངས་དེ་བྱ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་དུ་མཆོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཁོར་
འབྲིག་སྲིད་ནམ་རྒྱས་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ངའི་སྒྲུང་དུ་མཆོང་ཞིང་ངའི་ཁ་ཤ་དང་མཆོན་
མར་འཛིབ་ལྷག་དྲག་དུ་བྱེད་ལ། ཅང་མི་འགོར་བར་མཆོན་མ་འདོན་འཇུག་བྱས་ཏེ་བྱ་
བ་འདོན་པར་བྱེད། བྱེད་སྒྲུངས་དེས་ང་ལ་བདེ་བ་གང་ཡང་སྟེར་མི་ཐུབ། རྒྱན་དུ་ལག་
པ་འཇུག་བ་དང་ལུས་ལ་ཉེ་རེག་བྱེད་པ། འོ་བསྐྱུལ་བ། འབྲིག་ཆོག་དང་འདོད་གཏམ་
སྟོད་པོར་བརྗོད་པ། འཐམ་འབྱུང་དམ་པོར་བྱེད་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེ། བྱེད་
སྒྲུངས་དེ་དག་གིས་ངའི་སེམས་ཀྱི་བརྗེ་བ་རྟག་དུ་འཛིན་ཅིང་སེམས་ཁམས་གྲ་
ཡངས་པོར་བྱེད། འབྲིག་པ་སྟོད་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་ལ་དོན་སྟོང་དེ་ཅམ་མེད། ཏེ་ལམ་བུ་ད་
མེད་པ་ལ་ཆེར་ང་དང་མཚུངས་པར་སྟུམ།

༡༡ ལོ་དུ་མའི་རིང་ང་སྐྱེས་པ་མང་པོར་འགྲོགས་ཏེ་འབྲིག་སྟོར་ཅི་འདོད་དུ་བསྟེན་
ནའང་ཡིད་ཆེ་མས་པ་ཞིག་མ་ཡོང་བའི་ཁར། མོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་བ་ཅན་གྱི་གཤིས་
ཀ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཆེ་ལ་དཀའ་ངལ་མང་དུ་བྱུང་། སྐབས་ཤིག་ངས་མཆོན་
མཐུན་ཆགས་སྟོད་བསྟེན་པའི་དགེ་མཆོན་དང་བྱུང་ཆོས་མང་དུ་བརྗོད་པའི་དེབ་
ཅིག་བཞགས་པ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ངའི་སེམས་ལ་ཆོད་ལྟ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྟུམ་
པའི་ཆོར་སྒྲུང་བྱུང་། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་མ་འགོར་ཡང་ང་མཆོན་མཐུན་ཆགས་སྟོད་མ་སྟེ་
ལ་ཡང་མ་འཕྲད། དེབ་དེ་བསྐྱུར་དུ་བཞགས་པ་ན་ངའི་ལྟར་འཆོལ་བའི་རིམ་པ་དང་།
ནམ་འགྱུར་སྟོན་སྒྲུངས། གང་དུ་བྱུང་མེད་དེ་དག་ལ་འཕྲད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་

ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བརྗོད་འདུག་པར་དོ་སྣང་ཆེས་ཆེར་བྱས་པས་ངའི་བྱ་བར་
ལམ་སྟོངས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་སྐྱེས་པ་སུ་ལའང་འབྲིག་པའི་ཐད་དུ་འབྲེལ་
འདྲིས་མ་བྱས་པར་བུད་མེད་དུ་མ་དང་སྟན་དུ་འཕྱར་མཉེད་དང་འཛིབ་ལྡག་གི་
འབྲིག་ཐབས་ཁོ་ན་བསྟེན། དེར་དགོ་མཆན་དུ་མ་མཐོང་བ་ནི། འབྲིག་ནད་འགོ་བ་
དང་བྱ་ལྷག་སྐྱེ་བའི་ཉེན་ཁ་མེད་པ། འགལ་ཁྲ་ཅན་གྱི་གཤིས་ཀ་མང་པོར་གཏོང་ལེན་
བྱེད་མི་དགོས་པ། སོ་མོ་གཉིས་ལྟར་འབྲིག་ཡུན་རིང་བྱུང་གི་དཀའ་ངལ་མེད་པ་
སོགས་རེད།

ལེའུ་བྱག་པ།

འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པ་དང་དེའི་ཁོར་ཡུག་

སྐྱེ་བོ་སུ་ཡིན་ཡང་ཕྱིའི་འཛིག་རྟོན་དང་ནང་གི་འཛིག་རྟོན་གཉིས་སུ་འཆོ་སྟོན་བྱེད་
ཅིང་། ཕྱི་ནང་གི་འཛིག་རྟོན་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཡང་གིན་ཏུ་ཆེ། གསལ་བོར་བཤད་ན།
ཕྱིའི་འཛིག་རྟོན་ནི་འགོ་འདུག་སྟོན་གསུམ་དང་ཐོག་རེག་ཚྱུང་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ལག་
ལེན་དངོས་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་འཛིག་རྟོན་དང་། ནང་གི་འཛིག་རྟོན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་
པ་རང་དབང་དུ་འགྱུ་བའམ་རང་སེམས་ཡན་པོར་རྒྱ་བ་ལས་རྟོག་བཅོས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་
དང་ཁོར་ཡུག་སྣ་ཆོག་སེམས་བསྐྱུན་པ་ཞིག་དང་། གོ་རིམ་དང་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒོ་
ནས་ཡིད་ངོར་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་སེམས་བསྐྱུན་པ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་སུ་བརྗོད་ཆོག་
བྲན་རེག་ཆོད་ཅིང་ཆོར་རྟོག་སྐྱེན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཕྱིའི་འཛིག་རྟོན་ལས་ནང་
གི་འཛིག་རྟོན་ལ་སྟུག་པར་དུང་ཞིང་། དེ་ལས་བདེ་སྟུག་གི་ཆོར་བའང་བྲག་ཏུ་ཚྱུང་
བར་བྱེད། སྤྱིར་བཏང་ང་ཆོའི་ཉེན་རེའི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་བདེ་སྟུག་གི་ཆོར་བ་ཕལ་ཕོ་

ཆེའང་ནང་གི་འཛིག་རྟེན་དུ་འཛོ་སྡོད་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་ལ། ལྷག་པར་དུ་དོན་གྱི་སྒྲུ་
རྩལ་བ་རྣམས་དང་ཟབ་མོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བྱང་བའི་རྩལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་རྣམས་ཏ་
ལམ་ནང་གི་འཛིག་རྟེན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་འཛོ་བཞུགས་བྱེད་ཅིས་བརྗོད་ན་འགྲིག
ཚུམ་རིག་པ་དང་སྒྲུ་རྩལ་བ་དག་གི་ཐད་ནས་བཤད་ན། དེ་ཙམ་ཁོ་ཆོ་ཕྱིའི་འཛིག་
རྟེན་ལ་འདྲིས་ཤིང་ནང་གི་འཛིག་རྟེན་ལ་སྟོང་བ་ཟབ་པ་དང་འཆར་རྟོག་ལ་གསོན་
ཤུགས་རྒྱས་ཤིང་འཕོ་འགྱུར་སྒྲེན་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ཁོ་ཆོའི་བརྩམས་ཆོས་དང་རི་མོ་
སོགས་ལ་གོ་དོན་ཟབ་ཅིང་གསོན་ཤུགས་རྒྱས་སྤྱོད་ལ། གཞན་ཡིད་གང་སར་
འབྲིད་པའི་རྩལ་པའང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གང་ལྟར་ང་ཆོས་འོག་དུ་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་གྲངས་
སོགས་གྱིས་ཉོག་པར་མི་བྱེད་པར་ཆོར་རྟོག་དེའི་རིགས་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་ཆོར་རྟོག་རྒྱ་
ཡན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། འབྲིག་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོར་རྟོག་དེར་འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པ་
ཞེས་བརྗོད་དེ་སྐྱོང་བའི་གཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཆོག
རྟོག་པ་རྒྱ་ཡན་པས་བསྐྱུན་པའི་ནང་གི་འཛིག་རྟེན་ནི་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ངེས་པ་མེད་ལ།
རིག་གཞུང་དང་གོམས་སྟོལ་སོགས་ཀྱི་ར་བ་ལས་བཀལ་བའི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ལྷན་
གྱི་འཛིག་རྟེན་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་རེད། འཛིག་རྟེན་དེར་སྤྱི་ཞིག་གིས་ཐབས་མཁས་གྱིས་
ལོངས་སྟོད་སྤྱོད་ན། དེ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་མཁོ་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་ཅི་འདོད་དུ་རྟོད་ཅིང་། ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་རང་དབང་དུ་བྱང་ཆོག འབྲིག་
རྟོག་རྒྱ་ཡན་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྒྱིས་པ་ཕོ་མོ་སྤྱི་ཡན་ཡང་རང་ཉིད་གྱིས་འདོད་
པའི་ཡུལ་ལ་ཆད་བཀག་དང་འཛུམ་བག་མི་དགོས་པར་རང་དབང་དུ་ཞུགས་ཏེ། བདེ་
ཆོར་དང་སྦྱིད་སྤྲང་སོགས་ངོམས་མེད་དུ་བྱང་ཆོག སྦྱིར་བཏང་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་
སྒྱིས་ཀྱི་གཤིས་ཀའི་བྱང་པར་ལས་སྤྱད་མེད་རྣམས་ཆོར་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པར་མང་།

དུབཏེན་ཞིང་། བོ་ནམས་གཙོ་བོ་ཕྱི་འཛིག་ཏེན་དུ་མགོ་འཁོར་བ་ཡིན། ང་ཚོས་
མཐོང་ཚུང་ཡོད་པ་ལྟར་སྐབས་རེར་བུད་མེད་སྒྲོར་ཞིག་གིས་ཁེར་ལ་བབྱེད་ཅིང་ཁོང་
དགོད་འཆོར་བ་དང་། མཚམས་རེར་གདོང་ལ་སྒྱིད་སྒྲུང་མངོན་ཞིང་འཇུག་མདངས་
སྟོན། སྐབས་དེར་ཁོ་ཚོ་ཕྱི་འཛིག་ཏེན་དང་བྲལ་ཏེན་གི་འཛིག་ཏེན་ན་ཆོར་རྟོག་
རྒྱ་ཡན་པའི་ནམ་པ་དུ་མར་འོངས་སུ་སྒྱུད་པ་ཡིན།

སྒྱུར་བཏང་ཡུལ་དང་རྟོག་པ་འཕྲད་པའི་ནམ་པ་དེ་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་དང་བཅོལ་
དཀའ་བ་ཞིག་རེད། དེས་སྐབས་རེར་བདེ་སྒྲུང་སྟེར་ཞིང་། མཚམས་རེར་སྒྲུག་སྒྲུང་
དང་འཛིགས་སྒྲུང་། སྒྲོ་སྒྲུང་སོགས་སྒྲོ་སྒྲུང་བྲལ་བའི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་སྟེར། དཔྱེད་པ་
རགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བལྟས་ན། རྟོག་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་ལས་ཆོར་བ་འདྲ་
མིན་འབྱུང་བ་དེ་གཙོ་བོ་ཡུལ་གྱི་ནམ་པའི་ཆ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་སྟེ། དེ་ཡང་
ཡུལ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་ན། དེ་དང་འཕྲད་པའི་རྟོག་པ་
དེས་བདེ་སྒྲུང་སྟེར་ལ། ཡུལ་གང་ཞིག་མི་སྒྲུག་ཅིང་མི་འདོད་ན་དེ་དང་འཕྲད་པའི་
རྟོག་པ་དེས་སྒྲུག་སྒྲུང་ཁོ་ན་སྟེར། ང་ཚོས་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་བྲོད་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་
འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་ནམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ནམ་པ་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། དེ་དག་གི་
བྱུང་པར་དམིགས་བསལ་བ་དག་ངོས་འཛིན་བྱུང་ཅིང་། རང་སེམས་འདོད་པའི་ཡུལ་
ཁོ་ནར་གཏོང་བྱུང་ན་བདེ་སྒྲུང་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་ཚུང་བར་བྱེད་བྱུང་། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་
རང་སེམས་འཛིགས་པའི་ཡུལ་དང་སྒྲུང་བའི་ཡུལ། བྲོ་བའི་ཡུལ་དང་སྒྲོ་བའི་ཡུལ།
ངན་རྟོག་གི་ཡུལ་དང་ཕྲག་དོག་གི་ཡུལ་སོགས་སུ་བཏང་ན་སྒྲུག་བསྐྲུལ་ཁོ་ན་ལས་མི་
འབྱུང་། གང་ལྟར་སེམས་དང་ཡུལ་གཉིས་འཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་པ་དང་སྒྲུང་
ཚུལ་བྱུང་པར་བ་དག་ལས་བདེ་སྒྲུག་བཏང་སྟོམས་སོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་ནམས་འབྱུང་བ་

གསལ་པོ་རེད། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་བྱང་པར་བ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་།
རྟོག་པ་དེ་དག་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་ལས་ཆོར་བ་རྣམས་འབྱུང་། དེ་ཡང་ཡུལ་དང་རྟོག་
པ་འཕྲད་པའི་རྣམ་འགྱུར་རམ་བྱང་པར་ལས་ཆོར་བའི་བྱང་པར་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་།
དེ་དག་ལ་སོ་སོར་བདེ་སྤྱད་བྱང་སྟོམས་ཀྱི་ཐ་སྟད་རེ་སྦྱར་བར་བྱེད།
འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་འཆོ་སྡོད་བྱེད་པའི་ཚུལ་
སྣ་ཆོགས་ལ་བསམ་གཞིག་བྱས་ཆོ། དེ་ནི་མི་ཆེའི་ཆ་ཤས་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་
གྱུར་ཡོད། ང་ཆོ་ནར་སོན་པ་ནས་འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པ་ཕྱོང་བའི་མགོ་ཚུགས་ཤིང་
སྐབས་མང་པོར་དེའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་འཆོ་སྡོད་བྱས་ཕྱོང་། སྦྱིར་བཤད་ན། འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་
ཡན་པར་བརྟེན་པའི་བྱ་དངོས་དང་བདེ་ཆོར་སོགས་འཛིག་རྟེན་དངོས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་
ཏུ་ཏུ་ལམ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་། རྟེན་གྱང་རྒྱན་མི་བརྟན་ལ། བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་ཡང་
ངས་མེད་ཏུ་བསྐྱེད། དེར་བརྟེན་བྱད་མེད་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་
ཏུ། འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་མཛའ་བོ་དང་ལྷན་ཏུ་འཕྲོད་
སྦྱར་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ཆོར་རང་དབང་ཏུ་ཕྱོང་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་དངོས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་
དེ་ཙམ་དགའ་སྤང་མེད་པར་བྱེད། དེ་ལྟ་བུའི་ནང་གི་འཛིག་རྟེན་དེར་བཀག་རྒྱ་དང་
གཞོན་ཤུགས་མེད་ལ། ཁོར་ཡུག་ཡངས་ཤིང་རང་དབང་ཆེ་བའི་བྱང་ཆོས་དེ་དག་
གིས་སྦྱེ་བོ་མང་པོའི་ཡིད་འགྲུག་ཐུབ་ནའང་། སྐྱོར་ཞིག་དེ་ལ་ཕྱོང་གོམས་མེད་ཅིང་
ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པས་ཕྱིའི་འཛིག་རྟེན་ཙམ་ཏུ་འཆོ་སྡོད་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཏུ་གྱུར་
ཡོད། ཡང་གཅིག་བཤད་ན། ནང་གི་འཛིག་རྟེན་ཏུ་སྦྱ་ལའང་རང་དབང་ཆེ་ཞིང་རྣམས་
མཐུ་ཆོ། ཕྱིའི་འཛིག་རྟེན་ནམ་འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་ཁྲོད་ཏུ་རང་དབང་མེད་ཅིང་རྣམས་པ་
ཞན། ལས་པ་ལ་མོ་ཆེ་བསམ་སར་མི་འགྲོ་བར་གསེག་སར་འགྲོ་ འདོད་པ་ལག་ཏུ་

མིལོན་ཞིང་མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་འབབ། ད་དུང་ངོ་ཆ་དང་འཛེམ་བག་འཇིགས་སྒྲིང་
དང་སྒྲིང་སྒྲིང་སོགས་དབང་མེད་དུ་འབྱུང་། ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གིས་སྐྱབས་མཛུགས་པོར་ང་
ཆོ་ནང་གི་འཇིག་རྟེན་དུ་འཆོ་བར་བསྐྱུལ་ཞིང་ཕྱི་ལོ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྱེས་ཕྱག་འབུལ་
བར་འདོད།

ང་ཆོས་འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པས་བསྐྱུན་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མི་རྒྱུས་
འཆོ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དག་ཞིང་བྱང་པར་བ་ཞིག་དང་། མཁོ་རྒྱ་ངལ་མེད་དུ་རྟེན་ཅིང་
ཅི་འདོད་ལོངས་སྤྱོད་ཆོག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱབས་ལུལ་བག་སྒྲོ་བོ་ཞིག་སྤྱོད་ཞིང་
སྒྲོ་ལ་ཨ་ཐང་ཆད་པའི་སེམས་ལ་ངལ་གསོ་སྟེར་བའི་གནས་མཆོག་ཅིག་རེད་ཅེས་
བརྗོད་ཆོག ཁོར་ཡུག་དེར་ང་ཆོས་ལྷ་དང་ལྷ་མོ། མི་དང་མི་མོ། པརྒྱའི་གདན་དང་
བདུད་ཅིའི་རོ། ཞིམ་པའི་ཟས་དང་མངར་བའི་བརྒྱུད། ལྷ་དང་ལྷ་འབབ་པའི་རྒྱ་བོ་དང་
མེ་རྟོག་འཇུག་པའི་ལྷ་མ་ར། མདོར་ན་རང་ཉིད་གང་ལ་དགའ་ཞིང་དུང་བའི་བྱ་དངོས་
ཐམས་ཅད་ཅི་འདོད་དུ་རྟེན་སྟེན་གྱི་གང་ལྷ་ར་ང་ཆོས་འདིར་དཔེ་དུ་མ་ཞིག་

འབྲིབ་ཞེངས་བྱས་ཏེ། འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པའི་ཁོར་ཡུག་འགར་བལྟ་ཆོག
༡ བདེ་སྦྱིད་ལྷ་མོས་གོམ་ཁ་ཡངས་པོར་བྱས་ཏེ་མདུན་སྟོགས་ཀྱི་གཙང་འགྲམ་དུ་
གཅིག་ཕུར་བསྒྲོད། མོ་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕུས་མོ་
བསྒྲུར་ཞིང་ཅོག་ཕུར་བསྐྱོད་དེ་གཙང་བོའི་ངོས་སུ་ཅེར་ནས་ཡུད་ཅམ་འགོར། སྐབས་
དེར་མི་ཞིག་གིས་སྒྲོ་བུར་དུ་མོའི་རྒྱབ་ནས་འཐམས་ཏེ་སྒྲི་དང་འགྲམ་པར་འོ་བསྐྱུལ་
ཞིང་། ལྷ་མ་གཉིས་དང་ལུས་སྦྱང་སོགས་ལ་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པོས་ཉེ་རེག་དང་
འཕུར་མཉེད་བྱས་པས་མོ་རྒྱང་ཟད་སྤངས་ཤིང་སྐྱག་ དེ་ཅམ་ཞིག་ནས་མི་དེས། ང་
སྟོན་མ་ནས་བྱིད་ལ་དུང་ཞིང་གོ་སྐབས་ཡང་ཡང་བཙལ་ཞེས་བཤད་པ་ན་བདེ་སྦྱིད་

ལྷ་མོས་མགོ་བོ་རྒྱབ་ཏུ་གཙུག་ཏེ་བལྟས་པས་དེ་ལས་ཀྱང་ཏ་ལས་པར་གྱུར། མི་དེ་ནི་
ཟླ་ཤས་གོང་ནས་མཐོང་ཚུང་བའི་ཕོ་མེད་དོན་འགྲུབ་ཟླ་བ་སྟེ། རྒྱུས་གཟུགས་མངོས་
ཤིང་གཟི་མདངས་རྒྱས་ལ། ཀྱན་གྱིས་བསྟོད་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཀྲོད་པའི་མི་དེ་རེད། བདེ་སྦྱིད་
ལྷ་མོ་ཁོར་ཆགས་ནས་ཟླ་བ་དུ་མ་འགོར་ཡང་ལྷན་དུ་སྦྲེང་མོལ་ཙམ་ཡང་བྱས་མ་ཚུང་
ལ། གོ་སྐབས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་བར་ཆོད་དཔག་ཀྱང་བྱས་མ་ཚུང་།

སྐབས་དེར་བདེ་སྦྱིད་ལྷ་མོའི་གདོང་བ་དམར་བོར་གྱུར་ཅིང་མིག་མཐའ་མཆི་མས་
སྤངས། ལག་པ་གཉིས་ག་ལེར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཞིག་དང་བཅས་ཏེ་དོན་འགྲུབ་ཟླ་
བའི་སྐར་འབྱུང་པ་ན། ཁོས་མོ་རང་པང་དུ་བཟུང་སྟེ་ང་ཁྱོད་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞེས་
བཤད། སྐབས་དེར་བདེ་སྦྱིད་ལྷ་མོའི་སྦྱིང་ལ་ངོས་འཛིན་དགའ་བའི་ཆོར་བ་རྗེན་པོ་
ཞིག་དག་ཏུ་རྒྱ་ཁིང་སྦྱང་གི་འཕར་ཆད་རྗེ་མཁྱོགས་སུ་བྱེན། འོན་ཀྱང་མོ་ད་དུང་ཏང་
སངས་ཤིང་ཁ་ནས་ཆིག་གཅིག་ཀྱང་མ་ཐོན། ཡུད་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་མོས་ག་ལེར་དོན་
འགྲུབ་ཟླ་བའི་གདོང་ལ་ཅེར་ཏེ་ང་ཡང་ཁྱོད་ལ་སྟོན་ནས་དགའ་ཞེས་བཤད་པ་ན།

དོན་འགྲུབ་ཟླ་བས་མོ་བྲང་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཁྱོད་དངོས་གནས་མངོས་མ་ཞིག་རེད། ཅེས་
བཤད་མ་ཐག་ལག་པ་གཉིས་ག་ལེར་མོའི་སྟོད་གོས་ཀྱི་འོག་ནས་རུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་
སུ་ཉུག དེར་བརྟེན་མོ་སྤར་ལས་ཀྱང་སྤངས་པར་གྱུར་ཅིང་མགོ་བོ་ལྷག་ཏུ་དགྲེས།
རྐང་པ་གཉིས་ཐུར་དུ་བརྒྱངས་ཏེ་ལག་པས་དོན་འགྲུབ་ཟླ་བའི་མགོ་དང་དཔུང་བ་
སོགས་སུ་འཕྱར་འཕྱར་བྱང་། དེ་ལྟར་འོ་དང་ཉེར་ག་གི་བྱ་བ་སྣ་ཆོགས་བསྟེན་ཅིང་
ཡུན་རིང་ཡིད་ལ་བཅངས་པའི་ཆོར་བཤམས་ཅད་པན་ཚུན་ལ་ཤོད་རེས་བྱས་རྗེས།
ཁོ་གཉིས་དོན་འགྲུབ་ཟླ་བའི་སྟོད་གནས་སུ་བྱེན། དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་གཉིས་ཉག་ཏུ་
ལྷན་དུ་འགོ་ཁིང་མཉམ་དུ་ཉལ། རྗེས་སུ་བྱ་སྐྱུག་གཉིས་ཙམ་རྒྱུས་པར་མ་བྱང་འཆོ་

བའི་མཐུན་རྒྱུན་ཡང་ཏ་ཅང་བཟར་བར་གྱུར། སྐབས་རེར་ཁོ་གཉིས་ལྟ་ཁང་ལ་བསྐོར་
བར་འགོ་ཞིང་མཆམས་རེར་གྲོང་བྱིར་དུ་འང་འགོ་སྐྱོད་བྱེད། འདི་ནི་བདེ་སྐྱིད་ལྟ་མོས་
ཡུན་རིང་རེ་སྐྱུག་བྱས་པའི་དོན་ཞིག་སྟེ་ཆོར་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པས་བསྐྱེད་པའི་དུས་
གཅིག་གི་འཆོ་བ་རེད།

༡ རྟོར་འདྲོམས་ཀྱིས་གཞུགས་པོ་བཟུས་ཏེ་ཁྱས་ཁང་ནས་ཕྱིར་བཏོན་པ་ན། མོའི་
དགའ་རོགས་ཆེ་རིང་ཉལ་བྱིའི་བྱར་དུ་བསྐྱད་དེ་བརྟན་ཕྱིན་ལ་ལྟ་བ་མཐོང་། སྐབས་
དེར་ཆེ་རིང་འཇུམ་ཅམ་བྱས་ཏེ་ཡར་ལངས་གིང་སྤར་ཡང་ཉལ་བྱིའི་སྟངས་བསྐྱད། རྟོར་
འདྲོམས་ཀྱིས་ཁྱས་ལྷ་ཕུད་དེ་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ལྷ་བ་གྱོན་སྐབས་ཆེ་རིང་གིས་མོའི་ལུས་པོ་
དམར་ཅིང་དུ་མཐོང་བ་ན། ཁོ་མཆོངས་ཐངས་གཅིག་གིས་རྟོར་འདྲོམས་ཀྱི་ལུས་པོར་
འབྱར། ཁྱས་ཀྱི་བྱ་བ་གྲུབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས་རྟོར་འདྲོམས་ལ་འབྲིག་ཆོར་
དམིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་མ་བྱུང་ཡང་། ཁོ་ལ་བརྟེ་བ་ཟབ་པས་ཁ་ཕྱིར་འཁོར་
ནས་ལྟན་དུ་འབྱུང། དུས་དེར་ཆེ་རིང་གིས་བྲེལ་འཇུབ་ཆེན་པོས་ཁོའི་ལྷ་བ་ཕུད་དེ་མོ་
ཉལ་བྱིའི་སྟངས་དུ་བསྐྱལ་ཏེ། ད་ཐངས་ངེད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱབ་ལྷགས་ཀྱི་བྲོ་བ་ཞིག་ཟུང་
ཆོག་ཅེས་བརྗོད།

ཆེ་རིང་གིས་བྱང་ཆ་དང་བཅས་ཏེ་ཐོག་མར་རྟོར་འདྲོམས་ཀྱི་རྐང་ཅེན་སྐྱི་བོའི་བར་
དུ་འོ་བསྐྱལ་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཁ་ཤའི་གཡས་གཡོན་དང་རྒྱ་མའི་མཐའ་སྐོར།
འགྲམ་པ་དང་སྒྲི། མཆན་ཁུང་དང་ཅིབས་ངོས། བསྐྱོད་ངོས་སོགས་སུ་སྤར་ཡང་འོ་
བསྐྱལ་ཞིང་ལག་པས་ཀྱང་གང་སར་ཉེ་རེག་བྱས། ཅུང་ཅམ་ནས་སྐབས་རེར་མཆུ་
གཉིས་ལྟན་དུ་སྐྱར་བ་དང་མཆམས་རེར་རྒྱ་མར་ལྷག་ཅིང་འདིབ་པ་ན། རྟོར་འདྲོམས་
ཁོའི་འབྲིག་རྩལ་ལ་ཡམཆན་ཞིང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁོས་ངི་ལྟར་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

དེའི་མོད་ལ། རང་དབང་མེད་པར་མོད་ལུས་ཀྱི་ལ་བོར་བདེ་ཆོར་གྱིས་བྱབ་ཅིང་འགོ་
 རྟོག་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ཏུས་དེར་ཆེ་རིང་གི་མགོ་བོ་མོད་བརྒྱ་བར་དུ་ཕྱགས་
 ཏེ་དག་ཏུ་རྒྱ་བའི་ཁོའི་དབྱགས་གྱིས་མོད་མཆན་མའི་ངོས་སུ་རེག་པས་མོར་གཡའ་
 འཕྱག་ཅུང་ཟད་བསྐངས། འདི་བ་ལྷག་གི་བྱ་བ་དངོས་ལ་ཁྱགས་པ་ན་དེ་ལས་ཀྱང་
 བཟོད་དགའ་བའི་གཡའ་ཆོར་དག་ཏུ་བསྐངས། སྐབས་དེར་ནོར་འཛོམས་ཀྱི་སེམས་
 སུ་ད་བར་དུ་འཁྲིག་སྒྱུར་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་བསྟེན་ནའང་འདི་ལྟ་བུའི་བདེ་ཆོར་ཞིག་
 བྱངས་མ་སྟོང་བསམས་ཏེ། མོས་ཀྱང་ཆེ་རིང་ལ་འཁྲིག་བདེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེར་དགོས་
 སྟམ་ཞིང་དེ་བཞིན་བྱས། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་རྒྱབ་ལྷགས་ཀྱི་བྲོ་བས་ཁོ་
 གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་ལ་བོར་སྒར་བྱངས་མ་སྟོང་བའི་བདེ་ཆོར་ཆེན་པོ་བསྐྱེད།
 མཐར་མཆན་མ་འདོན་འཇུག་གི་ལས་དངོས་ལ་ཁྱགས། དེས་ཀྱང་སྒར་གྱི་མཆན་མ་
 འདོན་འཇུག་དང་མི་མཚུངས་པར་བདེ་བྱག་བརྩད་ནས་བྱངས་པས་ཁོ་གཉིས་ཀ་
 ཡིད་ཆེ་མས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་འཁྲིག་ཐབས་དེ་ཉིད་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱེད་རྒྱུའི་གོས་
 བྱས། འདི་ནི་ནོར་འཛོམས་ཀྱི་འཁྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པས་བསྐྱེད་པའི་འཆོ་བའི་གཟུགས་
 བརྟན་བྱང་དུ་ཞིག་སྟེ་སྟོ་བུར་དུ་བྱང་བའི་སྒང་བརྟན་བག་སྟོ་བོ་ཞིག་རེད། དོན་
 དངོས་ཐོག་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱབ་ལྷགས་ཀྱི་འཁྲིག་ཐབས་བསྟེན་སྟོང་མེད།
 ༩ དཔལ་འབྱུང་ངོ་ཆ་ཞོར་ག་ལེར་སྟོ་ཡོལ་གྱི་བྱར་ནས་ལྷ་སྟོན་གྱི་ཆོང་ཁང་དུ་འཇུ་ལ།
 ལྷ་སྟོན་གྱིས་བརྟན་ཕྱིན་གྱི་ངོས་སུ་ཅེར་ནས་ཁོ་ལ་བལྟ་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་པས་དཔལ་
 འབྱུང་ཕྱིར་འགོ་གཤམ་བྱས། སྐབས་དེར་ལྷ་སྟོན་གྱིས། འོ། བྱོད་ཡིན་ནམ། དེང་སང་
 མཐོང་རྒྱ་དེ་ཙམ་མེད་པ་ཅི་ཡིན། ཞེས་དྲིས། དཔལ་འབྱུང་གིས། ང་ལས་དོན་དུ་མའི་
 དབང་གིས་ལྷེ་ལེར་འགོ་དགོས་བྱུང་ཞིང་དེར་ཉིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་བསྐྱེད། ཅས་དེ་མ་

ཐག་ུན་བཤད་དེ་དོན་གང་ཞིག་ལ་གཡོལ་ཐབས་བྱས། ལྷ་སྒྲོན་ལ་མཆོན་ན།
 དཔལ་འབྱམ་དང་ཁོ་མོ་གཉིས་སྒྱིར་བཏང་གི་གྲོགས་པོ་ཕོ་ཕོ་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་
 ལས་མེད། སྐབས་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དཔལ་འབྱམ་གྱི་སེམས་སུ། ཉན་དུ་མའི་རིང་ག་སྒྲིག་
 བྱས་པའི་སྐད་ཆ་རྣམས་རྒྱལ་པམ་གང་ལ་ཐུག་ཀྱང་ད་རེབ་ཤོད་དགོས་སྟུ། ལྷ་སྒྲོན་
 གྱིས། བསམ་སྒྲོ་ཅི་ཞིག་གཏོང་གིན་ཡོད་ཅེས་དྲིས། ཁོས་ང་ལ་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་
 ཅེས་བཤད། ལྷ་སྒྲོན་གྱིས། ཤོད་དང་། ངས་ཉན་འདོད་ཅེས་བཤད། དཔལ་འབྱམ་གྱིས་
 རོ་ཆ་ཞིང་ངག་འདར་ཞོར། ཁོས་ལོ་གཅིག་གི་གོང་ནས་རང་ཉིད་མོ་ལ་དགའ་ཞིང་
 རང་དབང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བཤད་པས་ལྷ་སྒྲོན་ཏ་ལས་པར་གྱུར། འོན་
 ཀྱང་རྣམ་འགྱུར་ཐལ་ཆ་ཅན་གང་ཡང་མ་བསྟན། མོས་ཡུད་ཙམ་རིང་བསམ་གཞིག་
 ཅུང་ཟད་བྱས་ཏེ་ཁོའི་ལག་པར་འདུས། སྐབས་དེར་དཔལ་འབྱམ་གྱི་ལུས་པོ་ཐམས་
 ཅད་དྲོད་ལམ་མེར་གྱུར་ཅིང་། སྒྲིང་གི་འཕར་ཆད་རྗེ་མགྲོགས་སུ་བྱེན། ཁོས་ག་ལེར་
 ལྷ་སྒྲོན་གྱི་སྐེ་ལ་འཐམས་པ་ན་མོས་ཀྱང་རྒྱུར་འཐམས། ཅང་མའགོར་བར་ཁོ་གཉིས་
 གྱིས་ཆོང་ཁང་གི་སྒོ་བརྒྱབས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་མགོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད། དེའི་བྱི་ཉན་
 ནས་བབྱང་གང་སར་ཁོ་གཉིས་གྱིས་ལག་པ་འདུས་ནས་འགོ་ཞིང་། སྐབས་དེར་ལྷན་
 དུ་བ་ཁང་དང་ཆང་ཁང་དུ་འང་བསྐྱོད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་དཔལ་འབྱམ་གྱི་གྲོགས་
 པོ་ཆོས་མཐོང་སྐབས་ཁོའི་སེམས་སུ་སྒྲོབས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྒྲིས། འདི་ནི་དཔལ་འབྱམ་
 ལ་བྱུང་བའི་སྤང་བརྟན་བྱུང་བུ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར་མཆོན་གྱི་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་པ་
 ཙམ་ལ་སྒྲེབས་ཀྱང་ཁོ་ད་དུང་གཉིད་མ་ཁྲག་པར་ཉལ་བྱིའི་སྤང་དུ་སྒྲོ་སྤང་ཞིག་དང་
 བཅས་གཅིག་ཕུར་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༩ ལྷ་མོ་ལས་སྤངས་ནས་ནང་ལ་ཡོང་མ་ཐག་གཟུགས་པོ་གཙང་མར་བཀྱས་ཤིང་།

གདོང་དང་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལྟོགས་སུ་འབྱུག་པ་ཞིམ་པོ་ཞིག་བྱུགས། ཁང་པའི་ནང་དུ་
 རི་ཞིམ་གཏོར་ཏེ་སྐྱར་ཡང་ཤེལ་སྒྲོར་བལྟས་ནས་འཇུག་ཅམ་བྱས། དགོང་དོའི་ཆུ་ཆོད་
 རྒྱག་པ་ཏག་ཏག་ཟིན་པན་དཔལ་ལྷན་གྱིས་སྒྲོ་བྱས་ཏེ་ནང་དུ་འཇུག། ལྷ་མོས་
 མཆོངས་ཐེངས་གཅིག་གིས་དཔལ་ལྷན་གྱི་སྒྲེར་འབྱུང་ཅིང་འོ་བྱས། སྐབས་དེར་ལྷ་
 མོས་སྒྲོ་བྱར་དུ་ཅི་ཞིག་ཡིད་ལ་འཁོར་ཏེ་དཔལ་ལྷན་ལ། ང་དང་ལྷན་དུ་གཉེན་སྒྲིག་
 བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཞེ་ཡོད་ཅེས་དྲིས། དཔལ་ལྷན་གྱིས། དེ་ངའི་འདོད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་
 ཞེས་ལན་བརྒྱབས། ལྷ་མོས་སྐྱར་ཡང་། ང་ཡིད་མི་ཆེས། གལ་ཏེ་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་པའི་
 ཁས་ལེན་མེད་ན། དེད་གཉིས་ལྷན་དུ་ཉལ་མི་ཆོག་ཅེས་བཤད། དཔལ་ལྷན་གྱིས།
 ཡིད་མི་ཆེས་ན་མནའ་བསྐྱལ་ཆོག་ཅེས་བཤད། ལྷ་མོས། མནའ་བསྐྱལ་འདོད་ན་
 གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགོ་དགོས། ཞེས་བཤད། སྐབས་དེར་དཔལ་ལྷན་གྱིས་བསམ་སྒྲོ་
 ཞིག་བཏང་སྟེ། དལྤ་སྐྱེ་འདྲའི་མདུན་དུ་མནའ་བོར་ཏེ་སང་ཉིན་ལས་ཀ་གྲོལ་མ་ཐག་
 ཐད་ཀར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགོ་ན་སྐབས་བདེ། ཞེས་བཤད་པས་ལྷ་མོས་ཀྱང་
 མོས་མཐུན་བྱས་ཏེ་གཉིས་ཀའི་ཕུས་མོ་སར་བཙུགས་ཏེ་སྐྱེ་འདྲའི་མདུན་དུ་མི་འགྲུངས་
 པར་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུའི་མནའ་བསྐྱལ། ཅང་མ་འགོར་བར་ཁོ་གཉིས་ཉལ་ཆས་ཀྱི་
 འོག་དུ་འཇུག་ཞིང་འཕག་འཆག་དྲག་པོ་འགའ་བྱས་རྗེས། ག་ལེར་ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཆུ་
 བསྐྱམས་ཤིང་དབྱགས་ཀྱི་རྩུ་བ་རིམ་གྱིས་འཇགས། མཐར་དབྱགས་རིང་རེ་བཏང་སྟེ་
 རེ་ཞིག་ཉལ་བྱིའི་ངོས་སུ་འགྲལ་མེད་དུ་སྒྱུར། འདི་ནི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀའི་སྐབས་
 སུ་ལྷ་མོར་བྱང་བའི་མི་ཆེའི་ཆ་ཤས་ཏ་ཅང་བྱང་དུ་ཞིག་སྟེ། བམ་ཞིག་མདོན་དུ་འང་
 འགྱུར་གྲིད།

༥ ཆོ་རིང་ལྷ་མོ་ལྷེ་ལེར་བསྐྱོད་དེ་ཐོངས་མཆན་ཁྱས་པ་ན། ཨ་རིར་འགོ་བའི་གོ་སྐབས་

བྱང་བས་ཏ་ཅང་དགའ་སྟེ་ཉིན་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ད་སར་ཕྱིར་ལོག་ མོ་རང་ད་སར་
 འབྱོར་མ་ཐག་གོགས་པོ་རྣམས་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་གཏམ་བཟང་བསྒྲགས། གཟའ་
 འཁོར་དེའི་གཟའ་ཉི་མའི་ཉིན་གོགས་པོ་རྣམས་ལ་ཐུགས་སྒྲོ་ཡིད་ཆེམས་པ་ཞིག་
 བཏང་སྟེ། ཨ་རིར་འགོ་བའི་སྟ་གོན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བྱས། མོ་ཨ་རིར་འབྱོར་མ་ཐག་
 ལས་ཀའི་མགོ་བཅུགས་ཤིང་གོགས་པོ་རྣམས་ལ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་
 གནས་ཚུལ་རྣམས་དོ་སྟོན་བྱས། ཨ་རིར་སུ་ལའང་འདྲེམ་མི་དགོས་ཤིང་འཆར་སྣང་
 བྱེད་མི་དགོས་པས་ཨ་རི་བ་འགའ་དང་ལྷན་དུ་རེས་མོས་སུ་ཉལ་དེ། རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་
 འཁྲིག་ཐབས་ཀྱན་ལ་བྱང་བར་བྱས། འཁྲིག་ཐངས་རེ་རེར་སྒར་བྱངས་མ་ཚོང་
 བའི་འཁྲིག་བདེ་སྟ་ཆོགས་བྱངས། མོས་ཅང་མ་འགོར་བར་སྒྲ་ལོ་སེར་བོར་བསྒྱུར་ཅིང་
 ལྷ་བ་ལུས་འབྱར་མ་སྟ་ཆོགས་ཉིན་བཞིན་བརྗེས་དེ་གོན། ལས་ཀར་རྒྱར་བཅོན་བྱས་
 པས་མོ་ཐུག་པོར་གྱུར་ཅིང་ཅི་འདོད་ལ་རང་དབང་ཐོབ། དགོས་མཁོ་གང་ཡིན་ཚེ་ལ་
 མེད་དུ་གྲུབ། སྐབས་དེ་ཅུ་མ་ཞིག་དུ་ཨ་རིའི་མི་སེར་དུ་གྱུར་པས་དེ་ལས་ཀྱང་དགའ་སྟོ་
 རྒྱས། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་རེ་ཐངས་རེར་བསྐྱོད་དེ་གོགས་པོ་རྣམས་དང་
 ལྷན་དུ་དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་ལ་རོལ། སྐབས་རེར་ཡུ་རོབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མར་ཡང་
 བསྐྱོད་དེ་མི་རིགས་གཞན་དང་ལྷན་དུ་ཞབས་བྲོ་རྒྱག་པ་སོགས་རང་དབང་གི་བྱ་བ་
 སྟ་ཆོགས་བསྟེན། དུས་དེ་དག་དུ་འདིག་རྟེན་པོ་མོའི་ལས་ཀྱན་ཅི་འདོད་དུ་སྤྱད་དེ་མི་
 ཆེ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས། འདི་ནི་ལོ་ངོ་དུ་མའི་རིང་ཆེ་རིང་ལྟ་མོར་མཆམས་མ་ཆད་
 པར་བྱང་བའི་མི་ཆེའི་བྱང་བ་རིང་མོ་ཞིག་སྟེ། མོ་རང་ལ་མཆོན་ན། འཆོ་བ་དངོས་ལ་
 འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་འཆར་སྣང་བག་བྲོ་བོ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག

༦ བོད་མི་ཆང་མ་སྤུམ་མདོག་ཆེ་བ་དང་རྒྱབ་བཤད་ལ་དགའ་བསཔ་སངས་གཡང་

སྐྱེད་པོད་པའི་ཕོ་གཞོན་ཞིག་དང་ལྟན་དུ་འགྲོགས་པའི་གོ་སྐབས་མ་བུང་། དེ་ནི་
གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་མོ་རང་གི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་རེད། མོ་ཡང་བོད་
མི་སྤྱི་མཆོངས་ལྟར་སྤུང་མདོག་ཆེ་ལ་གཞན་སྐྱོན་སྤང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དགའ། མོ་རང་ན་
ཆོད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ཏེ་འབྲིག་ཆོར་རྒྱས་པའི་མགོ་བཅུགས་པ་ནས་བོད་པའི་བྱ་ཕོ་
སྐྱོར་ཞིག་རྒྱ་གར་བ་དང་ལྟན་དུ་ཅི་འདོད་གསང་སྟབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱས་དུ་མ་
ཐོས། ནམ་ཞིག་ནས་མོ་རང་ཡང་རྒྱ་གར་བ་འགའི་སར་བསྐྱོད་དེ་ལབ་སྤང་འབྲ་མིན་
བྱེད་རྒྱུ་གོམས། ཉིན་གཅིག་རྒྱ་གར་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ལ་འཕྲད་དེ་མཐར་མགྲོན་
ཁང་ཞིག་དུ་བསྐྱོད། རྒྱ་གར་བ་དེའི་གཟུགས་པོ་སྐམ་ཞིང་རིད་ནའང་སྒོན་དུ་མོ་རང་
གིས་ཐོས་ཐྱོང་བ་ལྟར། སྤྲད་ཀྱི་ལས་ལ་རུས་པ་ཆེ་ཞིང་འདོམས་ཀྱི་སྤྱོད་བར་མཐོགས་
ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཁོའི་སྤྲད་ཆར་ཁ་ཁོག་མེད་ཅིང་འབྲིག་ཐབས་ཀྱང་སྤྲ་ཆོགས་ལ་
བྱང་། དེ་ནས་བཟུང་ཁོ་གཉིས་གཟུང་འཁོར་རེར་ཐེངས་འགར་ཐུག་ཅིང་ལྟན་དུ་ཆང་
འཕྱང་བ་དང་ཞབས་བྲོ་རྒྱག་པ། ཅེད་རིགས་སྤྲ་ཆོགས་ཅེ་བ་སོགས་འདྲི་ཏེ་ཀྱི་ཕོ་
མོའི་བྲོ་བ་ཡོད་ཆད་ཅི་འདོད་དུ་བྱངས། འོན་ཀྱང་ཁོ་གཉིས་སུ་ལའང་གཉིན་སྤྲིག་གི་
བསམ་སྒོ་མ་འཁོར་ཞིང་། དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་གསང་སྟབས་ཁོ་ནར་
བཏེན་དགོས་པ་དེ་རེད། འདི་ནི་ལྷ་ཤས་རིང་པ་སངས་གཡང་སྐྱེད་ཀྱི་སེམས་ངོས་
ནས་ཡལ་མ་ཐྱོང་བའི་བྱང་བ་དུ་མ་བྱ་ཞིག་སྟེ། རུང་ཞིང་འོས་ལ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
༥ ལོ་གཅིག་གི་གོང་དུ་རུབ་ཕྱོགས་མ་ཞིག་གིས་ཉལ་བྲིའི་སྤྱོད་ནས་སྤང་བྱག་ཆེན་
པོས་མར་གཡུགས་པ་དེས་ཆེ་དོར་ལ་ཉམས་ཐྱོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱིན། གཟུང་སྤྲོན་པའི་
དགོང་མོར། ཆེ་དོར་གངས་སྐྱེད་ནས་མེག་ལྟན་དུ་བསྐྱོད་དེ་འདྲོ་ལེ་ཡཱའི་མགྲོན་ཁང་
གི་སྒོ་བྱས་པ་ན། འདྲོ་ལེ་ཡཱ་ཉལ་བྲིའི་སྤྱོད་དམར་མེད་དུ་ཉལ་ཏེ་དེ་བ་ཅིག་ཁ་བྱེ་ནས་

བསྐྱད་ཡོད་པ་མཐོང་། ཆོ་རྡོར་གྱིས་སྟོན་དང་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་ཉམས་ཆེན་པོས་
མོའི་བརྒྱ་དོས་སུ་མཚུ་བམོ་གཉིས་ག་ལེར་འདུད་ཞོར། ཆོར་སྒྲུང་ག་འདྲ་འདུག་ཅེས་
དེས། མོས་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་ལན་བརྒྱབས། སྐབས་དེར་ཁོས་སྟོན་ལྟར་བསྐྱུན་
ཚུགས་དགའ་བའདུག་དཔེ་བཞུགས་ཏེ་བཟོད་སྟོན་བྱས། འདྲི་ལེ་ཡུས་ཅི་ཞིག་
ཏེ་གོ་བ་ལྟར། བྱེད་རང་སེམས་སྦྱིད་པོ་འདུག་གམ་ཞེས་སྟོན་བྱར་དུ་དེས། ཆོ་རྡོར་གྱིས་
སྒྲུང་དག་མི་འདུག་ཅེས་བཤད། འོ་ན་བྱེད་རང་ང་ལ་མི་དགའ་འཕམ་ཞེས་དེས། སྐབས་
དེར་ཆོ་རྡོར་མགོ་འཕྲོམས། ཁོའི་སེམས་ལ་ཁ་ཤས་ལ་བྲེལ་འཚུབ་བྱེད་མི་ཉན་ལ།
འགའ་ཞིག་ལ་སྟོན་སྟོན་བྱེད་མི་ཉན་པ་དེ་ཅི་ཡིན་ནམ་སྟམ། འོ་ན་ཁྱང་ཁོས་སྟོན་བྱར་དུ།
ང་བྱེད་ལ་ཏེ་ཅང་དགའ་ཞེས་ལན་བརྒྱབས། འདྲི་ལེ་ཡུས། འོ་ན། ཉལ་བྱིའི་སྟེང་མི་
ཡོང་བ་ཅི་ཡིན། ངས་བྱེད་ལ་བསྐྱུགས་ནས་ཡུན་རིང་འགོར་ཞེས་བཤད། ཆོ་རྡོར་རྒྱུ་
འདྲའི་མི་གོ་རིམ་ཅན་ཞིག་དང་རྒྱབ་ལྷགས་ལ་བྱང་བའི་ཕོ་གཞོན་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར།
ཐོག་མར་ཁྱུས་ཁང་དུ་བྱིན་ཏེ་ལུས་པོར་ཚུ་བཤལ་བཏང་སྟེ་ལམ་སང་འདྲི་ལེ་ཡུའི་བྱར་
དུ་ཉལ། འདྲི་ལེ་ཡུས་ཆོ་རྡོར་གྱི་ལུས་པོར་ལྟ་ཅི་བྱེད་ཞོར་བྱེད་རང་ཁ་དང་ལག་པའི་
འབྲིག་ཐབས་ལ་ཨེ་དགའ་ཞེས་དེས། ཁོས་ཏེ་ཅང་དགའ་ཞེས་བཤད། དོན་དངོས་ཐོག་
ཁོ་ལ་ཉམས་སྦྱོང་གང་ཡང་མེད་ལ་བྲོ་བའི་བྱར་ཅིམ་ཡང་བྱུངས་སྟོང་མེད། སྐབས་དེར་
མོས་ཆོ་རྡོར་གྱི་རྒྱང་ཅེ་ནས་ཐོད་པའི་བར་དུ་ག་ལེར་འོ་བསྐྱལ་ཞིང་ལག་པས་ཉུག་
སྐབས་རེར་ལག་པ་འདྲོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྱེད་ཏེ་ལི་རྒྱ་མཉེད་ཅིམ་བྱས་ཤིང་ཁཡི་
འབྲིག་ཐབས་ཁྱང་བསྟེན། མཆོམས་རེར་ལུས་པོ་གཉིས་ལྟན་དུ་སྦྱར་ཞིང་རྒྱ་མ་ཆོ་རྡོར་
གྱི་བྱང་དོས་སུ་གཏད། དུས་དེ་ཅིམ་ཞིག་དུ་ཁོས་ཅི་ཞིག་དཔྱད་སྟོན་པ་ལྟར། འདྲི་ལེ་ཡུ་
ག་ལེར་ཁོའི་འོག་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་མོའི་བྱེད་ཐབས་ལ་ལད་མོ་བྱས་པ་ན། འདྲི་ལེ་ཡུས་མིག་

བཅུ་མ་ཉེ་སྐལ་བ་ཡར་འབྱེལ་ཙམ་འབྱེལ་ཙམ་བྱས་ཤིང་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རི་ཐུང་
 དང་རི་བྱ་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་ཁོས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་མ་དང་མཆན་མའི་མཐའ་ནས་བསྐོར་
 ཉེ་ཉེ་རིག་དང་འོ་ཡི་ནམ་གངས་ཏུ་མ་བསྐྱེན་ཉེ་གནད་དག་ལ་བསྐྱེན་པ་ན། འཛོལ་
 ཡུས་སྤངས་སློག་བྱས་ཤིང་འབྲུན་སྐྱབས་མེད་ཏུ་ཐུངས། སྐབས་དེར་འཛོལ་ཡུ་
 ཆང་འཐུང་ར་བཟེ་ཞིག་དང་བྱུང་པར་གཏན་ནས་མེད་པར་གྱུར། དེ་ལྟར་ཏ་ལམ་རྒྱ་
 ཆོད་ཐུང་ཙམ་འགོར་བ་ན་ཁོས་ད་ནི་འདོན་འཇུག་གི་དུས་ལ་བབས་ཡོད་ལས་ཆེ་
 སྟམ་སྟེ་འབྲིག་པའི་ལས་དངོས་ལ་ཞུགས། ཁོས་ག་ལེར་བསྐྱབས་ཤིང་འདོན་འཇུག་
 རྩོད་པོར་བྱས་ནས་ཡུང་ཙམ་འགོར་བ་ན་ཁོའི་བྱ་བ་འཆོར་ལ་ཉེ་བར་གྱུར། དུས་དེར་
 སྐབས་ལེགས་ཉེ་འཛོལ་ཡུས། དྲག་ཏུ་གཏོད་ཅིས་བཤད། དེ་ལྟར་སློན་འགྲོ་དང་
 དངོས་གཞི་ཡོངས་སུ་གྱུབ་སྟེ་རུང་ཟད་ངལ་སོས་པ་ན། འཛོལ་ཡུས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་
 ཁོའི་འབྲིག་ཐབས་ལ་ཡིརངས་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་ཆེ་རྒྱུ་ལུགས་ཀྱི་འབྲིག་
 ཐབས་སྟེ་ཙམ་པར་བྱང་བར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་མ་སུ་དང་འཕྲད་ཀྱང་སྤང་དག་
 མེད་སྟམས་ཞིག་གིས་ཁོ་ལ་སློབས་པ་རྒྱས་པར་བྱས། འདི་ནི་ཆེ་རྒྱུ་ནང་གི་
 འཇིག་རྟེན་དུ་ཐེངས་དུ་མར་འགྱུལ་བཞུད་བྱས་པའི་གནས་རྒྱལ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་
 འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཁོ་ཉིད་ཁྲིའི་སྟངས་ནས་མར་གཡུགས་པ་ནས་ད་བར་དུ་རྒྱབ་
 ཕྱོགས་མ་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ཉིད་ཕྱོད་མེད།

༩ རྣམ་རྒྱལ་རྗེ་རྗེ་ལས་ཁྱུངས་གྲོལ་ནས་ནང་དུ་འཕྱོར་མ་ཐག་བསམ་གཏན་སྒྲོལ་མས་
 སློ་རུང་ཙམ་བྱས་ཉེ་ནང་དུ་འཇུག། མོས་ངོ་ཆ་བའི་རྣམ་འགྱུར་དང་བཅས་ཉེ་རོགས་
 རམ་རུང་ཙམ་གནད་རོགས་ཞེས་བཤད། རྣམ་རྗེར་གྱིས། ཕྱག་རོགས་ཅི་ཞིག་ཞུ་
 དགོས་ཡོད་དམ། ཞེས་དྲིས། བསམ་སྒྲོལ་གྱིས། པ་སི་སེར་བོར་སྟན་ཞུ་བཏང་ནས་

ཡུན་རིང་འགོར་སོང་ཡང་ད་དུང་ཡོངམ་སོང་། རྒྱ་གར་གྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་འབྲེལ་
བ་ཞུ་དགོས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་མི་ཤེས་པས་ཐབས་ཤེས་མི་འདུག ཅེས་བཤད། རྣམ་
རྟེན་གྱིས། ཨ་ལེ། ངས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཆོག སང་ཉིན་དགོང་མོ་ཚུ་ཆོད་དུག་པ་ཅམ་ལ་
འདིར་ཤོག ཅེས་བཤད། སང་ཉིན་ཚུ་ཆོད་དུག་པ་ཡོལ་ཅམ་ལ་བསམ་སྒྲོལ་གྱིས་སྐར་
ཡང་སྒྲོ་བརྩུངས་ཏེ་ནང་དུ་འཇུག། ཁོ་གཉིས་གྱིས་པ་སིའི་སྐྱོར་གྱི་ལབ་སྐྱེད་ཅུང་ཅམ་
བྱས་རྗེས་རྣམ་རྟེན་གྱིས། བྱེད་རང་ལ་འདིར་ནང་མི་དང་སྤྱན་མཆེད་སོགས་ཨེ་ཡོད་
ཅེས་དྲིས། བསམ་སྒྲོལ་གྱིས་གང་ཡང་མེད་ཅེས་བཤད། རྣམ་རྟེན་གྱིས་སྐར་ཡང་།
དགའ་ངལ་གཞན་ཡོད་ན་འང་ང་ལ་ཐད་ཀར་གསུང་ན་འགྲིག ཅེས་བཤད་ཞོར་དུལ་
ཁྱུ་གི་ཁ་བྱས། ཚུ་ཆོད་བྱེད་ཀ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་རྣམ་རྟེན་གྱིས་སྒྲོ་བྱར་དུ། སྤྱིར་བཏང་
ངའོད་ནས་འབྱོར་བའི་བྱ་མོ་རྣམས་ལ་དགའ་ཞིང་ལྷག་པར་དུ་བྱེད་རང་བྱ་མོལ་
རབས་ཤིག་ཡིན་ཁོ་གཉིས་པན་ཚུན་ལ་རྒྱས་མངའ་གཏན་ནས་མེད་པས་ངའི་སེམས་ལ་
རང་དབང་མི་འདུག་ཅེས་བཤད། བསམ་སྒྲོལ་གྱིས་ལན་ཅི་ཡང་རྒྱག་མ་སྒྲོ་བས། དུས་
དེ་ཅམ་ཞིག་དུ་ཁོ་ག་ལེར་བསམ་སྒྲོལ་གྱི་ཉེ་སར་བཅར་ཏེ། པ་སི་ལ་སེམས་ཁུར་བྱེད་
མི་དགོས། ངས་ཏག་ཏག་བཟོ་ཆོག གལ་ཏེ་རྗེས་མར་བྱེད་རང་ལ་དགོས་མཁོ་གཞན་
ཡོད་ན་འང་། ངའི་སྤྱན་མཆེད་ཅིག་ཨེར་ཡོད་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་མགོན་ཤོག་
སོགས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་བྱེད་བྱབ་པའི་གོ་རྒྱུ་བཏང་། བསམ་སྒྲོལ་དེ་ལས་ཀྱང་ཚོངས་
པར་གྱུར་ཅིང་ཅི་ཞིག་བཤད་དགོས་པའང་མ་ཤེས། སྐབས་དེར་རྣམ་རྟེན་གྱིས། མའི་
དཔུང་པནས་འཇུས་ཏེ། ཐེངས་གཅིག་འགྲིག་གི་རེད་དམ། ཞེས་དྲིས། མོས་ལན་གང་
ཡང་རྒྱག་མ་མོད་པར་མགོ་སྐྱོར་ཏེ་བསྐྱད་པས། རྣམ་རྟེན་གྱིས་ག་ལེར་མོ་ཉལ་བྲིའི་
སྤྱིང་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་སྒྲོན་པ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་འཕག་འཆག་འགའ་བརྒྱབས་རྗེས་

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བཤད། དེ་ནས་བརྩུང་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་གསང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་
པར་ཡུན་རིང་ཙམ་འགོར། ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་དེ་མི་མང་པོས་མི་ཤེས་ལ། ལྷག་
པར་དུ་ལོ་དུ་མའི་རིང་གི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགའ་རོགས་ལ་མཆོན་ན། ཏ་ཅང་གསང་བ་
ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་རྣམ་དོར་གྱིས་ཁོའི་གྲོགས་པོ་སྟོབ་དང་བོད་འབྱོར་བུ་མོ་
ཞིག་ལ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་དོར་བྲལ་མ་སྟེང་བའི་རྟོག་བཙུགས་
ཀྱི་བྱུང་བཟུམ་བུ་ཞིག་རེད།

༧ ཨ་ཅག་གཡུ་སྒྲོན་གྱི་ཁྱོ་ག་སྐྱེ་ངོ་བཟུ་ཤིས་ལགས་ཨ་རིར་ཕེབས་ནས་སྟོབ་གསུམ་
ཙམ་འགོར། སྐབས་དེར་མོའི་སེམས་ལ་ད་ནི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བྱེད་རན་པར་འདུག་
སྟེ། འོན་ཀྱང་། ཐབས་ཤེས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་རང་གིས་རང་ལ་
དྲིས། དུས་དེར་སྟོ་བུར་དུ་ཐེངས་འགར་སྟེ་ཐབ་དུ་མཐོང་སྟེང་བའི་པོ་གཞོན་ཉི་མ་ཆེ་
རིང་མོའི་ཡིད་ལ་འཁོར། མོས་སེམས་ལ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་ལས་མེད་འབྲམ་པོ་ཞིག་ཡིན་
པས་ཁོ་ལ་དགའ་ངལ་སྒྲུལ་ཡོད་སྲིད་ལ། དགའ་རོགས་ཀྱང་ཏ་ལམ་མེད་སྲིད་
སྟེ། གནམ་ཀན་མས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ལྟར། ལས་ཁུངས་གྲོལ་མ་ཐག་མོ་བྱིར་བུད་
པ་ན་ཉི་མ་ཆེ་རིང་དཔེ་མཛོད་མཐུན་གྱི་དོ་སྐྱོལ་སྟེང་ནས་མར་འགོ་བ་དང་འཕྲད།
མོས། བྱ། བཟུ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞེས་ཁམས་འདྲི་བྱས་པ་ན། ཁོས་མགོ་བོ་སྐྱུར་ཙམ་
བྱས་ཏེ་འགོ་གུབས་བྱས། མོས། བྱ། བྱེད་རང་ལ་དུས་ཆོད་ཅུང་ཙམ་ཡོད་དམ་ཞེས་
དྲིས། ཁོས། ཡོད་ཅེས་བཤད། མོས། ང་ལ་རོགས་རམ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་བམ་ཞེས་དྲིས།
ཁོས། འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་བཤད། དེ་ནས་ཨ་ཅག་གཡུ་སྒྲོན་གྱིས་བསམ་གཞིག་ཅུང་
ཟད་བྱས་ཏེ། ཚུ་ཆོད་བྱེད་ཀའི་རྗེས་སུ་ངའི་ནང་ལ་ཕེབས་རོགས། ངའི་ཁང་པ་སྟོན་
ཅིས་ཁང་གི་མཐུན་དུ་སྟོ་ཨང་ག་གོ་མོ་ཅན་དེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ་ཐུར་སྐབས་སུ་བྱིན།

མུ་ཆོད་ཕྱེད་ཀའི་རྗེས་སུ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་ཨ་ཅག་གཡུ་སྒྲོན་གྱི་ནང་དུ་འབྱོར། ཨ་ཅག་
གཡུ་སྒྲོན་གྱིས་རུང་ཟད་འཚུབ་ཆ་དང་བཅས་ཏེ། བྱ། རྟེན་མཆོད་དམ། ཞེས་དིས་པ་
ན། ཁོས་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་བཤད། སྐབས་དེར་ཨ་ཅག་གཡུ་སྒྲོན་གྱི་སེམས་ལ་བྱ་
འདི་དངོས་གནས་ཡ་རབས་ཤིག་ཡིན་པ་འདྲ། སྐད་ཆ་ཅི་ཞིག་དིས་ཀྱང་ཡ་དང་ཡིན།
རེད་དང་འགྲིག་ཤ་སྟག་ལས་མི་འདུག་སྟུམ། ཁོ་གཉིས་གྱིས་སྟོ་སྟོང་དུ་རྟེན་མཆོད་ཤེལ་དམ་
དུ་མ་མཉམ་འཁུངས་ཏེ་དགའ་རོབ་བཟི་བ་ན། ཨ་ཅག་གཡུ་སྒྲོན་གྱིས་སྟོབས་པ་
བསྐྱེད་དེ། བྱ། བྱེད་གྱིས་ང་ལ་ལས་ཀ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རོགས་པ་བྱེད་དགོས་གྱི་འདུག་
ཅེས་བཤད། སྐབས་དེར་ཡང་ཁོས་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་བཤད། ཨ་ཅག་གཡུ་སྒྲོན་
འཇུག་ཙམ་བྱས་ཏེ་ལས་ཀ་དང་པོ་དེ་རྗེས་ལ་བཤད་ཆོག་ གཉིས་པ་དེ་འདི་རེད་ཅེས་
བཤད་ཞོར་མོའི་ལག་པས་ཉི་མ་ཆེ་རིང་གི་མགོར་འཇུག་ཏེ་འགྲམ་པར་འོ་ཞིག་བསྐྱུལ།
ཁོ་ཡང་ར་བཟི་ཡོད་ལ། སྟག་པར་དུ་བྱུང་མེད་ཅིག་ལ་མ་འཕྲད་པར་ཏ་ལམ་ལོ་བྱེད་
ཙམ་འགོར་ཡོད་པས་བསམ་སྟོག་ཞན་གཏོང་འདོད་མ་བྱུང་། ཁོ་གཉིས་ཀ་ཆགས་པའི་
ཡི་དྲགས་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་པས་དེ་མ་ཐག་རྟེན་མཆོད་འཁུངས་མཆོམས་བཞག་སྟེ་ཉལ་བྲིའི་
སྟེང་དུ་མཆོངས། ཅང་མ་འགོར་བར་ཨ་ཅག་གཡུ་སྒྲོན་གྱིས། ཇི་འདྲའི་མཁྱོགས་པ་ལ།
ང་ལ་རུང་ཙམ་ཡང་ཕན་མ་སོང་ཞེས་བཤད། ཉི་མ་ཆེ་རིང་གིས། རུང་ཟད་དོགས་མི་
བདེ་བའི་ཉམས་དང་བཅས་ཏེ། ད་དུང་ཐེངས་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་བ། དགོས་ན་
ལྷ་བ་དུག་པ་བདུན་པ། བརྒྱད་པ་ དགུ་བའང་ཡོད་པ་རེད། བརྒྱ་བ་ནས་ཆིག་སྟོང་གི་
བར་དུ་སང་ཉིན་ནས་ག་ལེར་མགོ་བཅུགས་ཆོག་ ཅེས་བཤད་པ་ན། ཨ་ཅག་གཡུ་སྒྲོན་
གྱིས་གད་མོ་དགོད་ཞོར་འབྲུག་སྐམ་ནས་ད་དུང་རྟེན་མཆོད་ཤེལ་དམ་དུ་མ་ཕྱིར་བཏོན་ཏེ།
ཁ་ལག་ག་ལེར་བཟོ་ཆོག་ཅེས་བཤད། དེ་ནས་བརྒྱུད་ཁོ་གཉིས་སུ་ལའང་ཉིན་ལས་དང་

མཆོན་ལས་གང་གི་ཐད་དུ་འང་དགའ་ངལ་འཕྲད་མ་ཆོང་། འདི་ནི་སྐྱེ་བ་ཀྱི་གིས་ཨ་
རིར་བསྐྱོད་པ་ནས་ཨ་ཅག་གཡུ་སྒོན་གྱིས་ཉག་ཏུ་ཡིད་ལ་བཅངས་པའི་ཆེ་སྤྲད་གྱི་
འཆོ་བ་བག་སྒྲོ་བོ་ཞིག་རེད།

ང་ཆོས་འདི་ལྟར་འབྲི་བ་ཞེས་བྱས་པའི་འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པའི་ཁོར་ཡུག་ལ་བལྟས་
པ་ན། འཇིག་རྟོན་གྱི་ཕོ་མོ་ཇི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆེས་ཉམས་སྒྲུང་སྒྲོ་བའི་ཁོར་
ཡུག་དེ་ལྟ་བུར་རང་དབང་དུ་ལོངས་སུ་སྐྱོད་པ་མཐོང་བྱུང་ལ། ཁོར་ཡུག་དེ་ན་བདེ་
སྒྲུང་དང་འདོད་ཆེ་མས། སྒྲོ་སྒྲུང་དང་དགའ་ཆོར་སོགས་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆོར་བ་
ཉག་གཅིག་སྟེར་བའི་བྱ་བེད་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་པའང་ཤེས་བྱུང་། སྦྱིར་བཏང་བཤད་
ན། འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པ་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་རྒྱ་གཞོན་དང་ཕོ་མོ། དབུལ་ཕྱུག་
སོགས་གྱི་བྱུང་པར་གཏན་ནས་མེད། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ན། དམིགས་ཡུལ་དང་རེབ་
ངེས་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིང་། གང་ཞིག་སྐྱོད་པའི་གོ་སྐབས་སྤྱི་བ་རྣམས་ལ་མང་དུ་འབྱུང་བ་
ཡིན། དེ་ནི་འཆོ་བ་དངོས་ལ་ཏ་ཅང་དུང་ཞིང་ཅི་འདོད་རང་དབང་བྲལ་བའི་གནས་
སྒྲུངས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད། རུབ་ཕྱོགས་པལ་མཆོན་ན། འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་
པའི་ཁོར་ཡུག་ན་རང་རང་གི་མོས་པ་ལྟར། རྒྱུན་ལྟར་མིན་པའི་བྱ་སྐྱོད་དེ་བཙན་
གཡེམ་དང་དྲག་པོའི་འབྲིག་ཐབས། སྒྲོ་བུར་གྱི་བྱ་སྐྱོད་སོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་
དག་ཀྱང་ཁོ་ཆོ་དགའ་བའི་དོན་ཤ་སྟག་རེད།

བྱུང་མེད་སྐྱོར་ཞིག་ལ་མཆོན་ལ། འབྲིག་བདེ་མཐའ་མ་དེ་ཆོང་བར་ངེས་པར་དུ་
འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པར་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། སུ་ཞིག་གིས་ཁོ་ཆོའི་ཆོར་རྟོག་ལ་བར་
ཆད་བྱས་ན། འབྲིག་པའི་མཐའ་ལ་སྟེབས་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ། གསལ་བོར་བཤད་ན།
འབྲིག་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་མེད་པལ་མོ་ཆེས་མིག་བཙུམས་ཏེ་འབྱེད་འདྲུམ་ཙམ་ཡང་

མི་བྱེད། སྐབས་དེར་ཁོ་ཚོ་འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཆུང་དུ་རེ་ན་རང་དབང་
དུ་རྒྱ་ཞིང་། དམིགས་པ་ཕྱ་མོ་རེ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་ཡིད་གཏད་དེ་འདོད་བདེ་ཡོད་ཆད་
བརྩད་ནས་འབྲིན་པའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བསྟེན་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་
འབྲིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་མེད་ཀྱིས་མིག་ཟིག་ཟིག་བྱེད་ཅིང་ལྷས་ཀྱི་ཡན་ལག་
ཀྱན་སྟོང་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་ཁོ་ཚོས་འབྲིག་བདེ་ཅི་ཡང་སྟོང་གིན་མེད་པའི་ཁར་
འབྲིག་རྟོག་རྒྱ་ཡན་པའི་ཁོར་ཡུག་དུ་སྒྲོར་སྒྲོད་ཙམ་ཡང་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པའི་རྟགས་
གསལ་ཤོས་དེ་རེད། སྐབས་དེར་ཁོ་ཚོའི་སེམས་ཁམས་འབྲིག་སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་
བྲལ་ཏེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བ་ཡིན་པས་འབྲིག་མཆམས་འཇོག་པ་གནད་ཀྱི་
དོན་པོ་ཡིན།
ལེའུ་བདུན་པ།

མཇུག་བསྟུ་བ།

རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་པ་འགས་ཀྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྟ་བུར་ཤིང་དུ་འཇོམ་
སྒྲིང་གི་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་འབོར་ལ་བྱད་པར་དེ་ཙམ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཕོ་
ཡི་གྲངས་འབོར་སུ་མཐུད་ནས་འཕེལ་ཞིང་ཕོ་ཡི་གྲངས་འབོར་འབྲི་བར་བཤད། བོད་
ཀྱི་ཆོས་ལུགས་མཁས་པ་འགས་དེ་ནི་དུས་སྟོན་གསུམ་མར་གྱུར་པའི་རྟགས་མཆན་མངོན་
གསལ་ཅན་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས། དེ་ནི་ཕོ་ཡི་སྐྱེ་བ་མཆོག་དང་ཕོ་ཡི་སྐྱེ་བ་དམན་
པར་ལྟ་བའི་བསམ་ཚུལ་ཙམ་རེད། བསམ་ཚུལ་དེ་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་མཆོག་དུ་གྱུར་
པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་གི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་དག་ལ་འབྱུང་བཞིན་པའི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
པར་བརྟེན། ང་ཚོ་ཕོ་མོ་སུའི་ཕྱོགས་སུ་འང་མ་ལངས་པར་དབྱུང་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་དེར་

བདེན་པའི་ཆ་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཆོས་དང་
འདི་གཞིན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་བལྟ་དགོས་པར་སེམས། འདི་ལྟར་བཤད་ཆོ་
འགའ་ཞིག་གི་སེམས་སུ་དེ་མ་ཐག་གནའ་ནས་ད་བར་དུ་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་
རྟོགས་པ་མཐོ་བོར་གཤེགས་པའི་བྱད་མེད་འབྱུང་དགོན་པ་དང་། ཆོས་ལ་དབང་ཐོབ་
པ་རྣམས་ཕོ་ཡིན་པས་ཕོ་མོ་གཉིས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བར་འདོད། འགའ་ཞིག་གིས་
ཅི་མི་སྟམ་པར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ནས་དལྟ་ལ་ཐུག་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
མཆོམས་མ་ཆད་པར་འདི་དང་དེ་ལྟ་བུ་གསུངས་ཞེས་ཟེར་སྟེ། འོན་ཀྱང་ང་ཆོ་སུས་
ཀྱང་ད་བར་དུ་ཆོས་གཞུང་དེ་དག་གསུངས་པའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དང་དུས། ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཏེ་སྐབས་དེ་དག་གི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་བསམ་སྟོ། ཅིའི་
ཕྱིར་དབར་དུ་ཆོས་ལུགས་མཁས་པའི་ཁྱོད་དུ་བྱད་མེད་ཉུང་ཞིང་ཕོ་མང་བའི་རྩ་
བདང་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུན་གཙོ་བོ་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་ནན་ཏན་བྱེད་
ཐུབ་མེད། འོ་ན་དེའི་འབྱུང་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བ་
མཆོག་དམན་ཀྱི་བྱད་པར་མིན་པར་འགྲོ་བ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཐུག་པའི་དོན་དག་ཆེན་
པོ་ཞིག་སྟེ་ཡ་ཐོག་གི་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བབ་ལས་བྱུང་བའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད།
གནས་སྐངས་རགས་ཅམ་གོང་དུ་བརྗོད་ཟེན་པས་འདིར་སྐྱུར་སྒྲོས་བྱེད་པར་མི་སྟོ།
གང་ལྟར་དུག་འཐབ་དང་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱིས་འཆོ་བའི་གནས་སྐངས་ཐད་ཕོ་མོ་གཉིས་ལ་
བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བདེན་ཡང་། བྱམ་དུའང་ཕོ་ཡིས་འཛོན་པ་འགའ་ཞིག་ཕོ་
ཡིས་མི་འཛོན་པ་དང་། ཕོ་ཡིས་འཛོན་པ་འགའ་ཞིག་ཕོ་ཡིས་མི་འཛོན་པའི་གནས་
ལུགས་ལ་ཕྱོགས་སྐྱུང་མེད་པར་བསམ་གཞིག་བྱས་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བར་
མཆོག་དམན་ཀྱི་བསམ་སྟོ་འབྱུང་མི་སྟེ། ལྟག་པར་དུ་གོ་སྐབས་བྱད་མེད་དུ་བྱུང་ན་

སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲུབ་ཐད་དུ་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་
གཏན་ནས་མེད་དེ། བོད་ཀྱི་མ་ཚོ་ཉེར་བཞི་དང་དེ་མིན་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་མ་དང་།

མཛེས་མ་གཞན་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་སམ་རྣམ་པར་ཐར་བབསྐྱགས་ཆེ་ཆེགས་མེད་པར་
ཤེས་པར་འགྱུར།

མདོར་བསྡུས་ན། འཇིག་རྟེན་དུ་བྱ་བྱེད་པ་ལ་ཕོ་ཆེའི་ཐད་དུ་བྱད་མེད་ལ་གོ་སྐབས་མ་
སྒྲུབ་པས་སྒྲོབས་པ་སྒྲེས་མ་ཐུབ་ལ། སྒྲོབས་པ་མེད་པས་ནམ་དུའང་བག་འཁྱུམ་ནས་
སྡོད་དགོས་བྱུང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲུབ་ཐོབ་ཐུང་ཕོ་རྣམས་གལ་ཆེན་དུ་བརྩི་
ཞིང་ཕོ་རྣམས་གལ་ཆུང་དུ་བརྩི་བས། ཁོ་ཆོའི་སེམས་ལ་ནམ་ཡང་མི་འཛོན་སྟམ་པའི་
ཆོར་བ་ཞིག་ངང་ངམ་བྱགས་ཀྱིས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གང་ལའང་
འཇུག་མི་སྒྲོབས་ཤིང་བགཞུགས་པར་གྱུར། དེ་ལྟ་ནའང་ཁོ་ཆོར་ཉིད་ཀྱིས་འཛོན་སྟམ་
པའི་ལས་ཀྱན་ལ་བརྩོན་པ་ཆེ་ཞིང་ཞིབ་ཆགས་ལྡན་ལ། གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་མང་དུ་ཐོན།
བྱིས་ལས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་དང་བྱ་བྱུག་སྒྱེད་སྒྲེལ། རྒྱ་དངོས་གསོག་སྒྲུབ་སོགས་ལ་
བལྟས་ན་ཤེས་ཤིང་། དེང་སྐབས་སྤྱིད་ཀྱི་སྒྲེ་ཕོར་ཡོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་གསལ་བོར་
མཆོན་ཐུབ། ཆོང་ལས་ཀྱི་ཐད་དུ་བསམ་གཞིགས་བྱས་ཀྱང་ཕོ་ཡིས་ཕོ་ལྟར་རྒྱས་པ་
འདོན་མི་ཐུབ། རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་བསམ་ནའང་ཕོ་ཕོའི་བདག་དབང་
འདྲ་མཉམ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱས་ནས་བསམ་སྒྲུབ་ཆ་ནས་ད་དུང་ཡང་ཕོ་ཕོ་
གཉིས་ལ་ཐོབ་དབང་གཅིག་མཚུངས་ཡོང་གི་མེད།མི་ལོ་བརྒྱུ་ལྷག་དུ་མ་ལས་ཕྱིན་མེད་
ཀྱང་། དུས་སྤང་དེའི་རིང་ཆོས་སྤྱིད་གང་གི་ཐད་དུའང་བྱད་མེད་ཀྱིས་བྱས་རྗེས་
བཞག་པ་གྲངས་མེད་པ་སོགས་ལ་རགས་ལྟ་ཅིམ་བྱས་པས་ཀྱང་ཤེས་རུས་པས་ཞིབ་
འགྲེལ་བྱེད་འདོད་མ་བྱུང་།

ང་ཆོས་བྱུང་མེད་གྱི་ལས་དབང་སྒྲིབ་བ་ནི་དགོས་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་གི་ཆེད་ཡིན་པས།
སྒྲིབ་ཚུལ་དང་ལག་ལེན་ལ་ནོར་འཁྱུལ་གཏན་ནས་འབྱུང་མི་རུང་། རུབ་ཕྱོགས་སུ་
བྱུང་མེད་གྱི་ལས་དབང་སྒྲིབ་མཁན་ནམས་འཁོན་སེམས་དང་དགའ་སྤང་གི་ཆོར་བ་
དྲག་པོས་བཅིངས་ཡོད། དེ་ཡང་རྩ་བ་ཐོམས་མོ་ལ་མི་སྦྱོད་ལས་འདས་པའི་གཏའ་
གཞོན་དང་ཚོལ་རྩུང་དྲག་ཏུ་བཏང་ཡོད་པས་རེད། རྩལ་ཕྱན་རེ་རེ་ནས་ཕུང་བོ་རེ་
རེའི་བར་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རུབ་ཕྱོགས་གྱི་རིག་གཞུང་གི་བག་ཆགས་
ཤིན་ཏུ་གཏིང་ཟབ་ལཱམས་མཐུག་པས། རུབ་ཕྱོགས་པས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བྱེ་སྤྱོད་
རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་ལ། ཐོ་མོ་གཉིས་གྱི་སྒྲོལ་སྒྲིབ་སྐབས་ཀྱང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་
ཅམ་ལས་མཐུན་ཆོས་གྱི་ཕྱོགས་དེ་ཅམ་སྒྲིབ་གིན་མེད། ཤར་ཕྱོགས་གྱི་རིག་གཞུང་གི་
སྟོག་ཤིང་ལྟ་བུ་ནི་སོ་སོར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་
གཅིག་དང་། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་
སོགས་གྱི་གནས་ལུགས་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་སྦྱུང་པ་ལྟར། ང་ཆོས་ཀྱང་ཐོ་མོ་གཉིས་སོ་
སོར་བྱེས་ཏེ་བྱུང་མེད་གྱི་ལས་དབང་ཁོ་ན་མི་སྒྲིབ་བར་ངེས་པར་དུ་འགོ་བ་མིའི་
རིགས་སྦྱི་ལ་དགོས་པའི་དགོས་མཁོ་དང་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱས་པ། དངོས་པོ་རེ་
རེར་རང་རང་གི་བྱུང་ཆོས་དང་དགེ་མཚན། ཞན་ཆ་དང་སྦྱོན་གྱི་ཆ་སོགས་ཡོད་པ་
གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དག་ལ་བསམས་ཏེ་བཟོ་སྒྲིབ་གི་གཞི་འཛིན་རྒྱ་
དང་། ཆགས་སྤང་དང་རིས་འབྱེད་གྱི་འདུ་ཤེས་དོར་ཏེ་བདེན་པ་འཆོལ་དགོས་སྟུང་།
རུབ་ཕྱོགས་གྱི་བྱན་གཡོག་ལམ་ལུགས་མཐུག་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་སྐབས། མི་རིགས་དཀར་
བོ་ནམས་གྱིས་ཆོན་རིག་གི་གྲུབ་དོན་ལ་བསྟན་དེ་མི་རིགས་ནག་པོའི་ལྷན་པ་དང་
ལུས་གྱི་ཆགས་སྤངས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་ཆོར་མི་རིགས་དཀར་བོ་ལྟར་རྒྱས་པ་

དང་རིག་ཚུལ་མེད་ཅིང་། འཛོན་ཐང་མེད་པའི་ཁར་འཆེ་བའི་ལས་ལ་འཇུག་པར་སྒོ་
བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་ལ་འཛོན་མེད་དུ་བསྒྲགས། རྒྱ་ནག་གིས་ཀྱང་བོད་མི་རྣམས་ལ་
དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་ཚོངས་པ་དང་། ལྷགས་པ། སྒྲིབ་པ། གཏུམ་པོ་སོགས་ཉན་
མི་བཟོད་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཡང་བ་ཅན་མང་དུ་བབྱུང་ཞིང་གཉའ་གཞོན་བྱས། གནས་
སྤངས་དེ་དག་གི་འོག་ནས་མི་རིགས་ནག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་དང་འཛོན་ཐང་
མཛོན་པའི་དུས་ཤར་དཀའ་བར་གྱུར་ཅིང་།

བོད་མི་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་

གཅིག་མཚུངས་སུ་གྱུར། ང་ཆོས་གནས་སྤངས་འདི་དག་ལ་བལྟས་ཏེ་མི་རིགས་
དཀར་ནག་གཉིས་དང་རྒྱ་བོད་གཉིས་སོགས་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་
ཐུབ་བཅ། གལ་ཏེ་མི་རིགས་དེ་དག་ལ་གོ་སྐབས་དང་སྒོ་བས་པ། སྒོ་བ་གསོ་དང་བཀོད་
སྒྲིག་སོགས་གཅིག་མཚུངས་ཐོབ་ན་དེ་དག་ལ་བྱད་པར་འབྱུང་དགོས་དོན་གང་ཡང་
མེད། དེ་བཞིན་པོ་རྣམས་མོ་ལ་སྤང་། ཁྱོ་གས་ཚུང་མར་བརྟམ། གནས་སྤངས་དེ་དག་
གི་འོག་ནས་སྤེལ་ཁག་ཆེ་ཚུང་འགའ་ད་དུང་ཡང་སྐྱོན་ཁྱོད་དུ་ལུས་དགོས་བྱུང་བ་སྟེ་
ཞིབ་དུ་བཟོད་པའི་ལས་ལ་འཇུག་མི་འདོད།

འདིར་གོང་དུ་ཁྱོ་ག་དང་ཚུང་མའི་མིང་གི་རྣམས་གངས་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་གྱི་
ལྷག་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟོད་ན། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུན་དང་བསྟན་དོན། སྒྲ་དོན་
ཀྱི་འགྱུར་ལུགས་སོགས་ལ་དབྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེ་བའི་ལས་དོན་ཞིག་རེད། ཐ་སྙད་སྒྲོར་
ཞིག་རང་ཉིད་བྱུང་བ་ནས་ད་ལྟའི་བར་སྒྲ་དོན་མ་འགྱུར་བར་རང་སོར་གནས་ཡོད་
ཅིང་། སྒྲོར་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྱུར་ཕྱོག་དང་སྒྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་
དང་བསྟན་ནས་སྒྲ་དོན་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ཕྱོག་ཆོད་ལས་བཀལ་བ་བྱུང་ཡོད། དོན་
དངོས་བཤད་ན། མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ལས་མི་རིགས་དེའི་

ལོ་རྒྱུས་རྟོགས་ཐུབ་ཅིང་། བ་སྙད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྱུར་ལྷོག་
ཀྱང་མཐོང་ཐུབ། རྒྱ་སྤང་ཞེས་པར་མཆོན་ན། ཨ་མདོའི་ཁྱལ་དུ་གསར་དུ་བྱུང་ཞིང་
སྤང་བོ་ཡོད་ཆད་ལ་སྦྱོར་བའི་བ་སྙད་ཅིག་རེད། ཡུལ་གྱ་དེ་དག་ཏུ་སྡོན་སྤང་བོ་ཞེས་
པའི་བ་སྙད་དེ་མེད་པ་མིན་ཡང་། སྐབས་ཤིག་ནས་སྤང་བོ་ཡིན་ཆད་ལ་རྒྱ་སྤང་ཟེར་
བ་ལས་སྤང་བོ་ཉིད་མི་ཟེར། བ་སྙད་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་འགྱུར་བ་དང་དེའི་འབྱུང་རྒྱུ་དང་
སྐབས་དོན་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། རྒྱ་མིའི་སྤང་བོ་ནམས་བོད་ལ་མ་འབྱོར་གོང་གི་
གནས་ཚུལ་ཞིག་མཐོང་ཐུབ་སྟེ། ཏ་ལམ་དེའི་གོང་དུ་ཡུལ་གྱ་དེ་དག་ཏུ་སྤང་བོ་
མེད་པའམ། ས་གནས་དེ་དག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིལ་བོའི་ཆ་ནས་སྤང་ན་དབུལ་ཕྱག་གི་
དབྱེ་བ་དེ་ཙམ་མེད་པ་དང་སྤང་ལས་བསྟེན་པའི་སྤྱི་བོ་དགོན་པའི་གནས་སྤངས་
ཤིག་དང་། དེ་དང་ལྷན་དུ་ནམ་ཞིག་ནས་རྒྱ་མི་སྐོར་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་དེ་
དག་ཏུ་སྤང་བོའི་འཆོ་བ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་མཐོང་ཐུབ།
དབུས་ཁྱལ་དུ་སྤྱི་དྲག་དང་མི་དྲག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་བ་སྙད་མང་དུ་ཡོད་པ་དེས། སྤྱི་
ཚོགས་ཤིག་གི་གྲལ་རིམ་ཀྱི་གནས་བབ་དང་གོང་འོག་གི་རིན་ཐང་ལ་བྱད་པར་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བའི་གནས་སྤངས་ཤིག་དམར་རྗེན་དུ་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། ཕྱོགས་སྤང་ཞེས་པའི་
ཚིག་དོན་ལ་གཞིགས་ན། བ་སྙད་དེ་གང་དུ་བྱུང་ཞིང་སྦྱོད་ཤུགས་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་
དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུར་ཞིག་སྟེ། བཅའིག་ན་སྤྱི་བོ་སྐོར་ཞིག་ཕྱོགས་ངེས་མེད་དུ་
འགྲིམས་ཏེ་སྤང་ལས་ཀྱིས་འཆོ་བ་རོལ་པའམ། ཕྱོགས་མཐའ་ནས་འོངས་པའི་སྤྱི་བོ་
མང་བོས་ས་གནས་དེར་སྤང་བོའི་འཆོ་བ་བསྟེན་དགོས་བྱུང་བའི་གནས་སྤངས་ཤིག་
མཐོང་ཐུབ། དེ་བཞིན་དེང་དུས་ཀྱིས་པ་ནམས་ལ་ཉོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་རིགས་
ཏེ་ཀ་ར་སིལ་ཏོག་དང་ཅིང་ཆས་ཀྱི་རིགས་སོགས་ལ་རྩན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེར་

མཆོན་ན། ཐ་སྙད་དེ་སྒྲོན་གྱི་སྐབས་སུ་གཡོག་ལས་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ལས་སྒྲ་ལ་
སྒྲ་རྩན་ནམ་རྩན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལས་བྱང་བར་མཐོང་ཞིང་། བར་སྐབས་ཤིག་
ནས་དེ་རིང་གི་བར་དུ་བོད་ནང་དུ་སྦྱོད་བྱུགས་ཆུང་བར་གྱུར་པར་མ་ཟད། དེའི་
བསྟན་དོན་ལའང་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱང་ཡོད། དེས་སྐྱ་ནག་གིས་བོད་དུ་བཀའ་
བཀོད་སྦྱང་འཛིན་རིང་ལུགས་དང་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་སོགས་ལ་དགག་པ་དྲག་
དུ་བརྒྱབས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྦྱོད་དགོས་ཞེས་པའི་སྒྲོག་གཏམ་
དང་། ཆ་ཆ་ཁྱུར་ཁྱུར་དང་རྩ་དྲག་གི་ལས་འགུལ་སྤྱི་ཚོགས་བརྒྱད་ནས་དྲག་འདེད་
དང་བཅན་གཞོན་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་སྟེ། ཐ་ན་ཐ་སྙད་མང་
པོ་ཞིག་ཀྱང་སྤར་བཞིན་བཀོལ་སྦྱོད་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་གནས་སྟངས་དེ་མཐོང་ཐུབ་ལ།
དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སྒྲོན་གྱི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་དབུལ་ཕྱུག་གམ་གལ་རིམ་གྱི་ནམ་
པ་ཤིན་དུ་གསལ་བ་དེ་ཡང་མཐོང་ཐུབ། རྩན་པ་ཞེས་པ་སྐྱ་རྩན་ནམ་སྒྲོག་རྩན་ཞེས་
པའི་ཐ་སྙད་ལས་བྱང་བར་བསམས་ན། དཔོན་འབངས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ངོ་གཡོག་ངོ་
སྤང་གི་ནམ་པ་ཤིན་དུ་གསལ་བ་དང་གཡོ་ལས་ཀྱི་འདུ་ལོང་འབྱུགས་པའི་གནས་
ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་ཐུབ།

དེ་བཞིན་ལྟག་སྒྲོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མཆོན་ན། དེ་ནི་བོད་སྐད་ནང་གསར་དུ་འབྱོར་
ཞིང་བཀོལ་བྱུགས་ཆེ་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེས་སྒྲོག་ཟ་དང་གཡོ་ལས་ཀྱི་ནམ་
པ་གསར་བ་ཞིག་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱང་བ་སྒྲོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གསར་འབྱོར་བ་དང་
གཞིས་ཆགས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་ལབསམ་གཞིག་བྱེད་སྐབས། བོད་ཀྱི་
ལས་དབང་ཆ་ཆང་ཞིག་དང་བཅན་བྱོལ་བའི་དུས་སྐབས་ཆེན་པོ་གཉིས་གསལ་བོར་
མཐོང་ཐུབ། ཆོལ་གསུམ་ཆིག་སྒྲིལ་དང་ཆོས་ལུགས་འཐེན་འབྱེར་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་

དག་གིས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཞིག་གསལ་བོར་བསྟན་ཡོད། དེ་མཚུངས་སྤྱི་
དམན་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་ལ་བསམས་ན། དེ་བས་ཀྱང་གཏིང་རིང་ཞིང་རྟོག་འདྲིང་ཆེ་
ལ། ཏུས་སྐབས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གསལ་བསམ་
གཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་མཐོང་ཐུབ། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་སྤྱི་མཐུན་
ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་འདི་རྒྱ་བྱབ་ཏུ་སྤེལ་ཐུབ་ཅིང་བསྟན་དོན་དེ་བཞིན་འདུག་ཤས་
བསྐྱེད་ཐུབ་ན། འབྲུང་འཁྱུར་གྱི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་
གི་ཏུས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་བསམ་གཞིག་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་སྟོར་ཐུབ།
འོན་ཀྱང་དེ་ནི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་གལ་ཡིན། གང་ལྟར་ཁོ་བོས་འདིར་ཞིབ་བརྗོད་
བྱེད་པའི་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་ཆོག་ཚོགས་ལ་འང་ཡིད་ཤིན་ཏུ་སྟུན་པས་འདི་ཙམ་
གིས་ཆོག་པར་བྱེད་འདོད། གལ་ཏེ་རྣམ་དཔྱད་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱིང་བསྐྱེད་པ་
ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྟོབས་གིས་སྤྱིང་བའི་གཞི་ལ་འཇུག་ཅིང་ལེགས་ཉེས་གྱི་རྣམ་
པ་དག་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པར་འཁྱུར་རོ། དེ་ལྟར་ཅུང་ཟད་འཕྲོས་ཏེ་རྒྱབ་
ཕྱོགས་འགྲིམས་པའི་གཏམ་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཡོངས་སུ་བསྟུས་པའོ།
མཐར། དེབ་ཆུང་འདིའི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་ཏུ་ཕྱན་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་པོ་
རྣམས་ལ་རྒྱན་ལྗན་གྱི་སྟོལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་བྱ་
རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པའི་གྲོགས་དགེ་འདུན་གིས་
ཐོག་མའི་བྱ་དག་དང་། རྣམ་སྤྱིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་འགན་
འདྲིན་ཏེ་མཁས་པའི་བྱ་བ་གང་ཅིར་ཕྱོད་གོམས་ཟབ་ཅིང་ལྷག་འདོན་སྟོབས་གསུམ་
གིས་ཕྱག་པའི་གྲོགས་རྣེ་རྗེ་དབང་ཕུག་དང་། ཆོས་ཚུལ་ཐ་སྟད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་
ལ་སྦྱང་བ་ཅི་ཆེར་ཐོན་ཅིང་། རིས་མེད་དབུ་མའི་རིང་ལུགས་ལ་གཅིག་ཏུ་མོས་པའི་

གྲོགས་མོར་སྤྱིང་ཉམས་ཞིབ་པ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་མཐའ་མའི་ཁྱ་
དག་གནང་བ་དང་། རྒྱགས་མཚུངས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཐད་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་ཤིང་།
འཛོན་ཐང་དང་སློ་སློབས་ཆེ་ལ། རིགས་ཞེན་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་ལོ་མང་རིང་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱགས་འགན་ཆེ་སྤྱི་ཅི་རིགས་ཁྱུར་དུ་བཞེས་སྤྱར་ཁེན་ཏར་གནས་
སྤྱོད་གྲོགས་སློ་བཟང་སྤྱན་ཆོགས་མཆོག་གིས་དེབ་འདིའི་སྤྱིར་རམ་འདེགས་ཅི་ཆེ་
གནང་བ་བཅས་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་ཁྱ་རྒྱ་ཡིན། ཞོར་དུ་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་མོས་པ་
དང་བག་ལ་ཉལ་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་ཁོ་བོད་སྐལ་བ་མཉམ་པ་རྣམས་ལ་དེབ་རྒྱུ་
འདིས་སློ་བ་རྒྱུ་ཟད་ཅམ་ཡིན་ཡང་སྤྱིན་སྤྱབ་པའི་སློན་འདུན་ཡང་ཁྱའོ། །